

Główny Urząd Statystyczny

WYZNANIA RELIGIJNE
STOWARZYSZENIA
NARODOWOŚCIOWE I ETNICZNE
W POLSCE 2006–2008

WARSZAWA 2010

**Publikację przygotowano
w
DEPARTAMENCIE BADAŃ DEMOGRAFICZNYCH**

Redakcja:

**Grzegorz GUDASZEWSKI
Mariusz CHMIELEWSKI**

Zespół autorski:

**Mariusz Chmielewski
Grzegorz Gudaszewski
Andrzej Jakubowski**

Projekt okładki:

Lidia Motrenko-Makuch

**Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych
Warszawa 2010
Nakład 510 egz.**

Przedmowa

Główny Urząd Statystyczny oddaje do rąk Czytelnika szóste wydanie informatora o wyznaniach religijnych, stowarzyszeniach narodowościowych i etnicznych, istniejących i działających w Polsce w latach 2006-2008 (pierwsze takie wydanie ukazało się w 1993 r.). Jego głównym celem jest dostarczenie zobiektywizowanej wiedzy o zmianach liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym struktur i instytucji życia religijnego oraz zorganizowanych grup narodowościowych i etnicznych. Informacje na ten temat są ciągle poszukiwane i to nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami. Mamy nadzieję, że opracowanie to zaspokoi potrzeby informacyjne różnych środowisk krajowych i międzynarodowych na temat struktur organizacyjnych, w ramach których funkcjonuje życie religijne i narodowościowe w Polsce.

W publikacji zebrano dane o wszystkich zarejestrowanych kościołach i związkach religijnych oraz stowarzyszeniach narodowościowych. Podstawą uzyskania wyników była ankieta statystyczna skierowana do władz wyznań – AW-01 Statystyczna ankieta wyznaniowa i stowarzyszeń – SN-01 Statystyczna ankieta stowarzyszeń narodowościowych.

Podobnie, jak w poprzednim wydaniu, publikacja dzieli się na dwie części: wyznaniową i narodowościową. Poszczególne części poświęcone są strukturom organizacyjnym: wspólnot wyznaniowych (kościoły, związki wyznaniowe) i zbiorowości narodowościowych i grup etnicznych (stowarzyszenia, związki, towarzystwa). Każda z tych części składa się z tekstu, tablic i wykresów lub map, umieszczonych w indywidualnych kartach informacyjnych.

DYREKTOR

Departamentu Badań Demograficznych

Lucyna Nowak

Warszawa, czerwiec 2010 r.

Preface

Central Statistical Office gives into the readers hands the sixth edition of the publication on denominations and ethnic organisations existing and acting in Poland in years 2006-2008 (first edition was published in 1993). The main aim of this publication is to provide objective knowledge about changes in number and territorial distribution of the structures and institutions of religious life and ethnic groups organisation. Information on this topic are constantly sought-after not only in Poland, but also abroad. We hope, that this publication will satisfy informational needs of various national and international environments about the organisational structures, in frames of which religious and ethnic life in Poland is functioning.

In this publication data on all registered churches, religious associations and ethnic organisations were gathered. As a base for results obtaining served statistical questionnaire, which was addressed to the authorities of denominations – AW-01 Statistical questionnaire on denominations and associations – SN-01 Statistical questionnaire on ethnic associations.

Similarly to the last edition, publication is divided into two parts – denominational and ethnical. Respective parts are devoted to organisational structures of denominational communities (churches, religious associations) and ethnic communities (associations, unions, societies). Each part consists on text, tables and diagrams or maps, situated in individual information cards.

DIRECTOR

Demographic Surveys Division

Lucyna Nowak

Warsaw, June 2010

Spis treści

3-4 Przedmowa

7 Wyznania religijne

- 9 Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym w Polsce
- 11 Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce
- 20 Indeksy wyznań
- 35 Wyznania katolickie
- 48 Wyznania prawosławne
- 52 Wyznania protestanckie
- 105 Wyznania islamskie
- 111 Wyznania judaistyczne
- 113 Wyznania orientalne
- 124 Inne wyznania
- 132 Wyznania różne o niepełnych danych oraz nowe
- 158 Wyznania różne, o których brak nowych danych od ostatniej edycji Informatora
- 168 Wyznania, które zaprzestały działalności

170 Stowarzyszenia narodowościowe i etniczne

- 172 Problemy metodologiczne statystycznych badań narodowości w Polsce
- 174 Źródła danych i statystyka stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych w Polsce
- 186 Indeksy stowarzyszeń
- 210 Karty informacyjne
 - 211 Stowarzyszenia białoruskie
 - 218 Stowarzyszenia litewskie
 - 224 Stowarzyszenia łemkowskie
 - 229 Stowarzyszenia niemieckie
 - 287 Stowarzyszenia romskie
 - 306 Stowarzyszenia ukraińskie
 - 312 Stowarzyszenia żydowskie
 - 320 Stowarzyszenia innych mniejszości narodowych i etnicznych
- 326 Pozostałe stowarzyszenia
- 333 Stowarzyszenia różne, o których brak nowych danych od ostatniej edycji Informatora
- 339 Stowarzyszenia różne o niepełnych danych
- 345 Stowarzyszenia różne rozwiązane lub przestały być jednostkami samodzielnymi
- 347 Wykazy Stowarzyszeń należących do Związków Stowarzyszeń

Contents

3-4 Preface

7 Religious denominations

- 9 Methodological aspects of statistical surveys on denominations in Poland
- 11 Data sources and denominational statistics in Poland
- 20 Indexes of denominations
- 35 Catholic denominations
- 48 Orthodox denominations
- 52 Protestant denominations
- 105 Islamic denominations
- 111 Jewish denominations
- 113 Oriental denominations
- 124 Other denominations
- 132 Various denominations with incomplete data and new denominations
- 158 Various denominations with no updated data since last edition of publication
- 168 Denominations which ceased its activity

170 National and ethnic associations

- 172 Methodological aspects of statistical surveys on nationalities and ethnic groups in Poland
- 174 Data sources and national and ethnic associations statistics in Poland
- 186 Indexes of organisations
- 210 Information cards
 - 211 Belarussian organisations
 - 218 Lithuanian organisations
 - 224 Lemkos organisations
 - 229 German organisations
 - 287 Romani organisations
 - 306 Ukrainian organisations
 - 312 Jewish organisations
 - 320 Other national and ethnic minorities organisations
 - 326 Other organisations
- 333 Various organisations with no updated data since last edition of publication
- 339 Various organisations with incomplete data
- 345 Various dissolved organisations and these, which ceased its activity as a separated units
- 347 List of organisations belonging to Organisations Unions

WYZNANIA RELIGIJNE

„Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym w Polsce”

„Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce”

„Indeksy wyznań”

opracował: Grzegorz Gudaszewski

*** * ***

„Karty informacyjne wyznań”

opracował: Mariusz Chmielewski

*** * ***

Charakterystykę 6 grup wyznaniowych

napisał: Tadeusz Doktor

Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym w Polsce

Wyznanie jest dla statystyki niezwykle trudnym przedmiotem badań, już choćby tylko z tego względu, że należy do bardzo wrażliwego i intymnego wymiaru życia jednostek i społeczeństw, jakim jest religia i religijność. Wiele aspektów religijności nie poddaje się badaniom statystycznym, a niektóre z nich – badaniom empirycznym w ogóle. Co więcej, we współczesnych czasach, w dobie nowych form religijności, charakteryzującej się m.in. bardzo niejednoznaczными relacjami osób do instytucji religijnych, czy wręcz brakiem takich relacji (religijność niezinstytucjonalizowana), trudną do zbadania może być tak podstawowa rzecz jak przynależność wyznaniowa. Pomijając kwestię religijności niezinstytucjonalnej, dużym wyzwaniem jest oszacowanie liczebności członków poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych, charakteryzujących się dużą różnorodnością co do wielkości, stopnia rozproszenia i rozmieszczenia.

Statystyczne badania wyznaniowe mogą być prowadzone z wykorzystaniem przynajmniej trzech procedur: badań reprezentacyjnych, spisów powszechnych i sprawozdawczości statystycznej obejmującej instytucje wyznaniowe. Każda z tych procedur ma swoje zalety i ograniczenia wynikające z metodologii, możliwości organizacyjnych i finansowych, a czasami i względów politycznych.

W Polsce przeprowadza się stosunkowo dużo badań reprezentacyjnych, w których uwzględnia się pytanie o wyznanie, w tym wiele poświęconych specjalnie tematyce religijnej. Niestety tego typu badania nie dają wystarczającej wiedzy na temat liczby członków poszczególnych wyznań. Ze względu na specyfikę wyznaniową społeczeństwa polskiego badania sondażowe pozwalają w zasadzie oszacować sensownie tylko procentowy udział katolików; czasami ujawniają także ułamki procenta deklaracji prawosławnych, protestantów lub świadków Jehowy. Relatywnie niewielkie liczebności wyznań niekatolickich i ich nierównomierne rozmieszczenie sprawiają bowiem, że badania sondażowe nie są w stanie dostarczyć mierzalnych danych umożliwiających odtworzenie, czy choćby – przybliżenie pełnej struktury wyznaniowej ludności Polski. Większość spośród niewielkich ugrupowań religijnych w ogóle nie zostaje „wykryta” w badaniach przeprowadzonych na niewielkich, co najwyżej kilkutysięcznych próbach losowych.

Odpowiednim źródłem pozyskiwania danych dotyczących struktury wyznaniowej kraju może być spis powszechny. Jednak ostatni raz pytanie o wyznanie uwzględniono w polskim spisie powszechnym w 1931 r. Mimo radykalnych zmian, jakie zaszły po II wojnie w zakresie struktury wyznaniowej społeczeństwa polskiego, w okresie PRL-u temat wyznania był z powodów ideologicznych pomijany we wszystkich spisach ludności. Pytanie o wyznanie nie zostało uwzględnione także jeszcze w pierwszym powszechnym spisie ludności, przeprowadzonym po zmianach ustrojowych w Polsce, który odbył się w 2002 r. Idea badania wyznania w spisie powszechnym nie uzyskała wówczas należytego wsparcia w obliczu sprzeciwu, formułowanego głównie z pozycji ochrony wolności osobistych i dopatrywania się przeszkód formalno-prawnych.

Wszystkie te przeciwności zostały przewyżczone w trakcie dyskusji nad zakresem tematycznym kolejnego badania spisowego. W wyniku czego w spisie ludności i mieszkań, który odbędzie się w 2011 r. pytanie o przynależność wyznaniową będzie zadawane na zasadach dobrowolności.

Spis w 2011 r. będzie przeprowadzany przy użyciu nowych rozwiązań metodologicznych, wykorzystujących istniejące dane z rejestrów, samospis internetowy oraz badanie reprezentacyjne. Pytanie o przynależność wyznaniową znajdzie się w poszerzonym zakresie tematycznym, realizowanym w ramach spisowego badania reprezentacyjnego, którym będzie objęta znaczna część ludności Polski (od 1/5 do 1/4 populacji).

Jednak jak do tej pory, jedynym źródłem informacji o strukturze wyznaniowej ludności Polski jest badanie statystyczne, w ramach którego dane o stanie i działalności kościołów i związków wyznaniowych pozyskiwane są bezpośrednio od organizacji wyznaniowych. Badanie to prowadzone jest w GUS od 1990 r.

Wcześniej gromadzenie informacji o funkcjonowaniu, liczebności i rozmieszczeniu wyznań w Polsce leżało w sferze zadań specjalnie do tego celu powołanego Urzędu ds. Wyznań. Urząd ten gromadził informacje w drodze administracyjnego nakazu, co powodowało, że ich statystyczna wiarygodność była stosunkowo niska. Cały ten okres nie zapisał się dobrze w historii statystyki wyznań religijnych.

W toku wypracowywania w GUS metodologii badań nad wyznaniem przyjęto zasadę, że będą pozyskiwane stosunkowo wąski, ale możliwie najbardziej wiarygodny zakres informacji. Zrezygnowano także z nakładania obowiązków sprawozdawczego na instytucje wyznaniowe. Zamiast obligatoryjnych sprawozdań statystycznych wprowadzono ankietę statystyczną wypełnianą przez poszczególne wyznania na zasadzie dobrowolności. Kwestionariusz ankiety wyznaniowej rozsyłany od 1990 r. do poszczególnych wyznań, podporządkowany została ogólnym zasadom prostoty i niezmienności. Zawiera tylko kilka najważniejszych dla funkcjonowania wyznań pytań, sformułowanych w taki sposób, aby nie wymagały specjalnych objaśnień i instrukcji.

Należy jednakże podkreślić, że gromadzenie informacji dotyczących wszystkich zarejestrowanych w Polsce wyznań nie jest łatwe, ze względu na niejednorodne znaczenie zakresu nawet podstawowych pojęć opisujących wyznania. Np. pytanie o liczbę wyznawców lub wiernych nie zawsze jest tak samo zrozumiałe wśród stu kilkudziesięciu różnych wyznań. Nawet w Kościele katolickim pojęcie wiernego nie oddaje w pełni złożonego stosunku człowieka do wiary i obowiązków religijnych. Z tego też powodu w statystyce kościelnej jak również publicznej (GUS) **nie podaje się liczby wiernych lecz liczbę ochrzczonych**. Pojęcie duchownego, dość jednoznacznie rozumiane w kościołach chrześcijańskich, nie ma prostego odpowiednika wśród licznych wyznań niechrześcijańskich. Pojęcie obiektu sakralnego jest również odmiennie rozumiane w różnych wyznaniach, podobnie jak pojęcie jednostki organizacyjnej np.: parafii, wspólnoty, zboru czy gminy. Zatem zbudowanie jednego uniwersalnego narzędzia badawczego było zadaniem dość trudnym, wymagającym czasami indywidualnego podejścia do każdego wyznania.

Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce

Źródła danych o wyznaniach

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje pozyskano przy pomocy statystycznej ankiety wyznaniowej AW, którą GUS kieruje każdego roku do władz wyznań. Zakres danych pozyskiwanych przy pomocy tej ankiety obejmuje przede wszystkim podstawowe parametry statystyczne, takie jak liczba: członków, duchownych, jednostek organizacyjno-terytorialnych różnego poziomu (wspólnot podstawowych i wyższego szczebla), obiektów sprawowania kultu. W zależności od stopnia zaawansowania wewnętrznej statystyki poszczególnych wyznań lub stopnia dopasowania ich struktur terytorialnych do podziału administracyjnego kraju, dane tego typu podawane są według województw. Ponadto w kwestionariuszu ankiety przewidziano miejsce na informacje o przejawach działalności statutowej, obejmujące takie kwestie, jak aktywność edukacyjna, pomoc społeczna i praca charytatywna, działalność wydawnicza i informacyjna – w miarę możliwości ujmowane ilościowo.

Temat badania oraz specyfika badanych podmiotów wymaga elastycznego podejścia, dlatego niezależnie od podstawowego i wystandaryzowanego modułu ankiety AW, stosownie do potrzeb informacyjnych, przedstawicielom kościołów i wyznań zadawane są pytania o różne informacje o charakterze opisowym. Na przykład do wyznań rozpoczynających działalność kierowane są dodatkowe pytania, pozwalające scharakteryzować je pod względem takich zagadnień, jak: doktryna wiary i jej źródła, przejawy kultu religijnego, sposoby realizowania zaleceń wiary w życiu codziennym, a także zasady przyjmowania nowych wyznawców.

Rosyłając kwestionariusze ankiety do wszystkich tych podmiotów, GUS liczy na ich własne udokumentowane źródła ewidencyjne, przede wszystkim te dotyczące wyznawców. Jednakże nie wszystkie otrzymywane ankiety spełniają te oczekiwania. Zastosowanie prostych metod rachunkowych i porównawczych wskazuje, że niektóre wyznania nie prowadzą systematycznej aktualizacji stanu liczebnego swoich wyznawców. O pewnej słabości wewnętrznej statystyki wyznania może też świadczyć brak danych o rozmieszczeniu terytorialnym, lub podawanie skokowo zmieniającej się liczby wiernych w diasporze. W takich sytuacjach starano się drogą telefoniczną lub korespondencyjnie o uaktualnienie lub korektę danych. W skrajnych przypadkach braku reakcji na prośby – danych takich nie włączamy do statystyk.

Z ogólnych badań statystyczną ankietą wyznaniową wyłączony został Kościół katolicki, ponieważ od wielu już lat tworzy on własną wewnętrzną statystykę. Prace statystyczne podjęto pod koniec lat sześćdziesiątych, wraz z powołaniem Zakładu Socjologii Religii przez Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego (SAC). Zakład ten przekształcony później w Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego (ISKK) przeprowadza szereg badań statystycznych obejmujących: pełne spisy duchowieństwa, spisy parafii oraz powszechne liczenie wiernych uczestniczących w niedzielnej Mszy św., niezbędne do corocznego ustalania wskaźnika *dominantes i communicantes*

Prowadzony od 1990 w GUS wykaz kościołów i wyznań, utworzony na podstawie danych dawnego Urzędu do Spraw Wyznań, jest corocznie aktualizowany na podstawie ewidencji kościołów i związków wyznaniowych, który obecnie prowadzi Departament Wyznań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Na koniec 2008 r. baza danych GUS obejmowała dane dotyczące 179 kościołów i wyznań. W zestawieniu tym jest 16 takich, które rozwiązały się lub przyłączyły do innych wyznań, a które uwzględniamy w niniejszym opracowaniu w niektórych statystykach (np. obrazujących dynamikę powstawania) oraz opisujemy indywidualnie w formie krótkich notek informacyjnych.

Podstawowe dane podsumowujące o wyznaniach

Analizując daty rejestracji kościołów i wyznań łatwo można zauważyć, że prawdziwy rozkwit w dziedzinie organizowania się związków wyznaniowych przyniósł przełom lat 80. i 90., a zatem początek przemian ustrojowych w Polsce i związana z nim liberalizacja prawa wyznaniowego. W okresie tym zaczęły rejestrować się te grupy wyznaniowe, które funkcjonowały już od lat, nie mogąc uzyskać statusu związku wyznaniowego, jak np. stosunkowo liczebna, na tle niekatolickich wyznań w Polsce, organizacja świadków Jehowy. Z drugiej strony fala przemian i wynikające z niej otwarcie na swobodny napływ prądów religijno-filozoficznych ze świata zachodniego, a także wyjątkowo dogodne przepisy – zwłaszcza na początku tego okresu – przełożyły się na znaczną intensyfikację w zakresie powstawania i organizowania się różnego typu nowych ruchów religijnych i kultowych. W dużej mierze były to grupy o charakterze innowacyjnym w stosunku do dominującej w Polsce tradycji chrześcijańskiej, nawiązujące np. do odległych kulturowo tradycji, np. hinduizmu lub buddyźmu.

Kościóły i związki wyznaniowe, których istnienie odnotowano w GUS według roku uznania

Rok uznania	Liczba wyznań		
	wszystkich zarejestrowanych	istniejących w 2008 r.	rozwiązanych
Ogółem	179	163	16
do 1919	8	8	–
1920-1929	3	3	–
1930-1939	2	2	–
1940-1949	4	4	–
1950-1959	2	2	–
1960-1969	7	7	–
1970-1979	1	1	–
1980-1989	23	23	–
1990-1999	114	98	16
2000-2008	15	15	–

Dość zauważyć, że począwszy od roku 1990 do 2008 uzyskało status prawny 129 wyznań, co stanowi 74% uwzględnionej w analizie i opisach zbiorowości 179 wyznań – tzn. wszystkich figurujących w wykazie i bazach danych GUS, niezauważonych w poprzednich latach.

leżnie od tego, czy obecnie jeszcze funkcjonują, czy też uległy rozwiązaniu (względnie weszły w skład innych). Już sam rok 1990 odznaczył się uznaniem 23

Rok uznania	Liczba wszystkich zarejestrowanych wyznań	
		w tym istniejących w 2008 r.
Ogółem	175	160
do 1984	33	33
1985-1989	17	17
1990	23	20
1991	7	5
1992	10	9
1993	9	6
1994	11	8
1995	11	10
1996	16	13
1997	18	18
1998	9	9
2000	2	2
2001	2	2
2003	4	4
2004	3	3
2005	–	–
2006	4	4
2007	–	–
2008	–	–

(13%) związków wyznaniowych, tym samym największą jednoroczną liczbą rejestracji, a przez kolejnych osiem lat przybywało średnio po 10 nowych zarejestrowanych związków wyznaniowych. Tak było do roku 1999 – kiedy dały o sobie znać nowe przepisy, podnoszące nieco wymogi stawiane przy rejestracji wyznań – w którym nie odnotowujemy żadnego przypadku rejestracji. Ostatecznie zaś w całej dekadzie lat 90. zarejestrowano ich 114, tj. 65% spośród całej omawianej zbiorowości kościołów i związków wyznaniowych. Od roku 2000 obserwujemy wyraźną stabilizację w tej dziedzinie, objawiającą się wyraźnie słabszym, ale sukcesywnym powiększaniem się stanu zarejestrowanych związków wyznaniowych – średnio po 2 wyznania na rok.

Wszystkie wyznania, które uległy rozwiązaniu, zarejestrowane zostały w latach 1990-1999. Wprawdzie przypadki zaprzestania działalności – podobnie jak dane o rozwiązanych wyznaniach – są odnotowywane i przechowywane w GUS dopiero od roku 1990¹, to znamieny jest fakt, że wszystkie ugrupowania religijne, zaprzestające działalności miały dość krótki staż. To również świadczy o dużej aktywizacji,

a nawet swoistej żywiołowości społeczno-religijnej, jaką charakteryzowała się pierwsza dekada po nastaniu w Polsce demokracji i pluralizmu.

Niezależnie od powyższego, na tle całego okresu PRL, wypada odnotować pewien wzrost liczby corocznie rejestrowanych związków wyznaniowych, jaki obserwujemy od drugiej połowy lat 80. W latach 1985-89 uznano w sumie 17 związków, a zatem połowę liczby zarejestrowanych w latach poprzedzających ten okresie, tzn. do roku 1984 (33). Fakt ten świadczy o pewnym wroście pobłażliwości, jaką wykazywały w tej dziedzinie władze komunistyczne w ostatnie fazy epoki PRL.

Wykaz obejmujący zarejestrowane kościoły i związki wyznaniowe w Polsce odzwierciedla bogactwo różnorodnych tradycji religijnych, nawiązujących do bardzo odległych od siebie kultur i epok. Tworzenie klasyfikacji czy typologii w dziedzinie religii i wyznań jest przedsięwzięciem niezwykle trudnym i dość ryzykownym. Wymaga stosowania wielu różnorodnych kryteriów (doktrynalnych, historycznych, strukturalno-organizacyjnych, funkcjonalnych, itd.), prowadzących zazwyczaj do bardzo

¹ GUS nie dysponuje danymi o związkach wyznaniowych rozwiązanych przed 1990 r.

odległych rezultatów, które na ogół nie spotykają się z powszechną akceptacją za interesowanych środowisk i rzadko zyskują szerokie uznanie.

Z prawnego punktu widzenia ogół kościołów, związków wyznaniowych i organizacji religijnych, można by podzielić jedynie na te, które zostały zarejestrowane – a wśród nich rozróżnić takie, których status prawny opiera się na specjalnie dedykowanych im ustawach oraz rejestrowane na zasadach ogólnych obowiązującego prawa wyznaniowego – oraz organizacje czy ruchy religijne, które z różnych względów nie uzyskały statusu prawnego (GUS w zasadzie nie obejmuje ich swym badaniem).

Statystyka publiczna, przynajmniej na obecnym etapie, nie ma wystarczającej wiedzy, ale także nie widzi konieczności, aby tworzyć klasyfikacje lub typologie wyznań. Niemniej jednak od początku wprowadzonego badania statystycznego wyznań istniała potrzeba wprowadzenia w GUS pewnej systematyzacji ogółu zarejestrowanych kościołów i związków wyznaniowych, ułatwiającej prowadzenia prac biurowo-statystycznych. Dlatego przed kilkunastu laty zaczęto stosować w statystyce wyznań uporządkowanie badanych podmiotów według kilku grup. Owo uporządkowanie nie ma znamion wyczerpującego i zhierarchizowanego systemu, nie pretenduje do miana klasyfikacji lub typologii wyznań, a służy jedynie lepszemu organizowaniu i zarządzaniu bazą danych oraz publikowaniu danych statystycznych o wyznaniach.

Symbol identyfikacyjny	Grupy wyznań	Liczba	
		wszystkich zarejestrowanych wyznań	w tym istniejących w 2008 r.
1.	Katolickie	9	9
2.	prawosławne	2	2
3.	protestanckie	79	67
4.	Islamskie	5	5
5.	Judaistyczne	4	3
6.	Orientalne	19	18
7.	Inne	22	20
9.	wyznania różne o niepełnych danych	39	39
	Razem	179	163
	w tym rozwiązanych lub włączonych do innych	16	X

Przy wyodrębnieniu grup kierowano się przesłankami religioznawczymi, historycznymi, geograficznymi, statystycznymi, a także stanem wiedzy na temat wyznań. Wyodrębnionych zostało osiem grup, którym nadano stały kod cyfrowy, stanowiący zarazem część identyfikatora (pierwsza cyfra) poszczególnych wyznań. Sześć spośród nich to konkretne i określone grupy, nawiązujące historycznie, doktrynalnie lub geograficznie do pewnych wspólnych tradycji, a zaliczane do każdej z nich wyznania – jak się zdawało – nie budziły większych kontrowersji pod względem wzajemnego podobieństwa. Uporządkowane w ramach nich wyznania to: 1 katolickie, 2 prawosławne, 3 protestanckie, 4 muzułmańskie, 5 judaistyczne oraz 6 orientalne (przede wszystkim nawiązujące do dwóch tradycji religijnych buddyźmu i hinduizmu). Poza tym utworzono kategorię 7 – „inne wyznania” dla wyznań, które w swej doktrynie nawiązują do innych nurtów niż wymienione, a przy tym są

reprezentowane tylko przez jeden-dwa zarejestrowane związki, a także takich, które odwołują się w swej nauce do wielu nurtów (synkretyczne). Wyznania, od których nie uzyskano jeszcze odpowiednich informacji, wystarczających do przyporządkowania do którejś z wcześniej omówionych grup tworzą kategorię 9 – „wyznania różne o niepełnych danych”. W miarę pozyskiwania danych i wzbogacania wiedzy na ich temat, związki te zostają przypisywane do konkretnych grup. Bywa tak również z wyznaniem należącymi już do którejś z grup, że w miarę pozyskiwania nowych bardziej wyczerpujących informacji (np. na prośbę i uzasadnienie przedstawicieli wyznania), zostają przyporządkowane do innej grupy.

Symbol identyfikacyjny	Grupy wyznań	Liczba		
		wyznań istniejących w 2008 r.	w tym o ustalonej liczbie członków	wyznawców (w tys.)
1.	Katolickie	9	9	33795,4
2.	Prawosławne	2	2	504,6
3.	Protestanckie	67	62	158,0
4.	Islamskie	5	5	2,7
5.	Judaistyczne	3	3	1,4
6.	Orientalne	18	15	9,1
7.	Inne	20	15	133,7
9.	wyznania różne o niepełnych danych	39	22	2,0
	Razem	163	133	34606,8
	w tym wyznania o nieustalonej liczbie członków	30	X	X

Mimo podejmowanych starań udało się uzyskać podstawowe dane na temat liczby członków od 133 spośród 163 formalnie działających w 2008 r. wyznań w Polsce. Ponieważ dla potrzeb analitycznych starano się uwzględnić liczbę członków możliwie największej części związków wyznaniowych, to należy zaznaczyć, że są to dane w różnym stopniu aktualne. Większość spośród 30 wyznań o nieznanym liczebności członków należy do liczącej 39 jednostek grupy ogólnie nowych, przez co mało lub w ogóle nierozpoznanych, gdzie tego typu braki danych są stosunkowo najczęstsze – dotyczą prawie połowy tych organizacji. Relatywnie często sytuacje takie dotyczą wyznań tworzących grupę „inne” – 5 spośród 20 wszystkich.

Pomijając problem braków danych stwierdzamy, że kościoły i związki wyznaniowe w Polsce zrzeszają łącznie 34606,8 tys. wyznawców. Gdyby odnieść uzyskaną sumę członków wszystkich grup wyznań do liczby ludności Polski, ustaloną przez statystykę ludnościową GUS na 38135,9 tys. okazałoby się, że zestawione kościoły i związki wyznaniowe nie obejmują przeszło 3,5 mln to jest 9,3% ludności Polski. Odsetek ten w niewielkiej części pomniejszony o członków związków wyznaniowych o nieustalonej liczbie wyznawców oraz organizacji i ruchów religijnych nieposiadających osobowości prawnej obejmuje przede wszystkim osoby bez wyznania. Ogólnie biorąc procent ten wydaje się być zawyżony, np. w stosunku do tego, na co wskazują rezultaty badań reprezentacyjnych. Każde to spojrzeć kry-

tycznie na sposób jego ustalenia, a w każdym razie – zachować powściągliwość w jego interpretacji.

Należy przede wszystkim postawić pytanie, czy w ogóle bilansowanie liczb członków grup wyznań do liczby ludności Polski jest zasadne lub uprawnione. Wydaje się, że stan danych, dotyczących wyznań nakazuje zachować w tym względzie daleko idącą ostrożność, na co wskazuje wiele przesłanek metodologicznych.

Po pierwsze to, że obliczone sumy członków zestawionych grup wyznań, uzyskano na podstawie stanów liczebnych poszczególnych wyznań, pochodzących z różnych okresów, a więc są w różnym stopniu aktualne. Jednakże wpływ tego czynnika w skali ogólnej liczby należących do wyznań jest raczej nieznaczący, ponieważ zmiany dokonujące się na przestrzeni nawet kilku lat nie są aż tak radykalne, a poza tym dane o największych kościołach są zazwyczaj aktualne.

Po drugie, w odniesieniu do 30, co stanowi 18,4% ogółu działających do końca 2008 r. kościołów i związków, jak dotąd w ogóle nie ustalono liczby członków. Ten problem, choć istotny z punktu widzenia metodologii statystyki, nie ma także dużego przełożenia ilościowego. Biorąc bowiem pod uwagę charakter grup wyznaniowych o nieznannej liczbie członków (np. poprzez analogię do podobnych im związków o ustalonej liczbie wyznawców), także ich stosunkowo wczesny etap rozwoju, na co wskazuje niedługi okres od ich powstania, zakładając m.in. także i to, że część z nich przeżywa kryzys działalności lub w praktyce zawiesiła działalność, można szacować, że braki danych dotyczące ich liczebności odpowiadają za niedobór w uzyskanej sumie członków kościołów i związków w Polsce rzędu kilku – a najwyżej – kilkunastu tysięcy.

W tym kontekście – to kolejny problem – potencjalnie większy margines błędów kryją w sobie dane podawane przez niektóre z większych wyznań, na co wskazuje wyraźnie szacunkowy charakter niektórych przekazywanych informacji o liczbie wyznawców, np. zaokrąglane do pełnych tysięcy itd. Z tym wiąże się, sygnalizowana już w opracowaniu, kwestia braku odpowiednio prowadzonej statystyki wewnętrznej kościołów, spowodowanej niedostrzeganiem takiej potrzeby albo braku środków i możliwości.

Jednakże największą wagę – w sensie ilościowym – niosą w sobie problemy związane z precyzyjnymi ustaleniami, dotyczącymi największego oraz liczebnie dominującego wyznania rzymskokatolickiego. Jakkolwiek – jak już wspomniano w tym opracowaniu – Kościół katolicki powołał do prowadzenia statystyki wyspecjalizowaną i profesjonalną instytucję tzn. Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego (ISKK), to – co warto podkreślić – zasięg demograficzny tego Kościoła stawia zajmującym się jego statystyką wyzwania niemal tej miary, co stojące przed publiczną statystyką ludnościową.

Od kilku lat ISKK m.in. na potrzeby i przy współpracy statystycznej agencji Watykanu, ustala liczbę wiernych. Ustalanie to odbywa się w ramach i przy współudziale wewnętrznych struktur Kościoła katolickiego, tzn. kurii diecezjalnych i parafii. Uzyskane w ten sposób dane (patrz karta informacyjna dotycząca Kościoła katolickiego) obejmują zarówno liczbę absolutną jak i wartości procentowe (dla polski i poszczególnych diecezji). Problem jednak w tym, że odniesienie obu tych rodzajów wartości liczbowych do danych statystyki publicznej powoduje pewne rozbieżności i niekonsekwencje. Uzyskana bowiem przez statystkę kościelną liczba wiernych (**33693,4** tys.) stanowi inny odsetek (**88,4%**) podawanej przez GUS liczby ludności Polski (**38135,9** tys.), niż ten, który sama podaje (**95,8%**). Natomiast za-

stosowanie tego ostatniego wskaźnika do liczby ludności GUS dałoby zupełnie inną liczbę wiernych Kościoła (36515,5 tys.) niż podawana przez ISKK.

Przyjęcie rozwiązania, które nasuwa się jako najprostsze, ażeby uwzględnić liczbę wiernych podawaną przez statystykę kościelną i odnosząc ją do liczby ustalonej przez GUS (wariant mniej korzystny dla „stanu posiadania” Kościoła) wyznaczyć „nowy” odsetek wiernych, wcale nie jest rozwiązaniem najbardziej trafnym i oczywistym, jak by mogło się wydawać. Uzyskany w ten sposób udział wiernych Kościoła katolickiego, wynoszący 88,4%, byłby z pewnością niedoszacowany, na co wskazują m.in. badania reprezentacyjne, uzyskujące wyższe udziały deklarujących wyznanie katolickie (90% do 96%). Trzeba jednak zdecydowanie podkreślić, że odsetek podawany przez ISKK nie jest bynajmniej skutkiem nieumiejętnego obliczania procentów, lecz bezpośrednio wynika z procedury, w toku której ustalana jest liczba wiernych. Mianowicie, odsetek ten uzyskuje się jako rezultat odniesienia liczby wiernych do – ustalonej także przez statystykę Kościoła – liczby mieszkańców (ludności) poszczególnych jednostek terytorialnych Kościoła, a w konsekwencji uzyskiwanej przez ISKK sumy ludności Polski (niestety innej niż podawana przez GUS). Ustalanie liczby wiernych na poziomie parafii, szczególnie tych największych wielkomiejskich, odbywa się w relacji – i jak się zdaje – w oparciu o liczbę jej mieszkańców, co sprawia, że uzyskanej liczby wiernych nie można przyjmować w oderwaniu od ustalonej przez Kościół liczby ludności w diecezjach. Problem jednak w tym, że w porównaniu do danych GUS, statystyka Kościoła katolickiego niedoszacowuje liczby ludności, a różnica ta na poziomie diecezji – w przypadku niektórych jednostek diecezji może sięgać nawet 100 tys. osób². Należy zatem zakładać, że w konsekwencji – mniej lub bardziej analogicznie – ogólnie niedoszacowana jest liczba wiernych.

Możliwe jest także przyjęcie rozwiązania odwrotnego (bardziej korzystnego dla stanu osobowego Kościoła), polegającego na uwzględnieniu podanego przez ISKK odsetka (95,8%) wiernych Kościoła katolickiego oraz wyliczenie na jego podstawie „nowej” liczby wiernych Kościoła katolickiego z liczby ludności podawanej przez statystykę publiczną. Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, że uzyskana w ten sposób liczba 36515,5 tys. wiernych, byłaby wyraźnie większa (o ponad 2,8 mln.) od tej, którą podaje sama statystyka Kościoła. W konsekwencji zastosowania tego wariantu liczba należących do formalnie działających kościołów i związków (o znacznej liczbie wiernych) wzrosłaby do 37429 tys., a odsetek pozostających poza ich zasięgiem wynosiłby 1,9% ogółu ludności Polski. Wydaje się jednak, że wskutek tego zabiegu niedoszacowany byłby udział osób bezwyznaniowych.

Jeszcze innym podejściem, jakie można tu zastosować, – i jak się zdaje najbardziej trafnym – jest wariant kompromisowy, polegający na rachunkowym wypośredkowaniu między skutkami, jakie dla danych o liczbie i udziale wiernych Kościoła katolickiego w relacji do danych o stanie ludności GUS, dałoby uwzględnienie podawanej przez statystykę kościelną liczby wiernych, a tym – jakie niosłoby ze sobą przyjęcie ustalonego przez nią odsetka. W wyniku takiego zabiegu, uzyskuje się zarówno „nową” liczbę wiernych Kościoła katolickiego, wynoszącą 35104,5 tys. osób, jaki i „nowy” wskaźnik procentowy, określający jej udział wśród ogółu ludności kraju – 92,1%. Wobec czego populacja należących do oficjalnych kościołów

² Tak wynika z przeprowadzonego wstępnego rozszacowania ludności według struktury diecezjalnej Kościoła katolickiego, na podstawie danych ludnościowych w powiatach z 2000 r.

i związków wyznaniowych obejmowałyby 36017,9 tys. osób, natomiast wskaźnik pozostających poza nimi wyniósłby 5,3% ogółu ludności kraju.

Zaproponowane wyżej podejścia do sposobu ustalania podstawowych danych o Kościele katolickim, mają jedynie charakter spekulacji, które nie zwalniają od stałego podejmowania wysiłków na rzecz udoskonalania statystyki obejmującej Kościół katolicki w Polsce. Z drugiej strony pokazują skalę trudności, jaka wiąże się z ustaleniem danych o wyznaniu dominującym w Polsce, a ponadto – ich konsekwencje dla rzetelnego odwzorowania struktury wyznaniowej kraju. Innego rodzaju problemy dotyczą pozostałych wyznań, a szczególnie większych z nich. Wprawdzie, w warunkach polskich, trudności dotyczące obejmujących je statystyk nie mają tak dużego przełożenia ilościowego w skali makro, to relatywnie (np. w skali wyznań mniejszościowych) problemy z odpowiednią jakością pozyskiwanych od nich danych bywają jeszcze większe.

Wypada w tym miejscu wyrazić nadzieję, że uwzględnienie po raz pierwszy pytania o wyznanie w przyszłym spisie ludności wniesie wiele pożytku dla ustalania struktury wyznaniowej społeczeństwa polskiego.

Sposób prezentacji danych

Dalszą część opracowania poświęconego wyznaniom stanowi indywidualna prezentacja poszczególnych kościołów i wyznań, która obejmuje dwa zasadnicze element: indeksy oraz karty informacyjne.

1. Aby umożliwić czytelnikowi łatwe wyszukiwanie danych i opisów wyznań sporządzono trzy **indeksy**, zawierające pełen wykaz wszystkich uwzględnionych w opracowaniu kościołów i związków wyznaniowych, w następujących porządkach: alfabetycznym, chronologicznym, demograficznym.

2. Zasadniczą częścią prezentacji poszczególnych wyznań są **karty informacyjne wyznań**, w których zamieszczono charakterystyki poszczególnych wyznań zawierające:

- 1) podstawowe informacje takie, takie jak: nazwę wyznania (także nazwę w języku angielskim), dane adresowe (w tym adres e-mail oraz oficjalna strona internetowa), rok powstania i rok rejestracji;
- 2) charakterystykę opisową wyznania, która – w zależności od posiadanych danych – uwzględnia syntetycznie m. in.: historię (genezę), doktrynę, zasady życia religijnego wyznawców, zasady przyjmowania członków, strukturę i działalność związku wyznaniowego.
- 3) dane statystyczne, tj. liczby: wyznawców, duchownych, podstawowych wspólnot, obiektów sprawowania kultu.

Dane statystyczne – o ile stan posiadanych informacji na to pozwala – dotyczą opisywanego okresu 2006-2008 (za ostatni rok według rozmieszczenia terytorialnego); w sytuacji braku danych z tego okresu podawane są starsze. Wszędzie, gdzie było to możliwe dołączono do każdej karty wykres, ukazujący dynamikę rozwoju wyznania. Do ich opracowania wykorzystano wszystkie zasoby statystyczne GUS, zarówno uzyskane w drodze prowadzonych od 18 lat badań, jak i pochodzące z archiwów dawnego Urzędu ds. Wyznań.

Karty informacyjne zamieszczone są w kolejności według przydzielonego – w ramach wewnętrznego rejestru GUS – każdemu wyznaniu identyfikatora, oddającego przynależność wyznania do którejś z wyżej opisanych ośmiu grup i numer

porządkowy w grupie, odzwierciedlający kolejność dopisania do grupy (czyli w zasadzie czas powstania lub rejestracji wyznania). Każdą grupę indywidualnych kart poprzedza krótki opis grupy. Blok kart informacyjnych zamyka zestawienie krótkich notek o wyznaniach, które formalnie zaprzestały działalności.

Objaśnienia redakcyjne

W kartach informacyjnych, a także w indeksach zastosowano specjalne oznaczenia statystyczne, które wymagają krótkiego objaśnienia co do sposobu ich interpretowania:

znak „.” należy rozumieć jak „brak danych”;

znak „-” jak „brak zjawiska”;

znak „x” jak „nie dotyczy”.

INDEKSY WYZNAŃ RELIGIJNYCH W POLSCE

A – porządek alfabetyczny

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
1	Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny	3.06	63
2	Biblijny Kościół Baptystyczny	3.68	99
3	Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	6.02	115
4	Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	6.03	139
5	Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”	3.46	94
6	Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	3.70	100
7	Centrum Chrześcijańskie „Miecz Ducha”	9.23	150
8	Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”	3.72	100
9	Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	3.43	93
10	Chrześcijańska Wspólnota „Jezus Panem”	3.47	134
11	Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa	3.08	132
12	Chrześcijański Kościół Dobra	3.78	137
13	Chrześcijański Kościół „Dobra Nowina”	9.07	146
14	Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	3.81	104
15	Chrześcijański Kościół „Maranatha” w Wiśle	9.03	145
16	Chrześcijański Kościół Reformacyjny	9.37	154
17	Chrześcijański Związek Wyznaniowy „Źródło”	9.20	149
18	Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie	9.09	146
19	Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	3.12	68
20	Ewangeliczny Kościół Chrześcijański	9.41	155
21	Ewangeliczny Związek Braterski	3.24	79
22	Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP	9.35	153
23	Grupa Wyznaniowa „Shri Vidya”	6.11	169
24	Havurah Lelimum Jahadut – Bractwo dla Poznawania Judaizmu	5.03	169
25	Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	6.18	122
26	Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	4.03	108
27	Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu	5.05	112
28	Jednota Braci Polskich	3.27	159
29	Karaïmski Związek Religijny w RP	7.26	131
30	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	3.05	61
31	Kościół Anglikański w Polsce	3.79	162
32	Kościół Armia Zbawienia w RP	9.43	156
33	Kościół Boży	3.80	169
34	Kościół Boży w Chrystusie	3.09	65
35	Kościół „Chrystus dla Wszystkich”	3.54	160
36	Kościół Chrystusowy	3.23	78
37	Kościół Chrześcijan Baptystów w RP	3.04	59
38	Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	3.07	64
39	Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa	3.45	168

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
40	Kościół Chrześcijan w RP	3.39	168
41	Kościół Chrześcijan w Rybniku	9.25	151
42	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	3.10	158
43	Kościół Chrześcijański „Arka” w Poznaniu	3.49	159
44	Kościół Chrześcijański „Jezus Żyje”	9.17	149
45	Kościół Chrześcijański „Miejsce Odnowienia”	3.71	137
46	Kościół Chrześcijański Nowe Życie	9.18	149
47	Kościół Chrześcijański „Otwarte Drzwi”	9.28	151
48	Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”	9.36	154
49	Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	3.31	83
50	Kościół Chrześcijański w Rypinie	3.77	169
51	Kościół Chrześcijański w Toruniu	3.64	168
52	Kościół Chrześcijański w Warszawie	9.01	145
53	Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	3.75	102
54	Kościół Dobrego Pasterza	3.55	135
55	Kościół „Ekklesia” w Warszawie	9.14	147
56	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP	3.01	53
57	Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP	3.03	57
58	Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	3.02	55
59	Kościół Ewangeliczny „Ichtus”	3.63	98
60	Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski”	3.35	87
61	Kościół Ewangeliczny w RP	9.34	153
62	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	3.33	85
63	Kościół Greckokatolicki	1.02	38
64	Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	9.15	148
65	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	7.25	130
66	Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze	3.51	134
67	Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	3.52	96
68	Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej	9.11	147
69	Kościół Katolicki Mariawitów w RP	1.07	45
70	Kościół „Maranatha”	3.58	168
71	Kościół Miłosierdzia Jezusowego	9.33	152
72	Kościół Miłosiernego Boga	7.16	143
73	Kościół „Misja dla Polski”	9.08	146
74	Kościół Neounicki	1.03	39
75	Kościół Ormiański	1.04	40
76	Kościół Panteistyczny „Pneuma”	7.24	144
77	Kościół Pentakostalny w RP	3.74	101
78	Kościół Polskokatolicki w RP	1.05	41
79	Kościół Prezbiteriański	9.42	155
80	Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	3.36	88

22 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
81	Kościół Remonstrantów Polskich	7.22	144
82	Kościół Rzymskokatolicki	1.01	36
83	Kościół Starokatolicki Mariawitów	1.06	43
84	Kościół Starokatolicki w RP	1.08	46
85	Kościół Unitariański	9.04	146
86	Kościół w Radomiu	3.62	135
87	Kościół Wiary	3.73	137
88	Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	3.25	80
89	Kościół Zielonoświątkowy	3.11	66
90	Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego	7.07	141
91	Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża	7.01	125
92	Liga Muzułmańska w RP	4.05	110
93	Lokalny Kościół w Kwidzynie	9.26	167
94	Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce	6.12	140
95	Miejscowy Kościół w Lublinie	9.21	150
96	Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	6.08	165
97	Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce	6.16	121
98	Misja „Centrum Służby Życia”	3.34	86
99	Misja Pokoleń	3.56	135
100	Muzułmański Związek Religijny w RP	4.01	106
101	Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku	5.04	164
102	Nowe Jeruzalem	7.05	169
103	Nowoapostolski Kościół w Polsce	3.20	74
104	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	2.01	49
105	Polski Ewangeliczny Kościół Braterski	3.82	163
106	Polski Kościół Dialogu	9.06	146
107	Polski Kościół Słowiański	7.17	143
108	Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	1.09	47
109	Rodzima Wiara	7.21	129
110	Rodzimy Kościół Polski	7.20	129
111	Ruch Nowego Życia	3.50	95
112	Ruch Świadomości Baba Ji	6.09	140
113	Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec	7.08	126
114	Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce	3.13	69
115	Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kandzeon”	6.04	116
116	Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki	7.02	126
117	Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	4.02	107
118	Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya”	4.04	109
119	Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce	6.10	119

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
120	Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP	3.26	81
121	Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce	7.18	127
122	Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	6.01	114
123	Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce	6.19	123
124	Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3.15	72
125	Uczniowie Ducha Świętego	3.17	132
126	Unia Ewangelikalna w RP	9.40	155
127	Ursynowska Społeczność Ewangeliczna	9.05	167
128	Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa	3.19	133
129	Warszawski Kościół Chrystusowy	3.65	136
130	Warszawski Kościół Międzynarodowy	9.31	152
131	Wiara Baha’i	7.11	166
132	Wschodni Kościół Staroobrzędowy	2.02	51
133	Wspólnota bez Bram Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai	6.06	164
134	Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie”	3.37	89
135	Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”	3.66	136
136	Wspólnota „Drzewo Oliwne”	7.14	143
137	Wspólnota Dzog-czen w Polsce	6.15	140
138	Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	3.22	76
139	Wspólnota Nauk Różokrzyża	7.13	169
140	Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP	3.57	97
141	Zachodni Zakon Sufi	7.09	142
142	Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	9.12	147
143	Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	3.38	90
144	Zbór Chrześcijan we Wschowie	3.61	168
145	Zbór Chrześcijański w RP	3.28	82
146	Zbór Ewangelicko-Baptystyczny	3.42	133
147	Zbór Ewangeliczny „Agape” w Poznaniu	3.40	91
148	Zbór Ewangeliczny „Betel” w Warszawie	3.59	161
149	Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	3.76	103
150	Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni	3.69	169
151	Zbór Ewangeliczny „Nazaret”	3.53	168
152	Zbór Ewangeliczny „Syjon” w Dzięgielowie	3.30	168
153	Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim	3.29	133
154	Zbór Ewangelii Łaski	3.67	98
155	Zbór Panmonistyczny	7.06	166
156	Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP	3.32	84
157	Zbór w Opolu – „Społeczność Wywołanych”	9.22	150
158	Zbór w Wodzisławiu Śląskim	3.41	92
159	Zbór Wolnych Chrześcijan	3.48	134
160	Zgromadzenie Braci i Sióstr „Politeistów”	9.24	151

24 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
161	Zielonoświątkowy Kościół Przepowiedni Salomona	3.60	168
162	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	3.14	70
163	Związek Ajapa Yoga	6.07	118
164	Związek Badaczy Biblii w RP	3.16	168
165	Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce	9.02	145
166	Związek Buddyjski „Khordong” w Polsce	6.14	140
167	Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang w Polsce	6.13	120
168	Związek Buddystów Czan	9.19	149
169	Związek Buddystów Zen „Bodhidharma”	6.05	117
170	Związek Duch i Moc	7.19	144
171	Związek Garuda w Polsce	9.00	144
172	Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	5.01	138
173	Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	9.29	152
174	Związek Khyung Dzon w Polsce	6.17	141
175	Związek Kwinarystów	7.12	143
176	Związek Taoistów Tao Te King	9.39	155
177	Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	9.16	148
178	Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba	9.27	151
179	Związek Wyznaniowy „Wierzę w Dobro Człowieka”	7.10	142

INDEKSY WYZNAŃ RELIGIJNYCH W POLSCE

B – porządek chronologiczny

Nazwa	Rok uznania	Identyfikator	Strona
Kościół Rzymskokatolicki	966	1.01	36
Kościół Ormiański	1356	1.04	40
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	1371	2.01	49
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP	1573	3.01	53
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	1573	3.02	55
Kościół Greckokatolicki	1596	1.02	38
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	1906	1.07	45
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1906	1.06	43
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP	1922	3.03	57
Kościół Neounicki	1923	1.03	39
Wschodni Kościół Staroobrzędowy	1928	2.02	51
Karaïmski Związek Religijny w RP	1936	7.26	131
Muzułmański Związek Religijny w RP	1936	4.01	106
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	1946	3.05	61
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP	1946	3.04	59
Kościół Polskokatolicki w RP	1946	1.05	41
Kościół Starokatolicki w RP	1947	1.08	46
Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec	1953	7.08	126
Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki	1958	7.02	126
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce	1960	3.13	69
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	1960	3.15	72
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa	1960	3.19	133
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1960	3.14	70
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	1961	3.07	64
Zbór Panmonistyczny	1961	7.06	166
Jednota Braci Polskich	1967	3.27	159
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	1977	7.25	130
Związek Buddystów Zen „Bodhidharma”	1980	6.05	117
Ewangeliczna Wspólnota Zielonościątkowa	1981	3.12	68
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	1981	3.25	80
Kościół Chrystusowy	1982	3.23	78
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1983	3.20	74
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP	1984	3.26	81
Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce	1985	6.19	123
Chrześcijańska Wspólnota Zielonościątkowa	1986	3.08	132
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różo-krzyża	1986	7.01	125

Nazwa	Rok uznania	Identyfikator	Strona
Związek Ajapa Yoga	1986	6.07	118
Ewangeliczny Związek Braterski	1987	3.24	79
Kościół Zielonoświątkowy	1987	3.11	66
Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kandzeon”	1987	6.04	116
Kościół Boży w Chrystusie	1988	3.09	65
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	1988	3.10	158
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1988	6.08	165
Uczniowie Ducha Świętego	1988	3.17	132
Wspólnota bez Bram Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai	1988	6.06	164
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	1988	3.22	76
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	1988	5.01	138
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	1989	6.02	115
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	1989	4.02	107
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce	1989	7.18	127
Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny	1990	3.06	63
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	1990	6.03	139
Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”	1990	3.46	94
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	1990	3.43	93
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	1990	6.18	122
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	1990	4.03	108
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski”	1990	3.35	87
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	1990	3.33	85
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	1990	3.36	88
Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego	1990	7.07	141
Misja „Centrum Służby Życia”	1990	3.34	86
Nowe Jeruzalem	1990	7.05	169
Ruch Świadomości Baba Ji	1990	6.09	140
Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya”	1990	4.04	109
Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce	1990	6.10	119
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1990	6.01	114
Zbór Chrześcijański w RP	1990	3.28	82
Zbór Ewangelicko-Baptystyczny	1990	3.42	133
Zbór Ewangeliczny „Syjon” w Dzięgielowie	1990	3.30	168
Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim	1990	3.29	133
Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP	1990	3.32	84
Zbór w Wodzisławiu Śląskim	1990	3.41	92
Związek Badaczy Biblii w RP	1990	3.16	168
Havurah Lelimum Jahadut – Bractwo dla Poznawania Judaizmu	1991	5.03	169
Kościół Chrześcijan w RP	1991	3.39	168
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	1991	3.31	83
Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie”	1991	3.37	89

Nazwa	Rok uznania	Identyfikator	Strona
Zachodni Zakon Sufi	1991	7.09	142
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	1991	3.38	90
Zbór Ewangeliczny „Agape” w Poznaniu	1991	3.40	91
Chrześcijańska Wspólnota „Jezus Panem”	1992	3.47	134
Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa	1992	3.45	168
Kościół Chrześcijański „Arka” w Poznaniu	1992	3.49	159
Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze	1992	3.51	134
Misja Pokoleń	1992	3.56	135
Ruch Nowego Życia	1992	3.50	95
Wiara Baha’i	1992	7.11	166
Zbór Wolnych Chrześcijan	1992	3.48	134
Związek Kwinarystów	1992	7.12	143
Związek Wyznaniowy „Wierzę w Dobro Człowieka”	1992	7.10	142
Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya”	1993	6.11	169
Kościół „Chrystus dla Wszystkich”	1993	3.54	160
Kościół Dobrego Pasterza	1993	3.55	135
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	1993	3.52	96
Kościół „Maranatha”	1993	3.58	168
Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”	1993	3.66	136
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP	1993	3.57	97
Zbór Ewangeliczny „Nazaret”	1993	3.53	168
Zbór Ewangelii Łaski	1993	3.67	98
Kościół Miłosiernego Boga	1994	7.16	143
Kościół w Radomiu	1994	3.62	135
Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce	1994	6.12	140
Wspólnota „Drzewo Oliwne”	1994	7.14	143
Wspólnota Dzog-czen w Polsce	1994	6.15	140
Wspólnota Nauk Różokrzyża	1994	7.13	169
Zbór Chrześcijan we Wschowie	1994	3.61	168
Zbór Ewangeliczny „Betel” w Warszawie	1994	3.59	161
Zielonoświątkowy Kościół Przypowieści Salomona	1994	3.60	168
Związek Buddyjski „Khordong” w Polsce	1994	6.14	140
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang w Polsce	1994	6.13	120
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	1995	3.81	104
Kościół Chrześcijański w Toruniu	1995	3.64	168
Kościół Ewangeliczny „Ichtus”	1995	3.63	98
Kościół Remonstrantów Polskich	1995	7.22	144
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce	1995	6.16	121
Polski Kościół Słowiański	1995	7.17	143
Rodzimy Kościół Polski	1995	7.20	129
Warszawski Kościół Chrystusowy	1995	3.65	136

Nazwa	Rok uznania	Identyfikator	Strona
Związek Duch i Moc	1995	7.19	144
Związek Garuda w Polsce	1995	9.00	144
Związek Khyung Dzon w Polsce	1995	6.17	141
Biblijny Kościół Baptistyczny	1996	3.68	99
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	1996	3.70	100
Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”	1996	3.72	100
Chrześcijański Kościół Dobra	1996	3.78	137
Kościół Anglikański w Polsce	1996	3.79	162
Kościół Boży	1996	3.80	169
Kościół Chrześcijański „Miejsce Odnowienia”	1996	3.71	137
Kościół Chrześcijański w Rypinie	1996	3.77	169
Kościół Chrześcijański w Warszawie	1996	9.01	145
Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	1996	3.75	102
Kościół Panteistyczny „Pneuma”	1996	7.24	144
Kościół Pentakostalny w RP	1996	3.74	101
Kościół Wiary	1996	3.73	137
Rodzima Wiara	1996	7.21	129
Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	1996	3.76	103
Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni	1996	3.69	169
Chrześcijański Kościół „Dobra Nowina”	1997	9.07	146
Chrześcijański Kościół „Maranatha” w Wiśle	1997	9.03	145
Chrześcijański Związek Wyznaniowy „Źródło”	1997	9.20	149
Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie	1997	9.09	146
Kościół Chrześcijański „Jezus Żyje”	1997	9.17	149
Kościół Chrześcijański Nowe Życie	1997	9.18	149
Kościół „Ekklesia” w Warszawie	1997	9.14	147
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	1997	9.15	148
Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej	1997	9.11	147
Kościół „Misja dla Polski”	1997	9.08	146
Kościół Unitariański	1997	9.04	146
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski	1997	3.82	163
Polski Kościół Dialogu	1997	9.06	146
Ursynowska Społeczność Ewangeliczna	1997	9.05	167
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	1997	9.12	147
Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce	1997	9.02	145
Związek Buddystów Czan	1997	9.19	149
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	1997	9.16	148
Centrum Chrześcijańskie „Miecz Ducha”	1998	9.23	150
Kościół Chrześcijan w Rybniku	1998	9.25	151
Kościół Chrześcijański „Otwarte Drzwi”	1998	9.28	151
Lokalny Kościół w Kwidzynie	1998	9.26	167

Nazwa	Rok uznania	Identyfikator	Strona
Miejskowy Kościół w Lublinie	1998	9.21	150
Zbór w Opolu – „Społeczność Wywołanych”	1998	9.22	150
Zgromadzenie Braci i Sióstr „Politeistów”	1998	9.24	151
Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	1998	9.29	152
Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba	1998	9.27	151
Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku	2000	5.04	164
Warszawski Kościół Międzynarodowy	2000	9.31	152
Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu	2001	5.05	112
Kościół Miłosierdzia Jezusowego	2001	9.33	152
Chrześcijański Kościół Reformacyjny	2003	9.37	154
Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP	2003	9.35	153
Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”	2003	9.36	154
Kościół Ewangeliczny w RP	2003	9.34	153
Liga Muzułmańska w RP	2004	4.05	110
Unia Ewangelikalna w RP	2004	9.40	155
Związek Taoistów Tao Te King	2004	9.39	155
Ewangeliczny Kościół Chrześcijański	2006	9.41	155
Kościół Armia Zbawienia w RP	2006	9.43	156
Kościół Prezbiteriański	2006	9.42	155
Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	2006	1.09	47

INDEKSY WYZNAŃ RELIGIJNYCH W POLSCE

C – porządek demograficzny

Nazwa	Populacja	Identyfikator	Strona
Kościół Rzymskokatolicki	33693390	1.01	36
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	504150	2.01	49
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce	127154	7.18	127
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP	75000	3.01	53
Kościół Greckokatolicki	51000	1.02	38
Kościół Starokatolicki Mariawitów	23662	1.06	43
Kościół Zielonoświątkowy	21532	3.11	66
Kościół Polskokatolicki w RP	18804	1.05	41
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	9614	3.05	61
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	5500	3.81	104
Kościół Ormiański	5000	1.04	40
Nowoapostolski Kościół w Polsce	4976	3.20	74
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	4825	3.22	76
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP	4818	3.04	59
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP	4481	3.03	57
Kościół Boży w Chrystusie	3534	3.09	65
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	3506	3.02	55
Rodzimy Kościół Polski	3000	7.20	129
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	2669	3.25	80
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce	2560	6.16	121
Kościół Chrystusowy	2425	3.23	78
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	2120	1.07	45
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	2076	3.33	85
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	2065	3.14	70
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang w Polsce	1825	6.13	120
Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa	1588	3.08	132
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	1556	3.15	72
Liga Muzułmańska w RP	1500	4.05	110
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	1480	6.18	122
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	1266	7.25	130
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	1229	5.01	138
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	1020	6.03	139
Uczniowie Ducha Świętego	1018	3.17	132
Muzułmański Związek Religijny w RP	1000	4.01	106
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	915	6.08	165
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	813	3.10	158
Kościół Starokatolicki w RP	675	1.08	46

Nazwa	Populacja	Identyfikator	Strona
Zachodni Zakon Sufi	576	7.09	142
Ewangeliczna Wspólnota Zielonościątkowa	572	3.12	68
Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	550	1.09	47
Ewangeliczny Związek Braterski	530	3.24	79
Wschodni Kościół Staroobrzędowy	480	2.02	51
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	466	3.07	64
Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce	460	6.12	140
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP	432	3.26	81
Wiara Baha'I	344	7.11	166
Kościół „Chrystus dla Wszystkich”	327	3.54	160
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża	308	7.01	125
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP	278	3.57	97
Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego	261	7.07	141
Jednota Braci Polskich	260	3.27	159
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce	251	3.13	69
Centrum Chrześcijańskie „Miecz Ducha”	250	9.23	150
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	244	3.70	100
Rodzima Wiara	225	7.21	129
Kościół Ewangeliczny w RP	200	9.34	153
Kościół Prezbiteriański	200	9.42	155
Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kandzeon”	200	6.04	116
Związek Taoistów Tao Te King	200	9.39	155
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	193	3.31	83
Kościół Neounicki	190	1.03	39
Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku	190	5.04	164
Chrześcijański Kościół Dobra	170	3.78	137
Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”	170	9.36	154
Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	165	3.75	102
Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”	160	3.66	136
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski”	155	3.35	87
Zbór Ewangeliczny „Agape” w Poznaniu	150	3.40	91
Związek Buddystów Czan	150	9.19	149
Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP	146	3.32	84
Związek Kwinarystów	146	7.12	143
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	135	3.43	93
Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce	135	6.19	123
Związek Ajapa Yoga	122	6.07	118
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	121	6.02	115
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	121	6.01	114
Karaimski Związek Religijny w RP	115	7.26	131

Nazwa	Populacja	Identyfikator	Strona
Unia Ewangelikalna w RP	107	9.40	155
Kościół Remonstrantów Polskich	100	7.22	144
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	100	9.12	147
Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim	100	3.29	133
Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	100	9.29	152
Ruch Nowego Życia	96	3.50	95
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski	94	3.82	163
Związek Wyznaniowy „Wierzę w Dobro Człowieka”	94	7.10	142
Zbór w Wodzisławiu Śląskim	92	3.41	92
Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”	80	3.72	100
Kościół Chrześcijański „Arka” w Poznaniu	76	3.49	159
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	76	3.38	90
Misja „Centrum Służby Życia”	70	3.34	86
Warszawski Kościół Międzynarodowy	70	9.31	152
Chrześcijański Związek Wyznaniowy „Źródło”	69	9.20	149
Związek Khyung Dzon w Polsce	68	6.17	141
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	62	4.03	108
Zbór Ewangelii Łaski	62	3.67	98
Kościół Chrześcijański „Jezus Żyje”	61	9.17	149
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	60	4.02	107
Kościół Pentakostalny w RP	56	3.74	101
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	55	3.52	96
Związek Buddystów Zen „Bodhidharma”	55	6.05	117
Wspólnota bez Bram Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai	53	6.06	164
Warszawski Kościół Chrystusowy	52	3.65	136
Kościół Chrześcijański „Miejsce Odnowienia”	50	3.71	137
Kościół „Ekklesia” w Warszawie	50	9.14	147
Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny	49	3.06	63
Zbór Chrześcijański w RP	45	3.28	82
Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya”	43	4.04	109
Ursynowska Społeczność Ewangeliczna	40	9.05	167
Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie”	36	3.37	89
Kościół Armia Zbawienia w RP	35	9.43	156
Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki	35	7.02	126
Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”	30	3.46	94
Chrześcijański Kościół „Maranatha” w Wiśle	30	9.03	145
Biblijny Kościół Baptystyczny	29	3.68	99
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	29	3.36	88
Kościół Anglikański w Polsce	28	3.79	162
Kościół w Radomiu	24	3.62	135
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	24	9.16	148
Kościół Chrześcijan w Rybniku	22	9.25	151

Nazwa	Populacja	Identyfikator	Strona
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	22	9.15	148
Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	21	3.76	103
Chrześcijańska Wspólnota „Jezus Panem”	20	3.47	134
Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu	20	5.05	112
Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej	20	9.11	147
Zbór Wolnych Chrześcijan	20	3.48	134
Miejskowy Kościół w Lublinie	17	9.21	150
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa	17	3.19	133
Kościół Ewangeliczny „Ichtus”	15	3.63	98
Lokalny Kościół w Kwidzynie	15	9.26	167
Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec	15	7.08	126
Zbór Ewangeliczny „Betel” w Warszawie	15	3.59	161
Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce	14	6.10	119
Zbór Panmonistyczny	12	7.06	166
Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya”	-	6.11	169
Havurah Lelimud Jahadut - Bractwo dla Poznawania Judaizmu	-	5.03	169
Kościół Boży	-	3.80	169
Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa	-	3.45	168
Kościół Chrześcijan w RP	-	3.39	168
Kościół Chrześcijański w Rypinie	-	3.77	169
Kościół Chrześcijański w Toruniu	-	3.64	168
Kościół „Maranatha”	-	3.58	168
Nowe Jeruzalem	-	7.05	169
Wspólnota Nauk Różokrzyża	-	7.13	169
Zbór Chrześcijan we Wschowie	-	3.61	168
Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni	-	3.69	169
Zbór Ewangeliczny „Nazaret”	-	3.53	168
Zbór Ewangeliczny „Syjon” w Dzięgielowie	-	3.30	168
Zielonoświątkowy Kościół Przypowieści Salomona	-	3.60	168
Związek Badaczy Biblii w RP	-	3.16	168
Chrześcijański Kościół „Dobra Nowina”	.	9.07	146
Chrześcijański Kościół Reformacyjny	.	9.37	154
Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie	.	9.09	146
Ewangeliczny Kościół Chrześcijański	.	9.41	155
Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP	.	9.35	153
Kościół Chrześcijański Nowe Życie	.	9.18	149
Kościół Chrześcijański „Otwarte Drzwi”	.	9.28	151
Kościół Chrześcijański w Warszawie	.	9.01	145
Kościół Dobrego Pasterza	.	3.55	135
Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze	.	3.51	134
Kościół Miłosierdzia Jezusowego	.	9.33	152

34 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Nazwa	Populacja	Identyfikator	Strona
Kościół Miłosiernego Boga	.	7.16	143
Kościół „Misja dla Polski”	.	9.08	146
Kościół Panteistyczny „Pneuma”	.	7.24	144
Kościół Unitariański	.	9.04	146
Kościół Wiary	.	3.73	137
Misja Pokoleń	.	3.56	135
Polski Kościół Dialogu	.	9.06	146
Polski Kościół Słowiański	.	7.17	143
Ruch Świadomości Baba Ji	.	6.09	140
Wspólnota „Drzewo Oliwne”	.	7.14	143
Wspólnota Dzog-czen w Polsce	.	6.15	140
Zbór Ewangelicko-Baptystyczny	.	3.42	133
Zbór w Opolu – „Społeczność Wywołanych”	.	9.22	150
Zgromadzenie Braci i Sióstr „Politeistów”	.	9.24	151
Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce	.	9.02	145
Związek Buddyjski „Khordong” w Polsce	.	6.14	140
Związek Duch i Moc	.	7.19	144
Związek Garuda w Polsce	.	9.00	144
Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba	.	9.27	151

KATOLICYZM

Określenie *katolicki*, czyli *powszechny* użyte zostało po raz pierwszy przez bp Ignacego z Antiochii (II w.) jako określenie całości wspólnot chrześcijańskich. Zgodnie z postanowieniami soboru Nicejskiego (325 r.) Kościół jest jeden, tzn. stworzony przez Chrystusa, święty, gdyż jego założycielem jest Bóg, katolicki, tzn. powszechny i apostołski, gdyż przejął władzę od apostołów. Działalność uświęcająca Kościoła realizuje się za pośrednictwem 7 sakramentów. W doktrynie katolickiej wyróżnia się Kościół widzialny (na ziemi) i niewidzialny (duchowy).

Katolicki i rzymski Kościół zajmuje w tej grupie kościołów miejsce specjalne. „Rzym” jako miasto, ma bowiem dla Kościoła rzymskokatolickiego szczególne znaczenie wynikające z faktu, że znajdują się tam groby apostołów Piotra i Pawła, a tworząca się wokół nich wspólnota chrześcijan miała przywilej nazywania się Matką wszystkich Kościołów. Z tego przywileju rzymskiego Kościoła biskupiego rozwinął się prymat rzymskiego papieża.

W 1054 r. nastąpił podział Kościoła na wschodni (prawosławie) i zachodni (katolicyzm). W XVI w. w wyniku reformacji Kościoła zapoczątkowanej przez Lutra (słynne tezy z 1517 r.) następuje rozłam w Kościele zachodnim. W jego wyniku wydzielają się Kościoły protestanckie.

Liczba katolików na świecie wynosi współcześnie ok. 1,1 mld. W 2008 r. stanowili 17,4% ogółu ludności świata. Katolicy stanowią ponad połowę ogółu chrześcijan. Większość katolików należy do Kościoła rzymskokatolickiego. Ok. 10 mln osób należy do kościołów wschodnio-katolickich lub unickich. Kościoły te zachowawszy swoje obrządki wschodnie i własne języki liturgiczne zawarły unię z Kościołem rzymskokatolickim i uznają prymat papieża w sprawach jurysdykcji kościelnej. Ich doktryna wiary i moralność zgodna jest z doktryną i moralnością Kościoła rzymskokatolickiego.

W oderwaniu od Kościoła rzymskokatolickiego pozostają Kościoły starokatolickie. Powstały one w 1870 r. po soborze watykańskim I, w wyniku ogłoszenia dogmatu o nieomyślności papieża. Kościoły starokatolickie w Polsce zjednoczone są w Unii Utrechckiej (1899) z pokrewnymi ruchami w Holandii, Austrii i Szwajcarii.

Kościół Polskokatolicki, pozostający również w oderwaniu od Watykanu, powstał w roku 1919 wśród emigrantów polskich w USA dla powstrzymania procesów odchodzenia od polskości, którym sprzyjała tamtejsza hierarchia rzymskokatolicka pochodzenia niemieckiego. Kościół Polskokatolicki utrzymuje zgodność zasad dogmatycznych z Polskim Narodowym Kościołem Katolickim w USA, zachowując jednak całkowitą odrębność organizacyjną i jurysdykcyjną. Jest równocześnie członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej i Unii Kościołów Starokatolickich w Utrechcie.

Kościół Rzymskokatolicki

1.01

Adres: 01-015 Warszawa, ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

Tel. 22-838-92-51

Diecezje	Wierni w % ogółu ludności	Księża		Parafie
		diecezjalni	zakonni	
Ogółem 2006	93,8	23990	5566	10057
2007	95,8	24173	5602	10082
2008	95,8	24249	5605	10108
białostocka	82,3	399	19	114
bielsko-żywiecka	89,2	527	129	206
bydgoska	98,6	286	66	147
częstochowska	98,8	703	195	309
drohiczyńska	75,0	256	18	97
elbląska	95,7	270	75	157
ełcka	95,8	299	40	152
gdańska	93,9	540	212	191
gliwicka	90,7	362	153	154
gnieźnieńska	98,6	542	48	266
kaliska	98,7	507	85	281
katowicka	97,2	1070	118	316
kielecka	96,5	714	–	303
koszalińsko-kołobrzaska	92,3	465	107	219
krakowska	97,5	1159	954	438
legnicka	90,8	427	94	240
lubelska	97,5	910	240	264
łomżyńska	99,0	545	26	181
łowicka	99,7	365	61	164
łódzka	94,8	573	198	216
opolska	95,6	700	130	397
pelplińska	93,6	567	83	286
płocka	99,5	613	–	245
poznańska	96,0	796	250	399
przemyska	97,4	937	167	385
radomska	97,0	758	85	299
rzeszowska	97,7	678	107	236
sandomierska	97,2	522	67	237
siedlecka	98,2	665	65	243
sosnowiecka	98,4	382	42	162
szczecińsko-kamieńska	93,9	489	181	269
świdnicka	97,6	332	71	187
tarnowska	99,4	1498	146	444
toruńska	95,4	412	87	194
warmińska	97,6	449	104	258
warszawska	92,6	766	516	210
warszawsko-praska	96,0	484	160	174
włocławska	99,0	524	111	231
wrocławska	99,0	686	266	298
zamojsko-lubaczowska	97,2	466	24	182
zielonogórsko-gorzowska	89,9	550	103	263
ordynariat połowy WP	x	56	2	94

Kościół Rzymskokatolicki obecny jest na ziemiach Polski od czasu chrztu w 966 r. Jest też największy pod względem liczby wyznawców. Podstawowe zasady dogmatyczne Kościoła zawarte są w Piśmie Świętym, Świętej Tradycji, Pismach Ojców Kościoła oraz dokumentach Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, tj. w dogmatach ogłaszanych przez papieży i w postanowieniach 21 soborów powszechnych.

Wszystkie sprawy organizacyjne Kościoła regulowane są przez Kodeks Prawa Kanonicznego. Przewiduje on, że podstawową jednostką Kościoła jest diecezja, która dzieli się z kolei na parafie. Parafie łączą się w dekanaty dla wzajemnego wspierania się w pracy duszpasterskiej. Dla podobnych celów również diecezje łączą się w większe jednostki terytorialne zwane prowincjami lub metropoliami.

Na czele każdej diecezji stoi biskup ordynariusz, a prowincji metropolita – arcybiskup diecezji w której jest zwierzchnikiem (archidiecezji). W 2008 r. w Polsce było 131 biskupów (42 diecezjalnych, 58 pomocniczych 1 biskup przewodniczący Kościelnej Komisji Konkordatowej oraz 30 seniorów).

Wspólne zadania pasterskie Kościoła na terenie kraju wypełnia Konferencja Episkopatu Polski, której członkami są wszyscy biskupi. Konferencja Episkopatu działa na podstawie statutu potwierdzonego przez Stolicę Apostolską. Jej pracami kieruje 11 osobowa Rada Stała, której przewodniczy Abp Józef Michalik metropolita przemyski.

Łączna liczba parafii na koniec 2008 r. wynosiła 10108 z czego 648 to parafie zakonne. Liczba dekanatów – 1146. Dane z 1999 r. mówią o 13662 świątyniach. W 2008 r. w seminariach duchownych studiowało 3772 alumnów diecezjalnych i 1270 alumnów zakonnych. Liczba sióstr zakonnych wynosiła 21998, a braci zakonnych – 1311. Liczba wiernych Kościoła na koniec 2008 r. – 33.693,3 tys.

W przeciągu 2008 r. w Kościele Rzymskokatolickim w Polsce udzielono: 387644 chrzty, 418851 sakramentów bierzmowania, 359906 sakramentów Pierwszej Komunii Świętej i 187018 sakramentów małżeństwa.

W Kościele działa 61 męskich (przełożeni 57 z nich tworzą Konferencje Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich) oraz 151 żeńskich instytutów życia konsekrowanego (14 z nich to zakony klauzurowe).

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną specjalną ustawą z 1989 r. Konkordat pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską został podpisany 28 VII 1993 r. a w 1998 r. ratyfikowany przez Sejm. Model relacji państwo-Kościół jaki został wpisany do konstytucji RP z 1997 r. jest potwierdzeniem modelu zawartego w konkordacie.

Diecezje i Metropolie Kościoła Rzymskokatolickiego w 2008 r.

Kościół Greckokatolicki obrazdu bizantyjsko-ukraińskiego

1.02

Adres:	37-700 Przemyśl, ul. Basztowa 13	Tel. 16-678-78-68
Email:	kuria@przemyslgr.opoka.org.pl; konsystoria@wroc-gda.opoka.org.pl	www.cerkiew.net www.cerkiew.net.pl

Diecezje i dekanaty	Parafie	Księża
2006	140	72
2007	133	71
2008	134	75
Przemysko-warszawska	77	45
dekanaty:		
przemyski	18	13
krakowsko-krynicki	14	7
sanocki	16	4
elbląski	9	7
olsztyński	10	8
węgorzewski	10	6
Wrocławsko-gdańska	57	30
dekanaty:		
wrocławski	16	12
zielonogórski	13	5
koszaliński	12	6
ślupski	16	7

W XVI w. hierarchia Kościoła Prawosławnego na terenach Rzeczypospolitej podjęła decyzję o zawarciu unii kościelnej ze Stolicą Apostolską. W 1596 r. doszło do zawarcia tzw. unii brzeskiej. Na jej mocy część prawosławnych hierarchów metropolii kijowskiej ogłosiła odłączenie jej od Cerkwi prawosławnej i uznała zwierzchnictwo papieża, zachowując jednocześnie wschodnią duchowość, liturgię bizantyjską, dyscyplinę kościelną (m.in. żonate duchowieństwo), język staro-cerkiewno-słowiański w nabożeństwach oraz kalendarz juliański. Tę nową strukturę kościelną nazwano kościołem unickim, a następnie greckokatolickim. W jej skład wchodziły: metropolia kijowska oraz biskupstwa (eparchie): włodzimierska, łucka, połocko-witebska, chełmska, pińsko-turowska, lwowska i przemyska. Dzieje historyczne Unitów były bardzo tragiczne; prześladowani, kilka razy likwidowani, zachowali jedność do dzisiaj.

Kościół Greckokatolicki w II Rzeczypospolitej organizacyjnie składał się z trzech diecezji: lwowskiej, stanisławowskiej i przemyskiej, tworzyły one galicyjsko-lwowską prowincję kościelną, na czele której stał arcybiskup lwowski Andrej hrabia Szeptycki. W 1934 r. Stolica Apostolska powołała Administrację apostolską Łemkowszczyzny podlegającą bezpośrednio Watykanowi. Liczba duchownych diecezjalnych Kościoła w 1936 r. wynosiła 2380. W Kościele funkcjonowały trzy zakony męskie oraz 8 zgromadzeń zakonnych żeńskich. Liczba wiernych wynosiła ponad 330 tys.

Po II Wojnie Światowej w granicach Polski pozostała jedynie część diecezji przemyskiej i Administracja apostolska Łemkowszczyzny, władze komunistyczne aresztowały biskupów i deportowały do ZSRR oraz przestały uznawać Kościół Greckokatolicki w Polsce. Wierni byli pozbawieni swojej hierarchii kościelnej do 1989 r. gdy biskupem został ks. Jan Martyniak. W 1991 r. Ojciec Święty mianował go ordynariuszem diecezji przemyskiej obrazdu bizantyjsko-ukraińskiego. Następnie w 1996 r. dokonał całościowej reorganizacji struktur duszpastersko-administracyjnych tego Kościoła. Ustanowiono Prowincję Kościelną obrazdu greckokatolickiego w Polsce i nadano jej nazwę: Metropolia Przemysko-warszawska. W jej skład weszły dwie nowo utworzone jednostki administracyjne: Archidiecezja Przemysko-warszawska, która obejmuje terytorium w granicach Rzeczypospolitej Polskiej po prawej stronie Rzeki Wisły i Diecezja Wrocławsko-Gdańska obejmująca terytorium po lewej stronie Wisły, dla których mianowano arcybiskupa i biskupa. W nowej strukturze Metropolia składa się z 10 dekanatów. Obecnie posiada 134 parafii, 98 świątyń oraz 75 księży diecezjalnych i zakonnych. W seminariach duchownych kształcą się 14 alumnów. W kościele pracuje 92 siostry zakonne i 2 braci. W 2008 r. udzielono 236 chrztów, 242 sakramentów bierzmowania, 186 sakramentów Pierwszej Komunii oraz 163 ślubów. Liczba wiernych kościoła szacowana jest na 55 tys. Największy zakon greckokatolicki to Bazylianie.

Kościół wydaje miesięcznik *Błahowist* w nakładzie 2000 egz. oraz kalendarz pod tym samym tytułem (rocznik – nakład 1000 egz.).

Kościół Neounicki obrazdku bizantyjsko-słowiańskiego

1.03

Adres:	21-509 Kodeń, Kostomłoty 15, woj. lubelskie	Tel. 83-375-52-27
E-mail:	parafiaunickakostomloty@wp.pl	www.kostomloty.com
Data powstania na terenie Polski: 1596, 1923		

Kościół katolicki w Polsce od końca XVI w. nie jest jednolity pod względem obrządku. Odrodzone w 1918 r. państwo polskie odziedziczyło ukształtowane w ciągu stuleci trzy rytmy katolickie: łaciński (Kościół Rzymskokatolicki), i dwa wschodnie tzn.: bizantyjsko-ukraiński (Kościół Greckokatolicki) i ormiański (Kościół Ormiański). Na początku lat dwudziestych pojawił się czwarty obrządek (również wschodni) bizantyjsko-słowiański (Kościół Neounicki).

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, na terenach byłego zaboru rosyjskiego mieszkało wielu byłych unitów, siłą oderwanych od Kościoła w latach 1839 i 1875, kiedy to miały miejsce rzezie ludności greckokatolickiej dokonywane przez żołnierzy rosyjskich (Pratulini, Drelów). Ludność ta pozbawiona opieki duszpasterskiej licznie zwracała się do miejscowego łacińskiego biskupa prosząc o kapłanów wschodniego obrządku. Gorący zwolennik reaktywowania unii ordynariusz podlaski ks. bp H. Przeździecki w 1923 r. z aprobatą polskiego Episkopatu wystąpił z inicjatywą zorganizowania w Polsce Kościoła katolickiego obrządku bizantyjsko-słowiańskiego. Papież Pius XI zatwierdził plan, a kilka tygodni później ukazał się dekret papieski w sprawie „pracy unijnej”. Istota obrządku polegała głównie na pozostawieniu obrzędowości Cerkwi wschodniej z zachowaniem całej liturgii w języku staro-cerkiewno-słowiańskim i uznaniu papieża za głowę Kościoła powszechnego. Na mocy uzyskanych w 1924 r. pełnomocnictw bp. Przeździecki stał się ordynariuszem nowego obrządku. Inicjatywę tę gorąco poparł generał zakonu jezuitów ojciec W. Ledóchowski. W zakonie powstała specjalna Misja Wschodnia, w której księża zapoznawali się ze wschodnimi obrządkami oraz przygotowywali się do sprawowania rytuałów wschodnich. Na rzecz neounii pracowali obok jezuitów także kapucyni, oblaci, marianie, studyci, redemptoryści i bazylianie.

W 1927 r. Kościół Neounicki posiadał już 14 parafii obsługiwanych przez 28 księży i skupiających około 20 tys. wiernych. W 1937 r. swoją pracę duszpasterską pełniło już 71 księży, w tym: 1 biskup, 39 księży diecezjalnych i 31 księży zakonnych.

Po II wojnie światowej większość neounickich parafii znalazła się poza granicami kraju. Wiernych obrządku wschodniego pozostałych na Podlasiu i wschodniej Lubelszczyźnie władze PRL potraktowały jako *groźnych Ukraińców* i wysiedliły na Ziemię Zachodnie w ramach akcji *Wisła*. Działania te przyczyniły się do znacznego spadku liczebności wiernych oraz rozproszenia terytorialnego. Dlatego też po wojnie zdołano zorganizować jedynie trzy parafie neounickie: w Pawłowie Starym koło Janowa Podlaskiego, w Kodniu i w Kostomłotach. Nie udało się reaktywować hierarchii Kościoła Neounickiego, w latach sześćdziesiątych podporządkowano te parafie bezpośrednio prymasowi Polski.

W Polsce liczba ochrzczonych w obrządkach neounickim szacowana jest na ok. 300 osób. Do dzisiaj zachowała się jedynie parafia św. Nikity Męczennika w Kostomłotach licząca około 120 wiernych, gdzie posługę duszpasterską od 1969 r. prowadzi Zgromadzenie Księża Marianów. Obecnie proboszczem parafii w Kostomłotach jest ks. Zbigniew Nikonik. Dzięki staraniom Ojca Archimandryty Romana Piętki istnieje możliwość reaktywowania parafii w Pawłowie Starym. Od kilku lat, raz do roku odbywają się w tamtejszej cerkwi uroczyste nabożeństwa z okazji św. Mikołaja.

Parafia unicka w Kostomłotach stała się w ostatnich latach Sanktuarium Unitów Podlaskich. Miejsce to odwiedza rocznie ok. 70 000 pielgrzymów idących szlakiem unickim.

Przy parafii istnieje Centrum Ekumeniczne, które jest ośrodkiem rekolekcyjnym dla grup młodzieżowych z kraju i z zagranicy. W miesiącach letnich z rekolekcji ekumenicznych i kursów ewangelizacyjnych prowadzonych w Centrum korzysta ok. 250 osób, głównie licealistów i studentów oraz młodych małżeństw.

Kościół Ormiański obrzędek ormiańskokatolicki

1.04

Adres:	32-064 Rudawa, Radwanowice 1, woj. małopolskie	Tel. 12-283-90-80
---------------	--	-------------------

Data powstania na terenie Polski: 1356 r., 1630 r.
--

Najazdy Seldżuków w XI w., a następnie Mongołów na państwo armeńskie spowodowało falę uchodźstwa. Osady ormiańskie zaczęły powstawać m.in. na Rusi Czerwonej, Podolu i Rusi Kijowskiej. Za panowania Kazimierza Wielkiego Lwów i Kamieniec Podolski wraz ze znajdującą się tam kolonią ormiańską znalazły się w granicach Polski. W 1356 r. władca ten dokonał potwierdzenia ich autonomii co pozwoliło na tworzenie odrębnej struktury: własnego samorządu i sądownictwa. Ormianie byli wyznawcami religii monofizyckiej, należeli do Armeńskiego Kościoła Apostolskiego, założonego przez św. Grzegorza Odkupiciela, który stał się religią państwową w 301 r. W 1630 r. zawarli unię z kościołem rzymskim, zachowali swoją liturgię, język i zwyczaje ale uznali zwierzchność biskupa Rzymu oraz przyjęli dogmaty katolickie.

W końcu istnienia I Rzeczypospolitej parafie ormiańskie istniały w 18 miejscowościach, a społeczność liczyła około 3,5 tys. Po I Wojnie Światowej społeczność ormiańska była szacowana na 7 do 10 tys. i zamieszkiwała głównie południowo-wschodnią część Polski. Na czele metropolii lwowskiej stał arcybiskup Józef Teofil Teodorowicz. W 1922 r. w jej skład wchodziło 8 parafii ormiańskokatolickich (najliczniejsze z nich to Lwów – ponad 1200 wiernych) i Kuty (zwane „stolicą polskich ormian”) obrzędek posiadał też 19 własnych kaplic. W okresie II Rzeczypospolitej centrum religijnym i kulturalnym Ormian był Lwów. Mieściła się tu siedziba władz kościelnych, istniał klasztor benedyktynek ormiańskich (w latach 1918-39 było od 11 do 18 siostr), zakon prowadził żeńską szkołę powszechną i gimnazjum, istniał tu też funkcjonujący od XVII w. zakład zastawczy „Mons Pius” – czyli bank pobożności. Wielką stratą dla Kościoła i społeczności ormiańskiej była śmierć w 1938 r. J. Teodorowicza. Lata II Wojny Światowej w znaczny sposób wpłynęły na osłabienie kościoła, przestała istnieć archidiecezja ormiańsko-katolicka we Lwowie a w wyniku działań wojennych oraz terronu hitlerowskiego i stalinowskiego, a także działań nacjonalistów ukraińskich wielu Ormian poniosło śmierć a liczba duchowieństwa zmniejszyła się o połowę. Po 1945 r. do Polski przybyło 8 księży ormiańskokatolickich oraz prawie 99% wiernych, którzy ocalili z pożogi wojennej. W 1946 r. do Polski ewakuowały swoje zgromadzenie benedyktyнки, które w 1961 r. przystąpiły do unii z benedyktynkami łańciskimi. Repatriantów osiedlano w kilkunastu miastach (głównie na Górnym i Dolnym Śląsku), spowodowało to ich duże rozproszenie, a co za tym idzie trudności w organizacji pracy duszpasterskiej i życia społecznego. W tym okresie wykształciły się trzy ośrodki katolicko-ormiańskie: w Gdańsku, Krakowie i Gliwicach.

Obecnie ordynariuszem dla wiernych obrzędku ormiańskokatolickiego jest Ks. Arcybiskup Kazimierz Nycz Metropolita Warszawski. W Gliwicach i Gdańsku funkcjonują jedyne w Polsce ormiańsko-katolickie parafie personalne. Ponad to posługę duszpasterską pełnią: ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski – duszpasterz Ormian dla Polski Południowej oraz ks. Artur Awdalian – duszpasterz Ormian dla Polski Północnej. Ważnym miejscem dla wiernych obrzędku ormiańskiego w Polsce jest Gdańsk, gdzie w parafii św. Piotra i Pawła znajduje się Sanktuarium Matki Boskiej Łaskawej z cudownym ormiańskim obrazem MB Łaskawej ze Stanisławowa. Liczebność polskich Ormian związanych ze starą emigracją jest szacowana na około 3-5 tys. W latach 90-tych odnotowano ożywioną imigrację zarobkową mieszkańców Armenii.

W 2004 r. w Krakowie odbyło się odsłonięcie i poświęcenie przez ks. Kardynała F. Macharskiego pierwszego w Polsce ormiańskiego kamienia krzyżowego (*chaczkaru*) upamiętniającego Ormian, „którzy od XIV w. mieszkali w Polsce i położyli wiele zasług dla Rzeczypospolitej”. W 2005 r. w Elblągu dzięki wysiłkowi Ormian starej i nowej emigracji stanął kolejny chaczkar, upamiętnił on 1600 lat istnienia alfabetu ormiańskiego i 90 rocznicę ludobójstwa Ormian w Turcji (*Genocyd*), jest też symbolem trwającej od wieków przyjaźni pomiędzy Polakami a Ormianami.

Kościół Polskokatolicki w RP

1.05

Adres:	00-544 Warszawa, ul. Wilcza 31 lok. 16 C	Tel. 22-621-52-05
E-mail:	polskokatolicki@pnet.pl	www.polskokatolicki.pl
Data powstania na terenie Polski: 1920		Data rejestracji: 1946

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2007	18804	88	77	81
dolnośląskie	1364	9	6	7
kujawsko-pomorskie	569	3	3	3
lubelskie	3704	18	17	17
lubuskie	505	7	7	7
łódzkie	256	2	1	1
małopolskie	4352	8	7	8
mazowieckie	746	9	4	5
w tym Warszawa	571	7	2	3
opolskie	34	2	2	3
podkarpackie	662	8	6	6
pomorskie	213	2	2	2
śląskie	1783	5	5	5
świętokrzyskie	1339	5	6	7
warmińsko-mazurskie	217	3	3	3
wielkopolskie	2432	4	5	5
zachodniopomorskie	628	3	3	3

Kościół Polskokatolicki powstał w końcu XIX w. na terenie Stanów Zjednoczonych jako wyraz protestu grupy emigrantów, przeciwko obsadzeniu przez hierarchię amerykańską polskich parafii księżmi niemieckimi. Założycielem nowego Kościoła został ks. F. Hodur, który w 1897 r. założył w Scranton pierwszą narodową parafię. W 1900 r. ogłosił oderwanie od Rzymu, a w 1907 przyjął sakrę biskupią u starokatolików. Do Polski polskokatolicy przybyli wraz z reemigrantami w latach 20-tych. Kościół Polskokatolicki należy do rodziny Kościołów Starokatolickich Unii Utrechckiej.

Kościół Polskokatolicki wyznaje katolickie prawdy wiary i moralności, ale odrzuca

zwierzchnictwo i nieomylność papieża, naukę o odpustach, kult relikwii i celibat. Zachowuje dwie formy spowiedzi: w konfesjonale i ogólną. Uznaje postanowienia 7 pierwszych soborów. W swojej postawie duszpasterskiej uwzględnia potrzeby duchowe i materialne narodu i państwa polskiego.

Najwyższą władzą jest Ogólnopolski Synod, a władzą wykonawczą Rada Synodalna z naczelnym biskupem jako przewodniczącym. Od roku 1995 zwierzchnikiem Kościoła jest biskup prof. dr hab. Wiktor Wysoczański. Kościół administracyjnie podzielony jest na trzy diecezje: warszawską, krakowsko-częstochowską i wrocławską.

Swoje kadry Kościół kształci w Wyższym Seminarium Duchownym oraz w Sekcji Teologii Starokatolickiej ChAT w Warszawie. Kościół prowadzi naukę religii dla 678 uczniów w 50 punktach katechetycznych i dla 1172 uczniów w 31 placówkach mieszczących się w szkołach.

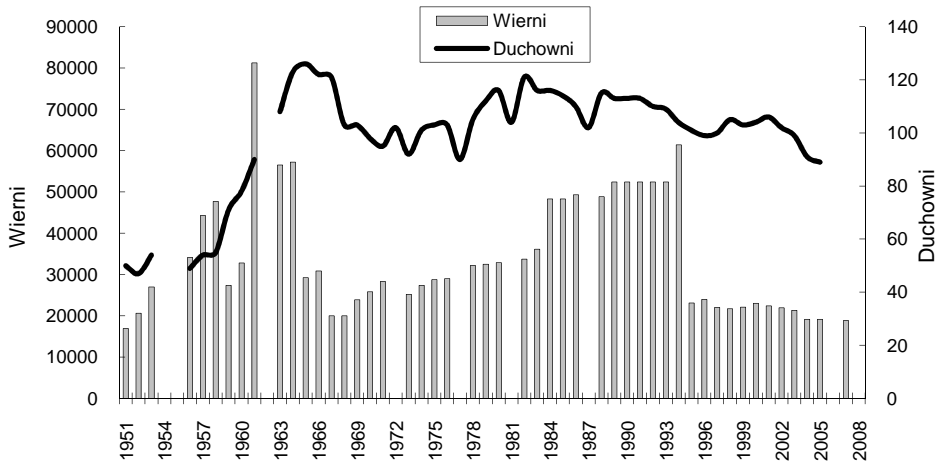
Są wydawane: miesięcznik *Rodzina* w nakładzie 1000 egz., *Kalendarz Liturgiczny* w 120 egz. oraz okazjonalnie *Listy Pasterskie* w 160 egz.

Praktyki religijne członków to przede wszystkim udział we mszy św. oraz w rekolekcjach adwentowych i wielkopostnych, a także udział w nabożeństwach: majowych, czerwcowych, październikowych.

Przyjmowanie nowych członków Kościoła odbywa się poprzez Chrzest Św. Dorośli wyznawcy innego wyznania przed przyjęciem składają „Wyznanie wiary”.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą Sejmu RP z 1995 r.

42 Wyznania religijne: KATOLICKIE

Mapa podziału terytorialnego

Kościół Starokatolicki Mariawitów

1.06

Adres:	09-400 Płock, ul. Kazimierza Wielkiego 27a	Tel. 24-262-30-86
E-mail:	mariawita@mariawita.pl	www.mariawita.pl
Data powstania na terenie Polski: 1893 i 1906		Data rejestracji: 1906 i 1947

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2007	23568	26	44	37
2008	23662	26	44	36
dolnośląskie	15	–	–	–
kujawsko-pomorskie	4	–	–	–
lubelskie	165	1	3	3
lubuskie	14	–	–	–
łódzkie	8875	7	12	12
małopolskie	32	1	1	–
mazowieckie	13899	15	24	17
w tym Warszawa	1300	1	2	1
opolskie	7	–	–	–
podlaskie	4	–	–	–
pomorskie	65	–	–	–
śląskie	573	2	4	4
zachodniopomorskie	9	–	–	–

Powstanie mariawityzmu wiąże się z osobą Marii Franciszki Koźłowskiej zwanej „Mateczką”. Katolicka zakonnica żyjąca pod koniec XIX w. otrzymała osobiste Objawienia Boże. Nie zostały one jednak uznane przez Stolicę Apostolską. Ze zwolenników głoszonych idei powstał mariawityzm. W 1906 r. został uznany przez władze rosyjskie za Kościół niezależny od Rzymu. Nawiązano kontakty z Kościołem Starokatolickim w Holandii i wyświęcono pierwszego biskupa. Reformy przez niego wprowadzone spowodowały w 1935 r. rozłam w mariawityzmie. Powstały wtedy: Kościół Starokatolicki Mariawitów, kontynuujący

zasady starokatolicyzmu wg założeń Unii Utrechckiej i Kościół Katolicki Mariawitów. Kościół Starokatolicki Mariawitów rozwija kult maryjny i eucharystyczny, uznaje tradycje Kościoła z okresu pierwszych 7 soborów, odrzuca natomiast prymat i nieomyślność papieża. Naczelną władzą jest Synod, złożony z duchownych i świeckich. Między Synodami władzę sprawuje Kapituła Generalna, będąca zgromadzeniem kapłanów, uzupełnionym o przedstawicielkę sióstr mariawitek. Organem wykonawczym jest Rada Kościoła. Główną siedzibą jest Płock.

Kościół wydaje: kwartalnik religijno-społeczny *Mariawita* w nakładzie 2300 egz., kalendarz kościoła w nakładzie 3300 egz. oraz broszury informacyjne.

Administracyjnie Kościół dzieli się na 3 diecezje: warszawsko-płocką, lubelsko-podlaską i śląsko-łódzką. Posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1947 r. Jest członkiem Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich oraz Polskiej Rady Ekumenicznej.

Kościół prowadzi nauczanie religii w szkołach i punktach katechetycznych. W 2008 r. uczyło się 1980 uczniów w 46 placówkach (w szkołach publicznych i punktach katechetycznych).

Działalność charytatywna skupiała się przede wszystkim na organizowaniu obozów i kolonii dla dzieci i młodzieży. Parafie mariawickie włączają się do różnych projektów charytatywnych realizowanych przez lokalne społeczności.

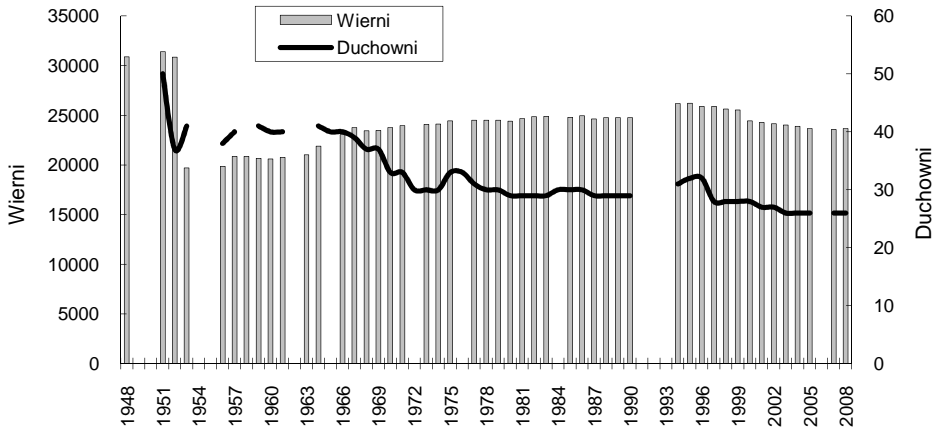
Nowi członkowie, którzy nie są ochrzczeni muszą nauczyć się podstawowych prawd wiary, zapoznać się z ideą mariawityzmu, świadomie i dobrowolnie przyjmując Sakramenty św. (Chrzest, Komunię św., Bierzmowanie).

Do zobowiązań wiernych należy: modlitwa poranna i wieczorna, czytanie Pisma Świętego, rozmyślanie oraz w miarę możliwości uczestniczenie we Mszy Św. i nabożeństwach.

Wyznawcy mają obowiązek uczestniczenia w niedziele i święta we Mszy św. i przyjmowania Komunii św., korzystania z Sakramentu Pokuty, odprawiania raz w tygodniu godzinnej adoracji Przenajświętszego sakramentu, a raz w miesiącu wspólnej uroczystej adoracji.

44 Wyznania religijne: KATOLICKIE

Diecezja	2008			
	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem	23662	26	44	36
warszawsko-płocka	4312	9	12	9
lubelsko-podlaska	9814	7	15	10
śląsko-lódzka	9536	10	17	16

Kościół Katolicki Mariawitów w RP

Mariavite Catholic Church

1.07

Adres: 09-470 Bodzanów k/Płocka, wieś Felicjanów	Tel. 24-260-70-10
Data powstania na terenie Polski: 1893 i 1935	Data rejestracji: 1906 i 1912

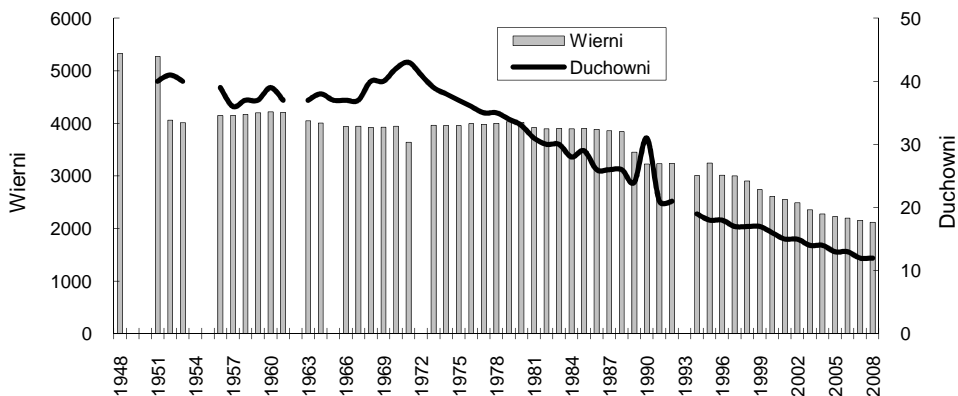
Województwa	Wierni	Duchowni mężczyźni /kobiety	Świątynie	Parafie /filie
Ogółem 2006	2195	5/8	14	17/5
2007	2153	4/8	14	17/4
2008	2120	4/8	14	17/3
lubelskie	144	1/-	1	2/-
łódzkie	1055	1/4	8	9/-
mazowieckie	921	2/4	5	6/3
w tym Warszawa	112	-/1	1	1/1

Kościół wyodrębnił się w roku 1935 na skutek rozłamu w Kościele Mariawitów, spowodowanego sporem o rozmiar kultu założycielki mariawityzmu zwanej „Matczką” oraz wprowadzeniem kapłaństwa kobiet. Ośrodkiem Kościoła stał się Felicjanów k/Płocka. Wyznawcy opierają swoją naukę na Piśmie Świętym

i Tradycji zinterpretowanej przez Ojców Kościoła i Sobory ekumeniczne oraz na Objawieniu Bożym danym założycielce mariawizmu. Nauczają, że ratunkiem dla ludzkości jest cześć Eucharystii i Matce Bożej Nieustającej Pomocy. Wierzą również, że cała Trójca Święta wzięła udział w zbawieniu świata. Kościół nie uznaje prymatu papieża ani dogmatu o jego nieomyślności, spowiedzi usznej, celibatu i nauki o odpustach.

Na czele Kościoła stoi Rada Przełożonych, której przewodniczy arcybiskup. Większość duchownych stanowią kobiety (w 2008 r. – 8). Administracyjnie Kościół dzieli się na 2 kustodie: płocko-łódzką i warszawsko-lubelską.

Kościół wydaje: *Kalendarz liturgiczny* w nakładzie 500 egz. W 2008 r. Kościół posiadał 9 punktów nauczania religii, do których uczęszczało 108 uczniów. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie osobistej konferencji (rozmowy duchowej). Wierni Kościoła zobowiązani są: w cyklu rocznym – do udziału w 3-dniowych rekolekcjach, w cyklu miesięcznym – do przyjęcia Komunii św. i odprawienia godzinnej adoracji Przenajświętszego Sakramentu, w niedziele i święta – do uczestnictwa we Mszy św. z przyjęciem Komunii św. albo Mszy św. ludowej w domu, a codziennie – do modlitwy porannej i wieczornej. Zaleca się odprawienie Mszy św. (tzw. ludowej) i przyjęcie Komunii św., czytanie Pisma św. Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1947 r.

Kościół Starokatolicki w RP

1.08

Adres: 90-007 Łódź, Plac Komuny Paryskiej 6

Data powstania na terenie 1871
Data rejestracji: 1947, 1996

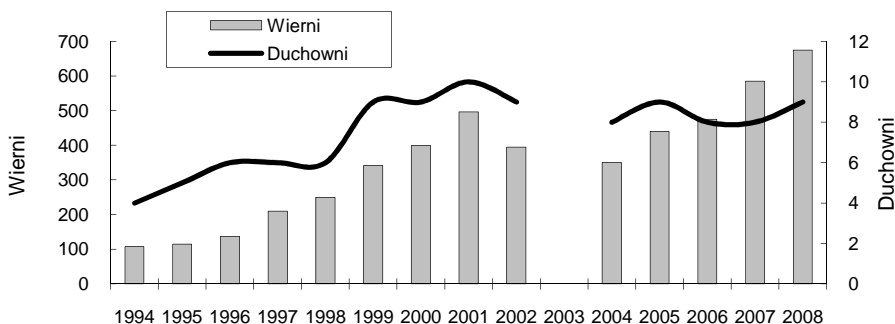
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	475	8	4	3
2007	585	8	7	3
2008	675	9	7	4
dolnośląskie	145	2	4	1
łódzkie	420	4	1	1
mazowieckie	70	2	1	1
śląskie	40	1	1	1

Kościół rozpoczął działalność na terenie Polski w 1871 r. Po wojnie uzyskuje osobowość prawną w 1947 r. ale w 1965 r. władze państwowe zawieszają jego działalność na 31 lat. Mimo to Kościół przetrwał w trudnych warunkach i prowadził aktywną działalność duszpasterską.

Pod względem doktrynalnym zbliżony jest do Kościoła Katolickiego, nie uznaje jednak dogmatu o nieomyślności papieża ogłoszonego na I soborze watykańskim w 1870 r. Wyodrębniając się organizacyjnie z Kościoła Katolickiego przyjął ustrój synodalno-episkopalny z własną hierarchią. Kościół zachowuje przepisy o dobrowolnym celibacie duchowieństwa oraz dwie formy spowiedzi: w konfesjonale i ogólną. Należy do założycieli Unii Utrechckiej Kościołów Starokatolickich. Działa w szerszym zakresie w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i Holandii. W kraju Kościół posiada cztery parafie: w Łodzi, Jeleniej Górze, Chorzowie i Działach Czarnowskich (woj. mazowieckie) oraz dwie kaplice w Lubawce i Kamiennej Górze (woj. dolnośląskie).

Kościół prowadzi duszpasterstwa: dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz młodzieży trudnej

Do zobowiązań członków Kościoła należy uczestnictwo w nabożeństwach. Nowi członkowie przyjmują Chrztost św. z wody.

Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP Polish National Catholic Church in Poland

1.09

Adres:	23-122 Warszawa, ul. Modlińska 205a	Tel. 22-814-39-13
E-mail:	pnkk@wp.pl	www.pnkk.com
Data powstania na terenie Polski: 1924		Data rejestracji: 2006

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Jednostki kościelne
Ogółem 2006	270	3	1	1
2007	550	5	2	4
małopolskie	100	2	–	1
mazowieckie	350	3	2	2
w tym Warszawa	350	3	2	2
pomorskie	100	–	–	1

Kościół starokatolicki, który nawiązuje do tradycji Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego (PNKK), założonego w 1897 r. przez polskich katolików w Ameryce Pn., w wyniku sprzeciwu wobec dominacji duchownych pochodzenia niemieckiego i irlandzkiego.

Wierni pragnęli wglądu w finanse parafii, a przede wszystkim liturgii w języku polskim. Stolica Apostolska odrzuciła wszelkie postulaty polskich emigrantów, wobec czego wierni wymówili wierność papieżowi i założyli własny Kościół. Jego pierwszym przywódcą i biskupem był Franciszek Hodur, który włączył nowo powstały Kościół do Unii Utrechckiej. W 1922 r. powstała pierwsza w kraju narodowa parafia w Krakowie. W 1930 r. istniały już 64 parafie polskokatolickie, w których pracowało 56 księży. Kościół nie został przed wojną jednak zalegalizowany. Okres II wojny światowej przyniósł Kościołowi rozbiacie organizacyjne, które udało się dopiero przezwyciężyć po 1945 r. Jednak władza w Polsce Ludowej nieprzychylnym okiem patrzyła na starania o legalizację PNKK, ponieważ na jego czele stał obywatel Stanów Zjednoczonych biskup Franciszek Hodur. W 1951 r. diecezja polska PNKK pod naciskiem władz komunistycznych ogłosiła autokefalię od pozostałych diecezji Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego i utworzyła Kościół Polskokatolicki.

Na obecną sytuację PNKK w RP miał duży wpływ wybór, w 1995 r., nowego zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego, którym został bp Wiktor Wysoczyński. Z tym wyborem nie zgodziła się część wiernych i duchownych, wśród nich ks. Tomasz Rybka (proboszcz parafii pw. Dobrego Pasterza w Warszawie). Rozmowy, które miały na celu niedopuszczenie do dalszych podziałów nie przyniosły rezultatu, wobec czego wierni powołali Komitet Obrony Kościoła Narodowego, który rozpoczął czynić starania o wznowienie misji Kościoła Narodowego w Polsce. Staranie te zostały uwieńczone sukcesem, kiedy to w październiku 2006 r. Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP został wpisany do Rejestru kościołów MSWiA.

Nauka PNKK w RP nie odbiega od wiary i tradycji Świętego Powszechnego i Apostolskiego Kościoła. W sprawowaniu tych świętych czynności postępuje się kalendarzem liturgicznym roku kościelnego. Wierni najwyższą cześć oddają Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu. Zachowany jest również kult Maryi Panny, aniołów, apostołów, męczenników i świętych. Kościół uznaje tradycyjnie 7 sakramentów, zgodnie z nauką Kościoła Katolickiego. Eucharystia sprawowana jest pod dwiema postaciami: Ciała i Krwi Pańskiej. W okresie Wielkiego Postu odprawiane są: droga krzyżowa i gorzkie żale.

W Kościele praktykuje się dwie formy spowiedzi: indywidualną (uszną w konfesjonale), do której zobowiązane są przystępować dzieci i młodzież do 18 roku życia oraz ogólną (sprawaną bądź jako odrębny obrzęd przed ołtarzem, bądź w połączeniu z Mszą Świętą w części zwanej Spowiedzią Powszechną) – dla pozostałych wiernych.

Księży nie obowiązują celibat. W Kościele obowiązują stroje liturgiczne podobne jak w Kościele rzymskokatolickim, administratorowi kościoła przysługuje prawo noszenia sutanny z granatowym – niebieskim obszyciem, biret z niebieskim pomponem oraz krzyż na piersi i sygnet.

Godłem PNKK w RP jest otwarta księga Ewangelii, wsparta o krzyż i palmę, na tle promieniującej tarczy słonecznej z napisem „*Prawdą, Pracą, Walką, Zwyciężymy!*”.

PRAWOSŁAWIE

Prawosławie jest jednym z trzech podstawowych odłamów chrześcijaństwa, rozwijającym się w sferze oddziaływania kultury bizantyjskiej. Nazwa „kościół prawosławny” pierwotnie odnosiła się do kwestii teologicznych i określała kościoły, które przyjęły postanowienia soborów w Nicei (325 r.), Efezie (431) i Chalcedonie (451). Z tego powodu, w przeciwieństwie do potępionych na tych soborach arian, nestorian i monofizytów – uważa się je za „ortodoksyjne” (z grec. „prawowierne”). W okresie późniejszym pojęcie to nabiera znaczenia prawnokościelnego i odnosi się do wszystkich kościołów wschodnich (z wyjątkiem nestorian i monofizytów).

Rozłam w chrześcijaństwie prowadzący do powstania prawosławia był wynikiem stopniowego narastania różnic:

- doktrynalnych: m.in. kwestia „filioque” czyli nieuznawania fragmentu *credo* określającego pochodzenie Ducha Świętego również od Syna Bożego,
- liturgicznych: m.in. kwestia używania w komunii chleba domowego, (nie praśnego) i nieużywania języka łacińskiego,
- instytucjonalnych (nieuznawania prymatu papieża, celibatu księży i uznawania związków z władzą świecką).

Za decydujący moment tego rozłamu uważa się rok 1054, gdy papież Leon IX ekskomunikował patriarchę konstantynopolitańskiego Michała Cerulariusza.

Początki prawosławia w Polsce sięgają misji św. Cyryla i Metodego. W połowie XI wieku w Krakowie, obok hierarchii łacińskiej, istniała hierarchia słowiańska, a obrządek zachodni sprawowany był w języku słowiańskim. Razem z rozszerzaniem się terytoriów Polski ku wschodowi znaczne grupy ludności prawosławnej znalazły się w obrębie państwa polskiego. Sytuacja ta uległa zmianie dopiero w wyniku drugiej wojny światowej, kiedy to Kościół Prawosławny utracił przeszło 90% swego stanu posiadania.

Prawosławie nie posiada centralnej władzy charakterystycznej dla katolicyzmu. Organizacja Kościoła opiera się na autokefalii, czyli samodzielności poszczególnych kościołów prawosławnych, które są niezależne od siebie administracyjnie i hierarchicznie. Mimo swej samodzielności i wzajemnej niezależności wszystkie kościoły prawosławne zachowują zgodność w kwestii głoszonych nauk i praktyk kulturowych. Uznają one 7 pierwszych soborów powszechnych i zachowują obrządek bizantyjski, przy czym z reguły posługują się językami danego kraju jako językiem liturgii.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny Polish Autocephalous Orthodox Church

2.01

Adres:	03-402 Warszawa, Al. Solidarności 52	Tel. 22-619-08-86
E-mail:	kancelaria@orthodox.pl	www.orthodox.pl
Data powstania na terenie Polski: 1371	Data rejestracji: 1925*	

Prawosławie pojawiło się na ziemiach polskich już w X w., początkowo powiązane z Konstantynopolem, potem z Patriarchatem Moskiewskim; całkowitą niezależność (autokefalię) uzyskało w 1925 r.

Prawosławie opiera się w swym wyznaniu na Biblii oraz na tradycjach Ojców Kościoła w zakresie postanowień siedmiu Soborów (do Soboru Powszechnego w 787 r. włącznie). Uznaje Niepokalane Poczęcie NMP i Jej Wniebowzięcie, ale nie jako dogmaty. Podważa pochodzenie Ducha Św. zarazem od Ojca i Syna. Nie uznaje celibatu księży – mogą oni wstępować w związek małżeński, ale tylko przed święceniami.

Prawosławie jest najliczniejszym, po rzymskokatolickim, wyznaniem w Polsce. Władzę zwierzchnią sprawuje Arcybiskup Metropolita Warszawski i całej Polski, który zwołuje i przewodniczy Soborowi, Synodowi Biskupów, Radzie Metropolitalnej i Metropolitalnemu Zjazdowi Dziekanów. Jest on jednocześnie ordynariuszem diecezji warszawsko-bielskiej. Synody zwoływane są 2 razy w ciągu roku, a Sobory raz na 7 lat. W skład Synodu wchodzi 6 urzędujących biskupów z terytorium Polski. Do 2001 r. PAKP opiekował się też kanonicznie Kościołem prawosławnym w Portugalii, w skład którego wchodziło 6 diecezji. Obecnie PAKP podlegają tylko dwie parafie: w Lizbonie i Algarve.

Kościół kształci swoich księży w Prawosławnym Seminarium Duchownym, w Sekcji Teologii Prawosławnej na Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie oraz na Katedrze Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. Prowadzi Szkołę Psalmistów i Dyrygentów Cerkiewnych oraz Policealną Szkołę Ikonograficzną (16 uczniów), a także posiada liczne punkty katechetyczne, które rozmieszczone są na terenie całego kraju. Funkcjonuje 5 klasztorów i jeden dom zakonny.

Kościół PAKP prowadzi 5 domów opieki i 8 Ośrodków Miłosierdzia.

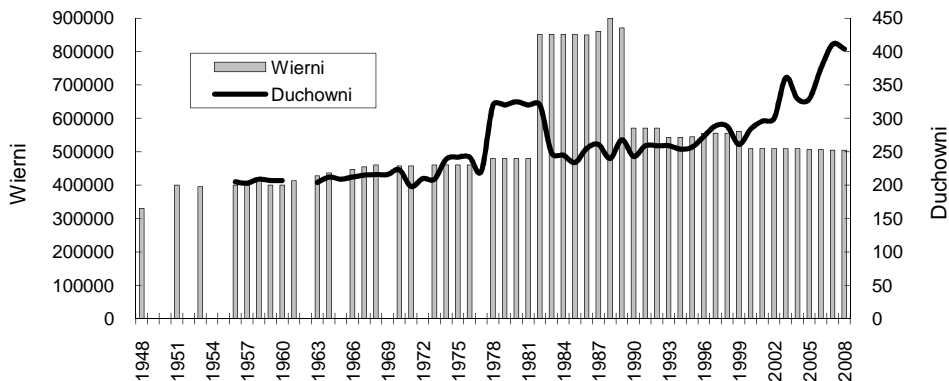
Podstawą struktury organizacyjnej są diecezje, których Kościół ma aktualnie 6; ponadto działa Prawosławny Ordynariat Polowy WP, którego ordynariuszem jest arcybiskup białostocko-gdański. W jednostkach wojskowych pracuje 26 księży. Funkcję katedry polowej pełni katedra diecezji białostocko-gdańskiej. Ordynariat posiada 7 parafii.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1991 r. i jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej.

Diecezje	2008			
	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Łącznie:	504150	404	423	232
białostocko-gdańska	220700	102	66	57
lubelsko-chełmska	12250	35	46	28
łódzko-poznańska	27500	16	22	12
przemysko-nowosądecka	20200	25	33	17
warszawsko-bielska	182800	162	206	69
wrocławsko-szczecińska	40700	38	42	42
ordynariat polowy WP	x	26	8	7

* W 1924 r. patriarcha ekumeniczny Grzegorz VII wydał zgodę na autokefalię, a w 1925 r. została ona ogłoszona w Warszawie. Kształt ustrojowy Kościoła, sytuacja majątkowa, prawna oraz stosunki Państwo – Kościół zostały ostatecznie uregulowane w latach 1938-39.

W Drukarni przy Monasterze Zwiastowania NMP w Supraślu wydawane są m.in. takie tytuły jak: *Wiadomości PAKP* (miesięcznik informacyjno-teologiczny), *Cerkiewny Wiertnik* (kwartalnik teologiczny) – oba w nakładzie 1500 egz., *Kalendarz Prawosławny* – 2000 egz.

Diecezje Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego

Wschodni Kościół Staroobrzędowy Nie Posiadający Hierarchii Duchownej

2.02

Adres: 16-400 Suwałki, ul. Sejneńska 37A	Tel. 87-566-49-92
Data powstania na terenie Polski: 1928	Data rejestracji: 1928

Województwa	Wierni	Nastawnicy	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	457	2	1	1
2007	459	2	1	1
2008	480	2	1	1
podlaskie	480	2	1	1

powyższe dane dotyczą tylko parafii w Gabowych Grądach

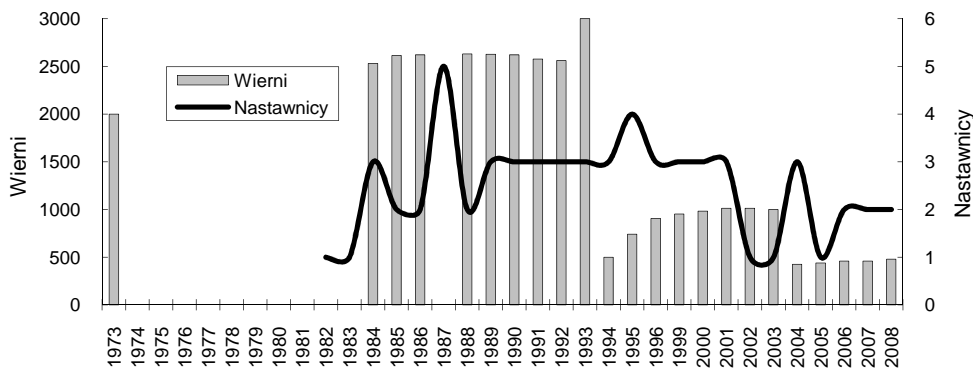
Reformy przeprowadzone przez Patriarchę Nikona i Ciar Aleksiego I Michajłowicza w Kościele Prawosławnym (postanowienia soboru z 1656 r.) spowodowały sprzeciw części duchowieństwa oraz wiernych Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej. Wła-

dze carskie uznały to za rozłam wewnątrzkościelny i potraktowały odłamowców (zwanych: staroobrzędowcami, starowiercami) jako buntowników. W okresie panowania cara Piotra I prześladowania znacznie się nasiliły. Spowodowało to masową emigrację Staroobrzędowców min. na tereny Wielkiego Księstwa Litewskiego. W XVIII w. osadnictwo staroobrzędowców dotarło w okolice Augustowa, Sejny i Suwałk, a w wieku XIX w okolice Wojnowa, Pisz i Mrągowo.

W Kościele Staroobrzędowym zwierzchnią władzę sprawuje Ogólnopolski Sobór jego wyznawców odbywający się co 5 lat. On wybiera Naczelną Radę Staroobrzędowców składającą się z 12 osób, której kadencja trwa 5 lat. Naczelna Rada zarządza wszystkimi sprawami bieżącymi Kościoła, wykonuje uchwały soborów, występuje wobec władz państwowych i w imieniu Kościoła. Nastawnicy wybierani są przez Walne Zgromadzenie Parafian spośród wiernych, którzy ukończyli 35 lat. Następnie zatwierdzani są przez Radę Naczelną po uprzednim zacerpnięciu opinii u wojewody. Wyznaniem kieruje Rada Gminy wybierana na 3 lata, składająca się 5 osób, w tym z osoby znającej obrządek liturgiczny (nastawnika). Przewodniczący Rady Gminy jest wybierany co 3 lata. Rada jest również organem wykonawczym gminy.

Kościół posiada parafie w: Suwałkach, Gabowych Grądach, Wojnowie i Wodźilkach. Kościół prowadzi nauczanie religii: w szkole podstawowej w Białobrzegach i Augustowie, łącznie korzysta z tego 17 uczniów.

Posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1928 r.

PROTESTANTYZM

Pojęcie *protestantyzm* określa wszystkie kościoły i wspólnoty religijne wywodzące się z Reformacji (XVI w.), którą zapoczątkował niemiecki zakonnik Marcin Luter (1483-1546), ogłaszając 95 tez przeciwko odpustom. Sama nazwa *protestantyzm* wywodzi się od protestu przeciwko cesarskiemu zakazowi upowszechniania doktryn reformatorskich jaki na sejmie w 1529 r. w Spirze złożyło sześciu książąt i 14 miast Rzeszy. Autorzy *Protestatio* twierdzili, że każdy chrześcijanin odpowiedzialny jest we własnym sumieniu jedynie przed Bogiem, a nie przed hierarchią Kościoła. Z biegiem czasu wszystkie wspólnoty religijne, będące w opozycji do Kościoła Rzymskokatolickiego, nazywano protestantami.

Podstawą wszystkich wspólnot protestanckich jest uznanie Biblii za jedyne źródło wiary (odrzucono tradycję Kościoła katolickiego). Akcentowana jest wolność działania ducha Bożego, odpuszczenie grzechów tylko z łaski Boga i usprawiedliwienie przez wiarę oraz kapłaństwo wiernych. Poszczególne zbory posiadają dużą samodzielność.

W Polsce protestantyzm pojawił się już ok. 1518 r. Po początkowym dynamicznym rozwoju uległ później wyraźnemu osłabieniu w wyniku kontrreformacji. Obecnie poza nurtem luterańskim (Kościół Ewangelicko-Augsburski) i kalwińskim (Kościół Ewangelicko-Reformowany) reprezentowany jest cały szereg innych nurtów wywodzących się z „Drugiej Reformacji” m.in.:

- pietystyczno-metodystyczny (zwracający szczególną uwagę na „metody pobożności”),
- baptystyczny (akcentujący chrzest dorosłych przez zanurzenie),
- adwentystyczny (akcentujący oczekiwanie rychłego powtórnego przyjścia Chrystusa), a w jego ramach nurt badacki akcentujący rolę badania Pisma Św.,
- zielonoświątkowy (akcentujący chrzest z Ducha Świętego i jego dary),
- kościołów lokalnych (akcentujący rolę lokalizacji w określonej miejscowości jako kryterium wyodrębnienia organizacyjnego).

Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP

Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland

3.01

Adres:	00-246 Warszawa, ul. Miodowa 21	Tel. 22-887-02-00
E-mail:	konsystorz@luteranie.pl; biskup@luteranie.pl	www.luteranie.pl
Data powstania na terenie Polski: 1530	Data rejestracji: 1573	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2008	75000	201*	230	134
dolnośląskie	1870	15	37	14
kujawsko-pomorskie	750	4	8	7
lubelskie	240	1	1	1
lubuskie	500	1	3	1
łódzkie	1700	8	16	14
małopolskie	600	1	4	1
mazowieckie	3450	9	9	6
w tym Warszawa
opolskie	1600	9	29	12
podkarpackie	50	–	–	1
podlaskie	210	2	3	4
pomorskie	860	3	9	3
śląskie	57200	81	37	46
świętokrzyskie	40	–	1	1
warmińsko-mazurskie	4080	13	41	13
wielkopolskie	1100	6	24	8
zachodniopomorskie	750	2	8	2

* razem z 31 duchownymi-emerytami, 1 duchownym pracującym za granicą oraz 14 z Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego.

Kościół Ewangelicko-Augsburski opiera swoją naukę na objawieniu zawartym w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu, czyli Biblii. Uznaje Chrystusa za jedyne Zbawiciela i pośrednika między Bogiem a ludźmi. Naucza za św. Pawłem, że człowiek usprawiedliwiony jest jedynie z łaski przez wiarę w Jezusa Chrystusa, a wyjednana zbawcza łaska udzielana jest człowiekowi przez Słowo Boże i Sakramenty. Taki wykład nauki o usprawiedliwieniu, dokonany przez ks. dr Marcina Lutra, będący powrotem w Kościele do nauczania apostołskiegogo stał się początkiem dzieła Reformacji, w której tkwi swymi korzeniami Kościół Ewangelicko-Augsburski, zwany także, od nazwiska swego reforma-

tora Kościołem Ewangelicko-Luterańskim.

Wykład nauki Kościoła znajduje się w wyznaniach wiary: Apostolskim, Nicejsko-Konstantynopolskim i Atanazańskim oraz w księgach wyznaniowych: Małym i Dużym Katechizmie autorstwa ks. dr Marcina Lutra, Augsburskim Wyznaniu Wiary, Apologii Augsburskiego Wyznania, Artykułach Szmalkaldzkich i Formule Zgody. Kościół uznaje dwa sakramenty: Chrzest św. i Komunię św. Komunia udzielana jest wszystkim przystępującym pod dwoma postaciami – chleba i wina. Nabożeństwa odbywają się głównie w niedziele i święta i składają się na nie wspólna modlitwa i śpiew, czytanie Słowa Bożego i jego zwiastowanie, czyli kazanie wygłaszane przez duchownego oraz powszechna spowiedź i Komunia święta.

Chrztu udziela się w większości wypadków w wieku niemowlęcym, choć możliwe jest także udzielenie tego Sakramentu nieochrzczonej osobie dorosłej. Ważną uroczystością w Kościele jest konfirmacja, czyli uroczyste składanie przysięgi przez młodzież, która wyznaje swoją wiarę i ślubuje wierność Chrystusowi oraz Kościołowi, potwierdzając w ten sposób przymierze Chrztu świętego.

Najwyższą władzę w Kościele stanowi Synod. Składa się on z duchownych i świeckich przedstawicieli poszczególnych diecezji. Władzę wykonawczą sprawuje Konsystorz na czele którego stoi Biskup Kościoła. Obecnie na terenie Polski istnieje 6 diecezji (Cieszyńska, Katowicka, Mazurska, Pomorsko-Wielkopolska, Warszawska i Wrocławska) oraz Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe.

Liczba wiernych Kościoła w 2008 r. wynosiła 75000: w diecezji cieszyńskiej – 45000, katowickiej – 14450, mazurskiej – 4290, pomorsko-wielkopolskiej – 3110, warszawskiej – 5430 i wrocławskiej 2720.

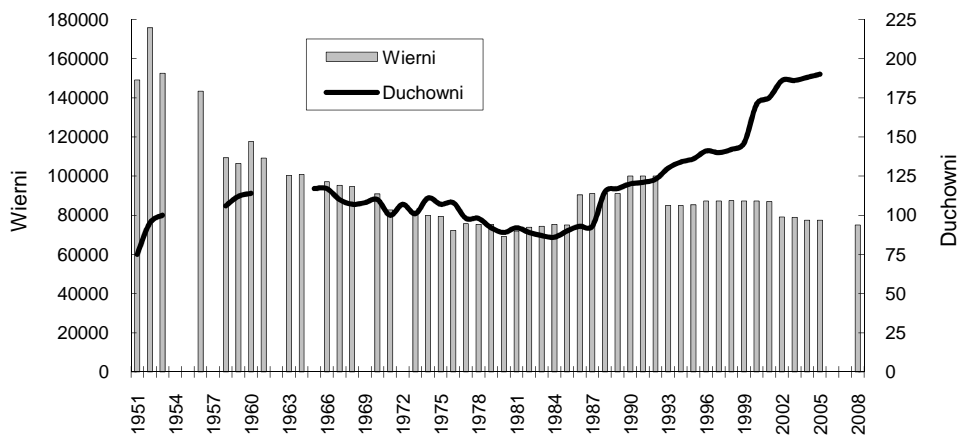
Pracę charytatywną w Kościele prowadzi i koordynuje Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, której siedziba znajduje się w Warszawie. Diakonia posiada diakonat żeński Eden-Ezer w Dzięgielowie. Poszczególne diecezje prowadzą zaś Diakonie diecezjalne. W ramach działań diakonijnych Kościół prowadzi m.in. 7 domów opieki, dom seniora w Zagórowie, dom pomocy społecznej „Samarytanin” we Wrocławiu, środowiskowy dom samopomocy w Ukcie. Diakonia prowadzi także stacje diakonijne (w 2008 r. – 15) zajmujące się ambulatoryjną pomocą medyczno-charytatywną, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, a także punkty wydawania odzieży używanej oraz Rodzinny Dom Dziecka w Dzięgielowie.

Kościół posiada własne wydawnictwa: *Augustana* i *Warto*, które rocznie wydają ok. 16 pozycji książkowych. Wydaje także czasopisma: dwutygodnik *Zwiastun Ewangelicki* w nakładzie 5500 egz. oraz kwartalnik *Przegląd Ewangelicki* (1000 egz.).

Kościół prowadzi od wielu lat własne instytucje edukacyjne i katechetyczne. Obecnie istnieją cztery szkoły podstawowe, cztery gimnazja, cztery szkoły średnie i jedna policealna. Są to instytucje na prawach szkół publicznych, w których Kościół prowadzi nadzór duszpasterski.

Chrześcijańska Akademia Teologiczna kształcąca kadry duszpasterskie, katechetyczne i diakonijne między innymi dla potrzeb Kościoła E-A jest uczelnią państwową. Dość liczna jest sieć punktów katechetycznych: istnieje 145 Międzyszkolnych Punktów Katechetycznych, do których uczęszcza 3200 uczniów.

Kościół Ewangelicko-Augsburski ma uregulowany status prawny ustawą sejmową z 1994 r. Kościół Ewangelicko-Augsburski jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej, a także Światowej Federacji Luteranckiej, Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich.

Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP

The Evangelical-Reformed Church in Poland

3.02

Adres:	00-145 Warszawa, Al. Solidarności 76a	Tel. 22-831-45-22
E-mail:	reformowani@reformowani.pl	www.reformowani.pl
Data powstania na terenie Polski: 1550		Data rejestracji: 1573

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie i ośrodki
Ogółem 2006	3516	10	13	11
2008	3506	10	13	11
dolnośląskie	65	–	1	2
kujawsko-pomorskie	10	–	–	–
lubuskie	20	–	–	–
łódzkie	1800	5	7	4
małopolskie	30	–	–	–
mazowieckie	1255	4	3	3
w tym Warszawa	1000	3	2	2
pomorskie	38	–	–	–
śląskie	82	–	–	1
świętokrzyskie	8	–	–	–
warmińsko-mazurskie	12	–	–	–
wielkopolskie	170	1	2	1
zachodniopomorskie	16	–	–	–

Kościół Ewangelicko-Reformowany w Polsce wywodzi się z XVI-wiecznej reformacji szwajcarskiej związanej z nazwiskami Jana Kalwina i Ulricha Zwinglego. Najwybitniejszym polskim reformatorem związanym z wyznaniem reformowanym był Jan Łaski. Wyznawcami kalwinizmu byli również: Mikołaj Rej, Grzegorz z Żarnowca, Wacław z Szamotuł i Stefan Żeromski.

Kościół opiera swą naukę na Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Zasady wiary i porządek kościelny sformułowane zostały w Konfesji Sandomierskiej w 1570 r.

W środowisku reformowanym powstał pierwszy (1563 r.) pełny przekład Pisma Świętego na język polski zwany Biblią Brzeską. Także następny przekład (tzw. Biblia Gdańska z 1632 r.) był dziełem reformowanego duchownego.

Ewangelicy reformowani przyjmują dwa sakramenty: Chrzest i Wieczerzę Pańską. Nie uznają papieża jako głowy Kościoła oraz kultu świętych, odrzucają celibat duchownych i życie zakonne.

Kościół posiada ustrój synodalno-prezbiterialny co oznacza, że władzę ustawodawczą posiada Synod Kościoła, który składa się ze świeckich i duchownych delegatów wszystkich parafii, natomiast władza wykonawcza leży w gestii 5-osobowego Konsystorza, którego Prezesem jest zawsze osoba świecka. Zwierzchnik duchowny – biskup, wybierany jest na 10 lat. W 2003 r. po raz pierwszy w Kościele Ewangelicko-Reformowanym w Polsce, kobieta została ordynowana na duchownego.

Podstawową jednostką organizacyjną Kościoła określoną terytorialnie jest parafia. Musi ona posiadać siedzibę i właściwą strukturę, a ogół osób do niej należących tworzy zbor. O wszystkich sprawach Parafii decyduje Ogólne Zgromadzenie Członków Zboru, którego organem wykonawczym jest kolegium kościelne. Taki ustrój ma umożliwiać udział wiernych we wszystkich organach Kościoła i pozwala na szeroką autonomię poszczególnych zborów.

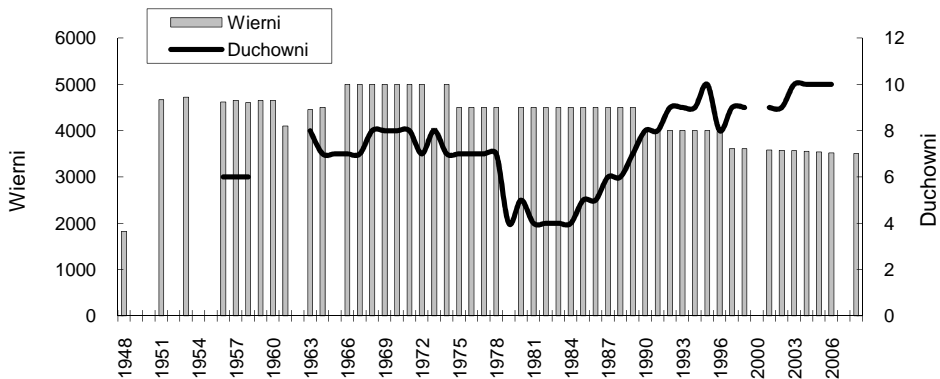
Osoby duchowne mają takie same prawa i obowiązki jak świeccy, są tylko specjalnie powołani i upoważnieni do głoszenia Ewangelii, usługiwania sakramentami i pracy duszpasterskiej.

Kościół wydaje miesięcznik *Jednota* w nakładzie 800 egz. oraz liczne publikacje książkowe głównie o tematyce religijnej i historycznej. Prowadzi także działalność charytatywną m.in. dom opieki dla osób starszych *Betania* w Józefowie pod Warszawą i przedszkole edukacyjne w Żelowie k/Łodzi. Do ośmiu punktów nauczania religii w 2008 r. uczęszczało 238 uczniów. Duchowni wyznania kształcą się w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Kościół obejmuje pomocą i wspiera osoby starsze, niepełnosprawne, ubogich i chorych.

Kościół Ewangelicko-Reformowany jest członkiem Światowego Aliansu Kościołów Reformowanych, Konferencji Kościołów Europejskich (obydwie z siedzibami w Genewie) i Polskiej Rady Ekumenicznej.

W Polsce Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1994 r.

Parafie Kościoła Ewangelicko-Reformowanego

Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP

United Methodist Church

3.03

Adres:	00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 12	Tel. 22-628-53-28
E-mail:	kancelaria@metodysci.pl	www.metodysci.pl
Data powstania na terenie Polski: 1920		Data rejestracji: 1946

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	4445	31	41	43
2007	4481	31	41	43
dolnośląskie	120	3	3	4
kujawsko-pomorskie	305	2	2	3
lubelskie	35	–	1	1
lubuskie	70	–	1	1
łódzkie	285	2	2	2
małopolskie	150	1	2	2
mazowieckie	393	4	3	3
w tym Warszawa	353	4	1	1
podkarpackie	195	2	1	1
podlaskie	15	–	–	–
pomorskie	109	1	2	2
śląskie	474	2	5	5
świętokrzyskie	60	1	1	1
warmińsko-mazurskie	1870	9	14	14
wielkopolskie	315	3	2	2
zachodniopomorskie	85	1	2	2

Wyznanie wywodzi się z kierowanego przez Johna Wesleya ruchu metodystycznego, który powstał w Kościele Anglikańskim w 1755 r., jako odłam o charakterze reformatorskim. Na ziemiach polskich metodyści rozpoczęli swoją działalność w XIX w. – na Pomorzu i na Śląsku. Na początku lat dwudziestych XX w. do niepodległej Polski przybyła misja metodystów z USA, która przyczyniła się do powstania polskiego kościoła metodystycznego. Doktryna metodyzmu jest zbliżona do kalwinizmu, ogranicza w życiu religijnym rolę osób duchownych, eksponując osoby świeckie. Kładzie nacisk na metodę postępowania człowieka. Każdy wierny zobowiązany jest do robienia osobistych dziennych planów zajęć religijnych i spo-

łecznych. Za podstawę wiary uważane jest Pismo Święte, Apostolskie Wyznanie Wiary oraz zasady ewangeliczne pierwszych 3 wieków chrześcijaństwa.

Władzę w Kościele stanowi Generalna Konferencja Duchownych i Świeckich Delegatów Zborowych, która wybiera komitet wykonawczy, superintendenta naczelnego i jego zastępców. Obok superintendentów władzę duchową sprawują prezbiterzy i diakoni.

Na terenie Polski Kościół podzielony jest na 2 okręgi (Wschodni z siedzibą w Warszawie i Zachodni z siedzibą w Poznaniu), a te z kolei dzielą się na dwa regiony ewangelizacyjne (Wschodni na pn.-wsch., pd.-wsch., Zachodni na pn.-zach., pd.-zach.).

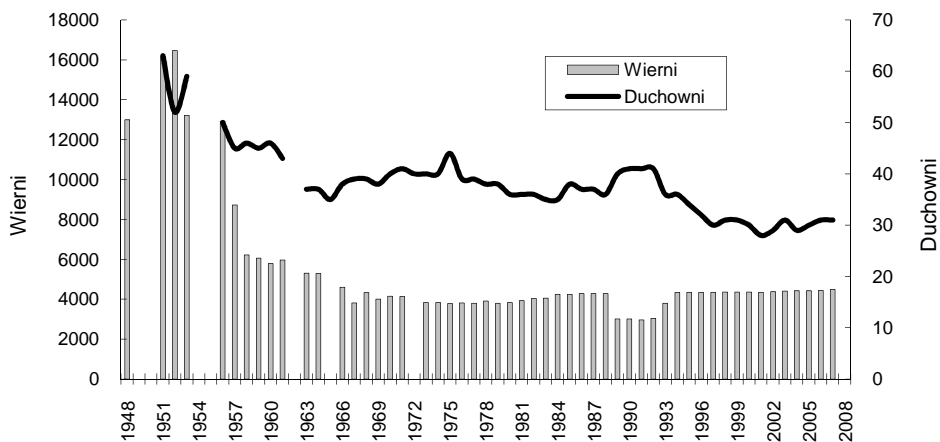
Kościół wydaje miesięcznik religijno-społeczny *Pielgrzym Polski* w nakładzie 2000 egz., i dwumiesięcznik religijny *Wieczernik* (2000 egz.). Wydawnictwo Pielgrzym Polski w 2007 r. wydało 4 pozycje książkowe.

Wyznanie w 34 punktach nauczania religii kształci 360 uczniów. Prowadzi również Szkołę Języka Angielskiego – English Language College. Posiada ona 6 placówek, w których uczy się 1667 osób. Z nauki języka angielskiego prowadzonej w 6 parafialnych ośrodkach korzysta 970 osób. Kościół prowadzi również własne seminarium duchowne, a wyższą kadrę duchowną kształci w Sekcji Teologii Ewangelickiej ChAT.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1995 r. Jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej, należy do Światowej Rady Metodystycznej – jednej z najstarszych organizacji konfesyjnych, utworzonej w 1889 r. Kościół posiada wspólnotę ołtarza i kazalnicy z Kościołem Ewangelicko-Reformowanym od 1990 r. i od 1994 r. z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim.

W Kościele uznawany jest Chrzest dzieci i osób nie ochrzczonych wcześniej w innym Kościele, złożenie pisemnej deklaracji i przyjęcie do Kościoła wg rytuału Kościoła.

Członkowie Kościoła zobowiązani są do modlitwy indywidualnej, lektury Pisma św. uczestnictwa w nabożeństwach w niedziele i święta, przystępowania do sakramentu Wieczery Pańskiej, przestrzegania postu, rozmowy duchowej i udziału w ewangelizacjach.

Okręgi Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego

Kościół Chrześcijan Baptystów w RP The Baptist Union of Poland

3.04

Adres:	00-865 Warszawa, ul. Waliców 25	Tel. 22-624-27-83
E-mail:	kancelaria@baptystyci.pl	www.baptystyci.pl
Data powstania na terenie Polski: 1858		Data rejestracji: 1946

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2007	4818	148	112	81
dolnośląskie	658	23	12	8
kujawsko-pomorskie	86	1	5	2
lubelskie	235	3	7	5
lubuskie	90	4	3	2
łódzkie	177	5	3	3
małopolskie	299	7	7	4
mazowieckie	428	13	12	9
w tym Warszawa	301	11	8	5
podkarpackie	68	1	2	3
podlaskie	568	8	9	8
pomorskie	428	16	8	6
śląskie	422	10	12	9
świętokrzyskie	20	1	2	1
warmińsko-mazurskie	433	13	12	9
wielkopolskie	479	30	7	7
zachodniopomorskie	327	13	11	5

Pierwsze zbory baptystów zaczęły powstawać w Anglii w początkach wieku XVII akcentując swoją niezależność od państwa.

Kościół stanowi unię zrzeszającą autonomiczne zbory. Członkami Kościoła są ludzie ochrzczeni w świadomym wieku. Warunkiem przyjęcia chrztu (przez zanurzenie w wodzie) jest pokuta i wiara w Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana. Podstawą wiary jest Pismo Święte. Baptystyci są rzecznikami wolności religijnej; stosunek do służby wojskowej pozostawiają decyzji poborowego. Rozwody są dopuszczalne jedynie na gruncie zasad Pisma Świętego. Komunia przyjmowana jest pod dwiema postaciami.

Częstotliwość jej przyjmowania nie ma znaczenia, ale zwykle czyni się to raz w miesiącu.

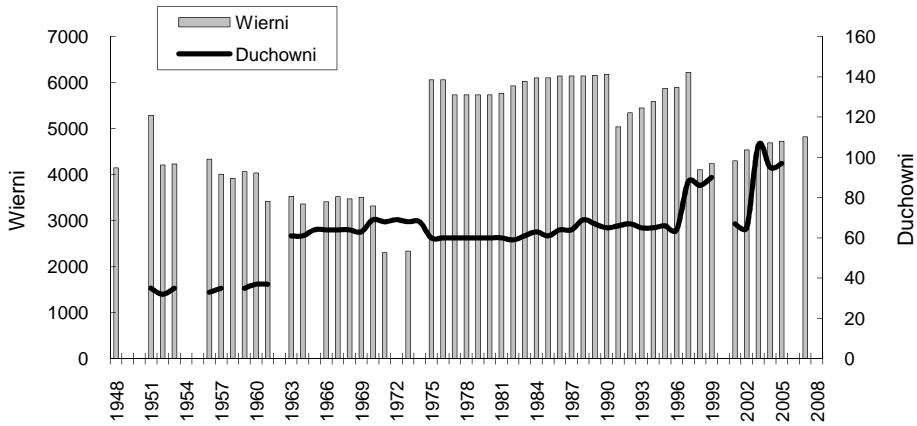
Najwyższą władzę w Kościele sprawuje Ogólne Zebranie Członków. Duchowni kształcą się w szkołach teologicznych. Funkcje duchowne może sprawować (o ile wyróżnia się odpowiednimi cechami) również osoba świecka wybrana przez członków. Wszyscy członkowie zboru nazywają się siostrami i braćmi i mają jednakowe prawa.

Czynnikiem koordynującym pracę zborów jest Rada Kościoła wybierana spośród wiernych co 4 lata.

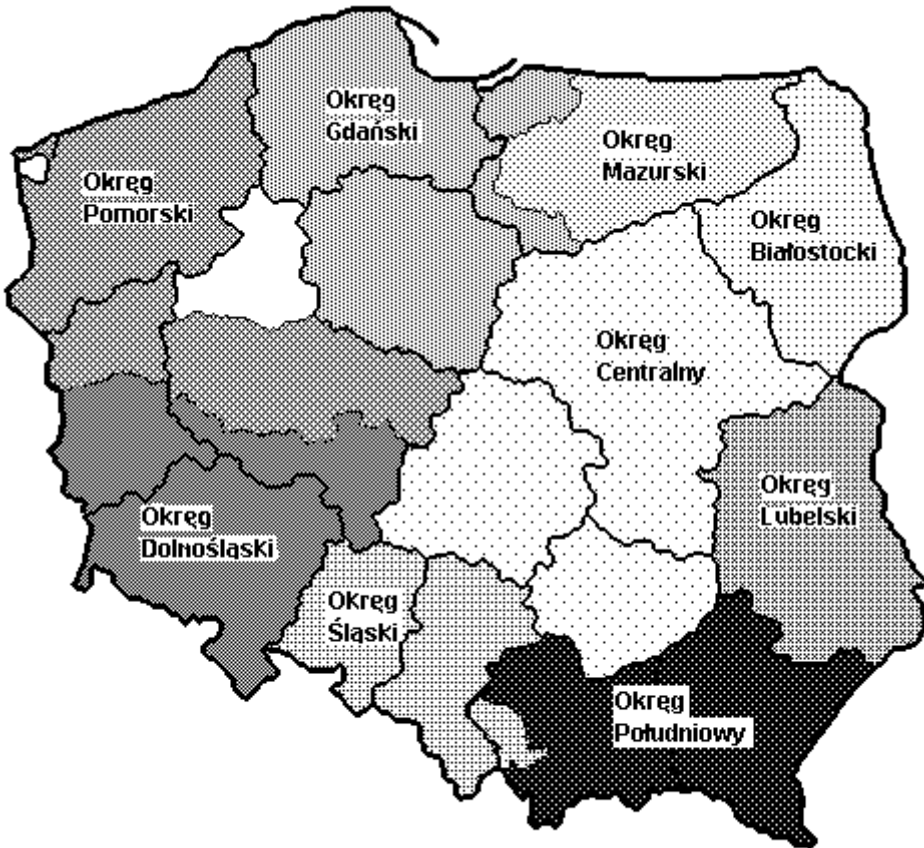
Kościół posiada: Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne i Biblijne Seminarium Teologiczne, a także Dom Opieki w Białymstoku (w 2007 r. z jego pomocy skorzystało 29 pensjonariuszy) i Chrześcijańskie Centrum Edukacyjne *Diament*, które prowadzi kluby i świetlice dla dzieci, a także organizuje obozy. Kościół od wielu lat organizuje pomoc dla baptystów na Białorusi.

Kościół wydaje: miesięcznik *Słowo Prawdy* w nakładzie 1200 egz. oraz kwartalnik dla kobiet *Pryscylla* w nakładzie 800 egz. oraz książki religijne. Jest członkiem Światowego Związku Baptystów, Europejskiej Federacji Baptystów oraz Polskiej Rady Ekumenicznej.

Posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1995 r.

Okręgi Kościoła Chrześcijan Baptystów w RP

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP

The Seventh-day Adventist Church

3.05

Adres:	00-366 Warszawa, ul. Foksal 8	Tel. 22-313-14-31
E-mail:	ads@advent.pl	www.advent.pl
Data powstania na terenie Polski: 1888		Data rejestracji: 1946

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	9620	59	83	151
2007	9695	71	83	153
2008	9614	60	83	154
dolnośląskie	815	3	8	12
kujawsko-pomorskie	386	3	6	6
lubelskie	480	2	5	9
lubuskie	201	2	3	4
łódzkie	617	3	8	9
małopolskie	747	6	8	13
mazowieckie	1206	8	3	14
w tym Warszawa	743	4	–	5
opolskie	256	3	2	5
podkarpackie	365	4	4	12
podlaskie	392	2	4	8
pomorskie	466	3	4	9
śląskie	2348	11	16	28
świętokrzyskie	143	2	1	3
warmińsko-mazurskie	256	2	4	6
wielkopolskie	477	3	2	6
zachodniopomorskie	459	3	5	10

Nazwa Adwentyści pochodzi od łacińskiego słowa *adventus*, czyli *przyjście* i używana jest przez wspólnoty wyznaniowe, głoszące bliskie przyjście Chrystusa. Określenie „dnia siódmego” odnosi się do soboty, która wg Dekalogu jest siódmym dniem tygodnia, dniem poświęconym na odpoczynek i kult Boga. Twórcą ruchu nazywanego „przebudzeniem adwentowym” był Wiliam Miller (1782-1849). Adwentyści Dnia Siódmego zorganizowali się w Kościół w 1863 r. w USA pod kierunkiem Ellen G. White. W Polsce pierwszy ośrodek powstał w 1888 r. na Wołyniu, a następny w 1893 w Łodzi.

Doktryna Kościoła opiera się na Biblii. Misją Kościoła jest doprowadzenie ludzi do przyjęcia Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i przygotowanie świata na Je-

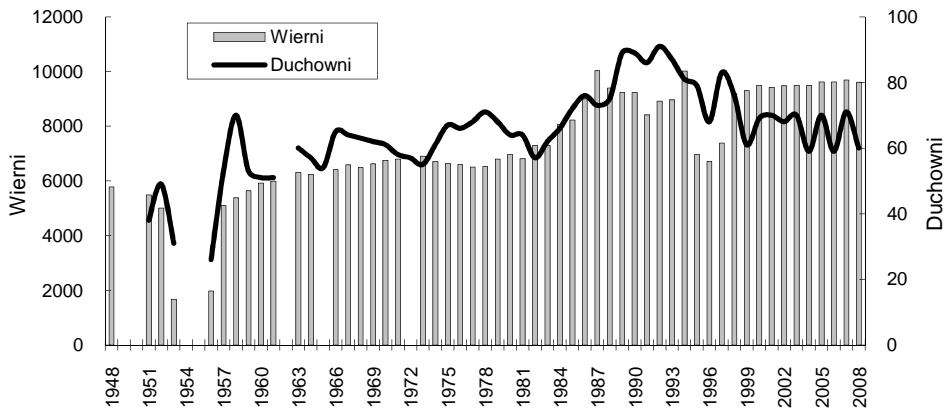
go bliskie powtórne przyjście. Kościół podkreśla autorytet Dziesięciorga Przykazań. Wierni święcą sobotę, nie uznają kultu świętych, obrazów i relikwii oraz nauki o nieśmiertelności duszy, czyściciu i mękach piekielnych. Adwentyści akcentując naukę o ciele jako świątyni Ducha Świętego podkreślają wartość profilaktyki zdrowotnej dlatego nie jedzą tzw. pokarmów nieczystych, propagują wegetarianizm oraz abstynencje od wszelkich używek. Najwyższą władzą Kościoła w Polsce jest Zjazd Kościoła odbywający się co 5 lat, a pomiędzy jego sesjami Rada Kościoła na czele z przewodniczącym Kościoła. Może nim zostać jedynie duchowny ordynowany. Pozostałe kategorie duchownych to: duchowni próbni i początkujący. Pomocnikami duchownych są ewangelicści dobierani spośród członków.

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce administracyjnie dzieli się na trzy diecezje: wschodnią z siedzibą w Warszawie, zachodnią w Poznaniu i diecezję południową w Krakowie. Kościół posiada Wyższą Szkołę Teologiczno-Humanistyczną, w której w 2008 r. kształciło się 1637 studentów, w 78 punktach katechetycznych lekcje religii odbywały się dla 809 uczniów. Ponadto prowadzi Korespondencyjną Szkołę Biblijną oraz Korespondencyjną Szkołę Lepszego Życia, z których korzysta 5339 uczniów. Kościół prowadzi placówki pomocy. Opieką nad osobami starszymi i przewlekle chorymi zajmuje się Dom Opieki „Samaritanin” (110 osób w 2008 r.) a pomocą dzieciom zagrożonym wykluczeniem społecznym świetlice środowiskowe: *Służba Dziecku* w Gdańsku oraz *Garaz* w Opolu. Kościół organizuje pomoc dla domów dziecka oraz wspiera biednych, bezdomnych, chorych i osoby dotknięte klęskami żywiołowymi.

Chrześcijański Instytut Wydawniczy *Znaki czasu* wydaje liczne pozycje książkowe i miesięczniki: *Znaki Czasu* w nakładzie 79000 egz. i *Głos Adwentu* 21000 egz. Ukazuje się

również w nakładzie 20000 egz. kwartalnik *Lekcje Biblijne*. Posiada również Ośrodek radio-wo-telewizyjny, który nadaje audycje radiowe *Głos Nadziei*.

Wierni Kościoła zobowiązani są do indywidualnej modlitwy, studium (lektura) Pisma Świętego, uczestnictwa w cotygodniowych nabożeństwach, uczestnictwa w obrzędzie Wieczery Pańskiej i umywania nóg. Nowi członkowie Kościoła przyjmowani są poprzez chrzest święty i głosowanie poprzedzone nauczaniem prawd Słowa Bożego.

Diecezje Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego

Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny

Seventh Day Adventist Reform Movement

3.06

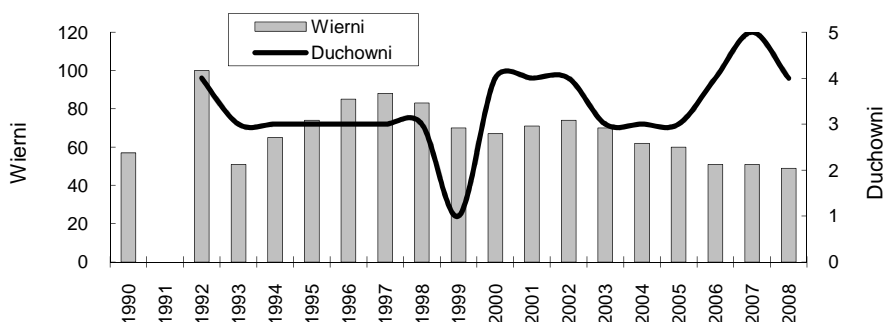
Adres: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 149	Tel. 32-206-37-12
Data powstania na terenie Polski: 1925	Data rejestracji: 1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie: dom zborowy /dom prywatny	Zbory
Ogółem 2006	51	4	1/7	5
2007	51	5	1/7	9
2008	49	4	1/-	8
dolnośląskie	1	-	-/-	1
kujawsko-pomorskie	1	-	-/-	1
lubelskie	3	1	-/-	1
łódzkie	2	-	-/-	1
podkarpackie	8	-	-/-	1
śląskie	33	3	1/-	2
zachodniopomorskie	1	-	-/-	1

Ruch powstał w wyniku rozłamu w obrębie Adwentyistów Dnia Siódmego na tle stosunku do służby wojskowej. Grupa wyznawców nie akceptujących jej ze względów pacyfistycznych utworzyła odrębne ugrupowanie. Obecnie jego główna siedziba znajduje się w Rudzie Śląskiej. Pod względem struktury tworzy Zjednoczenie obejmujące sześć okręgów: śląski, łódzki, podkarpacki, zachodniopomorski,

dolnośląski i kujawsko-pomorski. Organizacyjnie podporządkowane jest Generalnej Konferencji Adwentyistów Dnia Siódmego Poruszenie Reformacyjne z siedzibą w USA, uważanej za miarodajny i najwyższy autorytet w sprawach wiary i moralności. Członkowie tego wyznania za cele swojej działalności przyjmują: głoszenie Ewangelii, rozwijanie chrześcijańskiej miłości wśród ludzi i prowadzenie życia zgodnie z Dekalogiem i kształtowanie wysokiej postawy moralnej człowieka. Propagują abstynencje i wegetarianizm, a także sprzeciwiają się służeniu w wojsku. Dniem świątecznym jest sobota. Uważają, że dzień ten został dany człowiekowi jako ciągłe przypomnienie dzieła stworzenia i uwielbiana Stwórcy w tym dniu. Wydają kwartalnik o tematyce biblijnej *Lekcje Szkoły Sobotniej* w nakładzie 100 egz. oraz *Rocznik* w nakładzie 50 egz., a także broszury o tematyce religijnej i zdrowotnej.

Wyznanie posiada Diakonat, który służy pomocą osobom biednym czy dotkniętym katastrofą. Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez chrest (całkowicie zanurzenie w wodzie) osób dorosłych poprzedzony nauką i odnowieniem życia. Ważne dla wiernych Kościoła jest zachowywanie przykazań Bożych, odprawianie nabożeństw porannych i wieczornych w domu, uczęszczanie na nabożeństwa sobotnie, udział w uroczystościach Wieczery Pańskiej oraz udział w spotkaniach ewangelizacyjnych i pracy misyjnej.

Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego

3.07

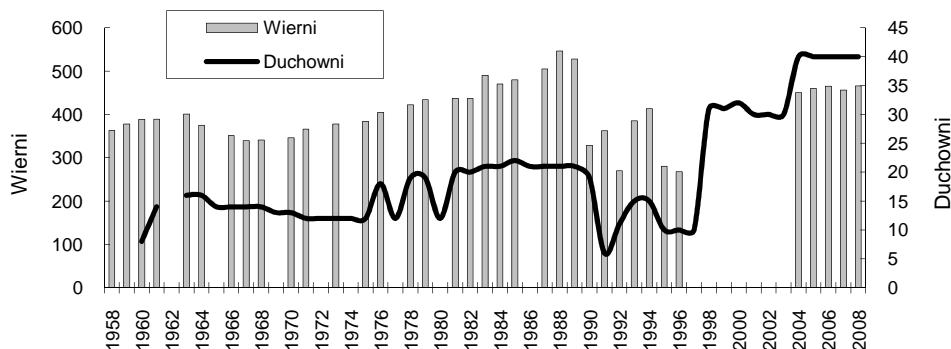
Adres:	43-300 Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 96	Tel. 33-811-73-44
E-mail:	sekretariat@kchds.pl	www.kchds.pl
Data powstania na terenie Polski: 1933		Data rejestracji: 1961

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	465	40	18	23
2007	456	40	18	23
2008	466	40	18	23
dolnośląskie	21	1	1	1
kujawsko-pomorskie	45	4	2	2
lubelskie	1	–	–	–
łódzkie	44	5	3	3
małopolskie	51	3	1	1
mazowieckie	4	1	–	1
podkarpackie	16	2	2	2
pomorskie	6	–	1	1
śląskie	224	22	7	7
świętokrzyskie	1	–	–	1
warmińsko-mazurskie	25	1	–	2
zachodniopomorskie	28	1	1	2

Kościół wyodrębniony w roku 1933 z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego (tzw. Ruch A. Kubego) i kwestionujący niektóre nauki jego założycielki Ellen G. White. Za podstawę swej działalności przyjmuje „przekazania Boże i wiarę Jezusową”, święcą sobotę jako dzień głoszenia słowa Bożego i odpoczynku. Uważają, że każdy członek Kościoła powinien głosić zasady Pisma Świętego. Naczelną władzą jest Synod Kościoła, a zwierzchnikiem Naczelny Prezbyter. Kościół dzieli się na 3 okręgi: południowy (z siedzibą w Bielsku-Białej), centralny (w Łodzi) i północny (w Bydgoszczy).

Kościół posiada Seminarium, w którym uczy się 29 osób. Istnieje Kościelna Służba Charytatywno-Opiekuńcza *Tabita*, która pomaga ubogim członkom wspólnoty, a także ludziom z zewnątrz. Przy Kościele działa wydawnictwo *Duch Czasów*, które wydaje: kwartalniki: *Duch Czasów* w nakładzie 700 egz. i *Głos Kaznodziejski* – 500 egz. oraz rocznik *Lekcje Biblijne* – 600 egz. a także broszury, książki i opracowania.

Nowi członkowie przyjmowani są poprzez chrzest (przez całkowite zanurzenie) i nakładanie rąk jako znak napełnienia Duchem Świętym. Wyznawcy zobowiązani są do: uczestnictwa w sobotnich nabożeństwach i uroczystościach religijnych, codziennej modlitwy a także prowadzenia życia godnego człowieka odrodzonego.

Kościół Boży w Chrystusie**3.09**

Adres:	02-607 Warszawa, ul. Czczęzota 4/2	Tel. 22-844-64-68
E-mail:	biuro@kbwch.pl	www.kbwch.pl
Data powstania na terenie Polski: 1956		Data rejestracji: 1988

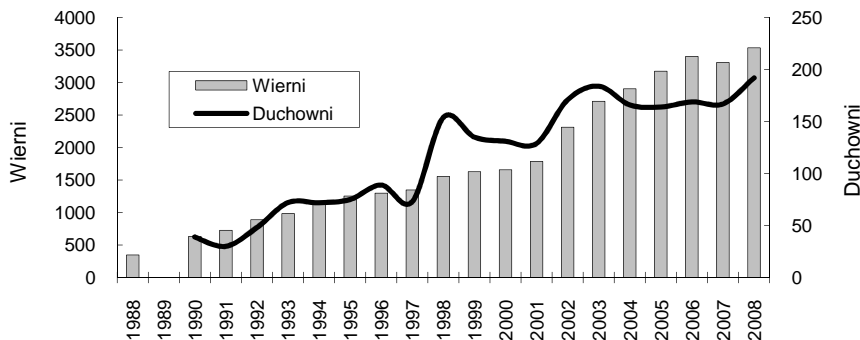
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	3401	169	15	60
2007	3307	167	10	55
2008	3534	192	15	59
dolnośląskie	623	48	4	9
kujawsko-pomorskie	55	4	–	2
lubelskie	45	4	1	1
lubuskie	349	16	3	4
łódzkie	273	16	–	8
małopolskie	182	4	–	3
mazowieckie	605	23	1	7
podkarpackie	13	1	–	1
podlaskie	108	6	–	3
pomorskie	79	5	–	2
śląskie	366	18	1	7
warmińsko-mazurskie	144	14	2	3
wielkopolskie	341	12	2	4
zachodniopomorskie	351	21	1	5

Kościół wywodzi się z ruchu Kościołów Chrystusowych, jednakże często wiąże się go z ruchem zielonoświątkowym. Do połowy lat osiemdziesiątych działał w ramach Kościoła Chrystusowego, jednak na skutek rozłamu zaczął działać samodzielnie. Nie nawiązuje do żadnej tradycji, a opiera się wyłącznie na Biblii – jedynym źródle wiary. Naczelną władzą jest Synod, zarządzaniem zajmuje się Rada Kościoła, a zwierzchnikiem Kościoła jest Naczelny Prezbyter. Celem Kościoła jest wykonywanie ostatniego polecenia Jezusa Chrystusa tj. głoszenie Ewangelii i przestrzeganie zasad przez Niego głoszonych. Do zobowiązań członków należy modlitwa, czytanie i rozważanie Słowa Bożego, regularne

i aktywne uczestniczenie w zgromadzeniach zboru oraz dawanie świadectwa o Jezusie Chrystusie – życiem i słowem.

Kościół prowadzi nauczanie religii w 40 punktach katechetycznych (w 2008 r. – 683 osoby). Prowadzi również szeroką działalność charytatywną, obejmującą osoby ubogie (przede wszystkim dzieci), dzieci z domów dziecka oraz osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny. Kościół posiada trzy Instytuty Wydawnicze: *W Wyłomie*, *Drzewo Oliwne* i *Słowo Życia*, które wydają książki.

Członkiem Kościoła może zostać osoba, która nawróciła się i uwierzyła w Jezusa Chrystusa. Nawrócenie powinno być potwierdzone poprzez przyjęcie chrztu w wodzie.

Kościół Zielonoświątkowy Pentecostal Church of Poland

3.11

Adres:	00-825 Warszawa, ul. Sienna 68/70	Tel. 22-595-18-41
E-mail	nrk@kz.pl	www.kz.pl
Data powstania na terenie Polski: 1910		Data rejestracji: 1987

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	21199	370	111	205
2007	21303	337	115	211
2008	21532	345	115	211
dolnośląskie	3065	41	20	29
kujawsko-pomorskie	694	14	2	9
lubelskie	1068	21	7	13
lubuskie	1066	14	8	16
łódzkie	592	17	3	8
małopolskie	1215	14	4	12
mazowieckie	1224	30	2	7
w tym Warszawa	1115	26	2	4
opolskie	1060	22	12	13
podkarpackie	749	17	7	11
podlaskie	739	17	4	9
pomorskie	2167	32	9	19
śląskie	4290	38	14	22
świętokrzyskie	143	4	1	3
warmińsko-mazurskie	1250	24	9	15
wielkopolskie	1036	17	4	12
zachodniopomorskie	1174	23	9	13

Ruch zielonoświątkowy zwany także pentekostalnym powstał w Stanach Zjednoczonych na początku XX w. Jego nazwa wywodzi się od greckiego słowa *pentekoste* oznaczającego *pięćdziesiąty dzień* po Wielkanocy tj. Zesłanie Ducha Świętego, Zielone Świątki. Ruch zielonoświątkowy, którego Kościół Zielonoświątkowy jest częścią, rozwinął się w Polsce na początku naszego stulecia. Początkowo na Śląsku Cieszyńskim, a następnie w centralnej i wschodniej Polsce. Po II Wojnie Światowej po krótkim okresie samodzielności Kościół Zielonoświątkowy działał (1947-88) w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego. Usamodzielił się ponownie w 1988 r.

Kościół uważa się za społeczność Ducha Świętego. W doktrynie przyjmuje się, że życie chrześcijańskie jest sprawą przeżywania

obecności mocy Ducha Świętego; nie praktykuje się chrztu niemowląt, spowiedź jest możliwa wyłącznie przed Bogiem, a Komunię przyjmuje się pod dwiema postaciami.

Podstawową jednostką Kościoła jest zbor, na czele którego stoi pastor i rada starszych. Najwyższą władzą jest synod zwoływany co cztery lata, a w okresie między synodalnym Naczelna Rada Kościoła. Przewodniczy jej prezbiter naczelny. Kościół pod względem organizacyjnym podzielony jest na 7 okręgów: Centralny i Wschodni (z siedzibami w Warszawie), Południowy (w Katowicach), Zachodni (w Oleśnicy Śl.), Zachodnio-Wlkp., Pomorski (w Pile), Północny (w Gdańsku), którym przewodzą prezbiterzy okręgowi.

Kościół jest częścią składową współczesnego ruchu zielonoświątkowego – należy do Europejskiego Aliansu Zielonoświątkowego, Światowej Wspólnoty Zborów Bożych oraz Aliansu Ewangelicznego. W 1997 r. została uchwalona przez Sejm RP ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego.

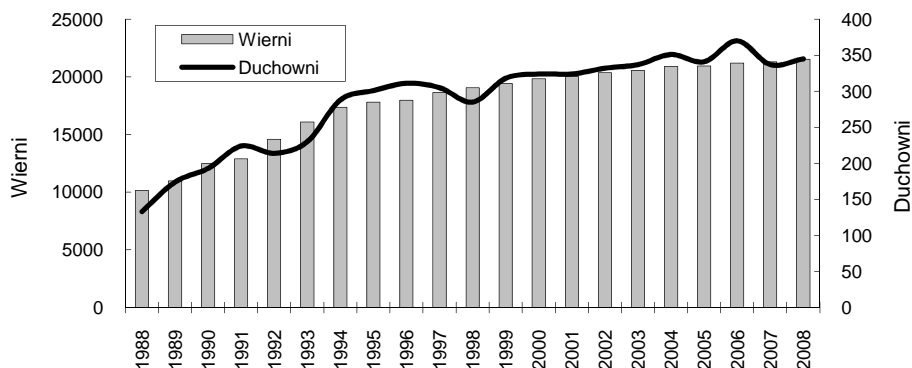
Organem prasowym Kościoła jest dwu miesięcznik *Chrześcijanin* ukazujący się od 1929 r. (obecnie w nakładzie 1700 egz.). Chrześcijańska Misja Kobiąt prowadzi działalność wśród kobiet, wydaje kwartalnik *Samarytanka* i rocznik misyjny *Punkt Zwrotny* (oba w nakładzie 3000 egz.). Instytut Wydawniczy AGAPE zajmuje się wydawaniem literatury chrześcijańskiej.

Duchowni zdobywają przygotowanie teologiczne i duszpasterskie w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, w Warszawskim Seminarium Teologicznym bądź w Seminarium Teologicznym w Ustroniu czy Krakowskim Seminarium Biblijnym. Kościół prowadzi powszechnie nauczanie za pośrednictwem Instytutu Biblijnego BEREA posiadającego 20 oddziałów w zborach. Służba Katechetyczna czuwa nad nauczaniem religii dzieci

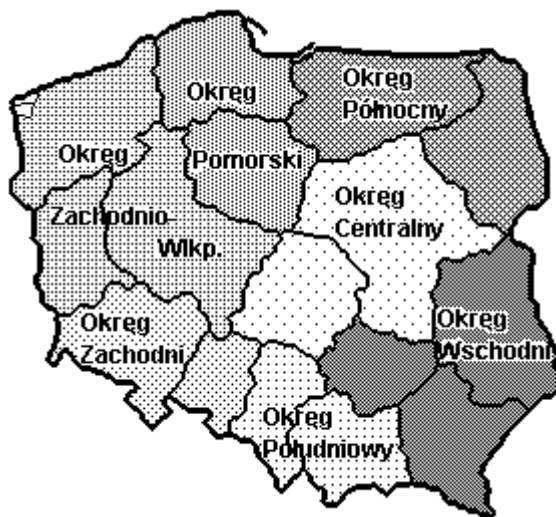
i młodzieży, które prowadzone jest w szkołach oraz w punktach katechetycznych (w 2008 r. do 103 punktów uczęszczało 4682 uczniów).

Kościół prowadzi liczne misje, m.in. *Nowa Nadzieja* zajmuje się osobami uzależnionymi od alkoholu, a *Teen Challenge* – osobami uzależnionymi od narkotyków. Misje prowadzą odpowiednie ośrodki. W 70 zakładach karnych działalność ewangelizacyjną prowadzi Misja Więzienna.

Nowi członkowie przyjmowani są przez publiczne wyznanie wiary i chrzest wiary (przez zanurzenie). Do zobowiązań członków Kościoła należy modlitwa indywidualna i studiowanie Pisma Świętego, a także regularne uczestniczenie w nabożeństwach i aktywne uczestniczenie w działalności zborowej.

Okręgi Kościoła Zielonoświątkowego

Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa

3.12

Adres:	38-505 Bukowsko, Wola Piotrowa 40	Tel. 13-467-40-55
Data powstania na terenie Polski:	1966	Data rejestracji: 1981

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	515	70	5	6
2007	560	73	5	6
2008	572	77	6	6
dolnośląskie	22	3	1	1
małopolskie	68	9	–	1
podkarpackie	482	65	5	4

Za bezpośredni początek Wspólnoty można uważać pierwsze dziesięciolecie XX w. Wtedy to, na Śląsku Cieszyńskim, w ramach Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego powstało duchowe przebudzenie o charakterze zielonoświątkowym. W 1910 r. ta grupa „przebudzeniowa” została

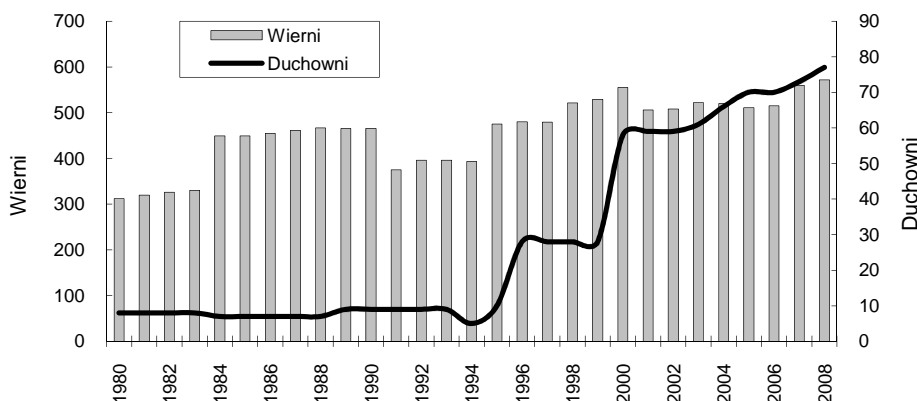
zarejestrowana przez ówczesne władze Monarchii Austro-Węgierskiej pod nazwą „Związek Stanowczych Chrześcijań”. W wyniku I wojny światowej zbory zostały podzielone granicą polsko-czechosłowacką. Po II wojnie światowej (w latach 1968-72) cz. rodzin z ww. zborów przesiedliło się do 3 pustych wiosek na terenie województwa podkarpackiego: Woli Piotrowej, Puław i Wiśloczka, tworząc trzy samodzielne zbory. W 1981 r. zbory te zostały zarejestrowane pod nazwą „Protestancka Wspólnota Regionu Bieszczadzkiego – Kościół Zielonoświątkowy”. Obecną nazwę Wspólnota przyjęła w 1988 r.

Za jedyne nieomyłne źródło wiary Wspólnota uznaje całe Pismo Święte.

Wyznanie posiada 5 przykościelnych punktów katechetycznych, do których w 2008 r. uczęszczało 112 uczniów. W Kościele jest prowadzona pomoc charytatywna dla ludzi ubogich.

Każdy kto ubiega się o członkostwo we Wspólnocie musi przeżyć duchowe narodzenie, jako świadectwo wewnętrznej przemiany, przyjąć chrzest wiary poprzez zanurzenie w wodzie i dobrowolnie zadeklarować członkostwo. O przyjęciu do Wspólnot decydują członkowie zboru.

Członkowie Wspólnoty praktykują: systematyczne i indywidualne czytanie (połączone z analizą) Słowa Bożego, jako codzienny pokarm duchowy, indywidualną codzienną modlitwę, a także systematyczne uczestnictwo w nabożeństwach (co najmniej 3 razy w tygodniu).

Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce

Bible Students Association in Poland

3.13

Adres:	85-959 Bydgoszcz 2, skr. poczt. 83	Tel. 52-322-77-23	
Data powstania na terenie Polski:	1906	Data rejestracji:	1960

Województwa	Wyznawcy	Starsi i diakoni	Domy modlitwy	Zbory
Ogółem 2006	277	39	5	15
2007	259	42	5	15
2008	251	36	5	15
dolnośląskie	26	3	–	3
kujawsko-pomorskie	27	6	1	1
lubelskie	14	2	1	1
lubuskie	21	4	–	2
mazowieckie	59	7	1	1
w tym Warszawa	53	7	1	1
opolskie	11	2	–	1
pomorskie	27	5	1	1
śląskie	43	5	–	3
warmińsko-mazurskie	11	2	–	1
wielkopolskie	12	–	1	1

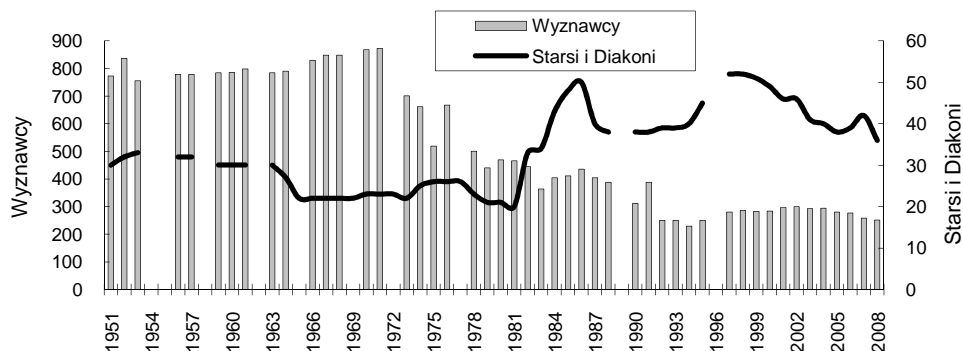
Stowarzyszenie swoją doktrynę opiera na pismach amerykańskiego pastora Ch. T. Russella (1852-1916), założyciela nurtu badackiego, z którego wywodzi się również szereg innych związków wyznaniowych obecnych w Polsce. Celem Stowarzyszenia jest głoszenie Królestwa Bożego i kształcenie chrześcijańskiego charakteru swych członków. Badacze uznają Pismo Święte za jedyny autorytet.

Organizacyjnie Stowarzyszenie dzieli się na zbory, które są jednostkami autonomicznymi, posiadającymi własną osobowość prawną. Naczelną władzą wyznania jest Krajowy Zjazd Delegatów

Zborowych, a zwierzchnikiem – Przewodniczący Komitetu Międzyzborowego. Władze Stowarzyszenia nie mają uprawnień kierowniczych, a jedynie koordynują działalność poszczególnych zborów. Wyznanie prowadzi w jednej placówce nauczanie religii dla 12 osób. Wydaje czasopismo *Nadzieja Królestwa* w nakładzie 250 egz.

W Stowarzyszeniu stosuje się chrzest (przez zanurzenie w wodzie) dorosłych – świadomych i oświeconych Prawdą biblijną. Do zobowiązań wiernych należą: modlitwa indywidualna w domu, modlitwa zbiorowa w zborze, indywidualne i rodzinne studiowanie Biblii w domu oraz Studium Biblii w zborze, a także udział w nabożeństwach niedzielnych. Najważniejszą uroczystością obchodzoną raz w roku w okolicach Wielkiej Nocy (14 Nisan) jest Pamiętka Ostatniej Wieczery Jezusa Chrystusa oraz Jego Śmierci.

W 1997 r. do Stowarzyszenia Badaczy Pisma Św. przyłączył się Związek Badaczy Biblii.

Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP

3.14

Adres:	30-683 Kraków, ul. Nowosądecka 74	Tel. 12-265-00-95
E-mail:	biuro@nastrazy.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1909*		Data rejestracji: 1960

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2006	2152	266	4	71
2007	2103	265	4	70
2008	2065	263	4	68
dolnośląskie	67	9	–	3
kujawsko-pomorskie	31	5	–	2
lubelskie	369	49	1	12
lubuskie	13	1	–	2
łódzkie	15	3	–	1
małopolskie	591	61	1	16
mazowieckie	66	7	1	1
w tym Warszawa	66	7	1	1
opolskie	14	2	–	1
podkarpackie	122	19	–	6
podlaskie	65	12	–	2
pomorskie	20	3	–	1
śląskie	439	57	–	14
świętokrzyskie	47	2	–	1
warmińsko-mazurskie	66	9	–	3
wielkopolskie	65	11	–	2
zachodniopomorskie	75	13	1	1

Wolni Badacze Pisma Świętego są jednym z odłamów zainicjowanego przez C. T. Russella ruchu Badaczy Pisma św.

Głównym i podstawowym źródłem wiary jest Biblia. Zrzeszenie uznaje: jedynego Boga Ojca, Stwórcę i Pana wszechświata, który sam ma nieśmiertelność; Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, który był istotą duchową stworzoną bezpośrednio przez Boga, ale nie jest równy hierarchicznie swemu Ojcu, i jest On jedynym pośrednikiem między Bogiem i ludźmi; Ducha Świętego, który nie jest osobą tylko mocą i wpływem pochodzącym od Boga. Nauka Zrzeszenia stwierdza, że źródłem wszelkiego zła na świecie jest szatan. Nie uznaje tradycji Kościoła,

sakramentów, kultu religijnego, strojów liturgicznych, obrazów, tradycji spowiedzi, a także celibatu. Nie uznaje także kultu Maryi, świętych i relikwii, a także czyśćca i piekła jako miejsca wiecznych cierpień.

Pierwszy zbor na ziemiach polskich został założony w Warszawie w 1909 r. W 1929 r. odbyła się pierwsza konwencja (publiczne nabożeństwo).

Najwyższą władzą zrzeszenia jest Walne Zgromadzenie Członków Zrzeszenia, zwoływane co najmniej raz na pięć lat. W międzyczasie zwoływane są Zjazdy Braci Starszych, Diakonów i Przedstawicieli Zborów. Organem wykonawczym i koordynującym działalność Zborów jest Zarząd Zrzeszenia natomiast Prezydium Zarządu reprezentuje Zrzeszenie na zewnątrz.

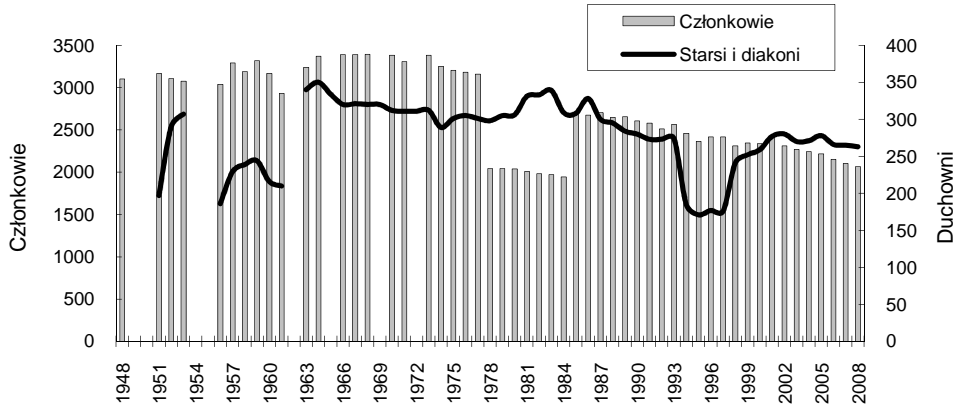
Podstawową komórką organizacyjną Zrzeszenia jest zbor, do którego należą zarówno członkowie jak i sympatycy (osoby bez chrztu). Warunkiem zostania pełnoprawnym członkiem zboru jest chrzest przez zanurzenie w wodzie. Wierni spośród swych członków w głosowaniu jawnym wybierają starszych i diakonów.

Zrzeszenie wydaje trzy dwumiesięczniki: *Na Straży* w nakładzie 1200 egz., *Wędrownka* – 500 egz. oraz *The Herald* – 500 egz. Wydaje także książki i broszury informacyjne. Posiada Dom Pomocy Społecznej *Betania* w Miechowie, w którym przebywa 76 pensjonariuszy.

Przy 13 zborach znajdują się placówki nauczania religii dla dzieci i młodzieży, do których w 2008 r. uczęszczało 233 uczniów.

* – w 1929 r. został złożony pierwszy wniosek o legalizację – rozpatrzony odmownie.

Do obowiązków wiernych należy: modlitwa i życie zgodne z zasadami określonymi przez Jezusa Chrystusa, a także uczestnictwo w nabożeństwach niedzielnych oraz corocznym obchodzeniu Pamiątki Śmierci Pana Jezusa.

Świecki Ruch Misyjny „Epifania” Laymen’s Home Missionary Movement

3.15

Adres:	05-100 Nowy Dwór Maz. ul. Zdobywców Kosmosu 17	Tel. 22-775-39-39
E-mail:	srm@epifania.pl	www.epifania.pl
Data powstania na terenie Polski: 1926		Data rejestracji: 1960

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	1620	383	113	70
2007	1556	368	104	68
dolnośląskie	111	26	3	3
kujawsko-pomorskie	77	18	4	4
lubelskie	178	33	10	6
lubuskie	27	5	4	3
łódzkie	92	19	2	2
małopolskie	83	17	9	5
mazowieckie	66	13	3	3
w tym Warszawa	51	10	1	1
opolskie	36	9	3	2
podkarpackie	247	63	29	13
pomorskie	24	8	1	1
śląskie	196	62	14	9
warmińsko-mazurskie	36	12	5	4
wielkopolskie	320	71	13	11
zachodniopomorskie	63	12	4	2

Wyznanie powstało w latach dwudziestych jako odłam Badaczy Pisma św., związany z Poulem S. L. Johnsonem i redagowanym przez niego pismem *Teraźniejsza Prawda i Zwiastun Chrystusowej Epifanii*.

Członkowie Ruchu wierzą że jedynie Biblia jest źródłem, normą wiary oraz podstawą jedności ludu Bożego. Odrzucają tradycję i wyznają tzw. szafarskie doktryny biblijne reformatorów chrześcijańskich (J. Wiclif, M. Luter, C.T. Russell, P. Johnson i inni). Podstawę Ruchu stanowią poglądy pastora Russella i Johnsona. Członkowie tego wyznania wierzą, iż powrót Chrystusa jako niewidzialnej

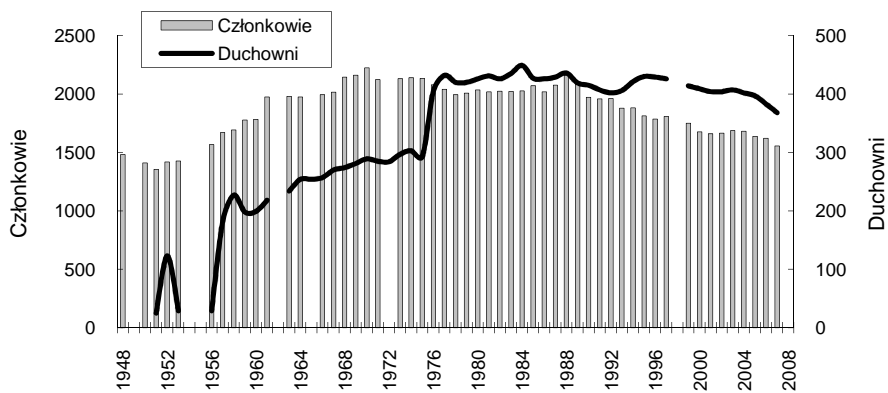
istoty nastąpił w 1874 r., a Jego obecność dzieli się na trzy okresy nazwane: „paruzja”, „epifania” „bazyleja”. Biblijne słowo „epiphaneia” oznacza akt objawienia osób, zasad i rzeczy przez Prawdę oraz jeden z okresów powrotu Chrystusa. Ruch ten odrzuca dogmat o Trójcy Świętej i nie uznaje hierarchii, głową Kościoła jest wyłącznie Chrystus. Na czele Ruchu stoi Zarząd Główny, wybierany przez Walne Zgromadzenie Zborów. Poszczególne zbory są samodzielne i posiadają własne zarządy.

Wyznanie prowadzi działalność charytatywną, pomaga osobom znajdującym się w trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej, a także dotkniętym klęską żywiołową. Wspiera też mieszkających domu spokojnej starości *Betania*.

Ruch wydaje: dwumiesięcznik *Sztandar Biblijny* w nakładzie 3000 egz. w jęz. polskim i 1500 egz. w jęz. rosyjskim oraz kwartalnik *Teraźniejsza Prawda* w nakładzie 3000 egz. w wersji polskiej i 1000 egz. w wersji ukraińskiej. Wydaje także pozycje książkowe i broszury informacyjne.

Członkiem Ruchu może zostać każda osoba pełnoletnia wyrażająca gotowość wstąpienia do zboru, po przyjęciu chrztu wynikającego z pokuty, wiary w Boga i Chrystusa oraz poświęcenia. Walne Zgromadzenie Zboru w drodze jawnego głosowania przez podniesienie ręki, większością przyjmuje nowych członków.

Życie wyznawców koncentruje się w zborach. Istota działalności polega na współpracy w studiowaniu, praktykowaniu i głoszeniu nauk biblijnych. Zebrania Ruchu są otwarte i odbywają się w niedziele i święta. W tygodniu odbywają się zebrania bereańskie. Wierni biorą udział w corocznym obchodzeniu Pamiątki Śmierci Pana Jezusa.

Nowoapostolski Kościół w Polsce New Apostolic Church

3.20

Adres:	81-520 Gdynia, ul. Akacjowa 50/50A	Tel. 58-664-92-88
E-mail:	acnak@nak.org.pl	www.nak.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1920		Data rejestracji: 1983

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	4881	57	15	51
2007	4853	59	15	51
2008	4976	59	15	52
dolnośląskie	526	6	2	3
kujawsko-pomorskie	154	3	–	3
lubelskie	125	–	–	3
lubuski	532	4	3	7
łódzkie	174	2	1	3
małopolskie	29	–	–	2
mazowieckie	147	1	–	4
w tym Warszawa	49	–	–	–
opolskie	23	–	–	1
podkarpackie	22	–	–	1
podlaskie	22	–	–	1
pomorskie	761	8	2	4
śląskie	557	8	2	5
świętokrzyskie	15	–	–	1
warmińsko-mazurskie	898	18	3	5
wielkopolskie	655	5	1	6
zachodniopomorskie	336	4	1	3

Kościół datuje początek swojej historii na I poł. XIX w. Powstał jako wyraz tęsknoty za wiarą pierwotnego chrześcijaństwa apostołskiego oraz pragnienia przywrócenia urzędu apostołskiego. W latach sześćdziesiątych XIX w. następuje szybki rozwój Kościoła. Od 1863 r. datuje swą obecność na ziemiach polskich. W okresie międzywojennym sytuacja prawna Kościoła nie była uregulowana.

Kościół propaguje wiarę w Boga i Jego Syna Jezusa Chrystusa. Podstawę tego stanowi Stary i Nowy Testament. Wiara członków Kościoła opiera się na fakcie, że Jezus Chrystus dał apostołom polecenie do nauczania i głoszenia Słowa Bożego, a także polecenie i moc odpuszczania grzechów, udzielania chrztu i Ducha Św. Celem wiary jest zbawienie podczas powtór-

nego przyjścia Jezusa Chrystusa.

W Kościele Nowoapostolskim są udzielane trzy sakramenty: święty chrzest wodny, święte pieczętowanie i święta wieczerza. Wiernym poza sakramentami, udzielane są błogosławieństwa m.in. z okazji ślubu, a także odprawiane są pogrzeby.

W Kościele szczególną wagę kładzie się na duszpasterską opiekę wszystkich wiernych, a także ich religijne wychowanie w duchu zasad wiary, miłości do Boga i bliźniego oraz moralności chrześcijańskiej.

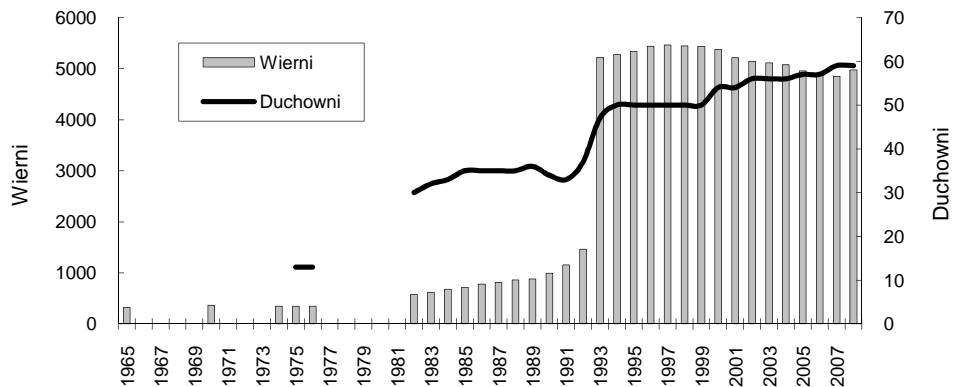
Kościół Nowoapostolski w Polsce jest terytorialną i autonomiczną jednostką Kościoła międzynarodowego i zachowuje z nim jedność. Naczelną władzą Kościoła w Polsce jest konferencja kościelna, a zwierzchnikiem Biskup Kościoła. Kościół w Polsce dzieli się organizacyjnie na 4 okręgi: północno-zachodni (siedziba w Gdyni), centralno-południowy (w Chorzowie), północno-wschodni (w Ostródzie) i zachodni (z siedzibą w Gubinie). Administracja centralna ma swoją siedzibę w Gdyni.

Kościół prowadzi 52 punkty nauczania religii. Wydaje dwa miesięczniki: *Nasza Rodzina* i *Chleb Żywota*, oba w nakładzie 2000 egz., wydaje też szereg pism i biuletynów religijnych.

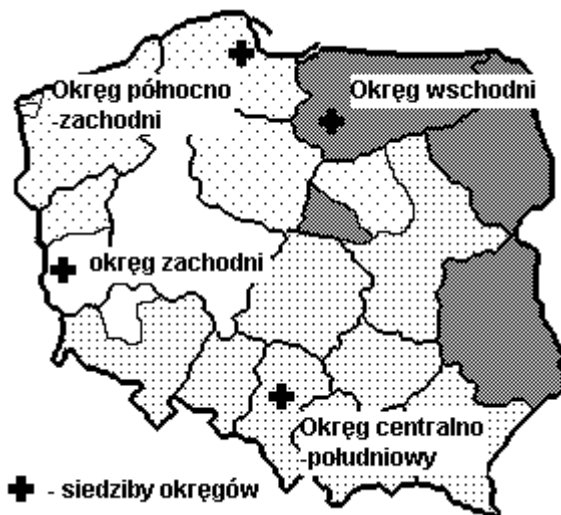
Przyjęcie nowych członków jest uroczystą czynnością kościelną związaną z udzielaniem błogosławieństwa Bożego i zatwierdzeniem chrztu. Po dogłębnym poznaniu zasad wiary mogą oni przystąpić do świętego pieczętowania.

Kościół oczekuje od swych wiernych by sumiennie i z poczuciem odpowiedzialności wywiązywali się z powierzonych im obowiązków w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym.

Jest prowadzony proces legislacyjny przyjętego Projektu Rządowego Ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Nowoapostolskiego.

Okręgi Nowoapostolskiego Kościoła w Polsce

Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP Churches of Christ

3.22

Adres:	02-620 Warszawa, ul. Puławska 114	Tel. 22-844-06-25
E-mail:	kancelaria@chrystusowi.pl	www.chrystusowi.pl
Data powstania na terenie Polski: 1921	Data rejestracji: 1988	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	5858	97	33	35
2007	5815	103	34	36
2008	4825	102	34	36
dolnośląskie	130	4	–	1
kujawsko-pomorskie	120	5	1	1
lubelskie	200	5	3	3
łódzkie	50	1	1	1
małopolskie	40	1	–	1
mazowieckie	1700	36	3	4
w tym Warszawa	1400	26	1	2
podlaskie	490	8	4	2
pomorskie	60	2	1	1
śląskie	800	13	6	5
świętokrzyskie	100	4	1	3
warmińsko-mazurskie	420	8	5	5
wielkopolskie	15	1	1	1
zachodniopomorskie	700	14	8	8

Kościół jest kontynuatorem wspólnoty religijnej istniejącej pod nazwami: Kościół Chrystusowy, Zjednoczenie Kościołów Chrystusowych. Należy do grupy tzw. wolnych kościołów – drugi nurt reformacji. Wywodzi się z Ruchu Kościołów Chrystusowych, zapoczątkowanego przez T. Campbella (1763-1854).

Celem Kościoła jest głoszenie wspólnie wyznawanej wiary oraz zachowanie warunków religijnych opartych na wykładni Pisma Świętego, a także stosowaniu obrzędów wskazanych w Nowym Testamencie. Członkowie Kościoła uznają: chrzest w wieku świadomym poprzez zanurzenie w wodzie i Wieczerzę Pańską – Komunię pod postacią chleba i wina. Podstawową jed-

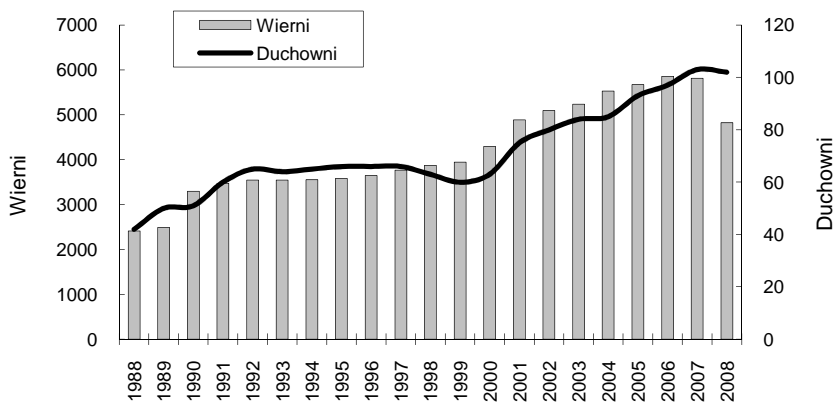
nostką organizacyjną Kościoła jest zbor – lokalna wspólnota wierzących. Kościół ma strukturę federacyjną, zbory są autonomiczne, posiadają osobowość prawną oraz samodzielnie dysponują swoim majątkiem. Najwyższą władzą zboru jest zebranie wiernych. Najwyższym organem Kościoła jest zwoływany co cztery lata Synod (zgromadzenie delegatów zborów i agend przykościelnych). Kościół na zewnątrz reprezentuje Sekretariat Kościoła, których członków wybiera Synod. Zwierzchnikiem jest Prezbiter Naczelny Kościoła.

Wspólnota prowadzi: Chrześcijański Instytut Biblijny (studia zaoczne) kształcący 500 studentów, Ośrodek Katechetyczno-Misyjny dla 500 uczniów, Centrum Edukacji *Graceland* (100 osób) oraz 30 zborowych punktów katechetycznych (800 uczniów). Prowadzi także Dom Spokojnej Starości *Betania* w Ostródzie (8 pensjonariuszy otrzymuje całodobową opiekę), świetlicę dla dzieci w Ciechanowie – 40 dzieci i Klub *Odkrywców* we Wrocławiu – 70 dzieci (zajęcia pozalekcyjne) oraz prowadzi działalność charytatywną: pomaga osobom niepełnosprawnym i biednym, organizuje także paczki świąteczne dla dzieci oraz akcje sąsiedzkiej pomocy. W 2002 r. wierni powołali Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynności. Wydaje kwartalnik *Słowo i życie* w nakładzie 800 egz. Chrześcijański Instytut Biblijny wydaje publikacje książkowe (w 2008 r. pięć tytułów).

Członkiem zboru może zostać osoba, która przeżyła osobiste nawrócenie. Kwestia członkowska jest sprawą organizacyjną i sprowadza się do złożenia deklaracji. Kościół zachęca wiernych do codziennego czytania Pisma Św. i osobistej modlitwy oraz do uczestniczenia w niedzielnych nabożeństwach z Wieczerzą Pańską i nabożeństwach okolicznościowych. Kościół utrzymuje kontakty z bratnimi kościołami i zborami, jest członkiem-założycielem Aliansu Ewangelicznego w RP skupiającego osiem kościołów i związków wyznaniowych oraz 10 organizacji parakościelnych.

Do 2003 r. wspólnota nosiła nazwę *Kościół Zborów Chrystusowych*.

Kościół ubiega się o ustawową regulację prawną.

Kościół Chrystusowy Church of Christ

Adres:	81-706 Sopot, ul. Obrońców Westerplatte 8 m. 1	Tel. 58-551-20-58
Data powstania na terenie Polski:	1945	Data rejestracji: 1982

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2006	2425	27	6	12
dolnośląskie	35	1	1	1
kujawsko-pomorskie	20	1	–	–
lubelskie	30	1	–	–
lubuskie	9	–	–	–
łódzkie	40	1	–	1
małopolskie	25	1	–	–
mazowieckie	570	5	2	1
w tym Warszawa	410	2	1	1
opolskie	40	1	1	1
podkarpackie	30	1	–	1
podlaskie	51	1	–	–
pomorskie	1400	10	1	3
śląskie	35	1	1	1
świętokrzyskie	40	1	–	–
warmińsko-mazurskie	60	1	1	2
zachodniopomorskie	40	1	–	1

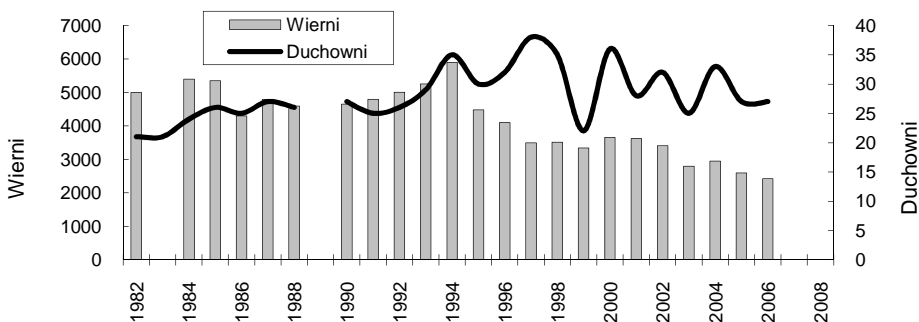
Wyznanie powstało w pierwszej połowie XIX w. w Ameryce. Twórcą jego byli presbiterianin B.W. Stone i baptysta T. Campbell. Podstawą i źródłem wiary jest Pismo Święte. Słowa Jezusa Chrystusa zawarte w Nowym Testamencie są dla członków tego wyznania jedyną normą postępowania. Odrzucają wszystkie dogmaty i tradycje chrześcijańskie. Praktykują chrzest dorosłych przez zanurzenie. Wieczera Pańska jest traktowana jako uczta pamiątkowa.

Organizacyjnie Kościół podzielony jest na zbory, które posiadają całkowitą autonomię. Na jego czele stoi Rada Administracyjno-Misyjna z przewodniczącym – Biskupem Kościoła.

Kościół posiada osobowość prawną.

Kościół zajmuje się działalnością edukacyjną: w Sopocie organizuje 2-tygodniowe kursy biblijne (215 uczniów), w Warszawie prowadzone są kursy biblijne w języku angielskim (186 uczniów), a także 4-tygodniowe kursy biblijne w języku angielskim (340 uczniów). Kościół prowadzi działalność charytatywną głównie na terenie Trójmiasta, Warszawy i Elbląga. Każdego roku organizuje pomoc świąteczną dla dzieci i młodzieży z obwodu Kaliningradzkiego i z Białorusi. Wydawane są: traktaty religijne, pomoce dla katechumenów, biuletyny Kościoła oraz kalendarze.

Członkowie zobowiązani są do życia według zasad Nowego Testamentu, brania czynnego udziału w nabożeństwach i w Wieczery Pańskiej oraz składania ofiar na biednych. Dniem świątecznym jest Dzień Pański (niedziela). Każdy dorosły mężczyzna jest kapłanem, w domu jest upoważniony do czytania Pisma Świętego i przeprowadzania modlitw.

Ewangeliczny Związek Braterski Evangelical Brotherhod Church

3.24

Adres:	78-400 Szczecinek, ul. Mickiewicza 18	Tel. 94-374-29-07
E-mail:	ezb.szczecinek@wp.pl	www.ezb-szczecinek.pl
Data powstania na terenie Polski: 1987		Data rejestracji: 1987

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	450	21	15	24
2007	480	18	16	26
2008	530	19	15	25
pomorskie	140	3	–	2
śląskie	60	2	1	1
wielkopolskie	100	4	4	8
zachodniopomorskie	230	10	10	14

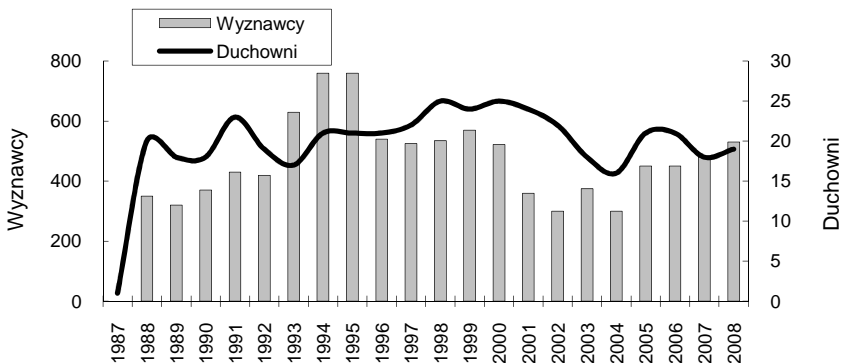
Celem Związku jest rozpowszechnianie pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa, prace ewangelizacyjno-misyjne, zwalczanie patologii społecznych (szczególnie wśród osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem). Przewiduje się na to środki z działalności gospodarczej (prowadzenie usług przewozowych autobu-

sami i mikrobusami). Związek posiada trzy okręgi: północny z siedzibą w Szczecinku, centralny w Poznaniu oraz południowy w Wiśle.

Związek utrzymuje kontakty z bratnimi związkami i zborami, m.in. z Biblijnym Kościołem Baptystycznym w Warszawie.

Na czele Wyznania stoi Rada Starszych. Związek prowadzi: 3 punkty katechetyczne dla 62 uczniów, Szkołę Biblijną dla 17 uczniów, a także: świetlicę dla dzieci, klub dla młodzieży oraz poradnię uzależnień. Związek organizuje działalność charytatywną: wspiera bezrobotnych, dzieci osób ubogich, udziela pomocy osobom skazanym oraz opuszczającym zakłady karne, a także organizuje paczki gwiazdkowe dla dzieci.

Obchody praktykowane przez członków wyznania to: chrzest przez zanurzenie osób w wieku świadomym, Wieczerza Pańska pod postaciami chleba i wina, błogosławieństwo małżonków, błogosławieństwo dzieci oraz chrześcijański pogrzeb. Życie zboru to przede wszystkim: nabożeństwa, ewangelizacje, godziny biblijne, katecheza dzieci i młodzieży, ale także: zorganizowany wypoczynek letni i zimowy, praca nad uzależnionymi, pomoc duszpasterska i charytatywna.

Kościół Wolnych Chrześcijan w RP

3.25

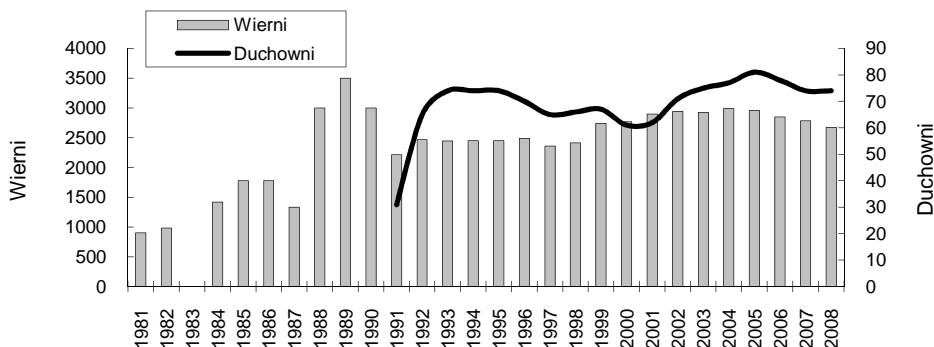
Adres:	40-708 Katowice, ul. Franciszkańska 19	Tel. 32-204-63-94
E-mail:	biuro@kwch.pl	www.kwch.pl
Data powstania na terenie Polski: 1909		Data rejestracji: 1981

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	2850	78	36	63
2007	2787	74	33	58
2008	2669	74	32	54
dolnośląskie	54	3	–	1
lubelskie	24	1	1	1
łódzkie	10	–	–	–
małopolskie	203	12	2	7
mazowieckie	215	10	3	3
w tym Warszawa	120	4	2	2
pomorskie	58	4	2	2
śląskie	1933	36	19	35
wielkopolskie	45	3	2	2
zachodniopomorskie	127	5	3	3

Kościół wywodzi się z ruchu, który zapoczątkował anglikański ksiądz J.N. Darby w Plymouth w roku 1826. Pierwsze zakładane wspólnoty „Braci z Plymouth” były wyrazem protestu wobec liberalizmu panującego w kościele anglikańskim. Pierwszy zbor na terenach polskich powstał w 1909 r. w Trzcianowicach k/Cieszyna. W roku 1950 członkowie tego wyznania weszli w skład Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego w PRL. Obecnie koncentrują się głównie w woj. śląskim. Wolni Chrześcijanie uznają Pismo św. jako księgę na-

znaczoną i traktują je jako jedyne źródło doktrynalne.

Kościół zobowiązuje wyznawców do własnego uświęcania się, czytania Pisma Świętego oraz modlitwy indywidualnej i w gronie rodzinnym. Podstawowe praktyki to udział w nabożeństwach w niedziele i w tygodniu oraz konferencjach biblijnych. Wolni Chrześcijanie nie uznają kapłaństwa i hierarchii. Każdy z braci może spełniać urząd przekazywania wiary. Wszystkie zbory są autonomiczne, a łączą ich jedynie doroczne konferencje i piśmiennictwo. Kościół wydaje: kwartalnik *Łaska i pokój* w nakładzie 900 egz. oraz broszury i publikacje o tematyce religijnej. Prowadzi 31 punktów nauczania religii oraz zaoczne Seminarium Biblijne, a także świetlicę dla dzieci, oraz dla ubogich kuchnię i punkt wydawania żywności. Kościół pomaga osobom bezdomnym, niepełnosprawnym a także dzieciom z rodzin ubogich i domów dziecka. O przyjęciu do zboru decyduje Ogólne Zebranie Członków Zboru. Osoba, która wyraża dobrowolną chęć przystąpienia do zboru składa świadectwo wiary.

Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP

3.26

Adres: 43-180 Orzesze, ul. Bukowina 55	Tel. 32-22-15-772
Data powstania na terenie Polski: 1959	Data rejestracji: 1984

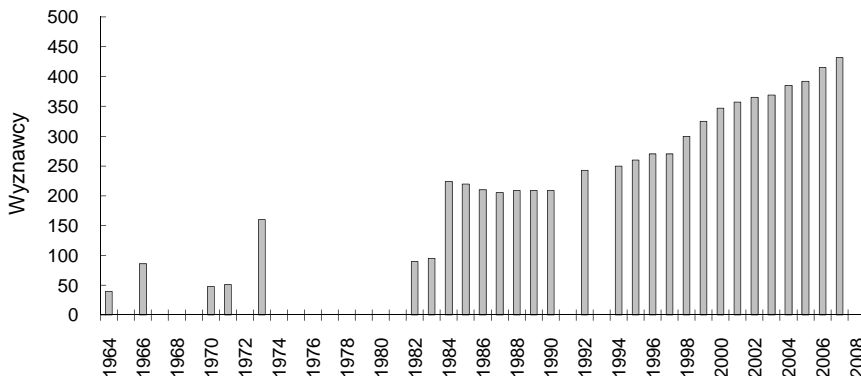
Województwa	Wyznawcy	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	415	2	3
2007	432	2	3
śląskie	352	2	2
wielkopolskie	80	-	1

Wyznanie nawiązuje do idei ruchu za-
inicjowanego w latach dwudziestych
przez Johna Darby (Bracia Plymouthy).
W Polsce zostało zarejestrowane w roku
1959 jako Zbór Chrześcijan bez Osobli-
wego Wyznania. W roku 1984 zmieniono
nazwę na obecną, gdy sześć działających dotąd niezależnych zborów połączyło się w ra-
mach Stowarzyszenia.

W wyznaniu nie uznaje się żadnej władzy religijnej, a każdy zbór stanowi jednostkę au-
tonomiczną. Podstawą wiary jest Pismo Święte. Wyznawcy oczekują na powtórne przyjsię
Chrystusa. Uważają, że ich wyznanie jest żywym, widzialnym Kościołem Chrystusa na zie-
mi. Uznają 2 sakramenty: chrzest i Wieczerzę Pańską.

Stowarzyszenie wydaje kalendarz *Dobry zasiew* w nakładzie 30 tys. egz. Organizuje
obozy dla dzieci i młodzieży w celach wypoczynkowych powiązane z działalnością eduka-
cyjno-ewangelizacyjną.

Członkami zboru zostają osoby przyjęte jednomyślną decyzją Ogólnego Zebrania Człon-
ków, jeżeli spełniają warunki określone w statucie stowarzyszenia.

Zbór Chrześcijański w RP

3.28

Adres: 03-733 Warszawa, ul. Targowa 46 m. 17

Data powstania na terenie Polski: 1986

Data rejestracji: 1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	40	3	1	1
2007	55	6	2	2
2008	45	6	3	3
kujawsko-pomorskie	10	2	1	1
łódzkie	10	2	1	1
mazowieckie	25	2	1	1
tym Warszawa	25	2	1	1

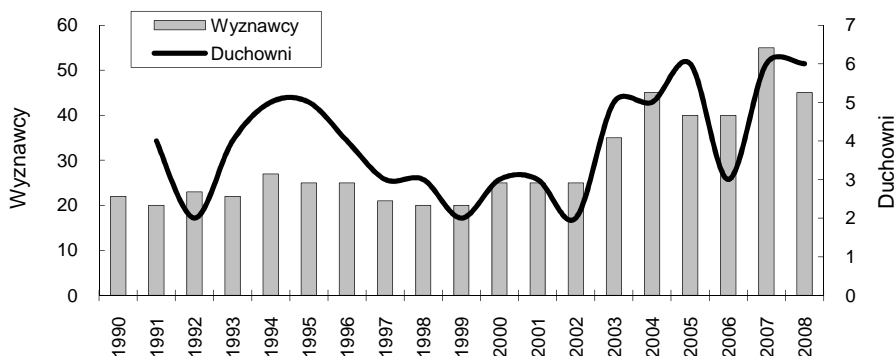
Podstawowe zasady nauki chrześcijańskiej, na których członkowie Zboru opierają swoją działalność, to zasady ustanowione przez Jezusa Chrystusa, zawarte w nauce apostołskiej. Pismo Święte stanowi jedyne źródło objawionej woli Bożej. Zbór Chrześcijański przyjmuje za cel swojej

jej działalności ewangelizację narodu polskiego, nauczanie i szerzenie znajomości Biblii oraz rozpowszechnianie zasad etyki chrześcijańskiej. Zajmuje się także popularyzacją Europejskiego Ruchu Braterskiego poprzez wykłady biblijne w obcych językach. Zbór wspiera (przekazuje: odzież, żywność i lekarstwa) osoby ubogie i chore.

Na czele Zboru stoi co najmniej 2 braci starszych – biskupów.

Członkiem Zboru może zostać osoba zamieszkała na terenie Polski, która przed zbozem wyrazi dobrą wolą chęć przystąpienia do Zboru i złoży wyznanie wiary zgodne z nauką Pisma Świętego poparte świadectwem życia. Członkowie Zboru uznają chrzest dorosłych przez zanurzenie w wodzie.

Wierni zobowiązani są do osobistej modlitwy i czytania Pisma Świętego oraz cotygodniowego obchodzenia pamiętki Wieczery Pańskiej (komunia pod dwiema postaciami). W tygodniu wierni spotykają się na wspólną modlitwę i rozważanie Pisma Świętego.

Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju

Christian Church in the Spirit of Truth and Peace

3.31

Adres:	44-200 Rybnik, ul. J. J. Kraszewskiego 1/2	Tel. 32-422-78-42
E-mail:	kosciolpokoju@neostrada.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1975		Data rejestracji: 1991

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Ośrodki
Ogółem 2006	173	14	1	3
2007	189	17	1	3
2008	193	10	1	3
mazowieckie	32	–	–	–
w tym Warszawa	15	–	–	–
podlaskie	5	–	–	–
śląskie	151	10	1	2
świętokrzyskie	5	–	–	1

Początek wyznaniu dały spotkania modlitewne prowadzone od roku 1975 przez zakonnik z zakonu bonifratrów, na których czytano, rozważano i interpretowano Pismo św.

Wyznanie odwołuje się do nauki pierwotnych chrześcijan. Podstawą wiary jest treść Pisma św., a szcze-

gólnie Nowego Testamentu.

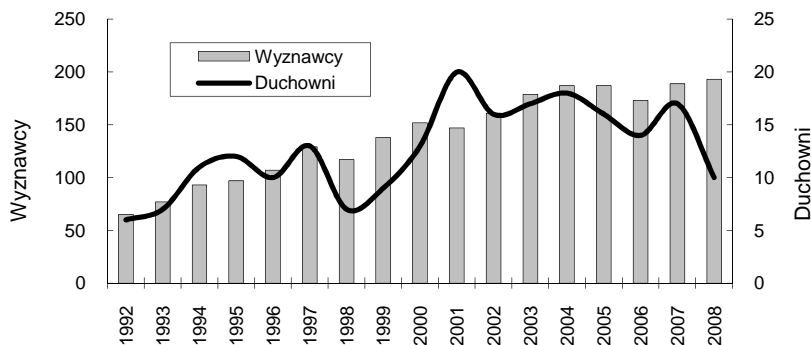
Celem Kościoła jest niesienie pokoju w serca ludzkie i całe otoczenie. Wierni realizują go poprzez opiekę duchową, niesienie pomocy samotnym i płaczącym, odwiedzanie chorych w szpitalach i domach pomocy społecznej.

Na czele Kościoła stoi Rada, a jej reprezentantem jest starszy kapłan. Kandydat na kapłana, diakona lub kaznodzieję musi mieć ukończone 21 lat, cieszyć się nieposzlakowaną opinią i mieć ukończony kurs praktyczno-teoretyczny zakończony egzaminem przed Radą.

Centrala Kościoła znajduje się w Rybniku, natomiast kościoły lokalne w Warszawie i Żyrardowie.

Kościół prowadzi kurs biblijno-teologiczny oraz nauczanie religii. Organizuje pomoc dla chorych, biednych i opuszczonych. Kościół ma w planach powołanie do życia domu opieki dla najuboższych, niepełnosprawnych i chronicznie chorych. Kościół wydaje periodyk *Duch Prawdy i Pokoju* w nakładzie 500 egz.

Przyjęcie nowych członków odbywa się przez chrzest w wieku świadomym. Członkom Kościoła zaleca się: modlitwę indywidualną i zbiorową, studiowanie Słowa Bożego, uczestnictwo w codziennych nabożeństwach modlitewno-biblijno-adoracyjnych, a także udział we Mszy św., odwiedziny i pielęgnacje chorych oraz niesienie pomoc potrzebującym.

Zbór Stanowczych Chrześcijań w RP

3.32

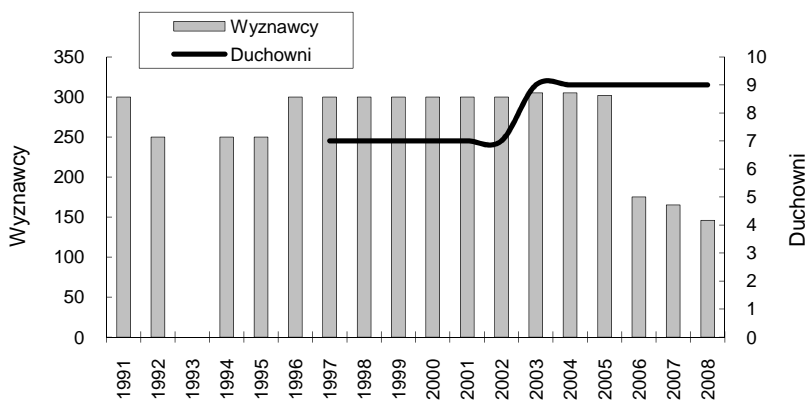
Adres:	43-460 Wiśła, ul. Malinczanów 4a	Tel. 33-855-55-15	
Data powstania na terenie Polski:	1922	Data rejestracji:	1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	175	9	3
2007	165	9	3
2008	146	9	3
dolnośląskie	10	1	1
lubuskie	6	1	1
śląskie	130	7	1

Wyznanie jest kolejnym przedstawicielem ruchu zielonoświątkowego powstałych w wyniku działalności misyjarskiej z terenu Norwegii w początkach XX w. Zadaniem Zboru jest pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród członków i sympatyków oraz nauczanie i szerzenie Pisma Świętego, które jest podstawą życia wyznawców.

Zbór reprezentowany jest przez Radę Starszych.

Wydaje miesięczniki *Ukryte Skarby* w nakładzie 50 egz. i *Promycek* w nakładzie 50 egz. Co roku organizuje konferencje.

Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP Evangelical Christian Church

3.33

Adres:	00-441 Warszawa, ul. Zagórna 10	Tel. 22-622-79-40
E-mail:	sekretariat@kech.pl	www.kech.pl
Data powstania na terenie Polski: 1908		Data rejestracji: 1990

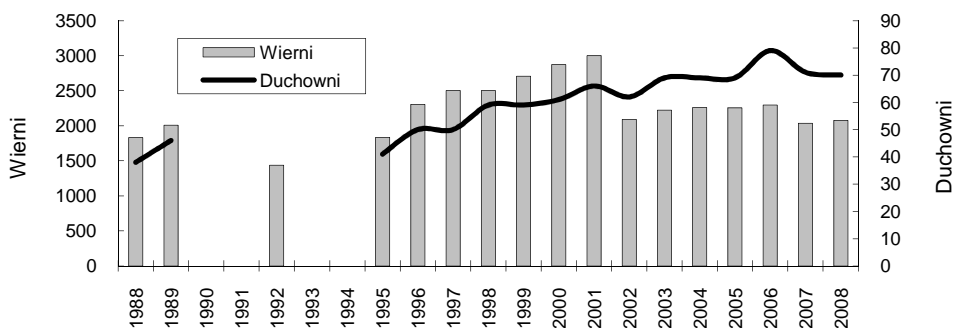
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	2295	79	40	55
2007	2038	71	39	46
2008	2076	70	39	46
dolnośląskie	10	1	1	1
kujawsko-pomorskie	428	14	10	10
lubelskie	232	8	4	6
łódzkie	197	9	3	4
małopolskie	29	2	1	1
mazowieckie	198	8	5	5
w tym Warszawa	106	5	2	2
opolskie	40	2	1	1
śląskie	282	9	5	5
świętokrzyskie	28	1	1	1
wielkopolskie	152	4	2	2
zachodniopomorskie	480	12	6	10

Kościół wywodzi się z ruchu ewangelickiego, szerzonego w Rosji przez Prochanowa (lata 30-te XX w.). Naczelną władzą jest Synod i Rada Kościoła. Administracyjnie Kościół dzieli się na 5 okręgów: wschodni, południowy, zachodni, północny i centralny. Kościół koncentruje się na pielęgnowaniu życia chrześcijańskiego wśród członków i sympatyków, szerzeniu znajomości Pisma Świętego, pielęgnowaniu społecznej modlitwy oraz chrześcijańskiej muzyki i śpiewu, a także na działalności misyjno-ewangelizacyjnej. Można wyróżnić 3 stopnie przynależności do Kościoła: sympatycy –

mogą uczestniczyć w nabożeństwach, katechumeni – ludzie, którzy nawrócili się, proszą o przebaczenie i oczekują na chrzest oraz członkowie – osoby, które przyjęły chrzest św.

Kościół posiada: 34 punkty katechetycznych, do których uczęszcza 498 uczniów, prowadzi także obozy rekolekcyjne i konferencje szkoleniowe. Prowadzi działalność charytatywną: wspiera rodziny ubogie i dzieci. Wyznanie wydaje czasopismo *Głos Ewangeliczny* w nakładzie 800 egz., a także publikacje książkowe i broszury informacyjne. Wierni zobowiązani są do: modlitwy, rozmyślenia nad fragmentami Pisma św., uczęszczania na nabożeństwa w niedziele i święta, a także w dni powszednie.

Kościół jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP oraz Międzynarodowej Federacji Wolnych Ewangelicznych Kościołów. W Kościele działają agendy: Chrześcijańska Centrum Pomocy, Klub Aktywnych Poszukiwaczy, Chrześcijańskie Centrum Pomocy Dzieciom i Rodzinie. Kościół rozwija działalność charytatywną i wychowawczo-edukacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz w zakładach karnych, współpracuje z Ośrodkami Pomocy Społecznej i Pomocy Rodzinie w zakresie niesienia pomocy ubogim i potrzebującym.

Misja „Centrum Służby Życia” Life Centre Ministries

3.34

Adres: 43-430 Skoczów, ul. Bielska 25

E-mail: centrumzycia@o2.pl

Data powstania na terenie Polski: 1990

Data rejestracji: 1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2006	70	5	–	1
2007	75	4	–	1
2008	70	4	1	1
śląskie	70	4	1	1

Misja utworzona została przez Jacka i Betty Lockwood w Afryce Południowej. Jej celem jest zakładanie nowotestamentowych zborów według wzoru przedstawionego w Dziejach Apostolskich (zboru

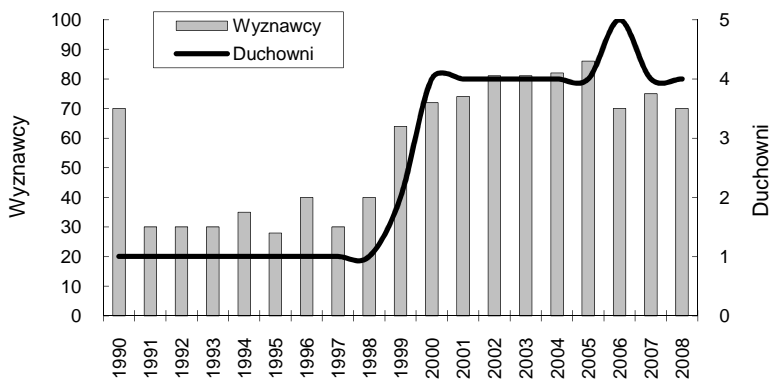
w Jerozolimie).

Zbory są jednostkami autonomicznymi w zarządzaniu, finansowaniu i propagowaniu zasad wiary. Nowe zbory organizowane są przez pracowników Misji, a następnie przekazywane miejscowym wyznawcom w celu krzewienia ewangelii. Źródłem wiary jest Słowo Boże – Biblia.

Członkiem zboru może zostać osoba świadomie wypełniająca wolę Boga, która dobrowolnie złoży wniosek o przyjęcie do autonomicznego zboru.

Misja prowadzi nauczanie religii w 1 placówce, do której uczęszcza 29 uczniów, kuchnie zborową, która wydaje darmowe posiłki. Udziela pomocy dzieciom z rodzin ubogich, a także ludziom biednym i bezdomnym oraz osobom uzależnionym od narkotyków.

Wyznawcy zobowiązani są do: studiowania Słowa Bożego, uczestnictwa w nabożeństwach i innych organizowanych spotkaniach, brania czynnego udziału w pracach zboru, głoszenia ewangelii Jezusa Chrystusa, a także dawania swym życiem dobrego przykładu innym.

Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski” Mission of Grace Church

3.35

Adres:	30-551 Kraków, ul. Lwowska 30	
E-mail:	kmlwarszawa@wp.pl	www.ggwo.pl
Data powstania na terenie Polski: 1986	Data rejestracji: 1990	

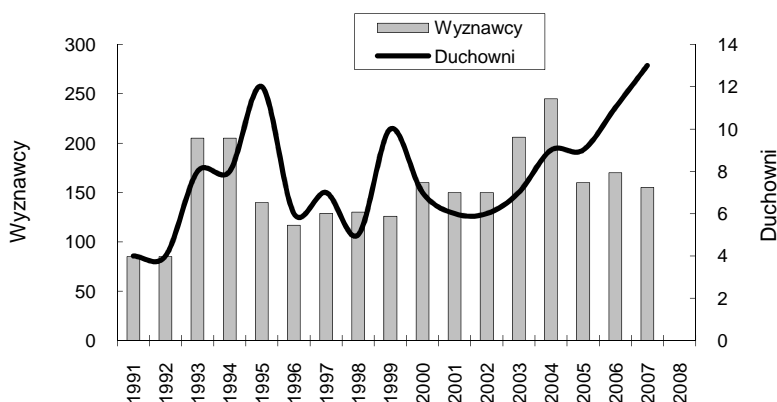
Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	170	11	–	4
2007	155	13	4	4
dolnośląskie	25	3	1	1
małopolskie	60	5	1	1
mazowieckie	50	3	1	1
w tym Warszawa	50	3	1	1
pomorskie	20	2	1	1

Misja stawia sobie za zadanie inicjowanie działań zmierzających do pogłębienia życia duchowego członków, głosi ewangelię i składa świadectwa o jej przeobrażającej mocy. Misja naucza również wszystkich pragnących rozumieć i realizować prawdy Biblii.

Na czele Kościoła stoi Rada Starszych z pastorem. Kościoły lokalne znajdują się w: Warszawie, Krakowie, Gdańsku i Wrocławiu.

Do zobowiązań członków należy modlitwa indywidualna oraz uczęszczanie na nabożeństwa. Członkowie stawiają sobie za zadanie: praktykę nauczania biblijnego w osobistym życiu, niesienie pomocy duchowej, moralnej i rzeczowej potrzebującym.

W ramach Kościoła działa Chrześcijański Instytut Biblijny i Misyjny w Krakowie, który prowadzi edukację biblijną dla 18 uczniów, Wrocławska Szkoła Uczniostwa (10 uczniów) oraz świetlica dla dzieci. Misja prowadzi działalność charytatywną min. pomaga bezdomnym, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej. Drukuje także ulotki *Traktaty Ewangelizacyjne* w nakładzie 5000 egz.

Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce

3.36

Adres:	61-059 Poznań, ul. Rugujska 36	Tel. 61-876-85-46
	www.imssdarm.org.de	
Data powstania na terenie Polski: 1920	Data rejestracji: 1990	

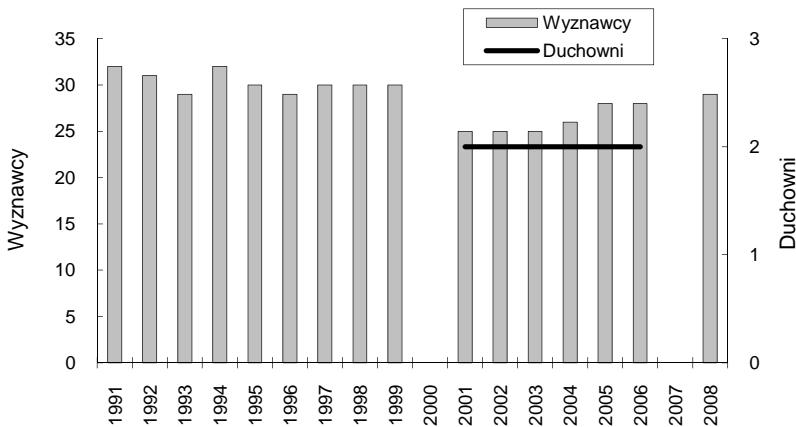
Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Zbory
Ogółem 2006	28	2	2
2008	29	2	3
kujawsko-pomorskie	4	–	–
lubuskie	1	–	–
łódzkie	2	–	–
małopolskie	6	–	1
śląskie	7	1	1
świętokrzyskie	1	–	–
wielkopolskie	8	1	1

Wyznanie stanowi część Kościoła mającego swą siedzibę w Mosbach w Niemczech, powstałego w wyniku rozłamów w nurcie adwentystycznym na tle sprzeciwu wobec służby wojskowej w czasie pierwszej wojny światowej.

Źródłem wiary członków jest Pismo Święte. Do praktyk religijnych wymaganych przez Kościół należy modlitwa indywidualna, rodzinne nabożeństwa poranne i wieczorne, udział w zgromadzeniach oraz studiowanie Słowa Bożego.

Podobnie jak w przypadku większości wyznań adwentystycznych, członkowie Kościoła Reformowanego przestrzegają soboty jako dnia odpoczynku, chrzczą ludzi dorosłych przez zanurzenie, a także nie wyrażają zgody na służbę w wojsku.

Kościół posiada 3 zbory: w Poznaniu, Bytomiu i Ropie (woj. małopolskie). Są wydawane: *Lekcje Szkoły Sobotniej* (kwartalnik) w nakładzie 50 egz., czasopismo *Odczyty modlitewne* w 50 egz.

Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie” Reconciliation Christian Fellowship

3.37

Adres:	20-882 Lublin, ul. Organowa 1/27	Tel. 81-442-99-03
E-mail:	info@pojednanie.org	www.lublin.pojednanie.pl
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1991	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	54	16	1
2007	40	40	1
2008	36	36	1
lubelskie	36	36	1

Wspólnota powstała na bazie grupy oazowej w ramach duszpasterstwa akademickiego. W roku 1989 członkowie zdecydowali się funkcjonować jako niezależna wspólnota chrześcijan.

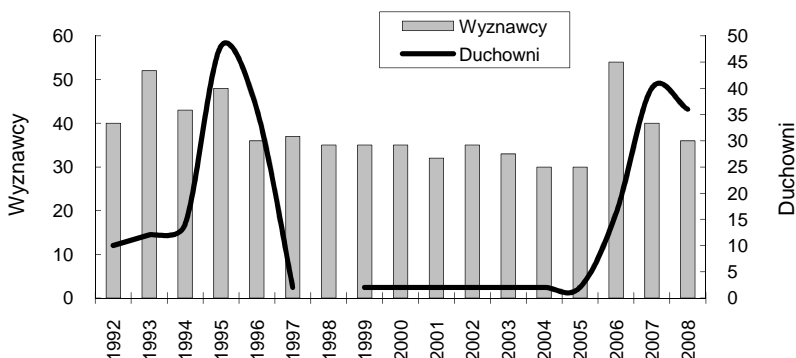
Członkowie Wspólnoty nie utożsamiają

się z żadnym wyznaniem.

Za główny cel istnienia wyznaczają sobie bycie najlepszym narzędziem w ręku Boga, w Jego dziele głoszenia Ewangelii. Uznają Boga w trzech osobach. Jezusa Chrystusa jako swojego Zbawiciela i Pana. Pismo Święte jest natchnionym Słowem Bożym, najwyższym autorytetem we wszystkich sprawach, w których się wypowiada. Członkowie wierzą, że mogą zostać zbawieni jedynie dzięki zastępczej śmierci Jezusa Chrystusa.

Na czele Wspólnoty stoi Rada Starszych. Związek nie posiada żadnych struktur terytorialnych. Kościoły lokalne, które powstają w wyniku pracy misyjnej stanowią odrębne jednostki. Wspólnota zajmuje się głównie działalnością wydawniczą; posiada wydawnictwo *Pojednanie* (w 2008 r. – 26 książek).

Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie akceptacji Rady Starszych po uprzednim uzyskaniu opinii wszystkich członków Wspólnoty. Praktykowany jest chrzest wierzących przez zanurzenie.

Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego

3.38

Adres:	43-460 Wiśła, ul. Cieńkowska 12	
E-mail:	parmab@wp.pl	www.zbory.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1991	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	116	10	10
2007	129	10	10
2008	76	–	4
mazowieckie	4	–	–
w tym Warszawa	4	–	–
pomorskie	2	–	–
śląskie	60	–	3
wielkopolskie	10	–	1

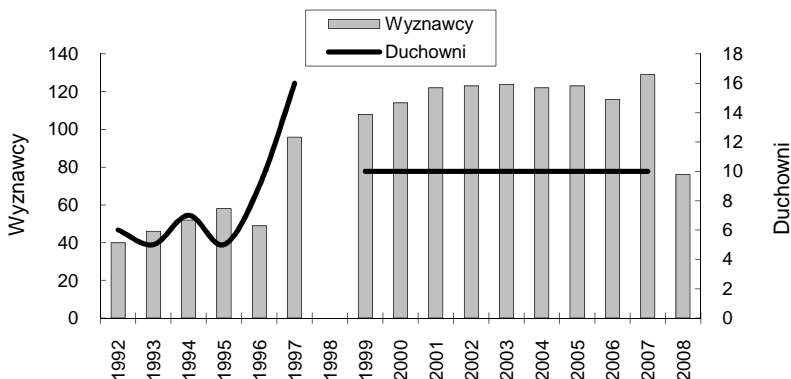
Powstanie tego wyznania wiąże się z rozłamem w Kościele Chrześcijan Dnia Sobotniego i odejściem z niego szeregu członków, którzy utworzyli odrębny Zbór z siedzibą w Brennej. Napływ sympatyków spowodował utworzenie nowych zborów, połączonych w jedną społeczność. Każdy zbór jest jednostką autonomiczną. Członkowie Zboru wyznają zasadę pluralizmu w organizacji i w wielu kwestiach doktrynalnych uznają decentralizację w sprawach zarządzania.

Na czele związku stoi Rada Starszych, w skład której wchodzi przedstawiciele poszczególnych zborów. Jest wydawany biuletyn *Łącznik Zborowy* w nakładzie 100 egz., są wydawane także książki religijne (w 2008 r. *Pytania dotyczące Biblii* – 500 egz. i *Niepokorni synowie kościoła* – 500 egz.) i ulotki informacyjne. Do 2007 r. funkcjonowało pięć punktów nauczania religii (w 2007 r. skorzystało z nich 16 osób). Kościół obejmuje pomocą osoby dotknięte bezrobociem, pochodzące ze środowisk patologicznych a także chorych i potrzebujących.

Nowi dorośli członkowie przyjmowani są przez przyjęcie chrztu wodnego przez zanurzenie oraz złożenie deklaracji nowego członka o chęci przyjęcia do społeczności.

Do praktyk i nakazów religijnych członków należą: czytanie i studiowanie Biblii, modlitwy indywidualne, podporządkowanie się zaleceniom dotyczącym diety biblijnej, zachowywanie w życiu osobistym biblijnego dekalogu oraz przystąpienie co roku do stołu Pańskiego.

Mocą uchwały Soboru z 1999 r. podjęto decyzję o połączeniu się z Kościołem Bożym (Siódmego Dnia) z USA, z siedzibą w Denver, przy dalszym zachowaniu autonomii lokalnych zborów.

Zbór Ewangeliczny „Agape” w Poznaniu „Agape” Evangelical Church in Poznań

3.40

Adres: 60-122 Poznań, ul. Ostrobramska 28	Tel. 61-862-70-41
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1991

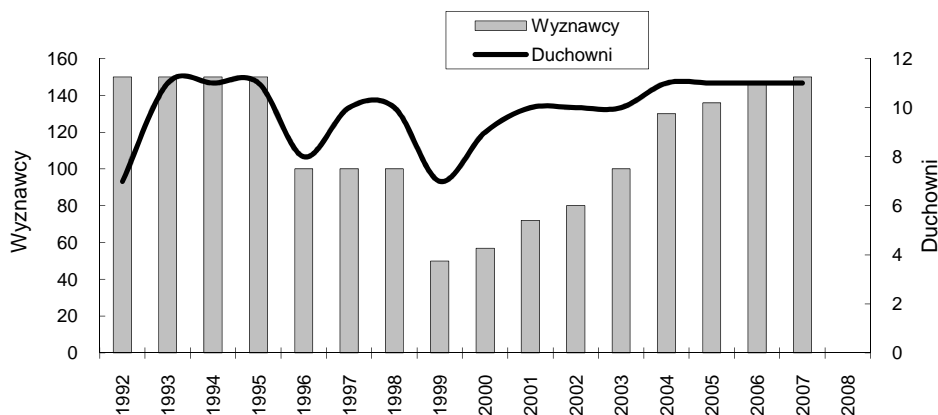
Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	147	11	4	4
2007	150	11	4	4
wielkopolskie	150	11	4	4

Zbór jednoczy chrześcijan wyznających prawdy zawarte w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Członkowie Zboru Swoją nauką nawiązują do chrze-

ścijaństwa apostołskiego i podkreślają nadrzędny autorytet Biblii.

Zakładają pielęgnowanie braterstwa ze wszystkimi ewangelicznie wierzącymi protestantami bez względu na ich przynależność denominacyjną.

Władzę w Zborze pełnią starsi, diakoni i misjonarze. Członkowie wyznania uznają chrzest dorosłych (w wieku świadomym) przez zanurzenie. Pielęgnują osobistą społeczność z Bogiem poprzez codzienne czytanie Pisma św. i modlitwę indywidualną, stosowanie nauki biblijnej w życiu codziennym oraz obchodzenie świąt chrześcijańskich. Zbór prowadzi punkt katechetyczny, do którego w 2007 r. uczęszczało 14 uczniów.

Zbór w Wodzisławiu Śląskim

The Church in Wodzisław Śląski

3.41

Adres:	44-300 Wodzisław Śląski, ul. Goździkowa 22	Tel. 32-456-57-55
E-mail:	tdragon@poczta.onet.pl; churchswd@poczta.onet.pl	www.ksiazkizycia.pl
Data powstania na terenie Polski: .		Data rejestracji: 1990

Województwa	Członkowie	Starsi	Zbory
Ogółem 2006	91	3	1
2007	89	3	1
2008	92	3	1
śląskie	92	3	1

Kościół należy do nurtu kościołów lokalnych, głoszących w nawiązaniu do wczesnochrześcijańskiej tradycji, że lokalizacja w określonej miejscowości, a nie różnice doktrynalne powinny być wyróżnikiem organizacyjnym chrześcijaństwa.

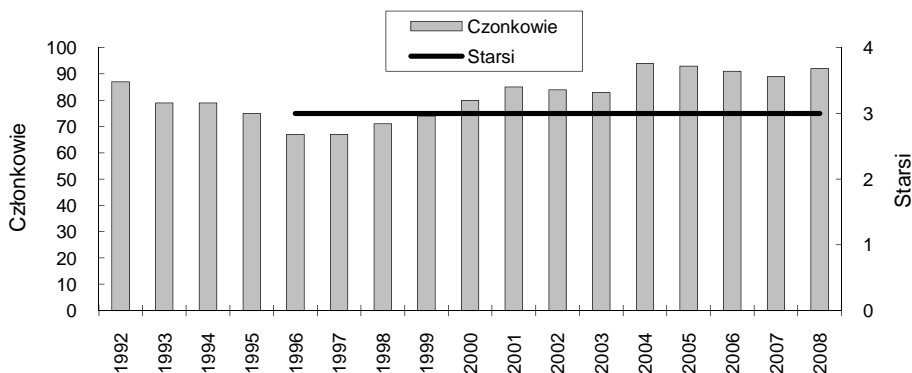
Celem Kościoła jest pielęgnowanie życia chrześcijańskiego poprzez wspólną modlitwę, szerzenie i praktykowanie nauki apostoelskiej, zwiastowanie ewangelii i prawdy o Kościele. Podstawowe zasady wiary Zboru mają swoje źródło w Piśmie Świętym, a w szczególności w zawartej tam nauce apostoelskiej. Organizacyjnie jest to placówka samodzielna i niezależna. Zborem zarządzają starzy zboru ciesząc się uznaniem i autorytetem w zborze. Aktualnie w Zborze jest trzech starszych-biskupów (prezbiterów). Do zboru może być przyjęty każdy człowiek, który jest Dzieckiem Bożym, następuje to na podstawie jego dobrowolnego świadectwa złożonego przed Zborem.

W Zborze nie ma podziału na duchownych i laików, wszyscy są kapłanami Boga i służą w Kościele stosownie do udzielonego im daru przez Pana Jezusa Chrystusa.

Wyznanie prowadzi punkt nauczania biblijnego dzieci i młodzieży, do którego uczęszczało w 2008 r. 51 uczniów. Wydaje broszury ewangelizacyjne oraz książki. Zbór pomaga osobom ubogim, bezrobotnym, wspiera finansowo bratnie zbory (m.in. zbor na Ukrainie) i rodziny wielodzietne znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.

Zwyczajami wynikającymi z potrzeb wyznawców są m.in.: codzienna modlitwa, czytanie Biblii, wspólne zgromadzenia w zborze w celu łamania chleba, modlitwy, zwiastowania i nauczania Słowa Bożego.

Zbór w Wodzisławiu Śląskim utrzymuje kontakty z licznymi kościołami w miastach na całym świecie.

Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna Christian Evangelical Fellowship

3.43

Adres: 43-300 Bielsko-Biała, ul. 3-go Maja 21	Tel. 33-815-10-64
Data powstania na terenie Polski: 1990	Data rejestracji: 1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Dom modlitwy	Zbory
Ogółem 2006	125	4	1	1
2007	130	4	1	1
2008	135	5	1	1
śląskie	135	5	1	1

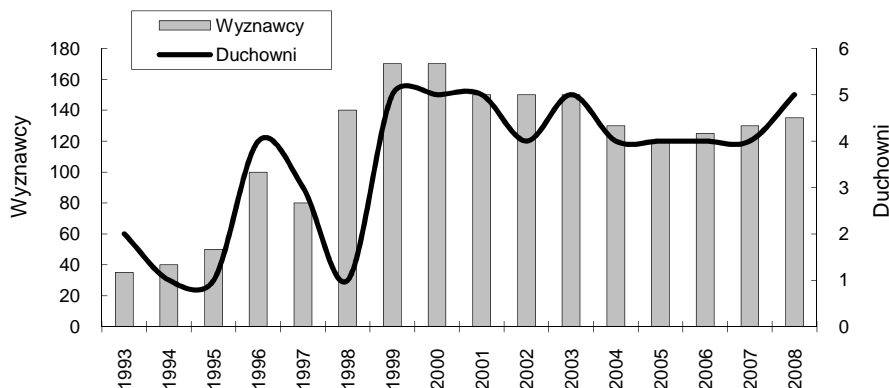
Wspólnota podzielona jest na małe domowe grupy prowadzone przez liderów. Źródłem wiary jest Stary i Nowy Testament. Naczelną władzą wyznania jest Rada Starszych.

Co miesiąc organizowane są spotkania otwarte dla kobiet i mężczyzn (zamiennie). Jest prowadzona szkoła biblijna – w 2008 r. korzystało z niej 10 osób oraz 2 punkty katechetyczne (45 uczniów). Wspólnota prowadzi punkt opieki nad bezdomnymi, wspiera także osoby ubogie.

Do obowiązków wiernych należy modlitwa, czytanie Biblii, uczestnictwo w życiu i służbie Kościoła. Wspólnota udziela pomocy rodzinom ubogim.

Członkiem wyznania może zostać osoba, która publicznie wyzna, iż należy do Jezusa Chrystusa oraz przez okres kilku miesięcy swoim życiem potwierdzi werbalne wyznanie wiary. Po tym okresie może być przyjęta do grona współwyznawców. Oczekuje się od niej przyjęcia chrztu wodnego przez zanurzenie.

Wspólnota ma w planach utworzenie drugiego zboru w Jasienicy koło Bielsko-Białej.

Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”

3.46

Adres:	02-115 Warszawa, ul. Okińskiego 1 m. 77	Tel. 22-659-94-78	
Data powstania na terenie Polski:	1989	Data rejestracji:	1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Zbory
Ogółem 2006	28	4	1
2007	28	4	1
2008	30	4	1
mazowieckie	30	4	1
w tym Warszawa	30	4	1

Centrum należy do nurtu zielonoświątkowego, akcentującego rolę chrztu w Duchu Św. oraz dary Ducha Św.

Grupa powstała w wyniku organizacyjnego usamodzielnienia się niektórych członków Kościoła Bożego w Chrystusie akceptujących tezy teologii sukcesu o materialnych konsekwencjach wiary.

Podstawową zasadą życia członków wyznania jest zgodność wyznawanej wiary chrześcijańskiej z codziennym wyrażaniem jej w swoich czynkach i postępowaniu. Na czele wspólnoty stoi pastor. Źródłem wiary jest Pismo Święte, nauka Jezusa Chrystusa i Apostołów.

Centrum posiada zbor w Warszawie oraz misje w Węgorzewie.

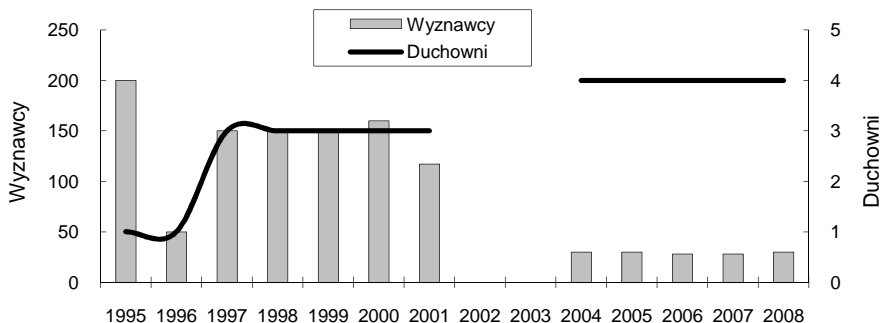
Centrum prowadzi służbę nakierowaną na przeciwdziałanie patologii społecznej i stanom depresji. Prowadzi prace resocjalizacyjną w Zakładzie Karnym w Łowiczu.

Wyznanie pomaga osobom chorym, pragnie kontynuować działania pomocowe oraz swoim przykładem i postawą popularyzować wyznanie.

Członkiem wspólnoty można zostać przez złożenie deklaracji. Następuje to zazwyczaj po dłuższym okresie sympatyzowania z wyznaniem.

Członkowie wyznania praktykują indywidualną modlitwę we własnym domu oraz dobrowolne uczęszczanie na spotkania zboru.

Przedstawiciele wyznania podkreślają znaczenie indywidualnego, osobistego podejścia do zaangażowania religijnego – według odczuwalnej potrzeby.

Ruch Nowego Życia Campus Crusade for Christ

3.50

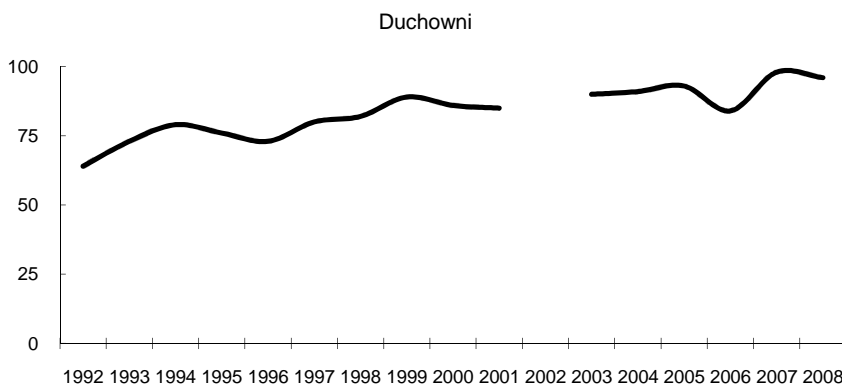
Adres:	02-798 Warszawa, ul. Polnej Róży 1C	Tel. 22-648-98-18
E-mail:	rnz@rnz.org.pl.pl; kontakt@rnz.org.pl	www.rnz.org.pl; www.filmJezus.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1980		Data rejestracji: 1992

Ruch Nowego Życia jest organizacją misyjną o charakterze międzywyznaniowym, nie stanowi odrębnego wyznania. Skupia chrześcijan z różnych wyznań, którzy chcą angażować się w głoszenie Ewangelii. Dlatego też nie ma tu wiernych, bowiem osoby zaangażowane w Ruch są członkami swoich kościołów. Zasady wiary obowiązujące w Ruchu są częścią wspólną zasad wiary obowiązujących w Kościołach Protestanckich i Kościele Katolickim.

Członkami Ruchu są pełnoletni pracownicy misyjni, mający status osób duchownych. Formalne przyjęcie nowych członków następuje po zatwierdzeniu ich przez komisję do spraw członkowskich, na dorocznej konferencji członków Ruchu. Uroczystość ma charakter wspólnotowy – z modlitwą i włożeniem rąk na osoby przyjmowane. Liczba duchownych w 2008 r. wynosiła 96.

Pracę swoją prowadzą głównie w większych miastach, wśród studentów. Prowadzą też konferencje dla małżeństw i dla rodziców na temat wychowania dzieci.

Organizacja wydaje kwartalniki: *Płyn pod prąd* w nakładzie 35000 egz. i *Wezwanie* w nakładzie 1200 egz. oraz propaguje filmy i słuchowiska o tematyce religijnej.

Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach

3.52

Adres: 22-550 Werbkowice, Przemysłowa 2	Tel. 84-657-21-35
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1993

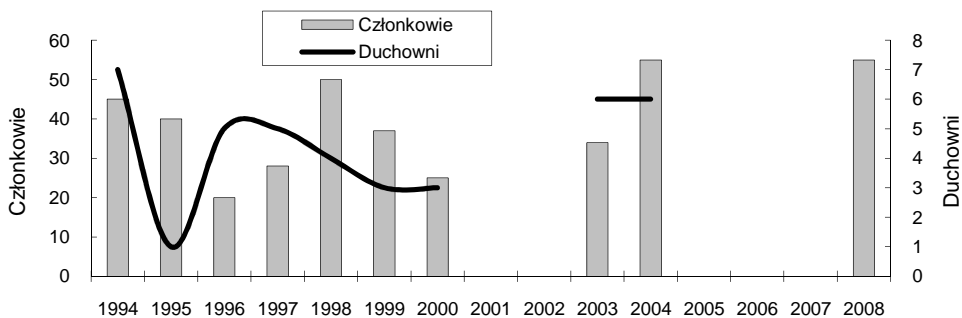
Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2008	55	6	2	2
lubelskie	55	6	2	2

Kościół związany jest z nurtem zielonoświątkowym. Podstawowym źródłem wiary Kościoła jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu.

Celem jego działalności jest: głoszenie ewangelii w nieskażonej formie, wychowanie wiernych w duchu zgodności z nauką Jezusa Chrystusa, służba miłosierdzia i bezinteresowna pomoc innym. Członkowie wyznania organizują pomoc dla osób, które utraciły prace oraz pomagają zaprzyjaźnionym Kościołom z Ukrainy i Białorusi. Pomagają także dzieciom z rodzin ubogich organizując im paczki świąteczne.

Na czele Kościoła stoi Zarząd Kościoła. Członkiem społeczności może zostać każdy kto się „narodził na nowo” oraz przyjął Chrzest Wiary przez pełne zanurzenie w wodzie w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Do zobowiązań członków należy: modlitwa indywidualna oraz uczestnictwo w nabożeństwach w niedziele i raz w tygodniu w dzień powszedni.

Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP Unitarian Universalist Community in Poland

3.57

Adres: 41-500 Chorzów, ul. Wolności 91a	Tel. 32-249-33-55
Data powstania na terenie Polski: 1560	Data rejestracji: 1993

Lata	Członkowie	Duchowni	Świątynie
Ogółem 2006	283	3	3
2007	274	3	3
2008	278	3	3

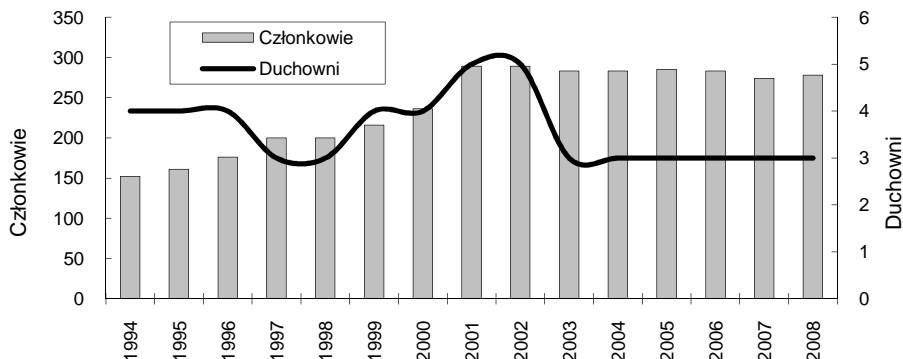
Kościół nawiązuje do tradycji Braci Polskich przekształconej w duchu uniwersalistycznym. Nie wymaga od wiernych przestrzegania zasad konkretnej doktryny, akcentuje swobodę wyznania i tolerancję religijną.

Podstawową zasadą jest wiara w jedyne Boga i miłość bliźniego. Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w Polsce nawiązuje do tradycji Braci Polskich Arian, synkretystów i humanistów. Jako źródło wiary unitarianie uznają księgi źródłowe różnych religii (np.: Biblia, Koran) oraz filozofię, humanizm, życie wspólnotowe – braterstwo. Ruch zorganizowany jest według modelu kongregacyjnego tzn. że każda wspólnota wybiera swojego pastora. Wspólnota Unitarian w Polsce skupiona jest w czterech Kongregacjach. Od członków Wspólnoty oczekuje się: samorozwoju, tolerancji, etycznego postępowania i życia, indywidualnego rozwoju bez dogmatów, modlitwy indywidualnej i medytacyjnej. Unitarianie obchodzą następujące święta: chrześcijańskie (w znaczeniu społecznym), Nowy Rok, rocznice historii Braci Polskich Arian, święta Kościołów protestanckich, święta starych religii, święta inicjowane przez ICUU.

Wspólnota jest członkiem kilku organizacji międzynarodowych: Międzynarodowej Rady Unitarian Uniwersalistów (ICUU) w Londynie, Międzynarodowego Stowarzyszenia dla Wolności Religijnej (IARF) oraz Europejskich Unitarian Uniwersalistów (EUU).

Wspólnota wydaje kwartalnik *Wolna Myśl Religijna* w nakładzie 500 egz. Organizuje okolicznościowe akcje charytatywne, a także prowadzi telefon i poradnię zaufania. Współpracuje też ze szkołami specjalnymi, ośrodkami pomocy osobom niepełnosprawnym oraz Ośrodkiem Pomocy Osobom Aktywnie Poszukującym Pracy.

Członkiem Wspólnoty można zostać po okresie wstępnego poznania, wzajemnej akceptacji oraz złożenia deklaracji członkowskiej.

Kościół Ewangeliczny „Ichtus”

3.63

Adres: 62-300 Września, ul. Gen. T. Kutrzeby 5A/13

Data powstania na terenie Polski: 1988

Data rejestracji: 1995

Województwa	Członkowie	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	15	3	1
2007	15	2	1
wielkopolskie	15	2	1

Kościół wyłonił się z Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan, razem z innymi grupami, tworzącymi obecnie niezależne, lokalne zbory. Władze wyznania sprawuje Rada Starszych.

Wiara Kościoła opiera się na Piśmie Świętym. Członkowie Kościoła kierują się ideami pierwszych chrześcijan, wierzą, że bycie chrześcijaninem polega na osobistym spotkaniu z Jezusem Chrystusem – Panem i Zbawicielem.

Wyznanie wspiera osoby biedne.

Kościół jest autonomiczny, nie szuka dla siebie zwierzchnictwa innego zboru, kościoła czy związku wyznaniowego, jednak pragnie w miarę możliwości okazywać pomoc i wsparcie innym zborom i kościołom.

Spotkania modlitewne odbywają się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca.

Zbór Ewangelii Łaski

3.67

Adres: 40-748 Katowice ul. Sołtysia 94

Tel. 32-206-72-59

E-mail: pkotisch@interia.pl

Data powstania na terenie Polski: .

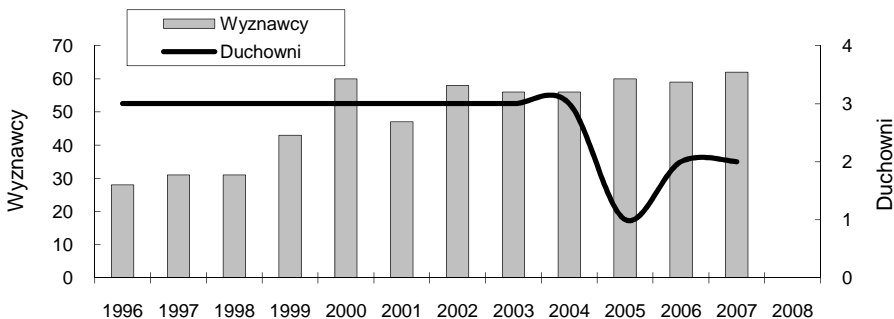
Data rejestracji: 1993

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Zbory
Ogółem 2006	59	2	1
2007	62	2	1
łódzkie	4	–	–
małopolskie	3	–	–
mazowieckie	1	–	–
w tym Warszawa	–	–	–
śląskie	54	2	1

Wspólnota wywodzi się z nurtu zielonoświątkowego. Do Polski dotarła z Niemiec, natomiast początek swój ma w USA.

Działał tam W. M. Branham, uważany za proroka. Źródłem wiary jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu.

W wyznaniu praktykuje się chrzest dorosłych przez zanurzenie w wodzie, który jest potwierdzeniem wiary i musi poprzedzać go pokuta.

Biblijny Kościół Baptystyczny Bible Baptist Church

3.68

Adres:	04-650 Warszawa ul. K. Szpotańskiego 22	www.bkba.org
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1996	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbór/ Stacja misyjna
Ogółem 2006	30	3	1	2/1
2007	40	4	1	1/1
2008	29	2	1	-/1
mazowieckie	29	2	1	-/1

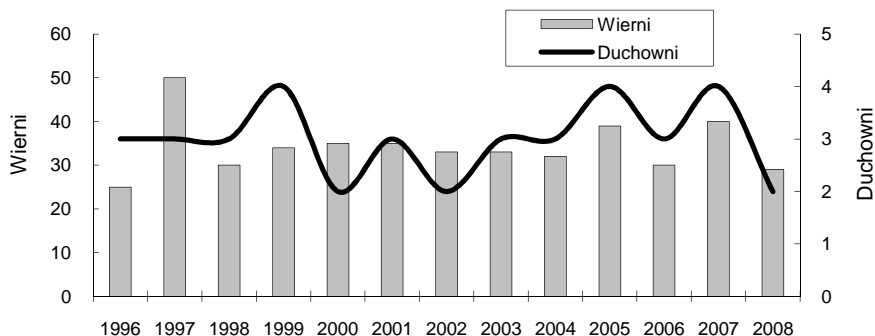
Kościół identyfikuje się z biblijnym (fundamentalistycznym) nurtem światowego ruchu baptystycznego. Charakteryzuje się on min. negatywnym stosunkiem do światowego ruchu ekumenicznego, teologii liberalnej (w tym święcenia kobiet), nowo-

czesnej muzyki w nabożeństwie, ruchu charyzmatycznego i zielonoświątkowego. Podkreśla natomiast pewność zbawienia wierzącego człowieka i konieczność prowadzenia przez niego świętego życia.

Naczelną władzą wyznania jest Ogólne Zebranie Członków Kościoła i Rada Kościoła – jako organ wykonawczy.

Źródłem wiary jest wyłącznie Pismo Święte, w którym jest zawarte całe objawienie Boże. Do zobowiązań członków należy codzienne regularne czytanie Pisma Świętego, modlitwa osobista oraz tzw. „świadeństwo codziennego, dobrego życia” chrześcijanina, regularne uczestniczenie w nabożeństwach Zboru, branie czynnego udziału w innych formach działalności Kościoła.

Nowi członkowie przyjmowani są przez wyznanie osobistej wiary w Jezusa Chrystusa przed Radą Kościoła i Ogólnym Zebraniem Członków Kościoła. Po zaakceptowaniu publicznego wyznania, następuje chrzest przez zanurzenie w wodzie. Chrzest mogą przyjąć tylko osoby w „wieku świadomym”.

Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”

3.70

Adres:	53-143 Wrocław, ul. Sępia 2-6	Tel. 71-332-33-76
E-mail:	poczta@kanaan.org.pl	www.kanaan.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1996		Data rejestracji: 1996

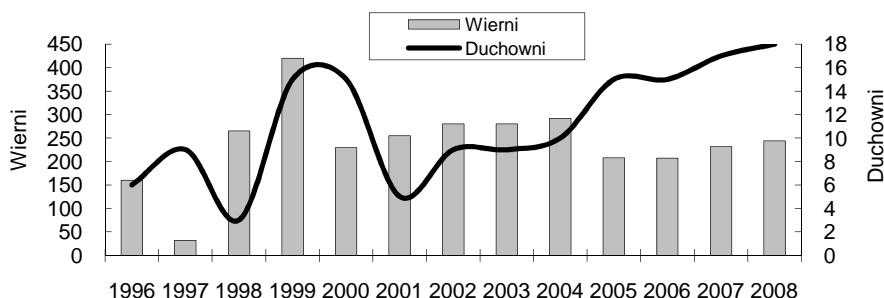
Województwa	Wierni	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	207	15	6
2007	232	17	8
2008	244	18	9
dolnośląskie	170	12	4
kujawsko-pomorskie	31	3	2
łódzkie	16	1	1
mazowieckie	16	1	1
w tym Warszawa	16	1	1
śląskie	11	1	1

Kościół powstał z członków ruchu odnowy charyzmatycznej w Kościele Katolickim. Wyznawcy czują się duchowo związani z Kościołem Zielonoświątkowym. Organizują otwarte spotkania modlitewno-ewangelizacyjne.

Naczelną władzą wyznania jest Rada Kościoła z siedzibą we Wrocławiu.

Kościół zrzesza 9 wspólnot: w Dzierżonowie, Wałbrzychu, Zduńskiej Woli, Bydgoszczy, Jelczu Laskowicach, Warszawie, Koszalinie, Cieszynie i Wrocławiu.

Kościół prowadzi punkt nauczania biblijnego dla dzieci w szkole podstawowej, do którego w 2008 r. uczęszczało 22 uczniów. Od kilku lat centrum wspiera finansowo: Kościół w Poltawie na Ukrainie, Fundację *Ebeneter*, a także Fundację *Kairos* i Misje charytatywno-opiekuńczą w Bydgoszczy.

Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”

3.72

Adres:	81-229 Gdynia, ul. Mireckiego 4	Tel. 58-662-25-50
E-mail:	ccnf@wp.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1996		Data rejestracji: 1996

Województwa	Wierni	Duchowni	Parafie	Zbory
Ogółem 2006	–	–	–	–
2007	80	7	1	1
2008	80	7	1	1
pomorskie	80	7	1	1

Centrum związane jest z nurtem zielonoświątkowym. Powstało z grona osób zaangażowanych czynnie w ruch oazowy i charyzmatyczny w Kościele Katolickim, którzy postanowili utworzyć kościół tzw. „wolnych chrześcijan”. Celem działania Centrum jest prowadzenie ewangelizacji, opieka nad młodymi, zagubionymi małżeństwami, pomoc rodzinom wielodzietnym, a przede wszystkim uwielbianie Boga.

Do 2003 r. Centrum działało pod nazwą Kościół Chrześcijański „Nowe Przymierze”.

Kościół Pentakostalny w RP

3.74

Adres: 44-240 Żory, Os. Pawlikowskiego 7c/4

Email: rekorajskiz@poczta.onet.pl

Data powstania na terenie Polski: 1996

Data rejestracji: 1996

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	59	11	1	3
2007	53	9	1	3
2008	56	10	1	3
pomorskie	16	3	1	1
śląskie	40	7		2

Do 2000 r. Kościół funkcjonował pod nazwą *Zbór Ewangeliczny Horeb*.

Celem Kościoła jest głoszenie wszystkim Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie oraz pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród członków i wszystkich wierzących.

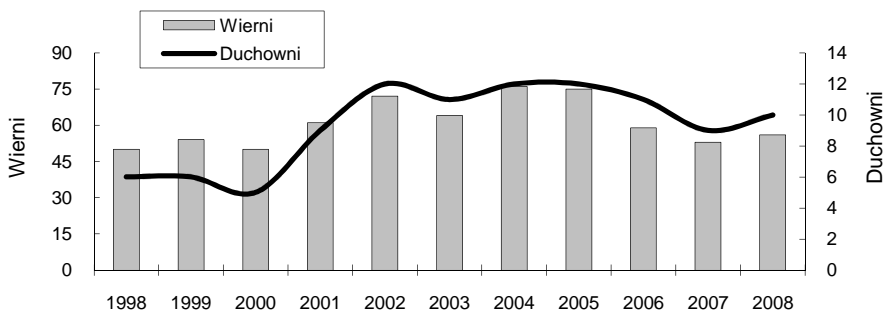
Podstawą wiary jest Biblia, wyłączna i jedyna nieomylna norma wiary i życia chrześcijańskiego, uznawana jako tekst natchniony przez Ducha Świętego. Członkowie Zboru uznają tylko dwa obrzędy: chrzest przez całkowite zanurzenie w wodzie i Wieczerzę Pańską pod postacią chleba i wina, praktykowaną raz w miesiącu.

Kościół kieruje Naczelna Rada Kościoła w składzie: Prezbiter Naczelny Kościoła (odpowiedzialny za wszystkie prace) oraz dwóch zastępców (jeden sprawuje pieczę nad nauczaniem i duszpasterstwem w Kościele; drugi nad misją i ewangelizacją). W 2007 r. powołano trzy nowe placówki w: Żorach, Ustroniu i Rybniku-Boguszowicach.

Swoje kadry Kościół kształci w Chrześcijańskim Instytucie Biblijnym w Warszawie.

Przyjęcie do społeczności nowego członka polega na przedstawieniu go przez starszych całego Zborowi i powierzenie go w modlitwie zgromadzenia Panu Jezusowi.

Kościół Pentakostalny oraz Zbór *Jordan* w Gdyni podjęli decyzję o współpracy i wejściu Zboru *Jordan* w skład Kościoła Pentakostalnego oraz wyboru wspólnych władz.

Kościół Chrześcijański „Wieczernik” Upper Room Church

3.75

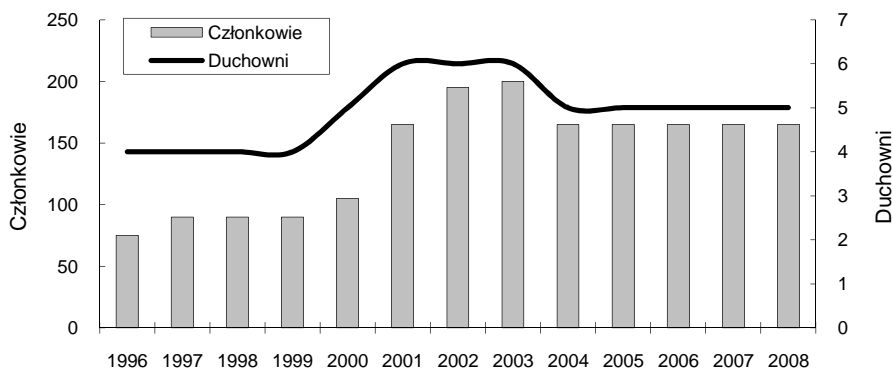
Adres:	25-564 Kielce, ul. Tatrzńska 125	Tel. 41-331-76-10
E-mail:	wieczernik@zarazwracam.org	www.rhena.wieczernik.pl
Data powstania na terenie Polski: 1996		Data rejestracji: 1996

Województwa	Członkowie	Duchowni	Parafie
Ogółem 2006	165	5	1
2007	165	5	1
2008	165	5	1
mazowieckie	60	1	–
w tym Warszawa	60	1	–
świętokrzyskie	105	4	1

Grupa o orientacji zielonoświątkowej wywodząca się z katolickiego ruchu oazowego i charyzmatycznego. Celem jej jest głoszenie Słowa Bożego. W kategoriach prawnych Wspólnota jest dobrowolnym związkiem wyznaniowym składającym się z wierzących chrześcijan, uznających zasady wiary ustanowione w Piśmie Świętym.

Wspólnota działa samodzielnie, nie jest zależna od żadnej władzy duchownej czy świeckiej. Wspólnota posiada bibliotekę *Wieczernik*, która dysponuje książkami oraz kasetami audio i video. Wydaje książki chrześcijańskie oraz polską edycję kwartalnika *The Morning Star*. Kościół wspiera osoby potrzebujące udzielając im pomocy materialnej bądź finansowej. Kościół prowadzi „kurs alfa” – dotyczy aspektów wiary chrześcijańskiej.

Członkowie Wyznania praktykują modlitwę indywidualną, studiowanie Słowa Bożego oraz osobiste naśladowanie nauki Jezusa Chrystusa zawartej w Biblii. Kandydaci na członków przygotowani są we Wspólnocie przez okres jednego roku od chwili zadeklarowania na piśmie chęci wstąpienia. Decyzję o członkostwie podejmuje Rada Starszych po przeprowadzeniu rozmowy z kandydatem, gdzie ocenia się czy jej postępowanie w życiu osobistym i w relacjach międzyludzkich, jest dobrym przykładem chrześcijanina w społeczeństwie i w kościele.

Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu

3.76

Adres: 34-300 Żywiec, ul. Piękna 13	Tel. 33-861-21-72
Data powstania na terenie Polski: 1995	Data rejestracji: 1996

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2006	23	5	1	1
2007	23	5	1	1
2008	21	5	1	1
śląskie	21	5	1	1

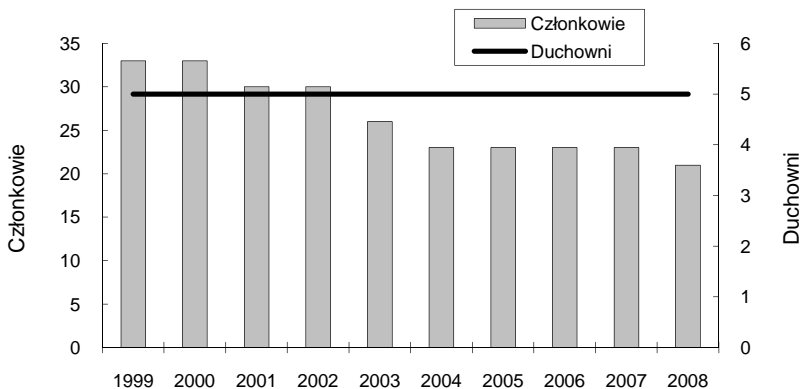
Głównym celem Zboru jest ewangelizacja. Członkowie za źródło wiary uznają jedynie Biblię, której zasady starają się realizować w życiu.

Praktykują codziennie godzinę modlitwy oraz wyjście z literaturą biblijną w miejsca publiczne. Każdy dzień rozpoczynają modlitwą indywidualną.

Zbór prowadzi „Szkółkę niedzielną” dla dzieci, organizuje pomoc dla chorych i potrzebujących oraz rodzin wielodzietnych i dzieci rozdając w okresie świąt paczki z odzieżą, artykułami szkolnymi, słodyczami, a także rozprawdza literaturę biblijną. Zbór kładzie szczególny nacisk na wychowanie młodego pokolenia, by dorastające dzieci nie stwarzały problemów w społeczeństwie, ale służyły Bogu i bliźniemu.

W każdą niedzielę organizowane są nabożeństwa, raz w miesiącu członkowie przyjmują Pamiątkę Wieczery Pańskiej.

Zbór utrzymuje kontakty z innymi kościołami ewangelicznymi.

Chrześcijański Kościół Głosicielej Dobrej Nowiny

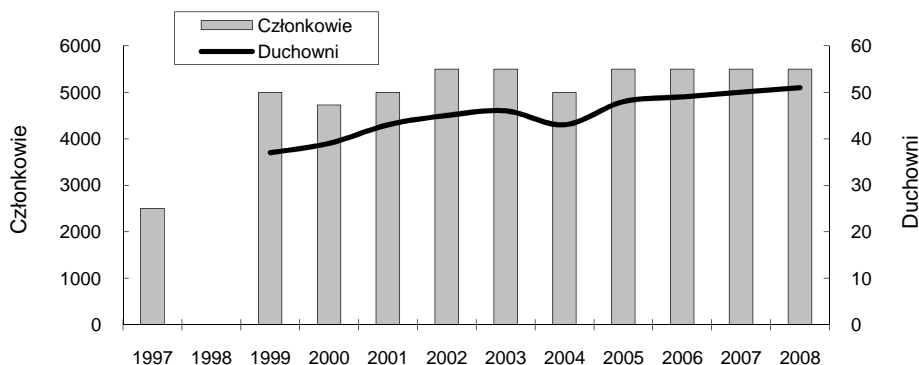
3.81

Adres:	01-193 Warszawa, ul. Karolkowa 66/74 m. 55	
E-mail:	chkgdn1@o2.pl	www.chkgdn.webpark.pl
Data powstania na terenie Polski:	1977	Data rejestracji: 1995

Województwa	Członkowie	Duchowni	Zbory
Ogółem 2006	5500	49	49
2007	5500	50	50
2008	5500	51	50
mazowieckie	4000	43	43
podlaskie	200	1	1
pomorskie	250	2	2
świętokrzyskie	150	1	1
warmińsko-mazurskie	300	1	2
wielkopolskie	500	2	-
zachodniopomorskie	100	1	1

Kościół stworzyła grupa zaangażowana w studia biblijne. Doktryna Kościoła opiera się na Piśmie Świętym, które jest jedynym autorytetem. Członkowie Kościoła odrzucają całkowicie tradycję. Wierzą, że człowiek posiada duszę, lecz jest ona śmiertelna. Prowadzą działalność charytatywno-opiekuńczą. Członkowie Wyznania są przekonani o możliwości uczynienia świata lepszym poprzez zmianę człowieka: misyjną, moralizatorską, wychowawczą. Organami Kościoła są Synod

i Rada Kościoła. Członkowie Rady pełnią swoje funkcje dożywotnio. Kościół wydaje miesięcznik *Dobra Nowina Jezusa Chrystusa* w nakładzie 500 egz. oraz dwutygodnik *Listy Pastorskie* w nakładzie 49 egz. Zbory prowadzą działalność duszpasterską i edukacyjną (osobiste studia biblijne). Zbory są samodzielne, posiadają osobowość prawną.

WYZNANIA TRADYCJI ISLAMSKEJ

Islam jest najmłodszą spośród wielkich religii świata. Powstał w VII n.e. w wyniku działalności proroka Mahometa, który zaczął głosić objawioną mu naukę około roku 610 w Mekce, a następnie w Medynie. Za oficjalną datę powstania tej religii, od której liczy się powstanie ery islamskiej, uznaje się 16 lipca 622 roku, kiedy Mahomet uciekł z Mekki do Medyny, by założyć tam i scementować wspólnotę wyznawców. W następnych latach, jeszcze za życia proroka, a następnie jego śmierci, nowa religia zaczyna się dynamicznie rozprzestrzeniać (głównie w wyniku podbojów) w Azji, Afryce Północnej i Południowej Europie. Obecnie liczy około 1,3 mld wyznawców na całym świecie i w wielu krajach jest religią państwową.

Islam jest religią monoteistyczną, której podstawowe zasady doktrynalne zawarte są w świętej księdze Koranu, będącej zapisem objawienia przekazanej Mahometowi bezpośrednio oraz za pośrednictwem Archanioła Gabriela, a także w sunnie – tradycji ustnej.

Pięć podstawowych zasad Islamu to:

1. Szachada czyli wyznanie wiary („Nie ma Boga oprócz Allaha a Mahomet jest jego prorokiem”).
2. Salat czyli modlitwa odmawiana pięć razy dziennie z twarzą zwróconą do Mekki oraz na spotkaniu modlitewnym w piątki po południu, w której mają uczestniczyć wszyscy dorośli mężczyźni.
3. Zakat czyli danina (jałmużna) wynosząca ok. 1/40 dochodu.
4. Saun czyli post w miesiącu ramadan obowiązujący od wschodu do zachodu słońca.
5. Hadżdż – pielgrzymka do Mekki odbywana przynajmniej raz w życiu.

W przeszłości, jako szósty filar islamu uważano dżihad czyli wojnę za wiarę. Przyczyniła się ona znacznie do ekspansji tej religii. Ewolucja Islamu wiąże się z przeobrażeniami tej religii w trakcie rozszerzania się jego zasięgu terytorialnego (gdy stykał się on z innymi tradycjami kulturowymi), rozbiciem polityczno-religijnym, który m.in. doprowadził do powstania szyzmu oraz próbami integracji przez synkretyczny ruch sufizmu i nowożytny ruch reformatorski.

W Polsce Islam pojawił się pod koniec XIV wieku, gdy książę Witold zezwolił na osiedlenie się na pograniczu litewsko-krzyżackim, Tatarom pełniącym u niego służbę. Największa liczba mahometan zamieszkiwała ziemie Rzeczypospolitej w wieku XVIII, było ich wtedy ok. 100 tysięcy. Wielu z nich pełniło służbę wojskową w chorągwiach tatarskich. W okresie międzywojennym liczba wyznawców tej religii była już znacznie mniejsza i nie przekraczała 10 tysięcy.

Muzułmański Związek Religijny w RP

4.01

Adres:	15-207 Białystok, ul. Piastowska 13F	Tel. 85-664-35-16
E-mail:	mzr@mzr.pl	www.mzr.pl
Data powstania na terenie Polski: 1925		Data rejestracji: 1936

Gmina	Wyznawcy	Imamowie	Meczetory
Ogółem 2007	604*	18	6
2008	1000*	16	7
Białystok	470	6	1
Bohoniki	300	3	2
Bydgoszcz	70	1	–
Gdańsk	10	1	1
Gorzów Wlkp.	.	–	–
Kruszyniany	70	1	1
Poznań	.	–	–
Warszawa	80	4	2

* dotyczy tylko danych z niektórych gmin wyznaniowych

Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej jest najliczniejszą muzułmańską grupą wyznaniową w Polsce. Wywodzi się ona z ponad 600 letniej tradycji Islamu w naszym kraju. Opiera swoją naukę na Koranie i sunnie. Przed I Wojną Światową muzułmanie w zaborze rosyjskim skupieni byli w gminy wyznaniowe, podlegały one muftiemu z Krymu. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zaistniała potrzeba stworzenia organizacji, która skupiałaby wszystkich muzułmanów w odrodzonym państwie. W ten sposób w 1925 r. Wszechpolski Zjazd Gmin Muzułmańskich

powołał do życia autokefaliczną organizację wyznaniową Tatarów Polskich – Muzułmański Związek Religijny w RP na czele z Muftim na Rzeczypospolitą Polską. W latach międzywojennych Związkowi podlegało 19 gmin wyznaniowych, czynnych było 18 meczetów i 2 domy modlitwy. Wydawane były trzy pisma: *Rocznik Tatarski*, *Życie Tatarskie* i *Przegląd Islamski*. Szacuje się, że przed II Wojną Światową w granicach Polski mieszkało ok. 6000 Tatarów. Po II Wojnie Światowej i zmianie granic Polski większość ludności tatarskiej znalazła się poza granicami kraju. Tatarzy jako przesiedleńcy zaczęli przenosić się na tereny Ziemi Odzyskanych, w ten sposób skupiska tatarskie powstały w Gdańsku, Gorzowie Wlkp., Trzciance, Szczecinie, Wrocławiu czy Oleśnicy.

Na czele Związku stoi Najwyższe Kolegium Muzułmańskie będące organem wykonawczym, natomiast organem ustawodawczym jest Wszechpolski Kongres Muzułmański.

W 2004 r. na XV Nadzwyczajnym Wszechpolskim Kongresie MZR w RP powołano (pierwszego po wojnie) Muftiego, którym został Tomasz Miśkiewicz.

Strukturę organizacyjną Związku tworzą gminy wyznaniowe. Każda gmina ma siedzibę i określone terytorium działania. Gminy organizują życie religijne swoich członków. Gminy posiadają osobowość prawną.

Związek prowadzi punkty nauczania religii Muzułmańskiej w gminach: Bohoniki, Warszawa, Białystok, Bydgoszcz, i Gdańsk (w 2008 r. 8 placówek, do których uczęszczają 139 uczniów). Związek prowadzi także Domy modlitwy i Centra Islamskie, w których odbywają się modlitwy oraz prowadzona jest działalność informacyjna. Centra takie istnieją w: Białymstoku, Lublinie, Wrocławiu i Warszawie, domy modlitwy w: Białymstoku, Suchowoli, Łodzi, Katowicach i Poznaniu. Ponadto trzy świetlice dla dzieci w Suchowoli, Białymstoku i Warszawie. Cmentarze muzułmańskie (mizary) znajdują się w: Bohonikach, Kruszyńianach, Warszawie, Studziance i Lebiedziewie. Związek posiada trzy meczety: zabytkowe w Bohonikach i Kruszyńianach oraz nowowyprowadzony w Gdańsku – otwarty w 1990 r.

Związek obejmuje pomocą charytatywną: dzieci, wdowy i uchodźców.

W 2008 r. Związek wydał: *Podlaski Szlak Tatarski* (3000 egz.), *Kalendarz Tatarów Muzułmanów Polskich* (1500 egz.), informator *Muzułmański Związek Religijny w RP* (500 egz.), album *Muzułmanie na ziemiach Rzeczypospolitej* (1500 egz.) broszurę *Święta Muzułmańskie – Bajramy* (500 egz.) oraz folder i pocztówki o Kruszyńianach (3500 egz.).

Posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1936 r.

Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej Association of Islamic Unity

4.02

Adres:	02-668 Warszawa, ul. Pieńkowskiego 4 m. 91	Tel. 22-857-33-16
	www.al-islam.org.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1937	Data rejestracji: 1989	

Województwa	Członkowie	Duchowni
Ogółem 2007	60	3
2008	60	3
kujawsko-pomorskie	4	1
łódzkie	1	–
mazowieckie	38	1
pomorskie	5	–
świętokrzyskie	6	–
warmińsko-mazurskie	3	1
wielkopolskie	2	–
zachodniopomorskie	1	–

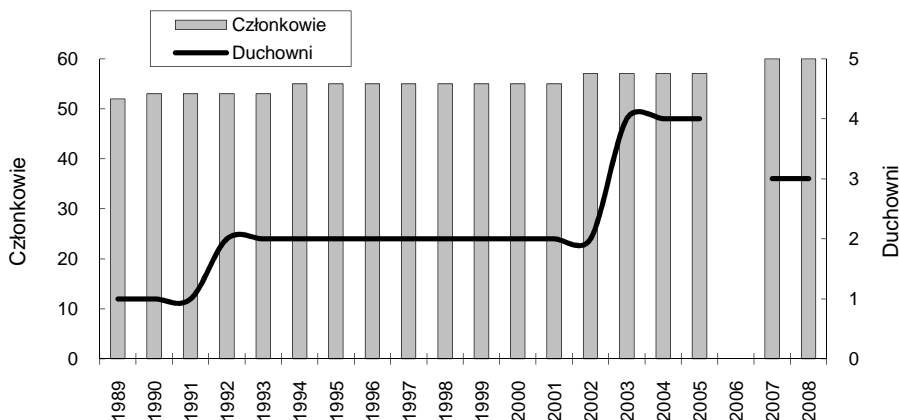
Stowarzyszenie jest wspólnotą szyicką pozostającą w łączności duchowej z innymi wspólnotami szyickimi na świecie, w szczególności z szyitami żyjącymi w Islamskiej Republice Iranu. Ruch szyicki opiera swoje nauki na Koranie, sunnie i naukach immamów szyickich.

Pracami Stowarzyszenia kieruje Naczelny Imamat reprezentowany przez Naczelnego Imama. Ma on pieczę nad religijnymi potrzebami członków Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie posiada placówkę naukową w postaci Instytutu Muzułmańskiego i wydaje *Rocznik Muzułmański* w nakładzie 250 egz. i miesięcznik *Al-Islam* w nakładzie 50 egz. Prowadzi także kursy podstaw Islamu (w Warszawie i Bydgoszczy). Stowarzyszenie aktywnie uczestniczy w licznych konferencjach i sesjach naukowych.

Do zobowiązań wyznawców należy: modlitwa (pięć razy dziennie), codzienne czytanie Koranu i noszenie go ze sobą.

Nowi członkowie przyjmowani są przez wyznanie wiary przed imamem w obecności świadków.

Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt

4.03

Adres:	05-840 Brwinów, ul. Moszna 4*	
E-mail:	info@abia.pl	www.abia.pl
Data powstania na terenie Polski: 1979	Data rejestracji: 1990	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Gminy
Ogółem 2006	55	1	1	3
2007	65	2	1	1
2008	62	2	1	1
lubelskie	6	–	–	1
mazowieckie	56	2	1	–
w tym Warszawa	18	1	–	–

Do 2002 r. stowarzyszenie istniało pod nazwą *Stowarzyszenie Braci Muzułmańskich*.

Zgromadzenie jest organizacją fundamentalistów islamskich. Motywem jego powstania było zwycięstwo Rewolucji Islamskiej w Iranie pod wodzą ajatollaha Chomeiniego, z ideałami której się identyfikują.

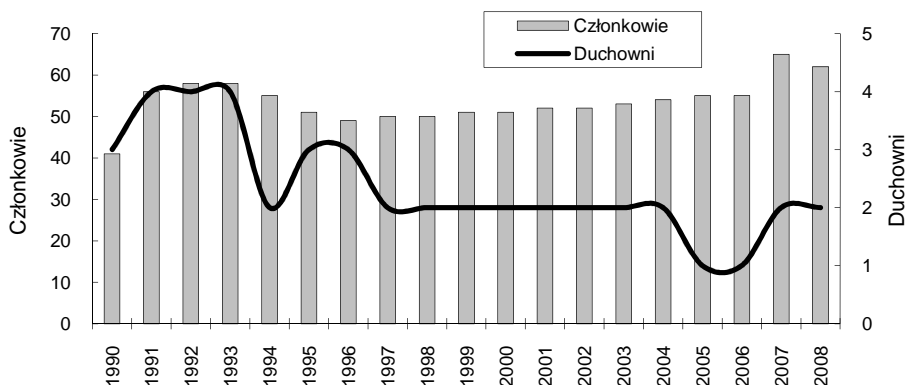
Ojczyzną Organizacji jest Ismaila w Egipcie, gdzie Ruch ten powstał.

Źródłem wiary jest: Koran i sunna. Główne zasady: wiara w jedyne Boga, w proroków, Zmartwychwstanie i Sąd Ostateczny. Do zobowiązań wyznawców należy: modlitwa indywidualna (pięć razy w ciągu dnia), modlitwa zbiorowa w piątki oraz w okresie świąt Id-al-Fitr i Id-al-Adha oraz miesięczny post (w miesiącu Ramadanie).

Celem Zgromadzenia jest organizacja i aktywizacja życia religijnego wyznawców oraz propagowanie ideałów Islamu. Od wyznawcy wymagana jest dyscyplina ideowo-moralna, a także podporządkowanie się kierownictwu. Każdy wstępujący składa przed duchownym wyznanie wiary.

Na czele Organizacji stoi Najwyższa Rada Islamska, którą reprezentuje Naczelny Imam.

Stowarzyszenie jest częścią składową trzech organizacji międzynarodowych: Ahl-ul Bayt World Assembly, World Ahl-ul Bayt Islamic League i Ahl-ul Bayt Assembly in Europe. Sprawuje opiekę religijną nad około 5 tys. wspólnotą muzułmanów szyitów zamieszkałych w Polsce. Liczba wiernych (62) oznacza liczbę współpracowników i aktywistów działających na rzecz społeczności szyickiej.

* Siedziba tymczasowa – adres do korespondencji: 05-800 Pruszków 1, skr. pocz. 148.

Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya” Ahmadiyya Moslem Association

4.04

Adres:	02-411 Warszawa, ul. Dymna 17	Tel. 22-863-88-92
E-mail:	munir.munawar@gmail.com	
Data powstania na terenie Polski: 1990		Data rejestracji: 1990

Województwa	Członkowie	Duchowni	Djamaty
Ogółem 2006	42	1	1
2007	43	–	–
2008	43	–	–
kujawsko-pomorskie	3	–	–
łódzkie	4	–	–
małopolskie	2	–	–
mazowieckie	28	–	–
w tym Warszawa	23	–	–
śląskie	1	–	–
warmińsko-mazurskie	1	–	–
wielkopolskie	4	–	–

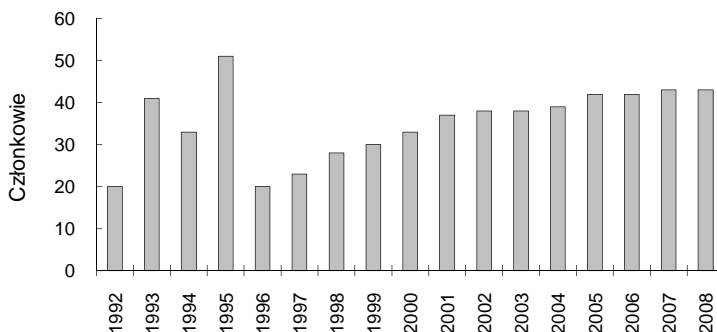
Islamski ruch Ahmadiyya posiada około 10 milionów wyznawców w 100 krajach świata. Najliczniejsze grupy wyznawców żyją w Pakistanie, Indiach, Indonezji oraz niektórych krajach afrykańskich. Ruch został założony w Indiach w roku 1889 przez Hazrat Mirza Ghulam Ahmad (1835-1908). Od ortodoksyjnego Islamu różni go przekonanie, że założyciel ruchu jest mesjaszem.

W Polsce początki ruchu sięgają okresu międzywojennego, lecz po wojnie nastąpiła dłuższa przerwa w jego działalności. Organizacyjnie

i doktrynalnie Stowarzyszenie podlega Khalifatul Masich, przywódcy duchowemu Ruchu Ahmadiyya. Stowarzyszenie wydaje książki i broszury religijne. Uczestniczy w konferencjach religijnych a także organizuje prelekcje i wykłady nt. Islamu. Brało też udział w licznych programach telewizyjnych i audycjach radiowych dotyczących Islamu. Od kilku lat udziela pomocy uchodźcom i więźniom.

W 2008 r. Stowarzyszenie wydało 4 książki: *Święty Koran, Salat – muzułmańska książka do modlitwy*, *Życie Świętego Proroka* i *Filozofia nauk islamu* oraz dwie broszury: *Wprowadzenie do Ahmadiyya w Islamie* i *Dżihad*.

Każdy muzułmanin zobowiązany jest modlić się pięć razy dziennie, przy czym w każdy piątek powinien udać się do meczetu lub domu modlitwy, aby modlić się razem z innymi i wysłuchać kazania imama (przewodnika duchowego), a także jest zobowiązany do 30 dniowego postu w miesiącu Ramadan oraz płacenia zakat, czyli jałmużny na rzecz ubogich, potrzebujących i podróżujących.

Liga Muzułmańska w RP**4.05**

Adres:	01-046 Warszawa, ul. Niska 25/43	Tel. 22-636-72-46
E-mail:	biuro@islam.info.pl	www.islam.info.pl
Data powstania na terenie Polski: 2001	Data rejestracji: 2004	

Liga powstała w związku z zaspokojeniem potrzeb stale rosnącej w Polsce społeczności muzułmańskiej.

Do podstawowych celów Ligi należy: organizacja życia religijnego muzułmanów, reprezentowanie interesów społeczności muzułmańskiej na forum krajowym i międzynarodowym, organizowanie i świadczenie pomocy i opieki dla muzułmanów, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dzieci.

Liga posiada oddziały terenowe w Warszawie, Łodzi, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Lublinie i Białymstoku.

W 2007 r. Liga liczyła 1500 wyznawców i 12 imamów. Posiadała także 8 świątyń oraz 8 oddziałów. Prowadziła 7 punktów nauczania religii, do których uczęszczało ok. 100 uczniów. Prowadziła działalność charytatywną wśród uchodźców i więźniów rozdając odzież, książki i udzielając wsparcia duchowego.

Kontynuowała również wydawanie czasopisma *As-Salam* (w 2007 r. – 1000 egz.).

WYZNANIA TRADYCJI JUDAISTYCZNEJ

Judaizm jest religią wyznawaną głównie przez Żydów (w sensie etnicznym), dopuszczając jednak możliwość przyjmowania wyznawców innego pochodzenia. Religijna doktryna judaizmu wywodzi się z 5 ksiąg Starego Testamentu, uzupełnionych o rabinacki kodeks religijno-prawny (Talmud), dostarczający wykładni prawd biblijnych. Jej podstawowym elementem jest wiara w jedynego Boga, który z narodem żydowskim zawarł przymierze uznając go za naród wybrany. Z narodu tego wyjdzie Mesjasz, który zbawi ludzkość i ustanowi królestwo Boże na ziemi. Judaizm nie posiada jednolitego wyznania wiary. Najpowszechniej akceptowaną próbą kodyfikacji zasad wywodzących się z Biblii i Talmudu jest zbiór 13 artykułów opracowanych przez Majmonidesa (1135-1204): 1) Istnieje Bóg Stwórca. 2) Bóg jest jeden. 3) Bóg jest bezcielesny. 4) Bóg jest wieczny. 5) Tylko Bogu należy oddawać cześć. 6) Prorocy byli wysłańcami Boga i należy wierzyć ich słowom. 7) Mojżesz był największym ze wszystkich proroków. 8) Bóg objawił Mojżeszowi Prawo na Synaju. 9) Prawo objawione przez Boga nigdy się nie zmieni. 10) Bóg jest wszechwiedzący. 11) Człowiek otrzyma zapłatę za swe uczynki na tym i na tamtym świecie. 12) Należy wierzyć w nadejście Mesjasza. 13) Należy wierzyć w zmartwychwstanie zmarłych.

Przystąpienie do gminy następuje poprzez obrzezanie dziecka w ósmym dniu życia. Wszystkich wyznawców obowiązują zakazy i nakazy w liczbie 613 (wg Majmonidesa) m.in.: obrzezania, szabatu, zakaz jądania pewnych gatunków mięsa (np. wieprzowiny) oraz przestrzeganie postów i świąt. Judaizm nie posiada hierarchii kierującej centralnie życiem religijnym. Funkcje te spełnia zgromadzenie wiernych stanowiących gminę. Przedstawicielem gminy jest rabin powołany do interpretacji przepisów religijnych i organizacji obrzędów liturgicznych.

W judaizmie wyróżnia się obecnie cztery podstawowe odłamy:

- 1) ortodoksyjny – podkreślający konieczność ścisłego przestrzegania zasad Prawa,
- 2) reformowany – głoszący, że niektóre z nakazów należy dostosować do zmienionych warunków życia a judaizm jest tylko religią,
- 3) konserwatywny – uznający potrzebę zmian, lecz podkreślający zasadę tożsamości religijno-etnicznej Żydów,
- 4) liberalny – o najsilniejszych tendencjach asymilacyjnych zarówno w sensie religijnym jak i etnicznym.

Wyznawcy judaizmu w liczbie ok. 15 milionów żyją głównie w USA i Izraelu. W Polsce pojawili się w wieku XII, a w XVI kultura żydowska przeżywa największy rozkwit. W XVII wieku na wschodnich terenach ówczesnej Rzeczypospolitej pojawił się mistyczny ruch chasydyzmu, a w następnym stuleciu antynomijny ruch judeokatolicki (frankizm), który przyczynił się do powstania nurtu oświecenia żydowskiego (haskala) i judaizmu liberalnego.

Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu

Jewish Independent Congregation in Poznań

5.05

Adres:	61-424 Poznań, ul. Podmokła 11a/1	Tel. 61-830-20-43
E-mail:	faktor@po.home.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1854		Data rejestracji: 2001

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie
Ogółem 2006	25	1	1
2007	20	1	1
2008	20	1	1
wielkopolskie	20	1	1

Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu wyodrębniła się ze Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP i uzyskała rejestrację jako odrębny związek w 2001 r. Związek odwołuje się do polsko-niemiecko-żydowskiego dziedzictwa kulturowego. Kontynuuje tradycje działającej w Poznaniu w latach 1854-1921 Gminy Izraelickiej (Israelitische Brudergemeinde), prowadzonej przez rabinów Józefa Perlesa i Filipa Blocha. Nawiązuje ona do liberalnego nurtu w judaizmie.

Gmina opiekuje się cmentarzami żydowskimi na terenie wielkopolski oraz zabytkami kultury wywodzącymi się z polsko-niemiecko-żydowskiego dziedzictwa kulturowego.

Członkowie gminy wierzą w Boskie objawienie Tory Mojżeszowi na Górze Synaj. Wierzą, iż Mojżesz jest założycielem religii i twórcą przymierza między Bogiem a ludem izraelskim, jest odbiorcą objawień Bożych, wyzwolicielem z egipskiej niewoli i twórcą życia narodowego. Członkowie zobowiązani są do przestrzegania przepisów rabinicznych i rytualnych zarówno w kulcie synagogałnym jak i domowym. Święta obchodzone są w częściowo uproszczonej formie.

RELIGIE ORIENTALNE

Wśród religii Dalekiego Wschodu w Polsce obecne są związki wyznaniowe wywodzące się z tradycji hinduistycznej i buddyjskiej.

Hinduizm to główna religia mieszkańców Indii, będąca luźnym konglomeratem wielu ugrupowań wyznaniowych, często o synkretystycznym charakterze. Jest trzecią pod względem wielkości religią świata, po chrześcijaństwie i islamie. Liczba jego wyznawców wynosi dziś około 1 mld. Wyróżnia się zwykle trzy podstawowe nurty religijnego hinduizmu, zwane od imion najczęściej czczonych bóstw wisnuizmem, siwaizmem i siaktyzmem. Obok różnic wynikających z odmiennych preferencji co do rytuałów kultowych i bóstw, uważanych za pierwszoplanowe, istnieją jednak i zasadnicze podobieństwa doktrynalne, do których należy: karmana, czyli prawo moralne, które sprawia, że każdy czyn wywołuje odpowiednio skutki, zależnie od jego moralnej wartości; reinkarnacja, czyli ponowne wcielanie się w różne istoty, w zależności od uwarunkowań karmicznych i wyzwolenia z kołowrotu wcieleń jako najwyższego celu rozwoju.

Proces rozpowszechniania ruchów hinduistycznych objął Polskę nieco później niż USA i Europę Zachodnią, nawiązuje jednak w pewien sposób do wcześniejszej obecności inspiracji orientalnych w polskim mesjanizmie (Słowacki, Lutostawski). Obecnie mamy dość liczną reprezentację ważniejszych ruchów religijnych i parareligijnych pochodzenia hinduskiego o zasięgu światowym, jednak tylko niektóre spośród nich są zarejestrowane jako związki wyznaniowe.

Buddyzm związany jest z osobą Gautamy Buddy, który żył i działał na przełomie VI i V wieku p.n.e. Buddyści stanowią po chrześcijaństwie, islamie i hinduizmie czwartą pod względem liczebności wspólnotę religijną na świecie. Ich liczba wynosi obecnie ok. 370 mln. Zasadnicze założenia tego kierunku dają się sprowadzić do czterech podstawowych twierdzeń:

1. Życie związane jest nierozłącznie z cierpieniem.
2. Cierpienie powodowane jest przez pożądanie.
3. Aby zlikwidować cierpienie należy zlikwidować pożądanie.
4. Do usunięcia pożądania i powodowanego przezeń cierpienia prowadzi ośmiorka ścieżka: a) właściwy pogląd, b) właściwe postanowienia, c) właściwa mowa, d) właściwy czyn, e) właściwe życie, f) właściwy wysiłek, g) właściwa uważność, h) właściwe skupienie.

W przeciwieństwie do hinduizmu, buddyzm nie tworzy tak łatwo synkretycznych odmian parareligijnych i również poza Azją występuje na ogół w postaci swoich tradycyjnych nurtów: hinajany, mahajany i wadźrajany. W Polsce jako związki wyznaniowe zarejestrowane są ugrupowania należące jedynie do dwu ostatnich nurtów buddyzmu, a głównie do mahajanistycznego, w postaci zen w swoich odmianach japońskiej i koreańskiej.

Szkoła Zen Kwan Um w Polsce

Kwan Um School of Zen in Poland

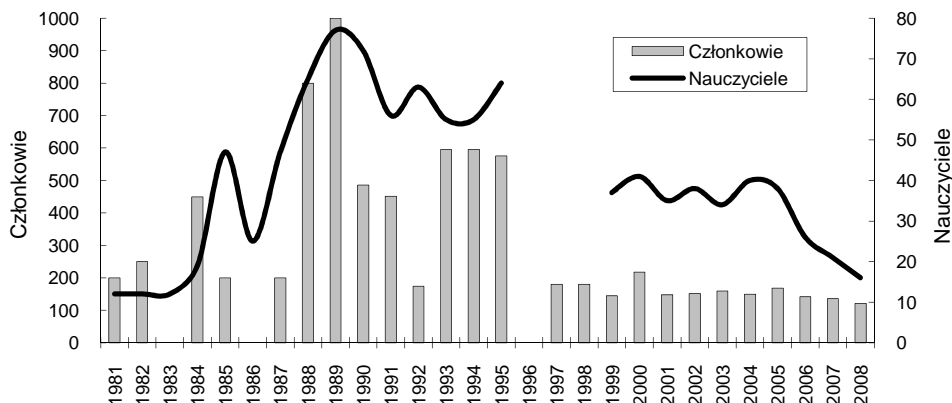
Adres:	04-962 Warszawa, ul. Małowiejska 24	Tel. 22-872-05-52
E-mail:	kwanum@zen.pl	www.zen.pl
Data powstania na terenie Polski: 1978		Data rejestracji: 1990

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Świątynie	Grupy i ośrodki
Ogółem 2006	142	26	5	10
2007	136	21	5	10
2008	121	16	5	11
dolnośląskie	2	–	–	–
kujawsko-pomorskie	6	–	–	1
lubelskie	3	–	–	1
łódzkie	15	1	1	1
małopolskie	10	1	1	1
mazowieckie	40	10	1	2
w tym Warszawa	36	8	1	1
opolskie	10	1	1	1
podkarpackie	4	–	–	1
pomorskie	20	3	1	1
śląskie	6	–	–	1
zachodniopomorskie	–	–	–	1

Wyznanie jest odłamem zen, nawiązującym do tradycji buddyizmu koreańskiego linii Czogie. Szkoła jest międzynarodowym stowarzyszeniem ośrodków i grup medytacji pod duchowym przewodnictwem Dae Soen Sa Nima Seung Sahn. Regularnie odwiedzający Polskę od 1978 roku (ostatnio w 1998 r.) Seung Sahn jest 78 patriarchą buddyizmu koreańskiego w linii przekazu od Buddy Siakjamuniego. Obok medytacji, która jest podstawą praktyki, ważną rolę spełnia tu poranna praktyka 108 pokłonów oraz śpiew świętych tekstów.

W Polsce istnieją ośrodki zen: warszawski, krakowski, łódzki, piłski, opolski i gdański oraz grupy

zen: katowicka, rzeszowska, szczecińska, toruńska i lubelska. Główna siedziba Szkoły znajduje się w Warszawie, znajduje się też tam Główna Świątynia *Do Am Sah*. W 2006 r. Szkoła wydała informator oraz śpiewnik w nakładzie 200 egz. Szkoła jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej.

Buddyjska Wspólnota Zen Kannon**6.02**

Adres:	01-884 Warszawa, ul. Staffa 34 m. 18	Tel. 22-834-24-02
E-mail:	info@kannon.pl	www.kannon.pl
Data powstania na terenie Polski: 1988		Data rejestracji: 1989

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Świątynie	Oddziały
Ogółem 2008	121	4	.	.
dolnośląskie	9	–	.	.
łódzkie	2	–	.	.
małopolskie	1	–	.	.
mazowieckie	59	3	.	.
w tym Warszawa	47	3	.	.
podlaskie	3	–	.	.
pomorskie	31	1	.	.
świętokrzyskie	1	–	.	.
wielkopolskie	15	–	.	.

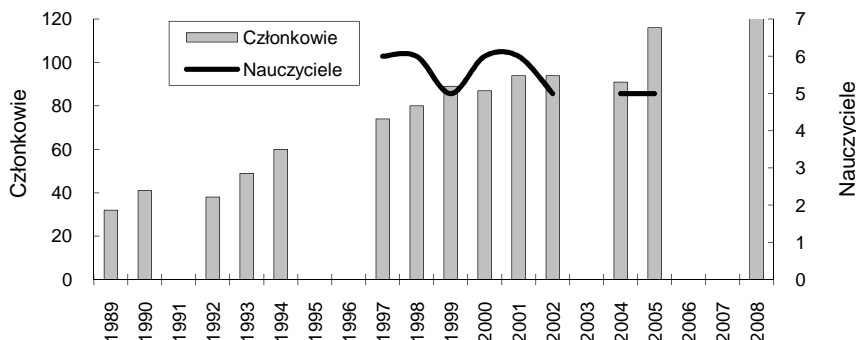
Stowarzyszenie propaguje praktykę japońskiego buddyzmu Zen i stosowanie w codziennym życiu pierwotnej nauki Buddy. Dąży do doskonalenia istoty ludzkiej poprzez trening umożliwiający dostęp do pełni sił fizycznych, duchowych i intelektualnych. Obok dziesięciu zasad zenizmu obowiązują członków cztery ślubowania: wyzwolenia niezliczonych istot, wykorzenia ślepych namiętności, przenikania niezmiernych bram Dharmy

i osiągnięcia wielkiej drogi Buddy.

Wspólnota jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej. Wspólnota ma trzy oddziały: warszawski, gdański, i poznański.

Wspólnota opiera swoją praktykę na naukach japońskiej szkoły buddyjskiej Zen Soto głoszonych przez nauczyciela Jakusho Kwong Roshiego oraz spadkobierców przez niego wyznaczonych. Członkowie spotykają się na sesjach medytacyjnych. Główną formą praktyki zen jest medytacja zazen (cotygodniowe sesje), której towarzyszą śpiewy, praktyka pracy i formalne posiłki, a także: grupowe sesje medytacyjne w odosobnieniu – sessin, miesięczny okres praktyki medytacyjnej – ango, nauczanie indywidualne – dokusan i grupowe – teiso, prowadzone przez nauczyciela. Praktyka zen jest drogą duchowego rozwoju, podkreślającą wagę pracy nad sobą. Jest praktyką wolną od wszelkich dogmatów.

Raz do roku odbywa się ceremonia przyjęcia nowych członków, o którym decyduje nauczyciel po bezpośredniej rozmowie z kandydatem. O przyjęcie może ubiegać się osoba, która praktykuje medytację z grupą przez okres jednego roku.

Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kandzeon” Buddhist Association Kandzeon Sangha

6.04

Adres:	02-951 Warszawa, ul. Husarii 32	Tel. 22-842-78-87
E-mail:	andrzej@kandzeon.pl; getsugen@gmail.com	www.kandzeon.pl
Data powstania na terenie Polski: 1983		Data rejestracji: 1987

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Świątynie	Ośrodki
Ogółem 2006	160	10	2	5
2007	180	4	3	4
2008	200	4	3	4

Celem stowarzyszenia jest praktyka drogi Buddy i urzeczywistnienie jej w codziennym życiu, zgodnie z nauczaniem zen

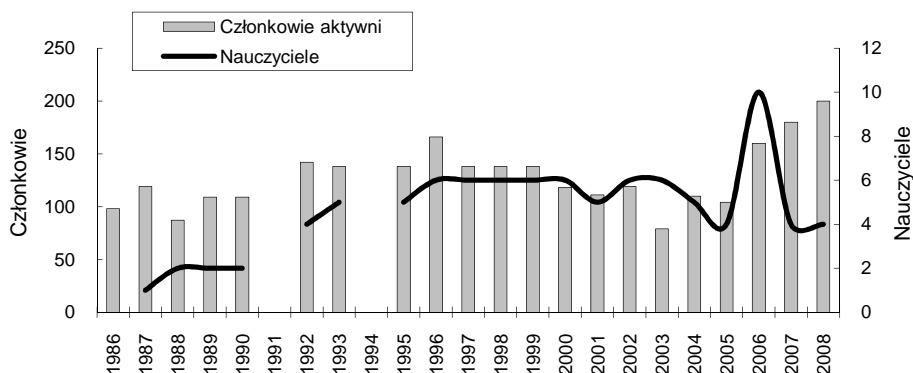
Genpo Senseia, poprzez praktykę medytacji, nauczanie grupowe i indywidualne, grupowe odosobnienia i inne obrzędy religijne.

Stowarzyszenie jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej. Na czele stowarzyszenia stoi mistrz Zen mający do pomocy radę. Wspólnota posiada pięć ośrodków: w Warszawie, Gdańsku, Lublinie, Wrocławiu i w Przesiece.

Zasady wiary wywodzą się z „4 Szlachetnych Prawd” sformułowanych przez Buddę Sjakjamuniego: 1 – życie jest cierpieniem, 2 – przyczyną cierpienia są przywiązania i upodobania, 3 – uwolnienie się od nich przynosi koniec cierpienia, 4 – prowadzi do tego „ośmioraka ścieżka”.

Do zobowiązań wyznawców należy codzienna medytacja (raz lub dwa razy po 30 minut). Zalecane jest także (ale nie obowiązkowe) odosobnienie medytacyjne trwające od kilku do kilkunastu dni, które odbywa się kilka razy w roku.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez: wstępny okres praktyki, rozmowy z nauczycielem, zostanie uczniem (osobistym) oraz przyjęcie „3 schronień”.

Związek Buddystów Zen „Bodhidharma” Zen Buddhist Union „Bodhidharma”

6.05

Adres:	04-935 Warszawa, ul. Filmowa 32	Tel. 22-872-47-57
E-mail:	zbz@bodhidharma.isn.pl	www.bodhidharma.isn.pl
Data powstania na terenie Polski: 1975		Data rejestracji: 1980

Województwa	Członkowie	Monitorzy	Miejsca kultu
Ogółem 2008	55	4	2
dolnośląskie	12	1	1
kujawsko-pomorskie	4	–	–
lubelskie	2	–	–
małopolskie	2	–	–
mazowieckie	27	3	1
w tym Warszawa	27	3	1
śląskie	8	–	–

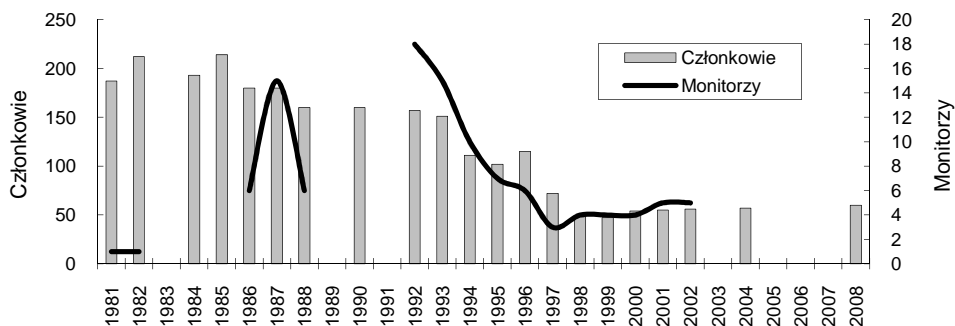
Wyznanie jest odłamem zen, nawiązującym do tradycji buddyzmu japońskiego, najstarszym z istniejących w naszym kraju. Powstało w 1975 r. jako Koło Zen. Do roku 1991 znane pod nazwą: Związek Buddystów Zen SANGHA.

Związkiem kieruje Zarząd, wybierany corocznie na Walnym Zgromadzeniu. Centralnym miejscem praktyki jest Główny Ośrodek Zen w Warszawie.

Utrzymuje stały kontakt z macierzystym ośrodkiem w Rochester (USA).

Ośrodek prowadzi m in. warsztaty zen, jest to kilkugodzinne wprowadzenie do praktyki zen, na które składają się: wykład, pytania i odpowiedzi, instrukcje dotyczące medytacji zen, próba wspólnej medytacji oraz podstawowe informacje o Sandze. Związek stara się wspierać finansowo i materialnie bezdomnych i bezrobotnych oraz osoby dotknięte klęską żywiołową.

Przyjęcie do Związku wymaga spełnienia następujących warunków: pełnoletność lub pisemna zgoda rodziców, udział w warsztacie zen, akceptacja postanowień statutu Związku, wypełnienie kwestionariusza członkowskiego i opłata składek za trzy pierwsze miesiące oraz akceptacja kandydata przez Zarząd. Związek jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej.

Związek Ajapa Yoga

6.07

Adres:	85-435 Bydgoszcz, ul. Muszłowa 27	Tel. 52-372-28-04
E-mail:	gurubhay@orange.pl	www.ajapa.org
Data powstania na terenie Polski: 1980		Data rejestracji: 1986

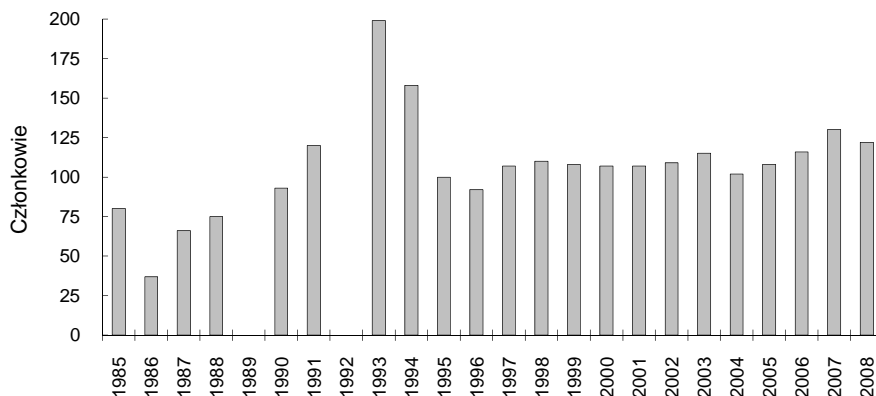
Województwa	Członkowie	Świątynie	Ośrodki
Ogółem 2006	116	2	2
2007	130	2	2
2008	122	2	2
kujawsko-pomorskie	4	1	1
łódzkie	61	1	1
mazowieckie	4	–	–
w tym Warszawa	4	–	–
pomorskie	1	–	–
śląskie	1	–	–
wielkopolskie	1	–	–
zachodniopomorskie	50	–	–

Wyznanie sięgające do hinduistycznej tradycji śabdabrahman (dźwięk jest absolutem). Celem jest dążenie do samopoznania, a drogą do niego jest pięcioraka ścieżka polegająca na: uznaniu guru i uczestniczeniu w oddawaniu mu czci, przebywaniu w jego towarzystwie, przestrzeganiu reguł określających pożywienie i tryb życia, praktyce mantr czyli dźwięków i rozważaniu prawd ducha.

Praktyka mantr polega na powtarzaniu formuły nadawanej przez mistrza duchowego w trakcie inicjacji i ma charakter indywidualny.

W 2008 r. Związek wydał trzy książki: *Nauki Guru Janardana*, *W poszukiwaniu pokoju i Tatwa Katha* cz. 1 oraz broszurę informacyjną *Ajapa Yoga*.

Główny ośrodek związku znajduje się w Jamshedpur w Indiach. W Polsce są trzy ośrodki: główny w Bydgoszczy, w Ługach (gmina Stryków) oraz w Szczecinie.

Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce

6.10

Radha Govind Society of Poland

Adres:	32-002 Węgrzce Wielkie, Brzegi 118	Tel. 12-637-68-61
E-mail:	info@ssdm.org	www.radhagovind.pl
Data powstania na terenie Polski: 1984		Data rejestracji: 1990

Województwa	Członkowie	Świątynie	Ośrodek
Ogółem 2006	11	1	1
2007	14	1	1
2008	14	1	–
małopolskie	14	1	–

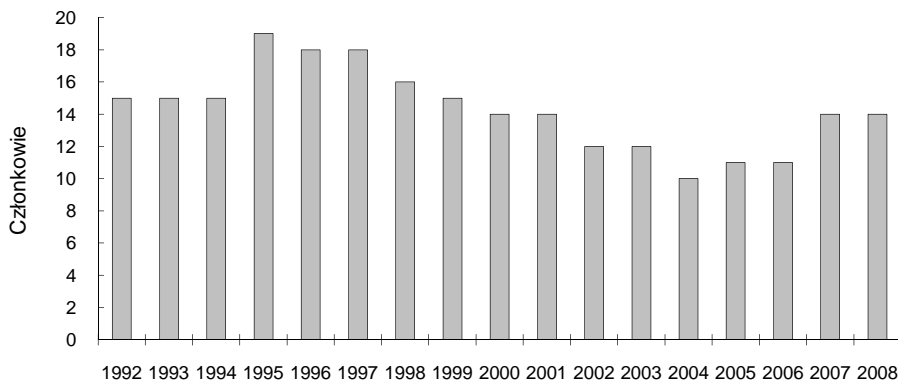
Międzynarodowa organizacja mająca za cel wcielanie w życie zasad wolności sumienia i powszechnego braterstwa, szanowanie życia na każdym poziomie, wychowanie w duchu wzajemnego poszanowania i pogłębienie świadomości religijnej.

Dla członków Stowarzyszenia najwyższą osobowością Boga jest Radha-Krishna. Istnieją oni w 2-ch postaciach i równocześnie zespoleni w jedność, są wyłącznie Miłością i Łaską. Jedną z metod osiągnięcia duchowego raju – wg wyznawców – jest droga *świadomości duchowej miłości* objawiona przez Krishnę przy pomocy takich pism jak Wedy i Bhagawatam. Dzięki praktyce *świadomości duchowej miłości* dusza może otrzymać Miłość Kriszny, która jest najgłębszą siłą Boga, jedynie dzięki niej dusza staje się szczęśliwa – błogosławiona.

Działalność grupy została zapoczątkowana w Polsce po wizycie Swamiego H.D. Prakashanand Saraswati w roku 1984. Stowarzyszenie wydaje ulotki informacyjne w nakładzie 1000 egz.

Członkowie Stowarzyszenia powinni prowadzić indywidualną medytację rano i wieczorem, a także dwa razy w tygodniu wspólną medytację połączoną z wysłuchaniem wykładu (video) Mistrza.

Inicjacja jest wewnętrzną i nie jest związana z żadnym obrzędem.

Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang w Polsce

Karma Kamtżang Buddhist Association in Poland

Adres:	96-313 Jaktorów, Grabnik 4	Tel. 22-211-37-51
E-mail:	grabnik@buddyzm.eu	www.buddyzm.eu
Data powstania na terenie Polski: 1976		Data rejestracji: 1994

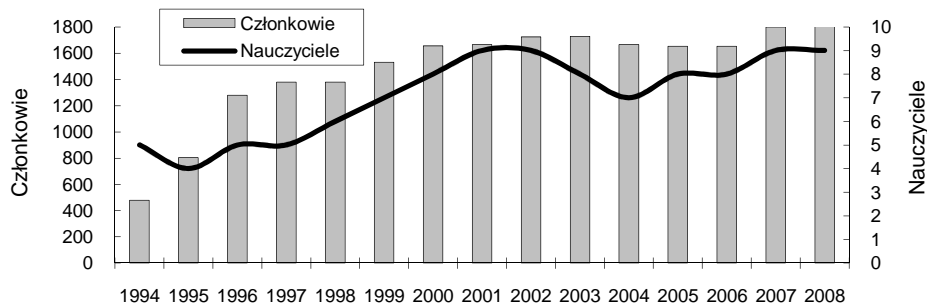
Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Miejsca kultu	Ośrodki
Ogółem 2006	1654	8	3	7
2007	1800	9	6	9
2008	1825	9	5	9
dolnośląskie	195	–	1	1
kujawsko-pomorskie	110	–	–	1
lubelskie	70	–	–	–
lubuskie	45	–	–	1
łódzkie	90	–	–	–
małopolskie	130	–	–	1
mazowieckie	550	8	2	2
w tym Warszawa	510	–	1	1
opolskie	45	–	–	–
podkarpackie	55	–	1	1
podlaskie	50	–	–	–
pomorskie	90	1	–	–
śląskie	110	–	1	1
świętokrzyskie	55	–	–	–
warmińsko-mazurskie	70	–	–	1
wielkopolskie	75	–	–	–
zachodniopomorskie	85	–	–	–

Związek skupia wokół siebie osoby praktykujące buddyzm tybetański wg tradycji szkoły Karma Kamtżang, znanej też pod nazwą Karma Kagju. Tradycja Karma Kamtżang była szeroko rozpowszechniona w Tybecie i reprezentowało ją wiele klasztorów. Związek działa jako filia klasztoru Bencien w Nepalu i jest pod opieką jego opatów. Główny ośrodek Związku znajduje się w Grabniku, poza tym jest jeszcze 6 ośrodków w: Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Olsztynie, Toruniu i Wrocławiu. W wielu miejscowościach istnieją też nieformalne grupy praktykujących.

Praktyka buddyjska obejmuje prawe postępowanie, opanowanie umysłu, głębsze zrozumienie, płynące ze studiowania i rozważania nauk oraz z doświadczenia medytacyjnego. Szczególny nacisk kładzie się na praktykę medytacji. Stosuje się metody znane jako ścieżka wadźrajany. Pierwszym

krokiem jest Przyjęcie Schronienia w Buddzie, Dharmie i Sandze podczas ceremonii prowadzonej przez Lamę, reprezentującego daną Linie Przekazu Nauk.

Związek wydał w 2006 r. informator o aktualnych wydarzeniach w nakładzie 1500 egz. oraz kalendarzyk świąt buddyjskich w nakładzie 500 egz. Nowi członkowie przyjmowani są poprzez ceremonię „przyjęcia schronienia w Trzech Klejnotach”. Bycie praktykującym buddystą nie oznacza konieczności bycia formalnym członkiem Związku. Związek jest członkiem-założycielem Polskiej Unii Buddyjskiej pod patronatem Jego Świątobliwości Dalajlamy.

Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce

The Buddhist Mission in Poland

6.16

Adres:	70-432 Szczecin, ul. Śląska 12/12	Tel. 91-430-78-35
E-mail:	misjabuddyjska@mahajana.net	www.mahajana.net
Data powstania na terenie Polski: 1992		Data rejestracji: 1995

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Miejsca kultu	Ośrodki
Ogółem 2006	1670	21	19	19
2007	2150	24	21	21
2008	2560	25	22	22
dolnośląskie	350	3	3	3
kujawsko-pomorskie	150	1	1	1
lubelskie	150	2	2	2
lubuskie	70	–	–	–
łódzkie	50	–	–	–
małopolskie	60	–	–	–
mazowieckie	600	8	8	8
w tym Warszawa	350	6	6	6
opolskie	100	–	–	–
podkarpackie	60	2	–	–
pomorskie	30	–	–	–
śląskie	200	2	1	1
świętokrzyskie	30	–	–	–
warmińsko-mazurskie	60	–	–	–
wielkopolskie	200	3	2	2
zachodniopomorskie	450	4	5	5

Misja jest buddyjskim stowarzyszeniem nastawionym na integrację buddyzmu ponad istniejącymi podziałami.

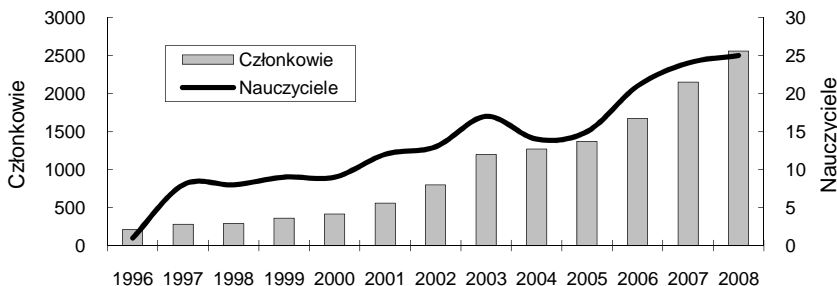
Członkowie Misji w swoich zwyczajach religijnych mają recytację „Schronień” buddyjskich, modlitwy, medytacje, całodzienną utrzymywanie właściwego etycznego zachowania, unikanie czynienia zła, czynienie dobra oraz pomaganie innym. Członkowie obchodzą święta buddyjskie związane z narodzeniem, oświeceniem i odejściem Buddy. Misja zarządzana jest przez duchownych obojga płci. Najwyższą władzą jest 3-osobowa Rada Starszych, która wybiera głównego opata. Ośrodki misyjne są autonomiczne i kontaktują się ze sobą w zależności od potrzeb.

Misja kieruje się dwoma celami: kształceniem polskich

mnichów i mniszek w krajach o tradycjach buddyjskich oraz upowszechnianie podstawowych nauk buddyzmu. Kandydaci są szkoleni w tej tradycji, z którą chcą być związani.

Misja wydaje: kwartalnik *Bodhi* w nakładzie 1000 egz., książki, broszury i biuletyny informacyjne, wspiera finansowo osoby potrzebujące i poszkodowane, organizuje także wykup karpia na wolność. Prowadzi działalność edukacyjną organizując liczne kursy i seminaria.

Nowi członkowie wstępują do Misji poprzez przyjęcie tzw. Trzech Schronień (w Buddzie – jako najwyższym nauczycielu, w Dharmie – nauce Buddy i w Sandze – świętym zgromadzeniu uczniów Buddy). Misja jest członkiem Europejskiej Unii Buddyjskiej i zasiada w radzie dyrektorów EUB.

Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii” Science of Identity Foundation „Chaitanya Mission”

6.18

Adres:	20-116 Lublin, ul. Lubartowska 30A m. 21	Tel. 81-747-69-35
E-mail:	gaurangalila@post.pl	www.mantra.pl
Data powstania na terenie Polski: 1989		Data rejestracji: 1990

Województwa	Członkowie	Duchowni	Miejsca kultu
Ogółem 2006	1423	113	10
2007	1469	113	10
2008	1480	113	10
dolnośląskie	49	7	1
kujawsko-pomorskie	70	4	1
lubelskie	312	25	1
małopolskie	218	16	1
mazowieckie	305	9	1
w tym Warszawa	305	9	1
pomorskie	132	9	1
śląskie	183	13	1
wielkopolskie	100	5	1
zachodniopomorskie	111	25	2

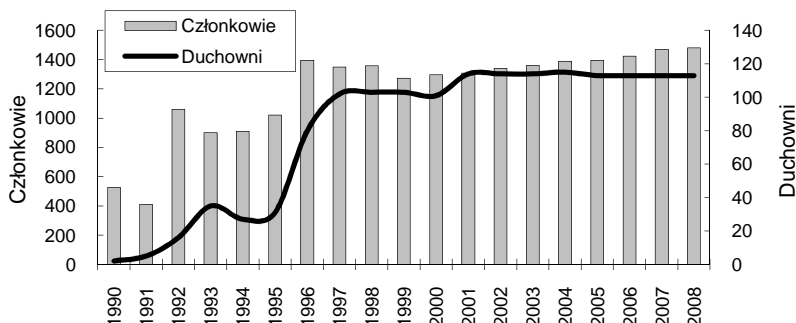
Instytut wywodzi się z krisznaickiej tradycji hinduizmu. Jego działalność została zapoczątkowana przez Chrisa Butlera w roku 1977. Był on uczniem Bhaktive-danty Swamiego Prabhupady założyciela Międzynarodowego Towarzystwa Świadomości Kryszny i po jego śmierci założył odrębną organizację.

Celem Instytutu jest nauczanie i wprowadzanie w czyn filozofii i praktyki Bakti Jogi – miłosnej służby dla Osoby Boga, mającej za podstawę propagowanie wiedzy o duchowej tożsamości, transcendentnej pozycji istot ży-

jących oraz ich funkcji jako cząstek Boga. Wspólnota zajmuje się propagowaniem wśród wyznawców wysokiej moralności, ducha braterstwa i miłości bliźniego oraz podejmuje działania w zakresie ochrony życia i środowiska naturalnego.

Członkowie wyznania w życiu codziennym stosują medytacje z mantrą oraz zalecają vegetarianizm, nie stosowanie używek, czy hazardu i przestrzeganie wstrzemięźliwości seksualnej. Medytacja zbiorowa jest prowadzona w ośrodkach 2 razy w tygodniu, a z okazji świąt religijnych organizowane są ogólnopolskie zjazdy wyznawców. Członkowie świętują narodziny Pana Kryszny i Pana Czaitanii, a także wielkich sług i wielbicieli, takich jak Jagad Guru i mistrzowie duchowi minionych epok.

Na terenie Polski działa 10 ośrodków medytacyjnych oraz 5 punktów nauczania religii dla dzieci. Misja pomaga bezdomnym i najbardziej potrzebującym przygotowując darmowe posiłki, a także uczestniczy w ogólnopolskich akcjach charytatywnych oraz aktywnie współpracuje z różnymi organizacjami charytatywnymi (także poza krajem). Wydaje czasopismo *Haribol Polska* oraz książki i broszury religijne.

Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce Brahma Kumaris World Spiritual University

6.19

Adres:	02-128 Warszawa, ul. Jasielska 1	Tel. 22-824-03-16
E-mail:	warsaw@pl.bkwsu.org	www.bkwsu.org/poland
Data powstania na terenie Polski:	1982	Data rejestracji: 1985

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Miejsca kultu
Ogółem 2006	128	9	3
2007	135	9	3
2008	135	9	3
dolnośląskie	8	–	–
lubelskie	5	–	–
łódzkie	20	2	1
małopolskie	5	–	–
mazowieckie	55	5	1
pomorskie	30	2	1
śląskie	6	–	–
wielkopolskie	3	–	–
zachodniopomorskie	3	–	–

Ruch założony w roku 1937 przez Lekh Raj w Pakistanie, który głosił, że stał się medium indyjskiego bóstwa Siwa, które przeniknęło jego ciało i zaczęło przez niego tworzyć nowy świat. Gromadzące się wokół niego zwolenniczkę czcili go jako „Stwórcę nowego świata i ojca” (Brahma Baba), a siebie nazwały „córkami Brahmy” (Brahma Kumaris). Centrum ruchu znajduje się od 1952 r. w Mont Abu w Indiach. Obecnie na Uniwersytecie studiuje około 450000 studentów w ponad 3500 ośrodkach w 70 krajach. Nauka w tej uczelni jest bezpłatna i nie ma żadnych ograniczeń wiekowych.

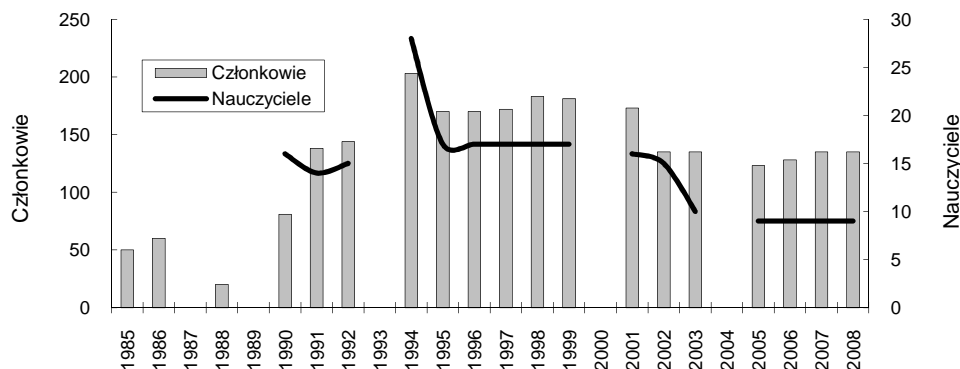
Głównym zadaniem Uniwersytetu jest kształcenie osobowości człowieka. Studenci uczestniczą w procesie głębokiej zmiany swojego charakteru oraz osobistego rozwoju opartego na humanistycznych, moralnych i duchowych wartościach. Praca Uniwersytetu jest finansowana dzięki dobrowolnemu wkładowi jego nauczycieli i studentów.

Wyznanie prowadzi kursy: pozytywnego myślenia, medytacji, filozofii oraz jak uwolnić się od stresu, wydaje ulotki i materiały informacyjne.

Decydującą rolę w ruchu odgrywają kobiety. One pełnią funkcje przywódcze. Zgodnie z opinią założyciela, kobiety posiadają szczególne predyspozycje wychowawcze w sferze duchowej, mężczyźni zaś bardziej nadają się do prac organizacyjnych i fizycznych.

Członkowie wyznania dużą wagę przywiązują do medytacji, która powinna odbywać się kilka razy w ciągu dnia.

W Polsce istnieją 4 ośrodki: w Warszawie, Łodzi, Gdańsku i Lublinie.

INNE WYZNANIA

NIE ZWIĄZANE Z ŻADNĄ Z WIELKICH RELIGII ŚWIATOWYCH

Obok związków wyznaniowych związanych z jedną z wielkich religii światowych istnieją w Polsce grupy, które nawiązują do innych tradycji religijnych (jak np. ruchy neopogańskie) lub łączące elementy wielu różnych tradycji. Powoduje to konieczność wyodrębnienia osobnej kategorii klasyfikacyjnej dla tego rodzaju ugrupowań. Znajdują się także w tym miejscu inne religie chrześcijańskie, nie związane z nurtem protestanckim.

Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża

Lectorium Rosicrucianum International School of the Golden Rosycross

7.01

Adres:	98-300 Wieluń, ul. Wojska Polskiego 99	Tel. 43-843-15-33
E-mail:	lektorium.rosicrucianum1@neostrada.pl	www.rozokrzyz.pl
Data powstania na terenie Polski: 1975		Data rejestracji: 1986

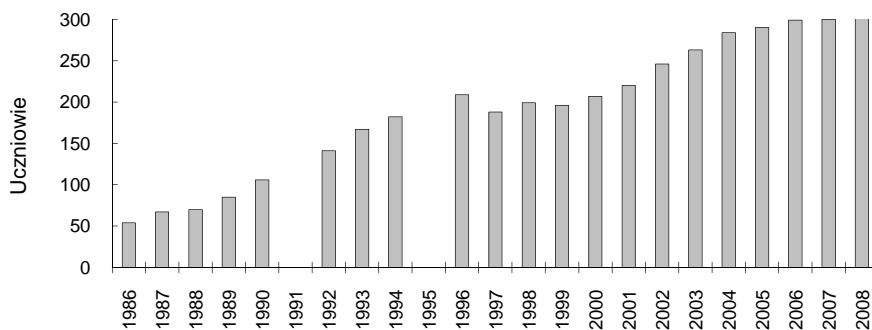
Centra	Ucznio- wie	Człon- kowie	Miejsca kultu
Ogółem 2006	299	91	4
2007	300	109	4
2008	308	84	4
Katowice	80	23	1
Koszalin	54	15	1
Warszawa	89	29	1
Wrocław	85	17	1

Wspólnota nawiązuje do tradycji ruchu Różokrzyżowców założonego w XVII w. przez Johanna Valentina Andreae. Różokrzyżowcy wyznają gnostycko-ezoteryczne chrześcijaństwo z elementami buddyjskimi. Uznają Chrystusa jako jedyną możliwą drogę do odnowienia i wyzwolenia ludzkości, zalecają kroczenie „ścieżką Chrystusa” w praktyce życia codziennego, jako realizację prawdziwego chrześcijaństwa. Poszukują odpowiedzi na pytanie o sens

ludzkiej egzystencji, którym jest odbudowa Boskiego Człowieka.

Siedziba Szkoły w Polsce znajduje się w Wieluniu. Posiada cztery centra w: Warszawie, Wrocławiu, Koszalinie i Katowicach. Światową siedzibą Międzynarodowej Szkoły Złotego Różokrzyża jest Haarlem w Holandii. Centrala ma wpływ na obsadę kierownictwa krajowego, które jest przez nią mianowane. W Polsce istnieją trzy okręgi terytorialne: centrum wrocławskie, centrum warszawskie i centrum Polski południowej.

Nowi członkowie przystępują do Szkoły po odbyciu kursu informacyjnego oraz uczestniczenia w 2 konferencjach. Dla osób zainteresowanych nauką i filozofią Różokrzyża prowadzone są odczyty i spotkania informacyjne.

Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki Christian Science Society

7.02

Adres: 00-021 Warszawa, ul. Chmielna 7 m. 15	Tel. 22-828-55-01
Data powstania na terenie Polski: 1926	Data rejestracji: 1958

Stowarzyszenie jest filią Pierwszego Kościoła Chrystusa Naukowca w Bostonie, U.S.A. założonego przez Mary Baker Eddy (1821-1910), która uważała, że Bóg jest nieskończonym uczuciem, duchem, duszą, zasadą, życiem, prawdą i miłością, a Chrystus był pierwszym chrześcijańskim naukowcem.

Wyznawcy nie uznają kapłaństwa.

Jedynym ich przewodnikiem jest Biblia i podręcznik chrześcijańskiej nauki „Nauka i zdrowie z Kluczem do Pisma św.” napisanego przez założycielkę ruchu. Głoszą, że modlitwa jest środkiem leczenia chorób, zwłaszcza psychicznych. Uznają duchowy chrzest i duchową wieczność pańską.

Działalność wydawniczą prowadzi Towarzystwo Wydawnicze „The Christian Science Publishing Society” w Bostonie.

Wyznanie zachowuje jedność z Kościołem amerykańskim w zakresie wiary i wykonywania kultu religijnego. W innych sprawach jest autonomiczne. Naczelną władzą Związku jest Walne Zebranie Członków. Stowarzyszenie posiada w Warszawie sale nabożeństw i zebrań, nie podaje danych o stanie liczbowym (ostatnie dane o liczbie członków pochodzą z 1996 r. – 35).

Przyjęcie nowych członków odbywa się na wniosek kandydata poparty opinią 2 osób wprowadzających.

Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec

7.08

Adres: 48-300 Nysa, ul. Wojska Polskiego 43A	Tel. 77-433-42-37
Data powstania na terenie Polski: 1953	

Wyznanie o bliżej nie sprecyzowanych założeniach doktrynalnych. Jest to rodzaj kilkunastu osobowej komuny, opartej o wspólnie prowadzone gospodarstwo rolne. Nie posiada osobowości prawnej i struktur organizacyjnych. Wszyscy wyznawcy nazywają siebie „braćmi” i „siostrami”, a przewodzi im „ojciec”.

Liczba wiernych i osób duchownych wynosiła: w roku 2006 i 2007 – 15.

„Strażnica” – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce

7.18

Adres:	05-830 Nadarzyn, ul. Warszawska 14	Tel. 22-739-16-00
E-mail:	prawny@jw.org.pl	www.watchtower.org
Data powstania na terenie Polski: 1917		Data rejestracji: 1989

Województwa	Głosiciele	Zbory
Ogółem 2006	126827	1802
2007	128235	1812
2008	127154	1805
dolnośląskie	.	193
kujawsko-pomorskie	.	90
lubelskie	.	129
lubuskie	.	67
łódzkie	.	105
małopolskie	.	103
mazowieckie	.	183
w tym Warszawa	.	72
opolskie	.	48
podkarpackie	.	60
podlaskie	.	35
pomorskie	.	120
śląskie	.	297
świętokrzyskie	.	47
warmińsko-mazurskie	.	66
wielkopolskie	.	139
zachodniopomorskie	.	123

Związek Wyznania Świadków Jehowy jest trzecim pod względem liczby wiernych wyznaniem w Polsce. Jest integralną częścią światowej organizacji Świadków Jehowy, który w 2008 r. liczył ponad 6,8 mln wyznawców skupionych w 103267 zborach w 236 krajach. Liczba ochrzczonych w 2008 r. wyniosła przeszło 289 tys.

Świadkowie Jehowy są najliczniejszym odłamek zainicjowanego przez Charlesa Taze Russella (1852-1916) ruchu Badaczy Pisma św. Następca Russella, adwokat J. F. Rutheford (1868-1942) przekształcił luźne gminy badaczy Pisma św. w zwartą prężną organizację teokratyczną, posłuszną przełożonym mianowanym przez centralne władze Towarzystwa. Wywołało to jednak szereg rozłamów w wyniku których z pierwotnego ruchu Russella wyłoniło się kilka grup. W 1931 r. najliczniejsza grupa zwolenników Rutheforda przyjęła nazwę Świadków Jehowy.

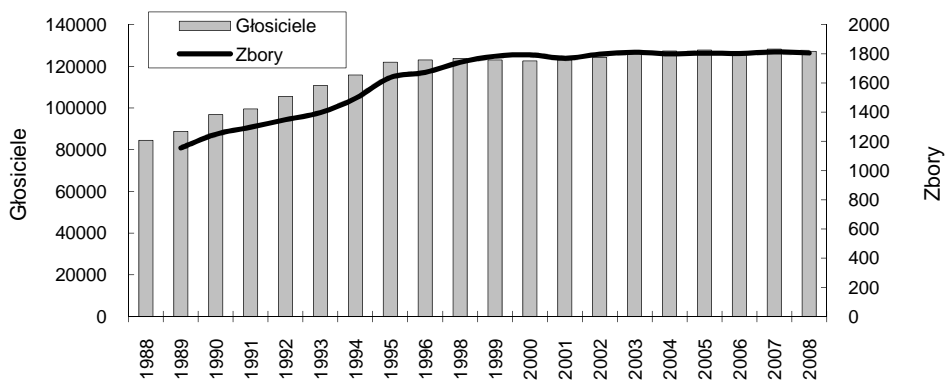
Doktryna Świadków Jehowy opiera się na Starym i Nowym Testamencie. Głównym zadaniem wyznawców jest dosłowna drobiazgowa analiza wersetów Biblii oraz propagowanie od domu do domu zasad swojej wiary i nawracanie.

Uznaje się tylko Boga jednoosobowego – Jezus i Duch Święty nie mają przymiotu boskości. Ewangeliczna zasada „nie zabijaj” zobowiązuje min. do bezwzględnego pacyfizmu, odmowy służby wojskowej, noszenia broni, oddawania czci sztandarom.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi są liczące po kilkadziesiąt osób zbory, pogrupowane w obwody, a te z kolei w okręgi. Organizacja ta ma na celu zapewnienie sprawnej pracy głosicieli oraz ich nadzorców. Wyznawcy spotykają się co najmniej dwa razy na tydzień w salach zboru (Salach Królestwa) na wykładach i biblijnych studiach kaznodziej-skich. Systematycznie organizowane są zgromadzenia obwodowe, okręgowe i krajowe, na których odbywają się wykłady, teatralne prezentacje biblijne, rozprowadzana jest literatura biblijna, dokonuje się chrztów (przez zanurzenie). W Polsce w 2008 r. udzielono 3242 chrzty.

Światową działalnością Świadków Jehowy kieruje Ciało Kierownicze w Nowym Jorku, a oddziałem polskim mianowany przez centralę 7-osobowy Komitet, którego biuro mieści się w Nadarzynie pod Warszawą, w ośrodku zwanym „Dom Betel” (Dom Boży). We wszystkich zborach realizuje swój program edukacyjny Teokratyczna Szkoła Służby Kaznodziejkiej. Związek prowadzi także Kurs Usługiwania.

Centralnie wydawane są dwutygodniki: *Strażnica* (w 181 językach, łączny nakład każdego numeru ponad 39 mln egz., w Polsce 380 tys.) i *Przebudźcie się* (w 82 językach łączny nakład każdego numeru prawie 8 mln egz., w Polsce 388 tys.).

Główne ośrodki działalności Świadków Jehowy

Rodzimy Kościół Polski

7.20

Adres: 00-153 Warszawa, ul. Nowolipki 4 m. 26

Data rejestracji: 1995

Kościół nawiązuje do wierzeń przedchrześcijańskich typu henoteistycznego (oddawanie czci jednemu bóstwu z liczniejszego panteonu, jak by było ono w danej chwili najwyższe i absolutne). Członkowie wierzą, że o losie świata decyduje Siła Kosmiczna zwana Bogiem oraz liczne istoty duchowe Mu podległe. Swego Boga nazywają „Świętowił”. Uważają, że do ich Kościoła może przystąpić każdy, nie wypierając się swojej dotychczasowej wiary. Kościół prowadzi działalność misyjną na terenie całej Polski. Kościół w 2006 r. liczył ok. 3000 członków. Posiada trzy świątynie: mazowiecką, podkarpacką i świętokrzyską.

Rodzima Wiara

7.21

Adres: 53-313 Wrocław, ul. Pocztowa 16/15

Tel. 71-364-08-26

E-mail: staszko_p@op.pl

www.rodzimawiara.org.pl

Data rejestracji: 1996

Oddziały	Członkowie	Starsi	Miejsca kultu
Ogółem 2006	240	15	41
2007	250	18	36
2008	225	9	28
Wielkopolska	15	1	4
Małopolska	20	1	4
Śląsk	35	2	5
Pomorze	135	3	10
Mazowsze	20	2	5

Zrzeszenie związane z nurtem neopogańskim posiada pięć oddziałów: wielkopolski, pomorski, śląski, mazowiecki, małopolski, oraz obwód środkowopomorski. Jego celem jest pielęgnowanie i rozwijanie prapolskich obyczajów i obrzędów oraz inicjowanie obchodów rodzimych świąt.

Podstawowe zasady wiary, oparte na przekazach o wierze praojców, ujęte zostały w „Wyznaniu Wiary Lechitów” przyjętym na 1-wym wiecu Zrzeszenia.

Główne święta obchodzone przez członków wyznania to: Gody – początek nowego roku słonecznego, Jace Święto – powitanie wiosny, Noc Kupały – noc po najdłuższym dniu w roku oraz Święto Zbiorów – powitanie jesieni.

Zwyczaję członków Zrzeszenia to: Powitanie Słońca – dawcy życia, sławienie go: sława mocy, sława bogom, sławienie Matki Ziemi.

Zrzeszenie wydaje: rocznik *Sława* w nakładzie 150 egz. oraz broszury informacyjne.

Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

7.25

Adres:	01-258 Warszawa, ul. Wolska 142	Tel. 22-665-98-92
E-mail:	info@mormoni.pl	www.mormoni.pl
Data powstania na terenie Polski: 1922		Data rejestracji: 1977

Województwa	Wierni	Misjonarze	Kaplice	Gminy
Ogółem 2007	1263	108	1	11
2008	1266	100	1	12
dolnośląskie	118	8	–	1
kujawsko-pomorskie	102	8	–	1
lubelskie	38	4	–	1
lubuskie	8	–	–	–
łódzkie	145	8	–	1
małopolskie	44	4	–	1
mazowieckie	456	34	1	2
w tym Warszawa	386	34	1	2
opolskie	6	–	–	–
podkarpackie	6	–	–	–
podlaskie	27	6	–	1
pomorskie	51	4	–	1
śląskie	184	14	–	1
świętokrzyskie	9	2	–	–
warmińsko-mazurskie	2	–	–	–
wielkopolskie	34	4	–	1
zachodniopomorskie	36	4	–	1

Twórcą Kościoła jest Amerykanin Joseph Smith. Na podstawie otrzymanej wizji, założył on w 1830 r. Kościół Jezusa Chrystusa. Podstawę doktryny stanowi Biblia, Księga Mormona (przetłumaczona przez założyciela) oraz wiara w nieustannie udzielane objawienie, dzięki któremu przywódca Kościoła, uznawany za proroka, może kierować nim zgodnie z wolą Boga.

Do Polski przybyli z Niemiec i pierwszy ośrodek założyli we wsi Żelwagi na Mazurach. Obecnie główną siedzibą jest Warszawa, tu znajduje się kaplica i biuro Kościoła.

Członkowie Kościoła uznają zasadę powszechnego kapłaństwa mężczyzn, praktykują chrzest przez zanurzenie oraz dokonują obrzędów za zmarłych (min. chrztu). Ważną rolę pełnią więzy

rodzinne, które uznawane są za wieczne.

Członkowie darują Kościołowi dziesiątą część swoich dochodów wg biblijnej zasady dziesięciny. Kościół posiada aktywny program misyjny, w ponad 300 misjach na świecie działa ponad 60000 misjonarzy. Kościół i jego członkowie są zaangażowani w prace humanitarne na całym świecie.

Kościół wydaje czasopismo *Liahona* w 23 językach, po polsku ukazuje się co kwartał w nakładzie 1000 egz. W języku polskim wydawane są również książki i broszury informacyjne. Prowadzi też działalność edukacyjną: Instytut Religii (dla dorosłych – w 2008 r. 25 uczniów) – 10 placówek, Seminarium (dla młodzieży – 90 uczniów) – 4 placówki,

Istotną sferą działalności Kościoła jest gromadzenie i udostępnianie materiałów archiwalnych do badań genealogicznych. Od 2004 r. w Warszawie działa Centrum Historii Rodziny, udostępnia ono wszystkim zainteresowanym materiały ze zbiorów Biblioteki Historii Rodziny w Salt Lake City – największego na świecie archiwum danych genealogicznych.

Karaimski Związek Religijny w RP

7.26

Adres:	01-482 Warszawa, ul. Newtona 9	Tel. 22-666-88-22
E-mail:	s.pilecki@wp.pl	www.karaimi.org
Data powstania na terenie Polski: XIV w.		Data rejestracji: 1936

Województwa	Wyznawcy	Dżymaty
Ogółem 2006	115	3
2007	115	3
2008	115	3
dolnośląskie	50	1
mazowieckie	40	1
w tym Warszawa	30	1
pomorskie	25	1

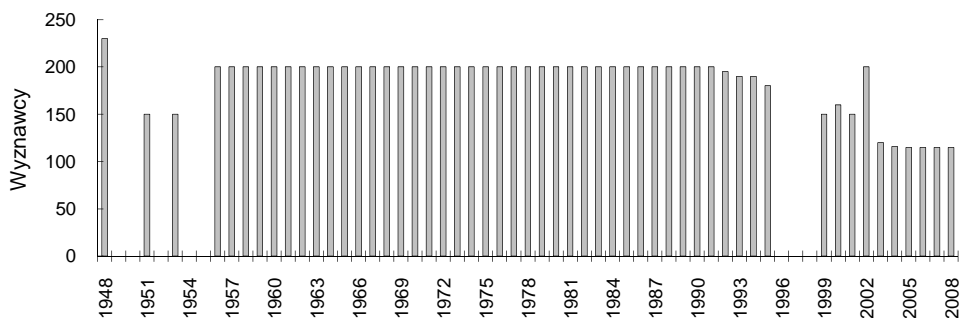
Karaimizm jako odrębna religia ukształtował się w VIII w. na terenie Iraku, jako istniejący już od kilkuset lat, nurt kontestacyjny wobec tradycyjnego judaizmu, z którego odrzucał wszelkie komentarze talmudyczne. Twórcą podstaw religii był Anan z Basry (VII w.), który scalił występujące w judaizmie prądy odrzucające Talmud, włączając zarazem pierwiastki zapożyczone z islamu i chrześcijaństwa. Doktryna przyjmuje pełną prawomocność indywidualnego rozumienia Biblii przez każdego wierzącego i wniosko-

wania na jej podstawie we wszystkich sytuacjach wymagających bieżących rozstrzygnięć. Za podstawę doktryny przyjmuje się Pięcioksiąg Mojżeszowy, a Chrystusa i Mahometa, uznaje za proroków.

Duchowni (haham, hazzani) są obieralni. Liturgia karaimska oparta jest głównie na psalmach Dawidowych i sprawowana w świątyniach zwanych kienesami.

Liczbę Karaimów na świecie szacuje się na ok. 20 tys.: Litwa (400), Krym (900), Izrael (12 tys.). Karaimi polscy są pochodzenia chazarskiego. Na ziemię W. Ks. Litewskiego dotarli w XIII w. (Łuck, Halicz). Następnym sprowadził w 1397 r. Ks. Witold (min. Troki, Poniewież). We współczesnej Polsce Karaimi znaleźli się głównie po ostatniej wojnie, emigrując ze swoich siedlisk na wschodzie. Związek podzielony jest na 3 dżymaty (gminy) z siedzibami w: Warszawie, Gdańsku i Wrocławiu. Związek wydaje periodyk *Awazymyz (Nasz Głos)* w nakładzie 300 egz. oraz broszury. W 2008 r. wydał dwie książki: *Almanach Karaimski* (nakład – 300 egz.) i *Słownik polsko-karaimski* (300 egz.).

Związek posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z 1936 r.

Wyznania różne o niepełnych danych oraz nowe zarejestrowane w ostatnich latach lub o których brak potwierdzonych danych**Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa****3.08**

Adres:	59-220 Legnica, ul. Sudecka 3	Tel. 76-55-29-95
Data powstania na terenie Polski:	1927	Data rejestracji: 1986

Ugrupowanie związane z ruchem zielonoświątkowym, powstałe w roku 1927 w okolicach Gorlic. Po roku 1947, jak kilka innych ugrupowań został przez władze zmuszony do przymusowej unifikacji w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego. Dwadzieścia zborów należących do tej organizacji wystąpiło w 1986 r. z wnioskiem o odrębną rejestrację tworząc samodzielny związek religijny pod nazwą Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa.

Siedziba Wspólnoty znajduje się w Legnicy. Na jej czele stoi Rada Naczelna. Członkami Rady są wszyscy przewodniczący zborów. Organem ustawodawczym jest Synod zwoływany co 5 lat.

Wspólnota wydaje dwumiesięcznik *Droga, Prawda, Życie* w nakładzie 1000 egz.

Uczniowie Ducha Świętego**3.17**

Adres:	00-735 Warszawa, ul. Iwicka 38/36	Tel. 22-41-42-14
Data rejestracji:	1988	

Samodzielny związek religijny, bez powiązań z innymi nurtami religijnymi. Ma na celu rozwijanie duchowego życia w oparciu o Nowy Testament, ze szczególnym uwzględnieniem wersetów dotyczących działalności Ducha Świętego i budowania Królestwa Chrystusowego na ziemi. Uczniowie propagują zasady racjonalnego myślenia i logicznego wnioskowania oraz zwalczają uczucie strachu, niepewności, nieporadności, dbają o poczucie własnej wartości i godności.

Wyznawcy spotykają się w każdy piątek w godzinach wieczornych na pamiątkę ukrzyżowania Chrystusa oraz na wspólne agapy czy zebrania dialogowe. Wyznawcy zobowiązani są do modlitwy indywidualnej wynikającej z potrzeby serca oraz modlitwy zbiorowej przy ważniejszych okazjach.

Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa

3.19

Adres: 43-410 Kończyce Małe, ul. Korczaka 61 (*nieaktualny*)

Data powstania na terenie Polski: 1950

Data rejestracji: 1960

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2003	22	3	1
2004	23	2	2
2005	17	1	1
dolnośląskie	3	–	–
śląskie	14	1	1

Wyznanie wywodzi się z ruchu badaczy Pisma Świętego. Powstało w Niemczech w 1902 r. Do Polski dotarło w roku 1950 i zostało zarejestrowane jako Stolica Apostolska w Jezusie Chrystusie. W 1994 r. zmieniono nazwę na obecną.

Źródłem wiary jest Nowy Testament. Podstawę doktryny stanowi eschatologia

(śmierć, sąd, niebo, piekło), potrzeba wspólnego życia duchowego oraz upowszechnianie nauki apostoelskiej, głoszonej przez Jezusa Chrystusa i Apostołów.

Członkowie organizują się w gminy, na czele których stoi Zarząd Stowarzyszenia kierowany przez Najwyższego Apostoła. On to wraz ze Stolicą Apostołów i członkami Zarządu sprawuje władzę naczelną. Na czele gminy stoi kapłan i jego pomocnicy – diakon i subdiakon.

Przyjęcie nowych członków następuje: poprzez chrzest dzieci, które po ukończeniu 12-go roku życia składają zobowiązanie, zawierające wyznanie osobiste. Osoby dorosłe, które w kościele chrześcijańskim otrzymały już chrzest przyjmowani są na podstawie oddania zobowiązania.

Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostoelskim

3.29

Adres: 19-300 Elk, ul. A. Mickiewicza 1/55

Tel. 87-10-96-44

Data powstania na terenie Polski: 1911

Data rejestracji: 1990

Zbór powstał na początku naszego stulecia w miejscowości Stradecz k/Brześcia i rozwinął się na okoliczne miejscowości byłych kresów wschodnich, docierając aż do Piotrogradu. Nieliczni wyznawcy znaleźli się w okolicy Suwałk i Augustowa. Po wojnie większość wyznawców pozostała poza granicami kraju. Zbór po stronie polskiej stał się zborom samodzielnym. Z uwagi na małą liczbę członków do roku 1990 nie zarejestrował się.

Podstawą wiary jest Pismo Święte, które członkowie wyznania odczytują w sposób dosłowny, odrzucając jakiegokolwiek interpretacje, objaśnienia czy komentarze.

Na czele Zboru stoi Rada Starszych, składająca się z 5 osób oraz Ogólne Zebranie Członków Zboru. W 1994 r. liczba członków zboru była szacowana na 100 osób.

Zbór Ewangelicko-Baptystyczny

3.42

Adres: 40-026 Katowice, ul. Wojewódzka 30 m. 4

Data rejestracji: 1990

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Chrześcijańska Wspólnota „Jezus Panem”**3.47**

Adres: 95-200 Pabianice, ul. Zamkowa 1	Tel. 42-212-11-70
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1992

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
łódzkie*	20	1	1	1
* dane za 2002 r.				

Wspólnota „Jezus Panem” jest dobrowolnym związkiem wyznaniowym jednoczącym chrześcijan wyznających zasady wiary,

z których wynika konieczność nawrócenia się, chrztu i uznania, że miłość Boga i bliźniego jest podstawą życia chrześcijańskiego. Na jej czele stoi Rada Starszych. Celem Wspólnoty jest rozpowszechnianie pełnej Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie na podstawie prac ewangelizacyjno-misyjnych. Członkiem może zostać osoba, która przeżyła duchowe odrodzenie, została ochrzczona przez pełne zanurzenie oraz akceptuje obowiązujące wyznanie wiary. Uroczystość chrztu wodnego odbywa się raz w roku – latem.

Członkowie praktykują modlitwę indywidualną codziennie rano i wieczorem z jednoczesnym czytaniem i rozważaniem Pisma Świętego oraz uczestniczenie w nabożeństwach odbywających się dwa razy w tygodniu (w niedzielę i w dzień powszedni). W każdą ostatnią niedzielę członkowie uczestniczą w Wieczery Pańskiej, która jest sprawowana pod dwiema postaciami: chleba i wina.

Zbór Wolnych Chrześcijan**3.48**

Adres: 32-510 Jaworzno, ul. Leśna 19/21	
Data powstania na terenie Polski: 1927	Data rejestracji: 1992

Zbór powstał w wyniku wyodrębnienia się lokalnego zboru w Jaworznie z Kościoła Wolnych Chrześcijan, reprezentujących nurt braterski.

Zbór opiera się wyłącznie na Piśmie Świętym. Celem jego działalności jest głoszenie Ewangelii i niesienie pomocy potrzebującym. Wyznawcy oczekują na powtórne przyście Pana Jezusa. Uznają chrzest wiary przez zanurzenie.

Zbór w Jaworznie jest jednostką samodzielną. Władzę w nim pełni przełożony i Rada Braterska. W 2001 r. liczył 20 wyznawców i 2 duchownych.

Do zobowiązań wyznawców należy min.: udział w Wieczery Pańskiej, codzienna modlitwa, uczęszczanie na nabożeństwa, codzienne czytanie Słowa Bożego.

Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze**3.51**

Adres: 58-400 Kamienna Góra, ul. Fabryczna 11 m. 3	Tel. 75-744-31-72
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1992

Wyznanie zalicza się do kościołów Ewangelicznych o postępowo-nowoczesnej doktrynie. Członkowie Kościoła wyznają min. chrzest wodny dorosłych, potępiają oddawanie czci Matce Bożej, obrazom i innym przedmiotom.

Wierzą w dzieło odkupienia w Jezusie Chrystusie. Z pozostałymi kościołami łączy ich doktryna o Trójcy Świętej. Na czele stoi pastor (pasterz).

Kościół Dobrego Pasterza**3.55**

Adres:	02-817 Warszawa, ul. Białozora 3	Tel. 22-644-35-07
E-mail:	sekretariat@dobrypasterz.org.pl	www.dobrypasterz.org.pl
Data rejestracji: 1993		

Kościół wyrastający z tradycji kalwińskiej, należy do nurtu kościołów presbiteriańskich. Jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w Polsce. Rolę przywódczą w Kościele sprawuje pięcioosobowa Rada Starszych, której przewodniczącym jest pastor.

W Kościele jest obecnie 4 diakonów i 5 diakonis.

**Misja Pokoleń
Every Generation Ministries****3.56**

Adres:	31-198 Kraków, ul. Zygmunta Starego 130	Tel. 12-637-05-71
E-mail:	mpokolen@kki.krakow.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1992	

Misja Pokoleń jest ewangeliczną organizacją międzywyznaniową, której celem jest wspieranie chrześcijańskich kościołów w Polsce w rozwijaniu efektywnej pracy wśród dzieci, młodzieży i rodzin. U podstaw działalności Misji leży przekonanie o wielkiej wartości i znaczeniu biblijnego wychowania dzieci i młodzieży.

Służba Misji jest prowadzona w dwóch kierunkach: szkoleniowym i wydawniczym. W ramach działań szkoleniowych przygotowuje i przeprowadza konferencje, szkolenia metodyczne i biblijne dla nauczycieli. Natomiast w ramach działalności wydawniczej Misja opracowuje i wydaje drukiem: programy do regularnego nauczania biblijnego dzieci i młodzieży, pomoce metodyczne i dydaktyczne dla nauczycieli oraz materiały pomocnicze do pracy z dziećmi na obozach i koloniach organizowanych przez kościoły. Jest też wydawane pismo dla nauczycieli – chrześcijan (dwumiesięcznik) *Pozwólcie Dzieciom*.

Misja jest częścią międzynarodowej organizacji „Every Generation Ministries” z siedzibą w USA.

**Kościół w Radomiu
The Church in Radom****3.62**

Adres:	26-612 Radom, ul. Krychnowicka 1/3 m 25	
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1994	

Wyznanie związane z nurtem kościołów lokalnych. W swojej strukturze organizacyjnej nawiązuje do kościoła pierwotnego (z I wieku). Nie posiada hierarchii, władza sprawowana jest kolegialnie przez Radę Starszych. Wszyscy członkowie są dla siebie braćmi i siostrami. Kościół organizacyjnie jest samodzielny i niezależny. Przedstawiciele Kościoła nie identyfikują się z żadnym z historycznych nurtów chrześcijańskich, nie odrzucają jednak tradycji wczesnochrześcijańskiej, kiedy to istniały kościoły związane z poszczególnymi miejscowościami. W 1999 r. Kościół liczył 24 członków.

**Warszawski Kościół Chrystusowy
International Churches of Christ****3.65****Adres:** 05-091 Ząbki, ul. Drewnicka 2/216

Data powstania na terenie Polski: 1995

Data rejestracji: 1995

Kościół chrześcijański wywodzący się z nurtu Kościołów Chrystusowych i opierający swą działalność tylko na Biblii. Nie uznaje żadnych dogmatów religijnych i naukowych.

Zakłada zdecydowany powrót do nauki biblijnej. Podstawową zasadą życia wiernych jest codzienne praktykowanie nauki biblijnej. Na jego czele stoi Rada Kościoła.

Do zobowiązań wyznawców należy: codzienna modlitwa indywidualna i zbiorowa, poznanie Biblii, uczestniczenie w spotkaniach Kościoła oraz czynne szerzenie ewangelii. W Kościele nie uznaje się świętych dni ani uroczystości.

Wchodzenie do grona członków Kościoła odbywa się poprzez chrzest poprzedzony poznaniem i przyjęciem nauki zawartej w Biblii. W 1998 r. Kościół liczył 52 członków.

Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”**3.66****Adres:** 50-574 Wrocław, ul. Pirenejska 5A m. 11**E-mail:** dlaczego@jesus.pl

www.dlaczego.jezus.pl

Data powstania na terenie Polski: 1995

Data rejestracji: 1995

Do 2001 r. wspólnota działała pod nazwą *Adonai – Kościół Chrześcijan we Wrocławiu*. Kościół o charakterze zielonoświątkowym. Jego członkowie wierzą w działanie Ducha Świętego i funkcjonowanie jego darów: proroctwa, uzdrawianie fizyczne, psychiczne i duchowe, mówienie językami. Na czele stoi Rada Kościoła, a jej reprezentantem jest pastor – przewodniczący rady.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do indywidualnej modlitwy, czytania Pisma Świętego, uczęszczania na nabożeństwa i imprezy organizowane przez Kościół oraz spontaniczne dzielenie się wiarą. Praktykują chrzest dorosłych (świadomych) i Wieczerzę Pańską.

Objęły pomocą (odzież, żywność) osoby biedne w kraju oraz w Bułgarii i Łotwie. Od 1999 r. zaczęła funkcjonować *Chrześcijańska Misja Afryki*, która zajmuje się gromadzeniem funduszy na ewangelizację Afryki oraz organizowaniem pobytów misjonarzy afrykańskich w Polsce. W 2001 r. Wspólnota liczyła 160 członków.

Kościół Chrześcijański „Miejsce Odnowienia”**3.71**

Adres:	20-084 Lublin ul. Lubartowska 56	
E-mail:	kjchwl@wp.pl	www.miejsceodnowienia.org
Data powstania na terenie Polski:	1992	Data rejestracji:
		1996

Wyznawcy związani są z ruchem zielonoświątkowym. Rozpoczęli działalność jako mała grupa domowa. Do 2005 r. Kościół działał pod nazwą *Kościół Jezusa Chrystusa w Lublinie*.

Członkowie Kościoła skupiają się na wspólnych modlitwach i studiowaniu Pisma Świętego, które uważają za jedyny i ostateczny autorytet w sprawach wiary. Do zobowiązań członków należy rozwijanie osobistej społeczności z Bogiem. Organizowane są cotygodniowe spotkania w małych grupach, które są połączone z modlitwą i studium Biblii. Spotkania o charakterze nabożeństw odbywają się w każdą niedzielę. Chrzest jest udzielany w wieku świadomym poprzez jednorazowe pełne zanurzenie w wodzie. Chrztu dokonuje się w imieniu Jezusa. Temu aktowi towarzyszy publiczne uznanie Jezusa jako Pana i Zbawiciela.

W 1999 r. wspólnota liczyła 50 członków i 2 duchownych.

Kościół Wiary**3.73**

Adres:	31-465 Kraków, ul. Dzielskiego 6 m. 27	
Data powstania na terenie Polski:	1991	Data rejestracji:
		1996

Kościół wywodzi się z grupy odnowy charyzmatycznej działającej do 1991 r. w ramach Kościoła katolickiego.

Kościół Wiary należy do tzw. kościołów lokalnych, posiada charakter kongregacyjny (każdy zbor jest autonomiczny), w sprawach doktrynalnych cechuje się podejściem neozielonoświątkowym. Promuje tzw. *Ruch Wiary*, który narodził się w latach 60-tych w USA. *Ruch* ten podkreśla min. ważność osobistej wiary w Boga i Jego obietnic zawartych w Piśmie Świętym, osobistą odpowiedzialność za działanie Boga w swoim życiu oraz wyraża przekonanie, że w wymiarze życia ziemskiego człowiek ma możliwość doświadczenia uzdrowienia i powodzenia (także materialnego), a tym samym wyzwolenia od ubóstwa.

Kościół tworzy siedem zborów.

Do 2002 r. Kościół działał pod nazwą *Kościół Jezusa Chrystusa w Krakowie*.

Chrześcijański Kościół Dobra**3.78**

Adres:	05-462 Majdan 50	
Data powstania na terenie Polski:	1989	Data rejestracji:
		1996

Jako źródło wiary członkowie Kościoła uznają tradycje chrześcijańskie, własne obserwacje, odczucia i wyobrażenia. Prowadzą kurs nauki religii. Sympatykiem Kościoła może zostać każda osoba, która pozna i zaakceptuje zasady wiary wspólnoty, jest pełnoletnia lub ma zgodę rodziców albo opiekunów prawnych.

W 1997 r. Wspólnota liczyła 170 wiernych i 4 duchownych, posiadała 1 zbor.

Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP

5.01

Adres:	00-104 Warszawa, ul. Twarda 6	Tel. 22-620-06-76
E-mail:	sekretariat@jewish.org.pl	www.jewish.org.pl
Data powstania na terenie Polski: XII w.	Data rejestracji: 1993	

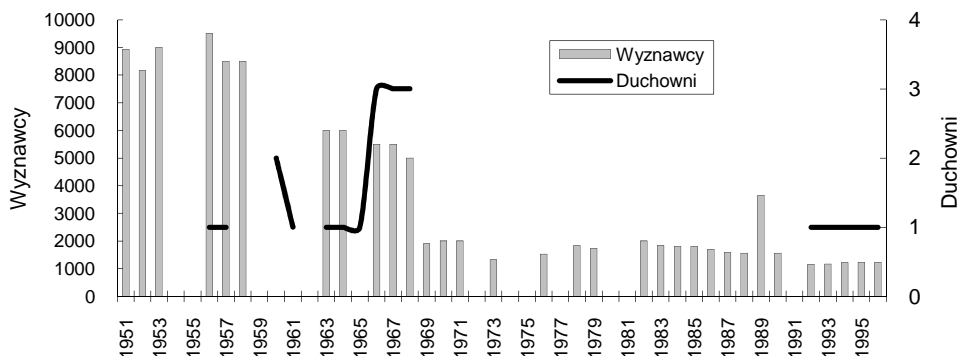
Związek został zarejestrowany w 1993 r. jako kontynuacja Związku Religijnego Wyznania Mojżeszowego, który powstał w 1946 r. i jest prawnym kontynuatorem gmin przedwojennych. Naczelnym zadaniem Związku jest organizowanie życia religijnego i kulturalnego członkom gmin. Związek prowadzi także działalność opiekuńczą, organizacyjno-porządkową, sprawuje pieczę nad istniejącymi synagogami i domami modlitwy, stołówkami rytualnymi i cmentarzami żydowskimi, a także zapewnia prowadzenie obou i nadzoruje organizację żywności koszernej. Reprezentuje polskich Żydów w procesie odzyskiwania utraconego przedwojennego mienia gmin żydowskich. Współpracuje również z krajowymi organizacjami i towarzystwami żydowskimi oraz uczestniczy w pracach światowej organizacji żydowskiej.

W skład Związku wchodzi 9 gmin: w Warszawie, Krakowie, Legnicy, Łodzi, Wrocławiu, Szczecinie, Bielsku-Białej, Gdańsku, Katowicach i filie w Poznaniu, Wałbrzychu, Żarach, Lublinie, Bytomiu i Gliwicach.

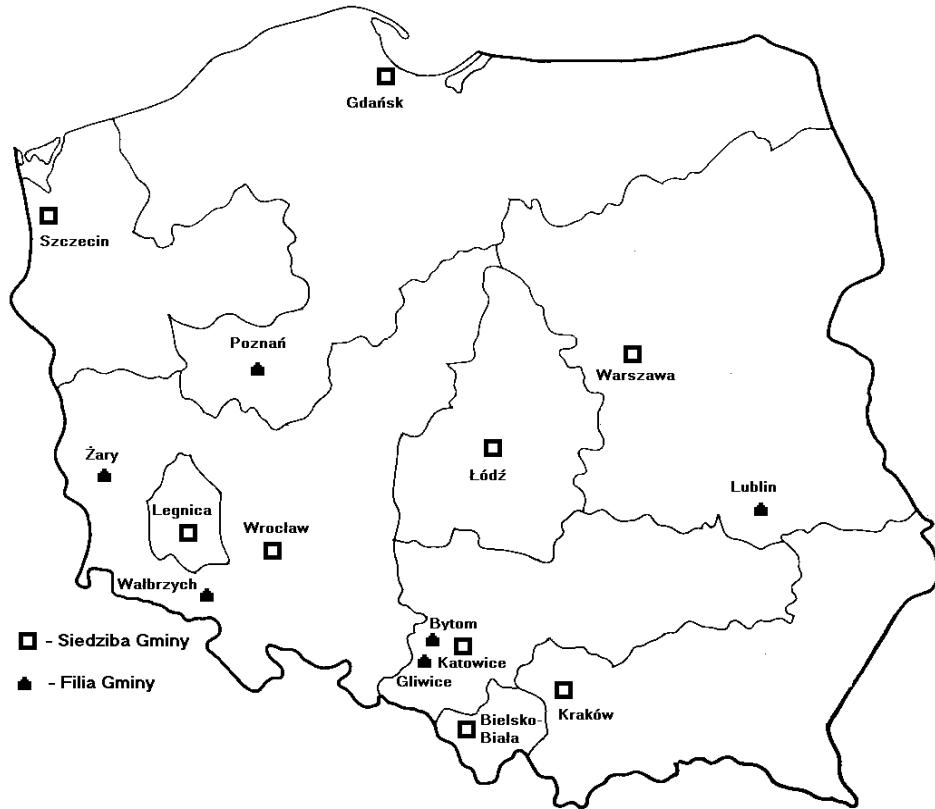
Członkiem Gminy może zostać każda osoba narodowości żydowskiej lub pochodzenia żydowskiego (przynajmniej jedno z dziadków jest Żydem), jeśli nie jest wyznawcą innej religii.

Naczelnym organem Związku jest Związkowy Zjazd Kongregacji, a organem wykonawczym Zarząd Główny. Zjazd powołuje rabina.

Związek działa w oparciu o Ustawę o stosunku Państwa do gmin wyznaniowych żydowskich w RP z 1997 r.

Gminy należące do Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP

Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu 6.03

Karma Kagyu Buddhist Association

Adres:	09-210 Drobin, Kuchary 57	Tel. 24-260-10-56
E-mail:	karmakagyu@buddyzm.pl	www.buddyzm.pl
Data powstania na terenie Polski: 1984		Data rejestracji: 1990

Związek przyjmujący za podstawę naukę Buddy przekazywanej według tradycji szkoły Karma Kagyu – jednej z czterech głównych szkół buddyzmu tybetańskiego. Jest to linia przekazu jogicznego, zawiera ona nauki starej szkoły (Njingma) i nowej (Sarma). Od czasów I Karmapy szkoła Kagyu zaczęła się intensywnie rozwijać, a w XII w. była już szeroko praktykowana. Obecnie głową szkoły Karma Kagyu jest XVII Karmapa Trinlej Taje Dordże.

Szkoła posiada rozbudowaną praktykę rytualną, na którą składają się pokłony, recytacje mantr i medytacja. Dużą rolę odgrywają tu specjalne zestawy obrazów i dźwięków oraz inicjacja dokonywana przez nauczyciela duchowego. W Polsce jest nim Duńczyk Ole Nydahl – duchowy opiekun wspólnoty od momentu jej powstania.

Związek wydawał kwartalnik *Diamentowa Droga* w nakładzie 1000 egz.

W 1998 r. liczba członków wynosiła 1020.

Obecnie jest 10 polskich nauczycieli Dharmy. Związek posiada w Polsce: trzy ośrodki odosobnieniowe, 31 ośrodków Karma Kagyu i 18 Grup Karma Kagyu.

Ruch Świadomości Baba Ji**6.09****Adres:** 54-405 Wrocław, ul. Francuska 25

Data rejestracji: 1990

Celem Ruchu jest służenie Bogu i ludzkości poprzez szerzenie „Odwiecznej Religii” wg. nauk przekazywanych przez Baba Ji. Członkowie Ruchu praktykują ścieżkę Prawdy, Prosto-ty i Miłości oraz Jogę Pracy wg motta Baba Ji – „Praca jest modlitwą”. Ćwiczą koncentrowanie umysłu na istnieniu Boga oraz praktykują inne drogi rozwoju oparte na zasadach Jogi, medytacji i psychoterapii wywodzącej się z nurtu psychologii humanistycznej. Istotną rolę odgrywa praktyka pogłębionego oddychania.

Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce**6.12****Adres:** 02-376 Warszawa, ul. Dobosza 4/6 m. 11

Tel. 22-659-38-97

<http://guanyin.org>

Data rejestracji: 1994

Liczba członków w 2000 r. wynosiła 460, duchownych – 5. Stowarzyszenie dysponuje 6 ośrodkami. Zarząd Stowarzyszenia składa się z przewodniczącego, zastępcy i skarbnika. Stowarzyszenie nie dzieli się na jednostki terytorialne. Organizuje pomoc uchodźcom i osobom ubogim, wydaje zeszyty ze zbiorem wykładów *Klucz do natychmiastowego oświecenia*.

Związek Buddyjski „Khordong” w Polsce**6.14****Adres:** 02-787 Warszawa, ul. Stokłosa 7 m. 85

Tel. 22-641-79-88

Data powstania na terenie Polski: 1994

Data rejestracji: 1994

Związek wywodzi się z tradycji buddyzmu tybetańskiego – ningma. Celem związku jest studiowanie nauk Buddy, praktykowanie medytacji dla zrozumienia prawdziwej natury umysłu i rozwoju wewnętrznego oraz harmonijna współpraca ze światem zewnętrznym. Związek propaguje zdrowy styl życia, współdziała z organizacjami działającymi na rzecz ochrony zwierząt i środowiska naturalnego.

Związek zorganizował 2 aukcje charytatywne na rzecz ośrodka szkolno-wychowawczego dla dzieci nie słyszących w Warszawie.

Wspólnota Dzog-czen w Polsce**6.15****Adres:** 31-510 Kraków, ul. Rakowicka 21 m. 3

Tel. 12-421-78-35

Data rejestracji: 1994

Nauki Dog-czen nawiązują do przed buddyjskiej tradycji kultów szamańskich Bon oraz nauk szkoły ningma. Grupa zainteresowana tymi naukami powstała w Polsce w roku 1989. Praktyki polegają na kontemplacji własnych myśli i własnej energii. Brak danych o liczbie i rozmieszczeniu terytorialnym.

Związek Khyung Dzon w Polsce**6.17****Adres:** 03-610 Warszawa, ul. Guliwera 29

Data powstania na terenie Polski: 1992

Data rejestracji: 1995

Działalność polega na organizowaniu spotkań z nauczycielami tradycji Bon. Początkowa nazwa *Związek Bon*. W 1995 r. liczył 68 członków.

**Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego
Unification Church****7.07****Adres:** 03-355 Warszawa, ul. Tamka 34 m. 7

Data powstania na terenie Polski: 1974

Data rejestracji: 1990

Kościół założył Koreańczyk Sun Myung Moon (ur. w 1920 r.), który w 1936 r. otrzymał objawienie od Chrystusa, dotyczące dokończenia dzieła zbawienia. Od 1959 roku nauki Moona rozprzestrzeniając się po świecie nadały mu charakter międzynarodowego kościoła misyjnego obecnego w 140 krajach i liczącego ok. 3 mln. członków.

Oficjalna doktryna Kościoła głosi, że jego celem jest zbudowanie Królestwa Bożego na ziemi i w świecie duchowym poprzez zjednoczenie wszystkich wyznań chrześcijańskich oraz pomoc w zjednoczeniu innych religii. Kościół dąży do pokonania historycznych urazów i barier między ludźmi, rasami i narodami za pomocą prawdziwej miłości. Bóg jednoczy w sobie elementy męskie i żeńskie. Tak więc zbawienie powinno przyjść poprzez mężczyznę i kobietę, czyli małżeństwo i realizowaną przez nich „idealną rodzinę”. Wybór i połączenie współmałżonków należy do zwierzchnika Kościoła. Główną pracę misyjną, po założeniu rodziny, wykonują osoby (duchowni), które zaliczyły komplet specjalnych szkoleń (seminariów) i mają 4-5 lat stażu. Tak przygotowane pary małżeńskie sprawują funkcje duchownych.

Według danych z 1992 r. Kościół miał w Polsce 6 regionów, w których działało 261 członków. Na czele każdego regionu stoi zwykle specjalnie do tej funkcji powołana para małżeńska. Szczególną wagę w Kościele przywiązuje się do spraw propagandy, finansów i szkolenia o czym świadczy podział zadań w jego kierownictwie krajowym. Ogólnokrajowymi sprawami Kościoła zarządza Reprezentant Narodowy, kierujący równocześnie Biurem Informacji i Prasy. W kierowaniu Kościołem pomagają mu jego zastępcy: Z-ca RN d/s Administracji i Spraw Ogólnych, Z-ca RN d/s Finansów i Zbiórki Funduszy, Z-ca RN d/s Edukacji i Szkolenia.

Kościół prowadził 2 specjalne wspólnoty duchowe i 28 punktów nauczania religii, w których pracowało łącznie 78 osób. W Sopocie wydawano kwartalnik *Nauka dla Pokoju* finansowany przez I.C.F. (Internationale Cultural Foundation).

Zachodni Zakon Sufi Sufi Order International

7.09

Adres: 81-740 Sopot, ul. Polna 54G/1 (<i>nieaktualny</i>)	Tel. 58-550-74-28
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1991

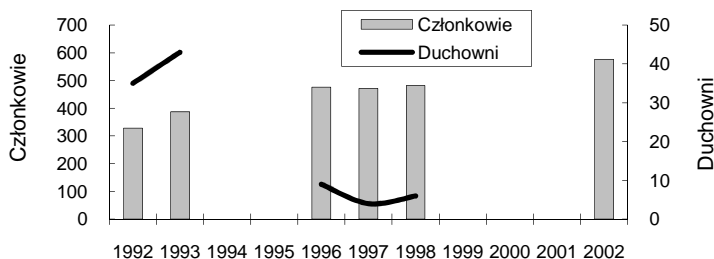
Przedstawicielstwa regionalne	Członkowie	Duchowni	Ośrodki
Ogółem 2002	576	5	5
Toruń	138	1	1
Sopot	85	1	1
Poznań	123	1	1
Kraków	158	1	1
Warszawa	72	1	1

Zachodni Zakon Sufi jest organizacją związaną z ruchem New Age. Jest ruchem świeckim dostępnym dla wszystkich bez względu na rasę czy wyznanie. Posiada pięć przedstawicielstw regionalnych w: Toruniu, Sopocie, Poznaniu, Krakowie i Warszawie.

Członkostwo nie wymaga porzucenia dotychczasowej religii.

Założycielem jest Pir Hazrat Inayat Khan (1881-1927) urodzony w Indiach. Sufizm nie jest religią, ale kierunkiem ezoterycznym opartym na praktyce indywidualnej i grupowej. Czerpie on z nauk wielkich nauczycieli duchowych świata, szuka punktów wspólnych wszystkich religii i dążeń duchowych. Sufizm jest odłamem mistycznym i ezoterycznym Islamu.

Źródłem nauk są pisma i księgi święte różnych religii, jak również pisma mistyczno-religijne świętych, mistrzów, guru i proroków. Zakon akceptuje wierzenia i obrzędy wszystkich religii i święta obchodzone w danym kraju. Ponadto członkowie wyznania świętują dni narodzin swoich przywódców oraz dni nowiu i pełni księżyca. Każdy uczeń ma swoją indywidualną praktykę codzienną – „ścieżkę” daną przez przewodnika duchowego. Przyjmowanie członków odbywa się na prośbę zainteresowanych, jednakże jest wymagany roczny okres zapoznawania się ze ścieżką. Najwyższą władzę stanowi Rada Krajowa.

Związek Wyznaniowy „Wierzę w Dobro Człowieka”

7.10

Adres: 30-033 Kraków, Sienkiewicza 3B	Tel. 012-423-34-18
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1992

Podstawowym założeniem doktrynalnym Związku jest uznanie człowieka za najwyższą wartość, a jego dobro za najważniejszy cel. Główne zasady wyznania to: humanizm, dobrowolny udział w działalności organizacyjnej Związku, troska o samodoskonalenie i samorealizację członków. Nie nakłada się zobowiązań na członków, chętni uczestniczą w zbiorowych medytacjach, warsztatach lub okazjonalnych uroczystościach i tematycznych spotkaniach. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie zgłoszenia. W 2000 r. liczba członków wynosiła 94 osoby.

Od 2002 r. działalność związku jest zawieszona.

Związek Kwinarystów

7.12

Adres: 05-092 Łomianki, ul. Pionierów 22

Data rejestracji: 1992

Związek w stadium organizacji; w 1997 r. liczba członków wynosiła 146. Brak danych o doktrynie, strukturze i działalności.

Wspólnota „Drzewo Oliwne”

7.14

Adres: 03-731 Warszawa, ul. Targowa 14/43

Data rejestracji: 1994

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Miłosiernego Boga

7.16

Data rejestracji: 1994

Brak danych o adresie, doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Polski Kościół Słowiański

7.17

Data powstania na terenie Polski: 1994

Data rejestracji: 1995

W trakcie organizacji; brak danych o adresie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym. Kościół powstał na skutek fascynacji kulturą i mitologią dawnych Słowian.

Jako źródło wiary uznają: naturę, tradycję dawnych Słowian oraz poglądy współczesnych.

Zasady wiary to 5 dogmatów:

1. Istnieje jeden Bóg – stwórca wszechrzeczy, obecny w każdym swoim dziele ożywionym i nieożywionym.
2. Dając początek naturze i życiu, stwórca wykazał swoje dla nich umiłowanie.
3. Natura jako dana od stwórcy, zachowuje ciągłość istnienia – nieożywione i ożywione przeistaczają się w siebie nawzajem, a ożywione ma duszę nieśmiertelną
4. Po dokonaniu dzieła stworzenia, Bóg pozostawił naturze swobodę ewolucji i przeobrażania.
5. Jedynym znakiem danym od stwórcy jest jego umiłowanie swojego dzieła. Chcąc być blisko niego miłuj naturę ożywioną i nieożywioną.

Za główne święto uznają Święto Kupały, a także pierwszy dzień wiosny i jesieni.

Jedyny nakaz moralny to nakaz miłości i czynienia dobra wobec każdej formy natury (ożywionej i nieożywionej).

Kościół wydaje broszury informacyjne.

Związek Duch i Moc

7.19

Data rejestracji: 1995

Brak danych o adresie, doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Remonstrantów Polskich

7.22

Adres: 31-538 Kraków, ul. Ks. F. Blachnickiego 2 m. 1

Data rejestracji: 1995

Kościół w stadium organizacji, w 1995 r. liczył 100 członków skupiających się w 5 zgromadzeniach: Kraków, Bielsko-Biała, Warszawa, Legnica i Gdańsk. Brak bliższych danych o doktrynie religijnej. W planach przewiduje szeroką działalność w zakresie kształcenia religijnego, opieki nad dziećmi, wspomaganie Polaków poza krajem, szczególnie na obszarach byłego ZSRR.

Kościół Panteistyczny „Pneuma”

7.24

Adres: 99-400 Łowicz ul. Magazynowa 5

Data rejestracji: 1996

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Związek Garuda w Polsce Garuda Union in Poland

9.00

Adres: 02-668 Warszawa, ul. Pieńkowskiego 5/115

Tel. 22-857-38-71

<http://bon.ourobos.pl>; <http://dzogczen.ourobos.pl>

Data powstania na terenie Polski: 1995

Data rejestracji: 1995

Związek skupia ludzi praktykujących starotybetańską tradycję Bon (opartą na naukach głoszonych przez Buddę Tenpę Szenraba). Ogólnymi zasadami postępowania jest poszanowanie dla każdej formy istnienia oraz samodoskonalenie na drodze medytacji i wewnętrznego wglądu. Źródłem wiary są słowa Buddy Tenpy Szenraba oraz komentarze pisemne mistrzów linii zebrane odpowiednio w Kandzur i Tendzur.

Do zobowiązań członków związku należy: praktyka indywidualna i praktyka grupowa oraz udział w odosobnionych medytacjach z udziałem mistrzów z Nepalu i Indii.

Aby zostać członkiem wystarczy wypełnić deklarację, a każdy indywidualnie decyduje o przyjęciu imienia tybetańskiego.

Podstawowe cele Związku:

1. studiowanie tybetańskiej tradycji Bon;
2. organizowanie spotkań z nauczycielami Bon;
3. podtrzymywanie ginącej kultury tybetańskiej;
4. podejmowanie kontaktów i współpracy ze stowarzyszeniami o podobnych celach w kraju i za granicą;
5. stworzenie jak najlepszych warunków do praktyki Bon.

Związek wydaje wewnętrzny periodyk *Garud*.

Kościół Chrześcijański w Warszawie

9.01

Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 2003
--	------------------------

Niezależny kościół protestancki, który powstał w 1996 r. grupując część członków Centrum Biblijnego „Jezus jest Panem”. Od 10.10.2003 r. zarejestrowany jako Chrześcijański Kościół Reformacyjny „Jezus jest Panem” przez MSWiA.

Kościół opiera się na Biblii, która jest ostatecznym źródłem i autorytetem w sprawach życia i wiary. Kościół przyjmuje apostołskie, nicejskie oraz atanazjańskie wyznania wiary. Powołuje się też na dorobek ruchów reformacyjnych, ruchu zielonoświątkowego i tzw. nowoapostołskiej reformacji.

Kościół ma centralę w Warszawie, oddział lokalny w Cieszynie i placówkę misyjną w Radomiu.

Kościół założył w maju 2004 r. *Fundację Nadzieja dla Przyszłości*, która zajmuje się dystrybucją książek, prowadzi sklep internetowy, a od 2005 r. wydaje *Magazyn Chrześcijański „Cel”*.

Kościół jest jednym z członków Aliansu Ewangelicznego w RP.

Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce

9.02

Adres: 91-224 Łódź, ul. Aleksandrowska 118/131	Tel. 42-652-19-42
Data powstania na terenie Polski: 1997	Data rejestracji: 1997

Celem związku jest praktyka drogi Buddy i urzeczywistnianie jej w codziennym życiu zgodnie z linią Nauczyciela – Mistrza Kalu Rinpocze, którego reprezentuje Dzierżawca Linii Nauk. Związek nie ma struktury organizacyjnej, nie prowadzi żadnej działalności, stanowią go założyciele związku.

Chrześcijański Kościół „Maranatha” w Wiśle

9.03

Adres: 43-460 Wisła, Os. Sadowy 8	Tel. 33-855-36-60
Data rejestracji: 1997	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2006	30	6	1	1
2007	36	6	1	1
2008	30	6	1	1
świętokrzyskie	30	6	1	1

Do zadań Kościoła należy niesienie przesłania ewangelicznego o Jezusie Chrystusie. Odbywa się to poprzez organizowanie koncertów w szkołach, domach kultury i domach dziecka.

Zbór obejmuje pomocą (odzież, żywność) osoby ubogie i uzależnione. Zaangażowany jest również działalność świetlicy środowiskowej, oprócz wsparcia finansowego członkowie Kościoła pomagają w organizowaniu zajęć dla dzieci.

Kościół Unitariański**9.04**

Adres:	03-735 Warszawa, ul. Ząbkowska 18/71 (<i>nieaktualny</i>)	Tel. 22-618-88-20
E-mail:	uu@uu.jest.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1565	Data rejestracji: 1997	

Źródłem wiary jest niedogmatyczna religijna tradycja judeo-chrześcijańska (nieortodoksyjna), humanizm, uniwersalistyczne wartości religijne i etyczne, radykalny nurt reformacji (XVI w.), nauczanie Braci Polskich.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do prowadzenia godnego, etycznego życia.

Członkiem Kościoła zostaje się poprzez wpisanie do księgi członkowskiej kongregacji lub regularne uczęszczanie na spotkania religijne i praktykowanie unitariańskiej duchowości, rytuałów i wspólnotowej społeczności.

Kościół posiada 3 zbory w: Warszawie, Trójmieście i Sosnowcu oraz 1 duchownego.

Polski Kościół Dialogu**9.06**

Adres:	01-493 Warszawa, ul. Lencewicza 6/8	Tel. 22 638-99-68
Data rejestracji: 1997		

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Chrześcijański Kościół „Dobra Nowina”**9.07**

Adres:	95-200 Pabianice, ul. Gdańska 6	
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1997	

Kościół został zapoczątkowany przez grupę osób wywodzących się z Ruchu Światło-Życie i Odnowy w Duchu Św. Obecnie Kościół liczy 50 osób.

Kościół „Misja dla Polski”**9.08**

Adres:	01-496 Warszawa, ul. F. Kawy 42/8	
Data rejestracji: 1997		

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie**9.09**

Adres:	33-100 Tarnów, ul. Narutowicza 19	
Data rejestracji: 1997		

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej 9.11

Adres: 21-040 Świdnik, skr. poczt. 116	Tel. 81-751-72-48
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1997

Źródłem wiary jest Biblia oraz chrześcijańskie książki, kasety video i audio z nauczaniem chrześcijańskich wykładawców Bożego Słowa.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do czytania Bożego Słowa, indywidualnej modlitwy, ewangelizacji, a także do trwania w nauce i przykazaniach Jezusa Chrystusa i jego uczniów zawartych w Nowym Testamencie.

Liczba członków w 1999 r. wyniosła 20. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie ustnej i pisemnej deklaracji, a przede wszystkim poprzez wyznanie wiary w Jezusa i chrzest wodny.

Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego 9.12

Adres: 30-147 Kraków, ul. Na Błonie 11/26	Tel. 12-638-01-28
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1997

Na czele Zakonu stoi Wielki Brat Zakonu. Wspólnota liczy trzy osoby duchowne (Ciało Trzech) i około 100 osób (braci). Zakon prowadzi działalność tylko na terenie województwa małopolskiego. Nauki w formie zajęć indywidualnych prowadzone są tylko dla członków Bractwa i kandydatów dla członków.

Kościół „Ekklesia” w Warszawie 9.14

Adres: 02-665, Warszawa, Al. Wilanowska 368/2 (<i>nieaktualny</i>)	
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1997

Podstawą życia i nauczania Kościoła jest Osoba Jezusa Chrystusa – Zbawiciela Świata oraz Jego nauka zawarta w Piśmie Świętym. Kościół uznaje i głosi, że całe Pismo Święte jest natchnione przez Boga, doskonałe i zawiera kompletne objawienie prawdy. Do praktyk wyznawców należy modlitwa, czytanie Pisma Świętego. Członkowie Kościoła spotykają się w niedzielę na Spotkaniach Stołu Pańskiego oraz w grupach domowych w celu modlitwy i poznania Pisma św.

Członkostwo w Kościele zyskuje się poprzez osobiste przyjęcie Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana całego swojego życia i wezwanie Jego imienia swymi ustami oraz wyznanie tego faktu Kościołowi.

Wspólnota w 2004 r. liczyła 50 członków oraz 3 duchownych (starszych) skupionych w Warszawie.

Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie

9.15

Adres:	35-032 Rzeszów, Plac Śreniawitów 9/4	Tel. 17-862-83-34
E-mail:	kjchsyjon@tlen.pl	www.syjonkjchrz.republika.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991		Data rejestracji: 1997

Województwa	Wierni	Duchowni
Ogółem 2006	18	3
2007	18	3
2008	22	3
podkarpackie	22	3

Kościół wyłonił się z rzeszowskiej Wspólnoty Modlitewno-Ewangelizacyjnej i został wpisany do Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych 17.11.1997 r.

Podstawowym źródłem wiary jest Biblia – źródło prawdy o Bogu, człowieku, świecie duchowym i fizycznym oraz normą w sprawach życia. Członkowie Kościoła uważają, że na każdej osobie spoczywa odpowiedzialność za codzienny bezpośredni kontakt z Bogiem. Modlitwa jest kierowana w imieniu Jezusa Chrystusa do Boga. Wierni Kościoła spotykają się regularnie na nabożeństwach, które odbywają się w ciągu tygodnia.

Członkiem Kościoła może zostać osoba, która uwierzyła w Jezusa Chrystusa, prowadzi życie zgodne z biblijnymi zasadami, jest ochrzczona w wieku świadomym oraz akceptuje wizję i sposoby działania Kościoła. Nowy pełnoletni członek Kościoła musi dobrowolnie zadeklarować na piśmie członkostwo.

W miarę możliwości Kościół stara się pomagać rodzinom ubogim i dzieciom przebywającym w szpitalach rozdając: odzież, środki czystości i słodczyce, a także więźniom oraz pacjentom Zakładu Opieki.

Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce „Eckankar” Religion of the Light and Sound of God

9.16

Adres:	00-240 Warszawa, Al. Solidarności 64 m.104	www.eckankar.org
Data powstania na terenie Polski: 1977		Data rejestracji: 1997

Województwa	Wierni	Duchowni	Jednostki kościelne
Ogółem 2006	26	7	1
2007	25	7	1
2008	24	7	1
kujawsko-pomorskie	2	–	–
małopolskie	5	1	–
mazowieckie	14	6	1
w tym Warszawa	13	6	1
podkarpackie	1	–	–
śląskie	2	–	–

Źródło wiary zawarte jest w świętej księdze Shariat-Ki-Sugmad (Droga Wiecznego). Członkowie związku wierzą, że Duch Święty, przejawiający się jako światło lub dźwięk, jest duchową esencją łączącą każdego z Bogiem. Mahanta – żyjący mistrz służy jako Wskazujący Drogę i jako przewodnik duchowy. Wzrost duchowy dokonuje się poprzez świadome połączenie z Duchem Świętym.

Członkowie Związku praktykują: dobrowolne, indywidualne ćwiczenia duchowe, studiowanie duchowych lekcji oraz dobrowolnie uczestniczą w nabożeństwach i grupowym studiowaniu lekcji – „Satsang”. Nowi członkowie będący osobami pełnoletnimi przyjmowani są po złożeniu pisemnej deklaracji.

Związek wydaje co miesiąc pismo wewnętrzne dla członków pod nazwą *Mistyczny świat* w nakładzie 24 egz.

Związek w Polsce jest statutowym członkiem międzynarodowej organizacji ECKANKAR z siedzibą w Chanhassen w USA.

Kościół Chrześcijański „Jezus Żyje”**9.17**

Adres:	99-300 Kutno, ul. Żółkiewskiego 3/1 (<i>nieaktualny</i>)	Tel. 24-254-77-61
E-mail:	jerzyprzeradowski@tlen.pl	
Data rejestracji: 1997		

Kościół posiada pięć zborów: w Kutnie, Piotrkowie Trybunalskim, Połczynie Zdroju, Świebodzinie i w Płocku oraz trzy placówki: w Łęczycy, Sieradzu i Turku. Łączna liczba wiernych Kościoła w 2002 r. wynosiła 61, a liczba duchownych – 9.

Kościół wydaje dwumiesięcznik *Głos Uzdrawiania* w 500 egz.

Kościół Chrześcijański Nowe Życie**9.18**

Adres:	21-401 Lublin, ul. Krochmalna 24	
E-mail:	biuro@nowezycie.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1997	Data rejestracji: 2005	

Kościół do 2005 r. funkcjonował pod nazwą *Kościół Chrześcijański w Świdniku*. Obecną nazwę nadano kościołowi po przenosinach do Lublina i pod taką został zarejestrowany. Nazwa kościoła wskazuje na nowe życie, które każdy wierzący członek kościoła otrzymał w momencie nowego narodzenia – wyznania wiary w osobę i dzieło Jezusa Chrystusa.

Podstawowym źródłem wiary jest Biblia, która jest jedynym i ostatecznym autorytetem w sprawach wiary.

Kościół pomaga dzieciom z Pogotowia Opiekuńczego w Lublinie oraz więźniom z Zakładu Karnego we Włodawie i Aresztu Śledczego w Krasnymstawie.

Związek Buddystów Czan**9.19**

Adres:	02-791 Warszawa, ul. Na Uboczu 8/39	Tel. 22-649-86-70
E-mail:	czan@czan.org.pl; budwod@budwod.com.pl	www.czan.org.pl
Data rejestracji: 1997		

Związek zrzesza buddystów praktykujących czan (jap. *zen*) według nauk Mistrza Szeng-jena i jego ucznia Johna Crooka, który jest głównym nauczycielem i prowadzącym od wielu lat odosobnienia w Polsce. Linia nauk, którą reprezentuje Mistrz Szeng-jen łączy dwie tradycje chińskiego buddyzmu, Linji (jap. Rinzai) oraz Caodong (jap. Soto). Związek jest organizacją afiliowaną przy Western Chan Fellowship z Wielkiej Brytanii. W 2001 r. Związek liczył 150 członków skupionych w Warszawie i okolicach oraz w woj. wielkopolskim i dolnośląskim.

Chrześcijański Związek Wyznaniowy „Źródło”**9.20**

Adres:	10-190 Olsztyn, ul. Wodna 9	Tel. 89-523-83-59
Data rejestracji: 1997		

Brak danych o doktrynie.

Związek liczył w 2008 r. 69 wyznawców, 2 nauczycieli. Posiadał także 1 świątynię w woj. warmińsko-mazurskim.

Miejscowy Kościół w Lublinie

9.21

Adres:	Natalin, 21-002 Jastków, ul. Szelestna 23	Tel. 81-502-20-83
Data powstania na terenie Polski:	1991	Data rejestracji: 1998

Podstawą życia i nauczania Kościoła jest osoba Pana Jezusa Chrystusa i jego nauka, zawarta w Piśmie św., które jest jedynym i wystarczającym źródłem wiary.

Kościół nie posiada określonego rodowodu doktrynalnego. Nie odrzuca całości tradycji chrześcijaństwa pielęgnowanych przez katolicyzm, prawosławie i protestantyzm, stara się czerpać z tych tradycji, które mają rodowód biblijny. Kościół reprezentowany jest przez Radę Starszych.

Członkowie Kościoła zobowiązani są min. do: porannej modlitwy indywidualnej, modlitewnego czytania Pisma św., modlitwy zbiorowej, uczestniczenia w cotygodniowych spotkaniach Stołu Pańskiego i głoszenia ewangelii osobiście i zbiorowo. Członkiem Kościoła może zostać osoba, która osobiście przyjęła Pana Jezusa Chrystusa jako swojego Pana i Zbawiciela poprzez uwierzenie w niego sercem i wyznanie go ustami.

Kościół w 2006 r. był zorganizowany w jeden zbór, posiadał 2 duchownych, liczył 17 wiernych zamieszkałych na terenie woj. lubelskiego.

Zbór w Opolu – „Społeczność Wywołanych”

9.22

Adres:	46-070 Komprachcice, ul. Cmentarna 9
Data rejestracji:	1998

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Centrum Chrześcijańskie „Miecz Ducha”

9.23

Adres:	62-800 Kalisz, ul. Poznańska 45	Tel. 62-598-76-34
E-mail:	biuro@mieczducha.pl	www.mieczducha.pl
Data powstania na terenie Polski:	1997	Data rejestracji: 1998

Województwa	Wierni	Duchowni	Jednostki kościelne	
Ogółem	2006	368	5	1
	2007	360	5	1
	2008	250	3	–
wielkopolskie		250	3	–

Grupa powstała w wyniku odłączenia się charyzmatycznej wspólnoty „Emanuel” od Kościoła rzymskokatolickiego.

Źródłem wiary Kościoła jest Pismo Św. Członkowie Kościoła wierzą w trójjedynego Boga, w śmierć i zmar-

tychwstanie Jezusa Chrystusa, w zbawienie, poprzez wiarę w Jego odkupieńczą ofiarę. Do zobowiązań członków należy prowadzenie życia zgodnego z ewangelią, a także: indywidualna modlitwa i studiowanie Słowa Bożego, spotkania w grupach domowych raz w tygodniu, udział w niedzielnych nabożeństwach, kwartalnych spotkaniach członków Kościoła oraz raz w roku w spotkaniach sprawozdawczych.

Kościół prowadzi „Klub przedszkolaka”, z którego korzysta 18 dzieci oraz Szkołę Biblijną – 10 uczniów. Wydaje czasopismo *Miecz Ducha* w nakładzie 1200 egz. oraz książki o tematyce religijnej.

Członkiem Kościoła może być osoba pełnoletnia (lub młodsza za zgodą rodziców bądź opiekunów) dobrowolnie zgłaszająca swoją kandydaturę.

Do 2007 r. kościół funkcjonował pod nazwą *Chrześcijański Kościół „Miecz Ducha” w Kaliszu*.

Zgromadzenie Braci i Sióstr „Politeistów”**9.24**

Adres: 53-224 Wrocław, ul. Bzowa 35/14	Tel. 71-21-07-02
Data powstania na terenie Polski: 1997	Data rejestracji: 1998

Zgromadzenie nie odwołuje się bezpośrednio do etnicznych wierzeń Słowian, nie jest oparty na innych religiach. System religijny powstały na podstawie intelektualnych objawień założycieli Zgromadzenia.

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Chrześcijan w Rybniku**9.25**

Adres: 44-200 Rybnik, ul. Kościuszki 59d m. 15	Tel. 32-42-30-509
Data rejestracji: 1998	

Kościół w Rybniku jest gminą chrześcijańską, wierni starają się praktykować zasady zapisane w Biblii, formy mają charakter zbliżony do pierwotnego chrześcijaństwa.

W Kościele nie ma podziału na kler i laikat, na czele Kościoła stoi dwóch starszych Kościoła. W 2000 r. liczył 22 wiernych skupionych w woj. śląskim.

Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba**9.27**

Adres: 04-736 Warszawa, ul. Dziecielin 5/208E
Data rejestracji: 1998

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Chrześcijański „Otwarte Drzwi”**9.28**

Data rejestracji: 1998

Brak danych o adresie, doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”**9.29**

Adres:	91-025 Łódź, ul. Turoszowska 1/59	Tel. 42-257-42-51
E-mail:	tadeusz@hatha-yoga.pl	
Data powstania na terenie Polski:	1994	Data rejestracji: 1998

Związek posiada charakter organizacji, która ma ułatwić praktykę i popularyzację wyznania. Został założony przez osoby praktykujące hatha jogę według szkoły mistrza B.K.S. Iyengara żyjącego i nauczającego w Poonie blisko Bombaju. Związek propaguje Hatha Jogę zarówno od strony praktyki jak i sfery religijno-filozoficznej ukazując związany z tym styl życia.

Za źródło wiary uznawane są księgi: Joga – Sutry (Patańdźali), Hatha – Joga – Pradipika (Svatmarna), Drzewo Jogi, Światło Jogi, Pranajama (B.K.S. Iyengar) oraz Bhagawat – Gita.

Rolę modlitwy pełni praktyka (indywidualna lub zbiorowa), asan (ćwiczenia fizyczne), pranajamy (ćwiczenia oddechowe) i medytacja. Związek wydaje ulotki i plakaty informacyjne.

Członkowie przyjmowani są na podstawie wpisania na listę członków związku po złożeniu pisemnej deklaracji u nauczyciela. Obecnie Związek liczy 100 członków skupionych w woj. łódzkim.

**Warszawski Kościół Międzynarodowy
Warsaw International Church****9.31**

Adres:	02-927 Warszawa, ul. Zawojska 9	Tel. 22-842-23-51
E-mail:	pastor@wic.org.pl	www.wic.org.pl
Data powstania na terenie Polski:	1984	Data rejestracji: 2000

Kościół grupuje chrześcijan z wielu krajów i wielu wyznań, a jego celem jest zapewnienie obcokrajowcom przebywającym w Polsce wspólnego miejsca spotkań i nabożeństw, które odbywają się naprzemiennie według różnych formuł liturgicznych.

W 2007 r. Kościół liczył 70 członków i 9 osób duchownych, posiada kościół w Warszawie na ul. Miodowej 21.

Kościół wspiera finansowo: cztery Domy Dziecka oraz ubogich i uchodźców.

Kościół Miłosierdzia Jezusowego**9.33**

Adres:	87-100 Toruń, ul. Szosa Chełmińska 128a m. 1	
Data rejestracji:	2001	

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Ewangeliczny w RP**9.34**

Adres:	85-370 Bydgoszcz, ul. Żyzna 14	Tel. 52-340-74-54
E-mail:	kosciolewangeliczny@op.pl	www.ke.w.pl
Data rejestracji: 2003		

Po reorganizacji w 1988 r. *Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego*, nastąpiło usamodzielnienie jego składowych konfesji. Wtedy rozpoczął działalność *Kościół Ewangelicznych Chrześcijan*, z którego w 2003 r. wydzielił się *Kościół Ewangeliczny*.

W 2007 r. Kościół liczył 200 członków, 8 osób duchownych, posiadał 3 świątynie i 3 zbory. Prowadzi 3 szkoły niedzielne dla dzieci do których uczęszczało 39 uczniów oraz seminarium biblijne – 30 uczniów. W 2007 r. wydał *Biuletyn zborowy* w nakładzie 80 egz. W 2007 r. Kościół zorganizował pomoc finansową dla potrzebujących w Ghanie oraz chorych i niskouposażonych.

Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP
Jewish Old Testament Community**9.35**

Adres:	05-500 Nowa Iwiczna, ul. Zimowa 44 (<i>nieaktualny</i>)	
E-mail:	starozakonni@interia.pl	www.jewishcem.waw.pl
Data rejestracji: 2003		

Głównym celem gminy poza organizacją spraw wyznaniowych jest ochrona zabytków kultury żydowskiej w Polsce. Działa ona w opozycji do Związku Wyznaniowych Gmin Żydowskich w RP. Stara się przeciwstawić się dalszej likwidacji ocalałych zabytków żydowskiej kultury duchowej i materialnej.

Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”

9.36

Adres:	81-531 Gdynia, ul. Wielkopolska 250	Tel. 58-669-19-43
E-mail:	kontakt@domata.pl	www.domata.pl
Data powstania na terenie Polski: 1998		Data rejestracji: 2003

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Jednostki kościelne
Ogółem 2006	170	10	4	4
2007	150	13	3	3
2008	170	11	4	3
pomorskie	120	6	1	1
śląskie	30	4	2	1
warmińsko-mazurskie	20	1	1	1

Kościół Chrześcijański, który rozpoczął swą działalność w 1998 r. skupia swoją uwagę przede wszystkim na głoszeniu Ewangelii Jezusa Chrystusa oraz nauczaniu życia chrześcijańskiego. Źródłem wiary jest Biblia – jako jedyne i nieomyłne Boże

Słowa. Zasady wiary określone są w Biblii i są to: Bóg jest jeden w trzech osobach, człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże, człowiek stał się grzesznikiem przez nieposłuszeństwo i potrzebuje odkupienia przez wiarę w ofiarę Jezusa, Chrzest wodny przez zanurzenie, Chrzest w Duchu św., uzdrowienie, powtórne przyjście Jezusa.

Członkowie Kościoła są zobowiązani w wymiarze codziennym do: osobistej modlitwy, rozważania Bożego Słowa, świadczenia o Jezusie, natomiast w wymiarze dłuższym: do regularnego uczęszczania do Kościoła (przede wszystkim na niedzielne nabożeństwa i modlitwę) i angażowanie się w pracę Kościoła.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez wyznanie prawdy wiary i złożenie dobrowolnej deklaracji przystąpienia do Kościoła. Przyjmowane są osoby pełnoletnie i niepełnoletnie (w wypadku tych ostatnich za zgodą przedstawicieli ustawowych).

Kościół w ramach akcji charytatywnych pomaga ubogim.

Chrześcijański Kościół Reformacyjny

9.37

Adres:	00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8 lok. 524 (nieaktualny)	Tel. 22-828-50-90
Data rejestracji: 2003		

Kościół powstał w wyniku reorganizacji struktur Centrum Biblijnego „Jezus Jest Panem”. *Chrześcijański Kościół Reformacyjny* jest niezależnym kościołem protestanckim, jego celem jest promowanie wartości judeo-chrześcijańskich zawartych w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Kościół zabiera głos w kwestii stosunków polsko-żydowskich promując idee szeroko pojętego pojednania Żydów i chrześcijan oraz przeciwdziałania ksenofobii, rasizmowi i antysemityzmowi. Kościół prowadzi program nauczania biblijnego w formie kursów szkoleniowych (szkoły niedzielne). W zakresie pracy duszpasterskiej w Kościele praktykuje się formułę błogosławieństwa udzielanego dzieciom po narodzinach (zamiast chrztu niemowląt), chrzest w wodzie przez zanurzenie osób świadomie wierzących i udzielanie ślubów.

Regularne nabożeństwa odbywają się w każdą niedzielę (w Domu Sztuki w Warszawie). W ciągu tygodnia organizowane są spotkania modlitewne (w Domu Sztuki bądź w mieszkaniach członków Kościoła).

Związek Taoistów Tao Te King**9.39****Adres:** 91-478 Łódź, ul. Pogodna 11

Data powstania na terenie Polski: 1992

Data rejestracji: 2004

Źródła i zasady wiary oparte są o księgę Tao Te King – wiarę w bezimienne Tao – źródło istnienia wszechrzeczy, przedwieczną energię manifestującą się w świecie przejawionym jako stała zasada ciągłej przemiany Yin i Yang. Praktyka oparta jest o przekaz zawarty w nauczaniu Mistrzów Duchowych. Związek ma na celu propagowanie idei i wartości taoistycznych.

Do obowiązków członków w wymiarze codziennym należy indywidualna praktyka medytacyjna ruchowa i siedząca, natomiast w wymiarze dłuższym – medytacja grupowa. Przyjmowanie nowych członków następuje poprzez udział we wspólnych praktykach z nauczycielem i działaniach na rzecz związku.

W 2008 r. Związek liczył 200 członków i 10 osób duchownych skupionych w dwu ośrodkach.

Unia Ewangelikalna w RP**9.40****Adres:** 50-266 Wrocław, ul. Św. Jadwigi 12

Tel. 71-346-99-00

Data powstania na terenie Polski: 2004

Data rejestracji: 2004

Źródłem wiary jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Stanowi ono nadrzędny autorytet w sprawach wiary i postępowania.

Do zobowiązań członków należy w wymiarze codziennym modlitwa indywidualna i lektura Pisma Św., a w wymiarze dłuższym regularny udział w nabożeństwach – życiu eklezjalnym istniejących kościołów i społeczności chrześcijańskich.

Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie pisemnej deklaracji o przystąpieniu, podpisanie wyznania wiary Unii Ewangelikalnej.

Unia prowadzi Ewangelikalną Wyższą Szkołę Teologiczną do której uczęszcza 61 osób. Wydaje plakaty i ulotki informacyjne.

W 2008 r. liczba członków wynosiła 107.

Ewangeliczny Kościół Chrześcijański**9.41****Adres:** 44-240 Żory, Os. Pawlikowskiego 6D/6

Data rejestracji: 2006

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Prezbiteriański**9.42****Adres:** 01-376 Warszawa, ul. Dźwigowa 53

Data rejestracji: 2006

Brak danych o doktrynie.

W 2006 r. Kościół liczył 200 członków i 3 duchownych, zamieszkałych w Warszawie.

Kościół Armia Zbawienia w RP The Salvation Army

9.43

Adres:	00-865 Warszawa, ul. Waliców 25 lok. 5	
E-mail:	joseph_pawlowski@ger.salvationarmy.org	www.salvationarmy.org
Data powstania na terenie Polski:	2005	Data rejestracji: 2006

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Jednostki kościelne
Ogółem 2006	116	3	–	1
2008	35	3	1	1
mazowieckie	20	2	1	–
w tym Warszawa	20	2	1	–
warmińsko-mazurskie	15	1	–	1

Kościół protestancki o charakterze ewangelikalnym, metodystycznym i uświęceniowym, zorganizowany w sposób hierarchiczny na podobieństwo organizacji militarnych.

Założycielem Armii Zbawienia był pastor metodystyczny William Booth (1829-1912), który uznał, że jego misją jest głoszenie Ewangelii nie w kościołach, ale na ulicach Londynu, zwłaszcza bezdomnym i żebrakom. W tym celu wspólnie z żoną Catherine, powołał w 1865 *Misję Chrześcijańską Wschodniego Londynu*, którą w 1878 przemianował na *Armię Zbawienia*. Razem z nową nazwą Booth wprowadził nowy styl z mundurami, stopniami wojskowymi oraz sztandarami. Od tego momentu ruch zaczął się szybko rozwijać i obecnie liczy ponad 25 tysięcy oficerów, 2,5 miliona żołnierzy (członków), 4,5 miliona wolontariuszy i 100 tysięcy pracowników pracujących w 114 krajach świata oraz prowadzących szpitale, ośrodki dla bezdomnych i uzależnionych, domy starców. Obejmują pomocą 30 milionów ludzi. Członkowie Kościoła angażują się w walkę z wyzyskiem seksualnym kobiet oraz w dystrybucję żywności w Afryce.

Doktryną religijną Kościoła jest salwacjonizm, który wyrasta z tradycji arminiańskiej oraz metodystycznej. Jednocześnie interpretuje on chrześcijaństwo jako duchową walkę, w której Bóg potrzebuje własnej armii. Jedyną podstawą wiary jest Pismo Święte (*zasada Sola scriptura*). Armia Zbawienia nie praktykuje rytuałów i sakramentów – ani chrztu, ani Wieczery Pańskiej. Każdy z członków (żołnierzy) Armii Zbawienia, poza akceptacją przywództwa i obowiązku pracy ewangelizacyjnej lub charytatywnej (na zasadzie wolontariatu) zobowiązany jest do przyjęcia zasad wiary i złożenia przysięgi wojskowej, która zastępuje chrzest. Przysięga zakłada wyznanie Jezusa Chrystusa jako jedynego Pana i Zbawiciela oraz zobowiązanie do posłuszeństwa Duchowi Świętemu, modlitwy, służby i studiowania Pisma Świętego. Żołnierze zobowiązują się również do abstynencji od alkoholu, tytoniu, narkotyków, niekorzystania z pornografii oraz wystrzegania się gier hazardowych. Każdy z nich ma obowiązek osobistego głoszenia Królestwa Bożego i konieczności nawrócenia oraz przekazywania części swoich zarobków na potrzeby wspólnoty.

Główne zasady wiary Armii Zbawienia znane są jako Przymierze Żołnierza, składane podczas zaprzysiężenia:

1. Wierzymy, że Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu zostało spisane pod Bożym natchnieniem oraz że stanowi ono jedyną boską podstawę chrześcijańskiej wiary i praktyki.
2. Wierzymy, że jest jeden Bóg, nieskończenie doskonały, Stwórca, Kontynuator i Namiestnik wszechrzeczy; jest On również jedynym obiektem oddawania czci.
3. Wierzymy w trzy osoby boskie - Ojca, Syna i Ducha Świętego – niepodzielne w swej istocie i równe w mocy i chwale.
4. Wierzymy, że w osobie Jezusa Chrystusa natura boska i ludzka współistnieją, tak że jest On prawdziwie i całkowicie Bogiem oraz prawdziwie i całkowicie człowiekiem.
5. Wierzymy, że nasi pierwsi rodzice zostali stworzeni w stanie niewinności, lecz poprzez swe nieposłuszeństwo stracili swą czystość i szczęście; w konsekwencji swego upadku wszyscy stali się grzesznikami, całkowicie zdeprawowani, i jako tacy podlegają sprawiedliwemu gniewowi Boga.
6. Wierzymy, że Pan Jezus Chrystus poprzez swe cierpienie i śmierć odkupił cały świat, aby każdy mógł być zbawiony.

7. Wierzymy, że nawrócenie do Boga, wiara w naszego Pana Jezusa Chrystusa oraz odrodzenie w Duchu Świętym są niezbędne do zbawienia.
8. Wierzymy, że jesteśmy usprawiedliwieni z łaski przez wiarę w naszego Pana Jezusa Chrystusa; ten zaś, kto uwierzy, ma świadectwo w sobie.
9. Wierzymy, że trwanie w stanie zbawienia zależy od trwania w posłuszeństwie wiary w Chrystusie.
10. Wierzymy, że przywilejem wszystkich wierzących jest być całkowicie uświęconym, i że ich cały duch, dusza i ciało mogą być zachowane bez skazy, aż do przyjścia naszego Pana Jezusa Chrystusa.
11. Wierzymy w nieśmiertelność duszy, zmartwychwstanie ciała, sąd ostateczny przy końcu świata, wieczne szczęście sprawiedliwych, oraz w niekończącą się karę nieprawych.

Pierwszą placówkę w Polsce Kościół założył w 2005 r. pod nazwą *Korpus Warszawski*, który prowadzi spotkania informacyjne pt. „Pierwsze kroki z armią” oraz regularne studia biblijne dla osób chcących zapoznać się z nauką Pisma Świętego. Co niedzielę odbywają się nabożeństwa. Jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP.

Wyznania różne, o których brak nowych danych od ostatniej edycji Informatora

Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej

3.10

Adres:	25-635 Kielce, ul. Kowalczewskiego 11/16	Tel. 41-368-84-30
E-mail:	jeziernicki@post.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1929		Data rejestracji: 1988

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2001	670	44	4	26
2002	860	34	3	25
2003	813	35	4	30
lubelskie	247	11	–	11
łódzkie	12	1	–	1
mazowieckie	135	3	2	3
w tym Warszawa	60	1	1	1
podkarpackie	30	2	–	2
pomorskie	36	2	–	2
śląskie	13	1	–	1
świętokrzyskie	205	7	1	5
warmińsko-mazurskie	30	2	–	2
wielkopolskie	35	2	–	2
zachodniopomorskie	70	4	1	1

Kościół założony w 1929 r. na zjeździe w Starej Czołnicy (d. woj. wołyńskie), w wyniku połączenia odłamów ruchu zielonoświątkowego z Polski centralnej oraz z kresów. Po wojnie jak kilka innych ugrupowań zmuszony został do unifikacji w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego i odzyskał osobowość prawną z chwilą jego rozpadu w roku 1988. Ważną rolę odgrywa w nim „kościół domowy”, którego patriarchą jest ojciec rodziny. Organizacyjnie poszczególne zbory są jednostkami autonomicznymi. Duchowni nazywani są prezbiterami.

Kościół posiada 7 punktów nauczania religii, w których w 2003 r. uczyło się 170 uczniów. Kościół prowadzi działalność ewangelizacyjną na terenie całego kraju.

W 2003 r. Kościół liczył 813 wyznawców i 35 duchownych. Posiadał także 4 świątynie i 30 parafii.

Jednota Braci Polskich

3.27

Adres:	50-240 Wrocław 60, ul. Jagiellończyka 16/3	Tel. 71-791-56-55
Data powstania na terenie Polski: 1945	Data rejestracji: 1967	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie w prywatnych domach	Zbory
Ogółem 2000	224	29	1	5
2001	189	8	1	7
2002	221	15	7	7
dolnośląskie	123	3	1	1
kujawsko-pomorskie	18	2	1	1
lubuskie	15	2	1	1
mazowieckie	15	2	1	1
w tym Warszawa	15	2	1	1
opolskie	16	2	1	1
pomorskie	18	2	1	1
wielkopolskie	16	2	1	1

Ugrupowanie założone w 1945 r. przez ewangelickiego duchownego ks. Karola Grycza Śmiłowskiego jako odrodzony ruch dawnych Braci Polskich (XVI-XVII w.). Po śmierci założyciela w 1959 r. Jednota przeszła ewolucję ideową. Wyodrębniły się z niej dwie odrębne grupy: Jednota Braci Polskich – Unitarianie i Zbór Panmonistyczny.

Siedzibą Jednoty jest Wrocław. W r. 1984 do Jednoty weszła grupa zielonoświątkowców, która przyczyniła się do ufor-

mowania obecnej postaci duchowej wspólnoty. Przy zachowaniu pewnych elementów tradycji ariańskiej (np. antytrynitaryzm) dominują w niej obecnie rysy pobożności zielonoświątkowej.

Całe Pismo Święte jest podstawą prawd wiary i moralności oraz normą życia chrześcijańskiego i organizacji zboru. Doktryna oparta jest na Dekalogu.

Nowi członkowie przyjmowani są po przyjęciu chrztu wodnego przez całkowite zanurzenie i wiarę w Boga i Syna – Jego ofiarę na krzyżu.

Wyznawcy zobowiązani są do modlitwy osobistej, rodzinnej, zbiorowej, do udziału w nabożeństwach sobotnich i okolicznościowych (Wielkanoc, Zesłanie Ducha św.). W 2003 r. ich liczba wynosiła 260.

Kościół Chrześcijański „Arka” w Poznaniu

3.49

Adres:	60-725 Poznań ul. Łukaszewicza 2	Tel. 61-865-45-48
E-mail:	arka@arka.org.pl	www.arka.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1992	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2003	90	4	2
2004	75	3	1
2005	76	3	1
wielkopolskie	76	3	1

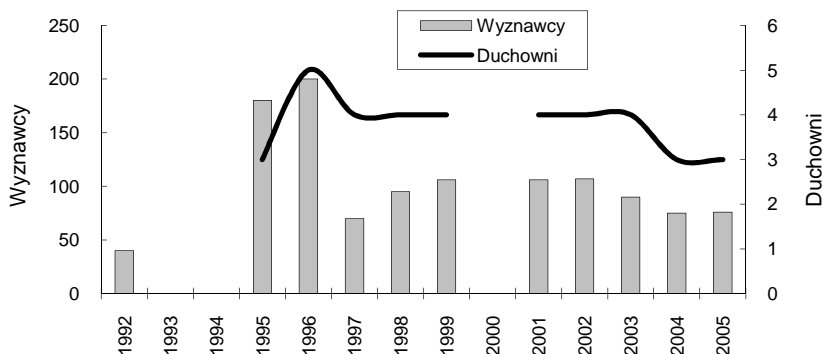
Kościół reprezentuje nurt Kościołów lokalnych. Jego celem jest głoszenie ludziom Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie, pielęgnowanie życia chrześcijańskiego oraz pogłębianie jedności między chrześcijanami. Podstawą wiary jest

Biblia (Stary i Nowy Testament). Na czele Kościoła stoi Rada Starszych, której przewodzi pastor.

Członkiem Kościoła może zostać każdy kto świadomie uczynił Jezusa Chrystusa swoim Panem i Zbawicielem oraz potwierdził to poprzez chrzest w wodzie i w praktyczny sposób wyraża pragnienie uczestniczenia w życiu Kościoła.

Kościół posiada punkt nauczania religii do którego uczęszczało w 2005 r. 18 uczniów. Objemuje pomocą dzieci z rodzin patologicznych byłych więźniów oraz osoby najuboższe i bezdomne (w 2002 r. Kościół uczestniczył w międzynarodowej akcji pomocowej „Feed the Hungry”).

Propagowane jest aktywne życie duchowe przejawiające się m.in.: systematyczną modlitwą, czytaniem Pisma Świętego, gotowością do składania świadectwa o Jezusie. Kościół utrzymuje stałą mobilizację członków w aspekcie rozwoju duchowego i głoszenia ewangelii.

Kościół „Chrystus dla Wszystkich” Church „Christ For All”

3.54

Adres:	70-340 Szczecin, ul. Bohaterów Warszawy 26	Tel. 91-448-61-16
E-mail:	kcdw@wp.pl	www.kcdw.szczecin.pl
Data powstania na terenie Polski: 1993		Data rejestracji: 1993

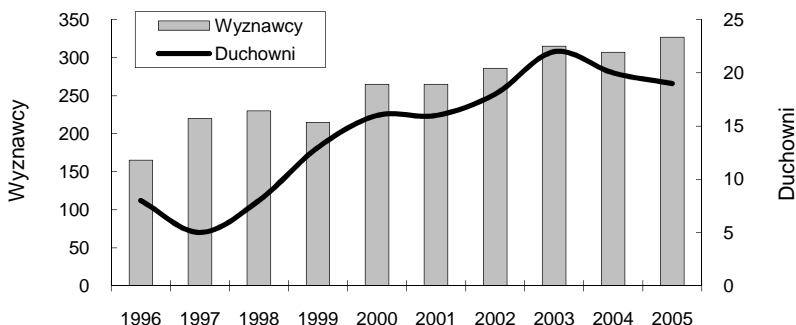
Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Zbory/ misje
Ogółem 2003	315	22	6	6/2
2004	307	20	6	6/-
2005	327	19	6	6/-
kujawsko-pomorskie	45	4	1	1
opolskie	55	4	1	1
wielkopolskie	67	5	1	1
zachodniopomorskie	160	6	3	3

Kościół związany jest z nurtem zielonoświątkowym. Podstawę jego nauczania stanowi założenie, że Pismo Święte – Słowo Boże Starego i Nowego Testamentu jest wyłączną i jedyną nieomylną normą wiary i życia chrześcijańskiego.

Naczelną władzę w Kościele sprawuje Synod,

zwierzchnikiem jest prezbiter-pastor. Kościół posiada sześć zborów w: Szczecinie, Stargardzie Szczecińskim, Toruniu, Koninie, Strzelcach Opolskich i Gorzowie Wlkp. W 2003 r. istniały także dwie misje w: Mielcu i Połczynie Zdroju. Wyznanie prowadzi Szkołę Biblijną pod nazwą *Przymierze* oraz świetlicę środowiskową. Od kilku lat są prowadzone: akcja *Pomocna dłoń* – wydawanie żywności i odzieży potrzebującym i *Akcja Gwiazdkowa Niespodzianka*, która obejmuje pomocą dzieci z domów dziecka i rodzin ubogich, wydawane są też paczki żywnościowe dla biednych rodzin.

Wierni Kościoła powinni: prowadzić uporządkowane życie modlitewne, codziennie czytać Słowo Boże, czynnie uczestniczyć w życiu Kościoła, składać dobre świadectwo, być posłusznym przełożonym Kościoła, przykładnie żyć we własnej rodzinie i miejscu pracy.

Zbór Ewangeliczny „Betel” w Warszawie Bethel Evangelical in Warsaw

3.59

Adres:	03-576 Warszawa, ul. Radzywińska 167	Tel. 22-679-42-89
Data powstania na terenie Polski:	1993	Data rejestracji:
		1994

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2002	20	3	1	1
2005	15	1	1	1
mazowieckie	15	1	1	1
w tym Warszawa	15	1	1	1

Zbór jest społecznością o orientacji ewangelicznej, jednoczącą chrześcijan wyznających prawdy wiary zawarte w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu.

Swoją nauką i praktyką nawiązuje do chrześcijaństwa apostołskiego oraz wszystkich nurtów w historii chrześcijaństwa, które głosiły i zachowywały nowotestamentowe prawdy wiary. Zbór utożsamia się z ideami Reformacji protestanckiej realizowanymi przez takie społeczności jak: waldensi, bracia czescy, anabaptyści, menonici, baptyści i inne pokrewne wyznania ewangeliczne.

W swojej nauce Zbór podkreśla nadrzędny autorytet Biblii. Zbór złożony z odrodzonych i ochrzczonych chrześcijan przestrzega dyscypliny apostołskiej, głosi ewangelię, naucza wierzących, sprawuje nad nimi duchową pieczę, troszczy się także o potrzeby materialne swoich członków oraz osoby spoza swojego kręgu.

Na czele Zboru stoi Rada Starszych, której przewodzi Pastor. Decyzje zapadają większością głosów. Starsi, Diakoni i Misjonarze Zboru przewodzą społeczności, służąc jej i zachęcając ją do służby. Zbór pomaga osobom biednym i chorym. Celem Zboru jest min.: głoszenie ewangelii wszystkim ludziom, pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród jego członków oraz rozwój życia modlitewnego i dokonywanie obrzędów nowotestamentowych.

Nowi członkowie Zboru na znak duchowego spotkania z Chrystusem przyjmują chrzest przez zanurzenie w wodzie.

Zbór utrzymuje bliskie kontakty z wieloma zborami o podobnej nauce i praktyce w kraju i za granicą.

Kościół Anglikański w Polsce

The Anglican Church in Poland

3.79

Adres:	00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 12	Tel. 22 621-41-65
E-mail:	emmanuel@it.com.pl; jod@arts.gla.ac.uk	
Data powstania na terenie Polski: 1995		Data rejestracji: 1996

Województwa	Wierni	Duchowni	Parafia
Ogółem 2002	52	2	1
2003	28	1	1
mazowieckie	28	1	1
w tym Warszawa	28	1	1

Źródłem wiary członków wyznania jest Pismo Święte oraz Modlitewnik Ogólny (Book of common Prayer) zatwierdzony w 1662 r. jako Modlitewnik Kościoła Anglikańskiego. Zasady wiary stanowi 39 Artykułów Wiary (pochodzących z II poł. XVI w), które można ująć w ten sposób, iż dozwolone jest wszystko co nie byłoby sprzeczne z nauką Pisma Świętego.

Kościół Anglikański utrzymuje równowagę między Najświętszym Sakramentem i Słowem Bożym. Pretenduje do roli „Via Media” (Droga średnia) między Kościołem Rzymskokatolickim a wyznaniem Protestantckimi.

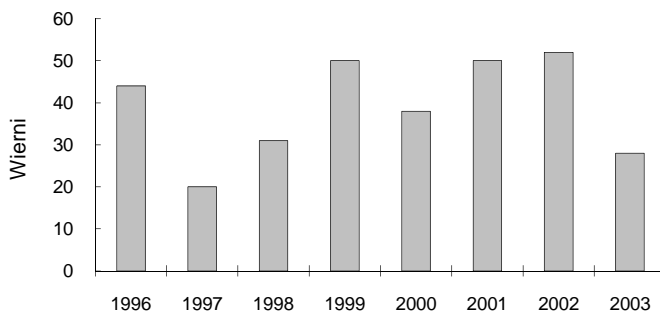
Członkowie zachęceni są do codziennego czytania Pisma Św. i do modlitwy.

W Kościele obowiązuje chrzest, który jest udzielany dorosłym i dzieciom. Kiedy ochrzczony dojrzevia wiarą dokonuje się konfirmacji czyli potwierdzenia wiary. Po konfirmacji wierny ma prawo brać udział w Komunii Św.

W Polsce Kościół posiada parafię w Warszawie, która jest placówką Kościoła należącą do Diecezji Kościoła Anglikańskiego w Europie (Okręg Wschodni). Zbór w Gdańsku, który skupiał młodzież różnych wyznań przestał funkcjonować w 2003 r.

Kościół prowadzi szkołę niedzielną, wspiera dom opiekuńczy dla starców oraz dzieci z sierocińca w Kosowie.

Świątynia anglikańska została zniszczona w czasie wojny, obecnie nabożeństwa odbywają się w Warszawie w kaplicy rzymskokatolickiej.

Polski Ewangeliczny Kościół Braterski Independent Evangelical Church

3.82

Adres: 42-612 Tarnowskie Góry, ul. Pyskowska 56	Tel. 32-285-35-94
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1997

Województwa	Wy- znawcy	Duchow- ni	Miejsca kultu	Jednostki kościelne
Ogółem 2003	83	16	12	8
2004	91	16	12	12
2005	94	19	15	11
lubelskie	16	3	4	4
łódzkie	8	1	1	1
śląskie	57	12	8	5
świętokrzyskie	1	1	–	–
warmińsko-mazurskie	9	1	1	1
zachodniopomorskie	3	1	1	1

W Kościele stosowane jest powszechne kapłaństwo wierzących bez ordynacji, konsekracji, hierarchii i sakramentów. Zbór jest samodzielny, zachowuje nowotestamentową naukę o rozdziale Kościoła i Państwa i pełnej niezależności od zewnętrznych czynników religijnych.

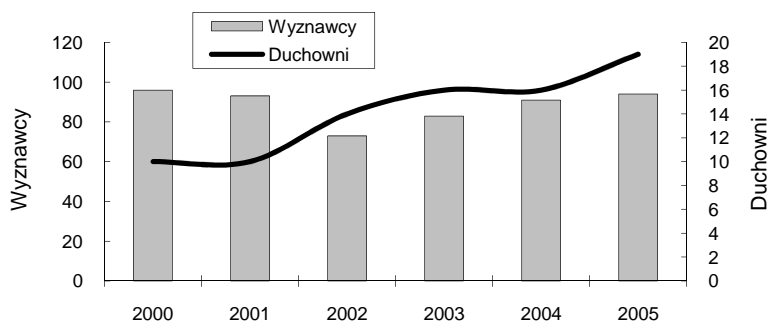
Źródłem wiary jest Biblia – Słowo Boże – wyłączna i jedyna norma wiary i życia chrześcijańskiego.

Kościół posiada zbór w Tarnowskich Górach i dwie placówki (w Mikołowie i we Wrocławiu) oraz siedem placówek misyjnych.

Członkowie i sympatycy Kościoła spotykają się dla wspólnego czytania i rozważania Piśma Świętego oraz modlitwy. Do zobowiązań członków Kościoła należy: czytanie Biblii i modlitwa, pielęgnowanie i odwiedzanie chorych, samotnych, ludzi w podeszłym wieku i potrzebujących pomocy. W niedziele i święta odbywają się nabożeństwa. Kandydat na członka zboru składa świadectwo swojego nawrócenia i odrodzenia przed zбором i prosi o chrzest (praktykowany jest chrzest dorosłych).

Kościół wydaje czasopismo: *Dobra Wiadomość* w nakładzie 100 egz., wspomaga też osoby niepełnosprawne (wózki inwalidzkie) oraz ubogie dzieci (paczki świąteczne i odzież).

Kościół należy do Rady Zborów Ewangelicznych z siedzibą w Poznaniu jest także członkiem Federation of Independent Evangelical Churches.

Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku

Jewish Independent Congregation in Gdansk

5.04

Adres:	80-298 Gdańsk, ul. Harfowa 18	Tel. 58-522-64-92
E-mail:	ngwm@interia.pl	http://ngwm.w.interia.pl
Data powstania na terenie Polski: 1999	Data rejestracji: 2000	

Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego powstała na skutek konfliktu między Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich a Przewodniczącym Gminy Wyznaniowej w Gdańsku. Stanowi ona alternatywę dla tych wszystkich, którym leży na sercu dobro społeczności żydowskiej. Gmina kultywuje i rozpowszechnia kulturę i tradycje żydowskie oraz podejmuje działania edukacyjne. Wydawała gazetkę *Jesteśmy* w nakładzie 500 egz. Roztacza opiekę nad miejscami szczególnie takimi jak: cmentarze i inne zabytki kultury duchowej i materialnej. Gmina prowadzi też pomoc dla najbardziej potrzebujących.

W 2004 r. Gmina liczyła 190 członków oraz jedną osobę duchowną skupionych w woj. pomorskim. Gmina posiada filię w Słupsku.

„Wspólnota bez Bram” Mumon-Kai

Związek Buddyjski Zen Rinzai

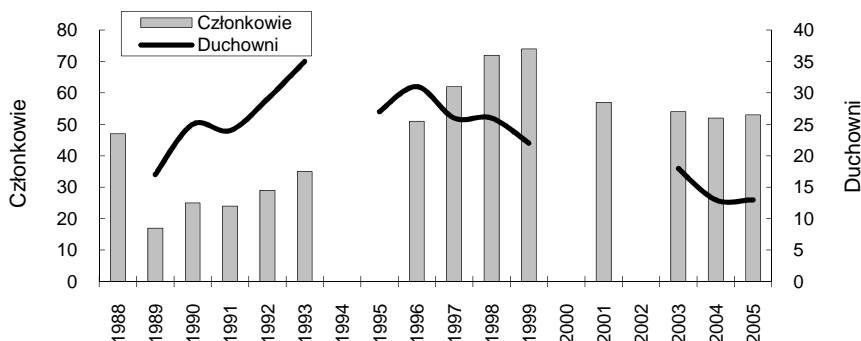
6.06

Adres:	58-580 Szklarska Poręba, ul. Podsudecka 3	Tel. 75-717-24-74
E-mail:	mumon-kai@o2.pl	www.mumon-kai.prv.pl
Data powstania na terenie Polski: 1983	Data rejestracji: 1988	

Buddyjska grupa ćwicząca na gruncie nauki Buddy Siakjamuniego wg tradycji zen rinzai. Członkowie Wspólnoty zobowiązani są do: praktyki zbiorowej w ośrodkach około 1/2 godz. dziennie oraz 2 razy w tygodniu (po 1,5 i 2,5 godz.), kilka razy w roku do 4 i 7 dniowych okresów wyłączonej praktyki w odosobnieniu w Ośrodkach oraz praktyki indywidualnej w dowolnym zakresie.

Wspólnota prowadzi główny ośrodek zen EIWA-ZENDŌ w Szklarskiej Porębie oraz dwa ośrodki filialne w Gorzowie Wilk. i Szklarskiej Porębie. W 2005 r. wspólnota liczyła 53 członków i 13 duchownych oraz posiadała 3 świątynie.

Grupa spotyka się cztery razy w roku na sesjach medytacyjnych. Utrzymuje ściśle więzi z macierzystą wspólnotą w Niemczech (jako jedyna grupa zen nie posiada macierzystego ośrodka w USA).

Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny International Society for Krishna Consciousness

6.08

Adres:	05-500 Piaseczno, Mysiadło k/Warszawy, ul. Zakręt 11	Tel. 22-750-77-97
E-mail:	info@kryszna.net	www.harekryszna.pl
Data powstania na terenie Polski: 1976		Data rejestracji: 1988

Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny stanowi współczesną kontynuację Waisznawizmu, jednego z trzech głównych wyznań hinduizmu. W tej monoteistycznej religii głównym obiektem kultu jest Najwyższy Osobowy Bóg, Kryszna lub też Jego ekspansje (np. Wisznu). Swoją obecną formę wyznania zawdzięcza intensywnej działalności misyjnej średniowiecznego mistyka i kaznodziei, Śri Kryszna Čajtańji Mahaprabhu, żyjącego w latach 1486-1534 na terenie dzisiejszych Indii. W świecie kultury Zachodu Waisznawizm pojawił się w 1965 roku za sprawą A.C. Bhaktivedanty Swamiego Prabhupady (1896-1977), spadkobiercy i propagatora nauk Śri Čajtańji.

Do kanonu pism objawionych wyznania należą starożytne, sanskryckie traktaty filozoficzno-religijne (Bhagavad-Gita, Śrimad Bhagavatam, Caitanya Caritamrita, Śri Isopanisad, Bhakti Rasamrita Sindhu). Zwolennicy Waisznawizmu zobowiązani są do przestrzegania czterech podstawowych zasad regulujących: 1. stosowania diety laktowegetariańskiej, 2. wstrzemięźliwości seksualnej, 3. abstynencji czyli nie przyjmowania jakichkolwiek substancji odurzających i używek oraz 4. rezygnacji z hazardu, a także do praktykowania medytacji, polegającej na intonowaniu imion Boga: Hare Kryszna, Hare Kryszna, Kryszna, Kryszna, Hare, Hare, Hare Rama, Hare Rama, Rama, Rama, Hare, Hare.

Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny w Polsce jest częścią International Society for Krishna Consciousness (ISKCON), założonego w 1966 roku w Nowym Jorku. Wyznanie posiada ściśle hierarchiczną strukturę. W skład struktury szczebla światowego wchodzi kolejno: Kolegium GBC, złożone ze starszych stażem wyznawców Kryszny z całego świata, pełniących funkcje Sekretarzy Strefowych; stałe komisje GBC; ministerstwa oraz organizacje afiliowane przy ISKCONie. Po raz pierwszy Towarzystwo zarejestrowano w Polsce w 1988 r. na mocy prawa o stowarzyszeniach jako „Towarzystwo Świadomości Kryszny – Bhakti Yoga w PRL”. Zmiana nazwy jak i charakteru prawnego nastąpiła w 1991 r. i spowodowana była przyznaniem Towarzystwu statusu związku wyznaniowego.

W chwili obecnej istnieją w Polsce następujące świątynie: w Mysiadle k/Warszawy (jest to również siedziba władz wyznania), Wrocławiu, Gdyni oraz Czarnowie k/Jeleniej Góry. Odpowiednio mieszka w nich na stałe 18, 2, 5 i 4 mnichów obojga płci. Do każdej z nich przypisana jest określona strefa administracyjna, tworzona przez następujące jednostki podziału administracyjnego: Mysiadło – województwa: mazowieckie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie, małopolskie, śląskie, łódzkie; Wrocław – województwa: dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, zachodniopomorskie; Gdynia – województwa: pomorskie, warmińsko-mazurskie; Czarnów – powiat: Kamienna Góra; Ośrodki: Toruń, Białystok, Koszalin, Wałbrzych, Lublin, Siedlce, Leszno, Poznań, Rzeszów, Katowice, Rybnik, Jawor, Łódź, Bielsko-Biała, Kraków, Olsztyn, Bełchatów, Ostróda, Złotoryja (część z nich jest w trakcie powoływania).

Członkiem MTSK może zostać osoba, która otrzymała inicjację I stopnia (diakoniat) oraz ma ukończone 18 lat i pełną zdolność do czynności prawnych. Na koniec 2004 r. liczba członków wynosiła 915 osób, zaś liczba sympatyków szacowana jest na ponad 5000 osób. Liczba osób duchownych II stopnia (prezbiterów) wynosiła 531 (w 2002 r. 279 mężczyzn oraz 227 kobiet).

Zbór Panmonistyczny**7.06**

Adres:	04-158 Warszawa, ul. Zamieniecka 81 m. 10	
Data powstania na terenie Polski:	1921	Data rejestracji: 1961

Wyznanie powstało jako Wspólnota Twórczości, działało później pod nazwą *Zboru Miłości „Agape”* (1922-1939), po wojnie pod nazwą *Zboru Unitariańskiego*, a od roku 1961 jako *Zbór Panmonistyczny*. Jest wyznaniem niedogmatycznym i bezobrzędownym. Posiada 1 zbór w Warszawie. Nie posiada kapłanów. Nabożeństwa odbywają się w prywatnych mieszkaniach, w milczeniu, w modlitewnym skupieniu przeplatany krótkimi wypowiedziami, dziękczynieniem, uwielbieniem czy prośbą. Wyznawca uważa pomoc wszystkim stworzeniom za swój obowiązek.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się przez wprowadzenie i poręczenie 2 członków, złożenie pisemnej deklaracji-prośby kandydata na członka oraz świadectwa duchowego powołania. O przyjęciu decyduje Rada Zborowa.

W 2003 r. liczba członków wynosiła 12.

Nie jest wpisany do Rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych MSWiA.

**Wiara Baha’i
Baha’i Faith****7.11**

Adres:	00-511 Warszawa, ul. Nowogrodzka 18A/4	Tel. 22-621-79-54
E-mail:	bahai@bahai.org.pl	www.bahai.org.pl
Data powstania na terenie Polski:	1990	Data rejestracji: 1992

Żołycielem bahaizmu był Mirza Hussayn Ali Nuri, który w roku 1863 oznajmił powstanie nowej religii będącej ukoronowaniem wszystkich dotychczasowych tradycji religijnych. Światową siedzibą ruchu jest Haifa.

W 1999 r. w Polsce istniało 11 wspólnot bahaickich, w których było skupionych 344 członków (dorosłych).

W 2005 r. w Polsce istniało 8 Lokalnych zgromadzeń Duchowych w: Katowicach, Białymstoku, Cieszynie, Warszawie, Poznaniu, Szczecinie, Gdańsku i Krakowie. W Warszawie mieści się także Biuro Narodowe.

Wyznanie prowadzi Instytut Nauczania oraz Wydawnictwo Baha’i, które wydaje dwumiesięczny wewnętrzny biuletyn informacyjny.

Nauka bahaizmu zawarta jest w 12 zasadach:

- 1 całą ludzkość należy traktować jako jedność;
- 2 wszyscy ludzie muszą samodzielnie badać prawdę;
- 3 wszystkie religie oparte są na jednej podstawie;
- 4 religia musi być przyczyną jedności i zgody wśród ludzi;
- 5 religia musi pozostawać w zgodzie z nauką i rozumem;
- 6 mężczyzna i kobieta mają równe prawa;
- 7 należy odrzucić wszelkie uprzedzenia;
- 8 należy urzeczywistnić pokój na świecie;
- 9 obie płcie muszą być poddane najlepszemu kształceniu i wychowaniu duchowemu i moralnemu;
- 10 kwestie społeczne muszą zostać rozwiązane;
- 11 trzeba wprowadzić pomocniczy język o zasięgu światowym i jednolite pismo;
- 12 trzeba ustanowić światowy trybunał rozjemczy.

Do zobowiązań wyznawców należy min.: odmawianie modlitwy obowiązkowej, czytanie Pisma Św. rano i wieczorem, nauczanie wiary, służba na rzecz innych ludzi i wspólnoty bahaickiej, udział we wspólnotowych spotkaniach, przestrzeganie Prawa Bożego i składanie ofiar na fundusz bahaicki.

Ursynowska Społeczność Ewangeliczna Ursynów Evangelical Fellowship

9.05

Adres:	02-658 Warszawa, ul. Okęcka 12/34	Tel. 22-644-52-81
E-mail:	paul_jar@poczta.onet.pl	www.use.waw.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1997	

Wyznanie posiada charakter niewielkiej protestanckiej wspólnoty. Działa w oparciu o nauczanie funkcjonujące w większości kościołów – zborów ewangelikalnych oraz we współpracy z tymi kościołami. Źródłem wiary jest Pismo Święte. Członkiem Społeczności może zostać każdy, kto wyrazi taką chęć uzasadniając ją potrzebami duchowymi. Chrzczenie przez zanurzenie jest stosowaną formą inicjacji (nie jest jednak warunkiem członkostwa).

Głównym celem Kościoła jest szerzenie wartości ewangelicznych wśród mieszkańców warszawskiej gminy Ursynów. Kościół prowadzi klub *Nasza Arka*, w którym organizuje zajęcia świetlicowe dla dzieci. Prowadzone są też akcje pomocowe min. prace z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, odwiedziny chorych z hospicjum. Społeczność wydaje dwutygodnik *USE times* w nakładzie 45 egz.

Do zwyczajów pielęgnowanych przez poszczególnych członków należą: osobista lektura Pisma Świętego i codzienna modlitwa oraz branie udziału w spotkaniach wspólnoty.

Kościół jest współzałożycielem „Aliansu Ewangelicznego w RP”, jest też członkiem „Aliansu Ewangelicznego Europejskiego” oraz „Światowego”.

W 2005 r. społeczność liczyła 40 członków oraz 3 osoby duchowne (1 pastora i 2 starszych), posiadała 1 zbór w Warszawie.

Lokalny Kościół w Kwidzynie

9.26

Adres:	82-500 Kwidzyn, ul. Krańcowa 10A/1	
E-mail:	kosciolkwidzynie@o2.pl	
Data rejestracji: 1998		

Kościół o zasięgu lokalnym. W 2004 r. liczył 15 członków i 2 starszych.

**Wyznania, które zaprzestały działalności, uległy rozwiązaniu
bądź przyłączyły się do innych wspólnot.**

Związek Badaczy Biblii w RP

3.16

W 1997 r. Związek Badaczy Biblii podjął uchwałę o przyłączeniu się do Stowarzyszenia Badaczy Pisma Świętego.

Zbór Ewangeliczny „Syjon” w Dzięgielowie

3.30

W 1999 r. Zbór Ewangeliczny „Syjon” uległ rozwiązaniu i został wykreślony z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA i wszedł w struktury Kościoła Wolnych Chrześcijan.

Kościół Chrześcijan w RP

3.39

W 1998 r. Kościół uległ likwidacji.

Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa

3.45

Kościół uległ rozwiązaniu.

Zbór Ewangeliczny „Nazaret”

3.53

Kościół uległ rozwiązaniu.

Kościół „Maranatha”

3.58

Kościół uległ rozwiązaniu w 2001 r.

Zielonoświątkowy Kościół Przypowieści Salomona

3.60

Kościół uległ rozwiązaniu.

Zbór Chrześcijan we Wschowie

3.61

W 1997 r. nastąpiło rozwiązanie związku.

Kościół Chrześcijański w Toruniu

3.64

W 1997 r. Kościół podjął decyzję o rozwiązaniu i przyłączenia się do lokalnego Kościoła Zielonoświątkowego.

Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni

3.69

W 2001 r. Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni uległ rozwiązaniu i został wykreślony z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA i wszedł w strukturę Kościoła Pentakostalnego w RP. Po rozwiązaniu powołano nową jednostkę organizacyjną – Zbór Kościoła Pentakostalnego „JORDAN” w Gdyni.

Kościół Chrześcijański w Rypinie

3.77

Kościół uległ rozwiązaniu, wszedł w skład Kościoła Zielonoświątkowego.

Kościół Boży

3.80

Kościół uległ rozwiązaniu.

Havurah Lelimud Jahadut – Bractwo dla Poznawania Judaizmu

5.03

Związek wyznaniowy został wykreślony z Rejestru Kościołów 11.10.2006 r.

Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya”

6.11

Z dniem 12 stycznia 2005 r. Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya” została wykreślona z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA.

Nowe Jeruzalem

7.05

Kościół uległ rozwiązaniu.

Wspólnota Nauk Różokrzyża

7.13

W czerwcu 2003 r. Wspólnota zaprzestała swojej działalności.

**STOWARZYSZENIA NARODOWOŚCIOWE
I ETNICZNE**

„Problemy metodologiczne statystycznych badań narodowości w Polsce”
„Źródła danych i statystyka stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych”
„Indeksy stowarzyszeń”

opracował: Grzegorz Gudaszewski

* * *

„Karty informacyjne stowarzyszeń”

opracował: Mariusz Chmielewski
Andrzej Jakubowski

Problemy metodologiczne statystycznych badań narodowości w Polsce

Na skutek działań II wojny światowej, zmian granic oraz polityki władz PRL, zażyły w Polsce dość radykalne zmiany struktury narodowościowej. Wielonarodowościowa Polska okresu międzywojennego przeobraziła się w jedno z najbardziej jednorodnych etnicznie państw Europy. Mimo tego wiedza na temat struktury narodowościowej była i jest potrzebna do prowadzenia odpowiedniej polityki wobec mniejszości narodowych, jak również realizacji zobowiązań międzynarodowych dotyczących praw mniejszości narodowych¹. W praktyce wiedza taka, w zależności o miejsca (kraju), była zdobywana na podstawie różnorodnych źródeł, w tym m.in. z: rejestrów państwowych, sprawozdawczości statystycznej, reprezentacyjnych badań ankietowych lub powszechnych spisów ludności.

W Polsce, podobnie jak w większości krajów demokratycznych, nie uwzględnia się narodowości obywateli w żadnych administracyjnych rejestrach czy ewidencji ludności. W drodze sprawozdawczości statystycznej, obejmującej np. przedstawicieli lokalnych władz samorządowych albo organizacje przedstawicieli grup narodowościowych można zdobywać informacje dalece niedokładne – szacunkowe, gdyż w gruncie rzeczy oparte na potocznym rozeznaniu, a ponadto tylko pośrednio (np. poprzez wielkość stowarzyszeń narodowościowych) wskaźnikującej o stanie liczebnym grup narodowościowych. Z kolei prowadzone w Polsce badania reprezentacyjne, choć dostarczają bogatej wiedzy na temat stanu świadomości narodowej oraz postaw członków grup narodowościowych i etnicznych, to ze względu na bardzo małe udziały zbiorowości niepolskich w ogóle ludności i ich nierównomierne rozmieszczenie na terytorium kraju, nie są w stanie poprawnie ustalić ich liczebności.

Zatem w warunkach polskich najlepszym sposobem ustalania struktury narodowościowej wydają się być powszechne spisy ludności, choć i te mają w tym względzie pewne ograniczenia. Do najważniejszych z nich trzeba zaliczyć przede wszystkim to, że przeprowadzane średnio co dziesięć lat badania spisowe, mają bardzo szeroki zakres przedmiotowy, w związku z czym tematyka narodowościowa, występując obok wielu tematów, siłą rzeczy musi być zredukowana do kilku podstawowych pytań, dotyczących obywatelstwa, języka i narodowości. W efekcie czego nie we wszystkich sytuacjach pozwala to ująć całą złożoność tożsamości narodowej spisywanych osób. Poza tym spis powszechny bywa postrzegany jako przedsięwzięcie administracyjne władz państwowych, co w kontekście pewnych negatywnych doświadczeń historycznych niektórych grup mniejszościowych, może rzutować na gotowość ujawniania niepolskiej tożsamości narodowej.

Nie ulega jednak wątpliwości, że statystyka publiczna jest odpowiednią instytucją do pozyskiwania danych o strukturze narodowościowej ludności. Choć jako resort państwowy była w przeszłości, także w tym zakresie, poddawana naciskom politycznym. Tak było m.in. przez cały okres PRL, w którym – nie licząc spisu su-

¹ Polska ratyfikowała w 2000 r. Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych.

marycznego ludności w 1946 r. – nie prowadzono w Głównym Urzędzie Statystycznym żadnej statystyki narodowościowej, co wynikało ze stanowiska władz, propagującego absolutną jednorodność narodową Polski.

Sytuacja uległa poprawie po zainicjowaniu społeczno-politycznych w Polsce, kiedy dostrzeżono wagę problematyki narodowościowej i w 1992 r. powołano w GUS specjalną komórkę organizacyjną GUS (Zespół Wyznań Religijnych i Narodowości), który miał profesjonalnie zajmować się zagadnieniami narodowościowymi i etnicznymi. W obliczu braku aktualnych i usystematyzowanych danych dotyczących narodowości, zespół zainicjował badanie ankietowe, obejmujące struktury organizacyjne mniejszości. Polegało ono na skierowaniu specjalnej ankiety do wszystkich działających w Polsce stowarzyszeń powołanych przez społeczności narodowe i etniczne, m.in. z prośbą o podanie liczby swoich członków. Ankieta ta nie była obciążona obowiązkiem sprawozdawczym co wydłużało proces kompletowania zbioru, nadawało jednak uzyskiwanym wynikom bardziej autentyczny, niewymuszony charakter. Kilkumiesięczne zabiegi o zwrot ankiet i ich poprawne wypełnienie dały na tyle dobre rezultaty, iż od kilkunastu lat badanie to jest standardowym źródłem informacji publikowanych w rocznikach statystycznych. Trzeba w tym miejscu podkreślić, iż informacje uzyskiwane z tej ankiety dotyczą tylko liczebności stowarzyszeń narodowościowych i nie mogą zastąpić danych o strukturze etnicznej ludności kraju, są jednak widowym znakiem istnienia i działania zorganizowanych grup narodowościowych i etnicznych w Polsce.

Sytuacja w zakresie wiedzy o strukturze narodowościowej i etnicznej ludności Polski uległa poprawie w wyniku wprowadzenia do tematyki badań Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. pytania pozwalającego ludności Polski na samodzielne określenie swojej tożsamości narodowej oraz języka, którym posługuje się w domu. Dzięki temu stało się możliwe opublikowanie w materiałach NSP 2002 danych o liczebności i rozmieszczeniu mniejszości narodowych na terenie kraju.

Wyniki spisu dotyczące obywatelstwa, narodowości oraz języka domowego były wykorzystywane w pracach nad ustawą regulującą sprawy mniejszości narodowych w Polsce. W przyjętej ostatecznie przez Sejm RP 6 stycznia 2005 ustawie o *mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym* (Dz. U. Nr 17 poz. 141) odwołuje się do wyników spisu przy ustalaniu liczebności poszczególnych mniejszości. Dane NSP 2002 posłużyły tam m.in. jako kryterium wskazywania gmin, które mogą zostać wpisywane do rejestrów gmin, w których członkowie społeczności mniejszościowych, z racji na 20% udział wśród ogółu mieszkańców, mogą korzystać z określonych uprawnień, jak np. stosowanie dodatkowych nazw miejscowości, obiektów oraz ulic w swoim języku oraz prawa do używania w kontaktach z organami gminy, języka mniejszości jako języka pomocniczego.

Należy jeszcze dodać, że pytania o narodowość, język kontaktów domowych oraz język ojczysty zostaną zadane w następnym powszechnym spisie ludności, który odbędzie się w 2011 roku.

Źródła danych i statystyka stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych w Polsce

Źródła danych o stowarzyszeniach

Badanie stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych w Polsce prowadzone są w GUS od 19 lat. Wykaz zarejestrowanych stowarzyszeń został sporządzony w 1992 r., a przez następne lata uzupełniany w oparciu o ustalenia pracowników terenowych urzędów statystycznych poczynione w wydziałach spraw obywatelskich dawnych urzędów wojewódzkich, do których napływała dokumentacja o zarejestrowanych stowarzyszeniach z sądów rejestrowych. Obecnie stosowane są też różnego typu inne źródła do wyszukiwania nowych stowarzyszeń etnicznych, jak np. dane ze związków stowarzyszeń, różnego typu bazy instytucji non-profit oraz internet.

W celu wydzielenia etnicznych stowarzyszeń spośród innych przeanalizowano ich statuty, mając na uwadze dwa kryteria: statutowe ograniczenia członków stowarzyszenia do osób narodowości (grupy etnicznej) niepolskiej lub/i wymienienie wśród celów statutowych dbałości o interesy społeczności narodowościowo (etnicznie) niepolskiej.

Wyżej opisana procedura stwarza możliwości aktualizacji wykazu stowarzyszeń (pozwala odnotować nowo zarejestrowane), natomiast nie do końca pozwala monitorować stan ich działalności. Niektóre z nich bowiem przerywają lub zawieszają działalność i zazwyczaj nie powiadamiają o tym urzędów wojewódzkich. Rzadko również informują o tym fakcie GUS, najczęściej nie odpowiadając na ankietę. Jak do tej pory uzyskano informacje o kilkunastu przypadkach likwidacji stowarzyszeń narodowościowych. Należy przypuszczać, że wśród części innych nie odpowiadających nigdy lub już od kilku lat na ankietę znajdują się takie, które przynajmniej zawiesiły swoją działalność lub przeżywają kryzys aktywności. Należy tu jeszcze wspomnieć o innej trudności, jaką są częste zmiany adresów zarządów (również dezaktualizacja numerów telefonów).

Podstawowym narzędziem badawczym jest ankieta statystyczna SN kierowana na początku każdego roku do zarządów stowarzyszeń. Oczywiście nie wszystkie organizacje przysyłają ankiety każdego roku; procent zwrotów wypełnionych ankiet dla poszczególnych lat waha się między 60 a 70. Wszystkie informacje przedstawione w niniejszym opracowaniu pochodzą z ankiet wypełnianych przez członków zarządu (zazwyczaj przez przewodniczącego lub sekretarza) i odzwierciedlają wiedzę, poglądy i oceny tych osób. Jednak nie wszystkie otrzymane dane przyjmowane są w GUS bez zastrzeżeń. Starano się doprowadzić do sytuacji, aby dane dotyczące liczebności stowarzyszeń oparte były o systematycznie prowadzoną ewidencję członków, z podziałem na przynależność do poszczególnych oddziałów lub kół terenowych. Coroczne porównywanie tych danych jest jedną z metod wykrywania niedociągnięć w tym zakresie, na co starano się reagować zanim włączono uzyskane dane do statystyki GUS i do kart informacyjnych.

Podstawowe dane podsumowujące o stowarzyszeniach

Na podstawie danych uzyskanych za pomocą ankiety oraz w oparciu o – przedstawione wyżej – kryteria i sposoby postępowania ustalono, iż w 2008 r. działało w Polsce **172** stowarzyszenia narodowościowe i etniczne. W tej liczbie stowarzyszeń zawiera się kilkanaście takich, które zostały powołane przez przedstawicieli narodowości o krótkim rodowodzie imigracyjnym, np.: Bułgarów, Greków, Macedończyków lub Wietnamczyków. 83 organizacje deklarują ogólnokrajowy zasięg działania, a dwie z nich – nawet poza granicami kraju. Reszta posiada mniej lub

bardziej lokalny charakter, obejmując swoją działalnością tereny regionu, kilku lub jednego województwa, kilku lub jednego powiatu, grupy gmin, wreszcie – pojedynczych gmin, miast czy miejscowości.

Na ogół organizacje narodowościowe posiadają osobowość prawną (zarejestrowane w sądzie wojewódzkim jako stowarzyszenie), zaledwie 2 mają status stowarzyszenia zwykłego (bez osobowości prawnej). Niektóre ze stowarzyszeń wyróżniają się jeszcze pod względem funkcjonalno-organizacyjnym: jako związki stowarzyszeń pełnią rolę koordynatora w stosunku do grupy stowarzyszeń danej nacji, działających w obrębie określonego terenu lub w całym kraju. Wśród 6 takich związków – 5 powołano dla stowarzyszeń niemieckich.

Przełomowe znaczenie dla organizowania się stowarzyszeń narodowościowych miały przemiany społeczno-polityczne zapoczątkowane w 1989 roku. Spośród wszystkich stowarzyszeń, których powstanie udało się odnotować, zaledwie 10 zarejestrowanych zostało przed rokiem 1989, a już w nim samym zalegalizowało się 6. Następne lata przyniosły duży przyrost stowarzyszeń narodowościowych. W latach 1990-92 przybywało po 23-24 organizacje rocznie. W okresie tych trzech lat powstało 36% wszystkich stowarzyszeń. Jeszcze przez następne trzy lata (1993-1995) utrzymywał się wysoki przyrost ich liczby. Jednak od roku 1997 można

zaobserwować wyraźny spadek dynamiki wzrostu liczby stowarzyszeń narodowościowych. W sumie odnotowano utworzenie 191 stowarzyszeń o charakterze narodowościowym oraz 19 przypadków ich likwidacji, z czego 3 to takie, które straciły status samodzielnych i stały się jednostkami terenowymi innych.

Rok rejestracji	Liczba stowarzyszeń	
	wszystkich zarejestrowanych	w tym istniejących w 2008 r.
Razem	191	172
do 1988	10	9
1989	6	6
1990	23	19
1991	22	21
1992	24	23
1993	17	17
1994	14	9
1995	21	16
1996	10	10
1997	4	4
1998	3	2
1999	0	0
2000	2	2
2002	2	2
2003	2	2
2004	7	6
2005	7	7
2006	4	4
2007	5	5
2008	1	1
brak danych	7	7

Liczba stowarzyszeń według narodowości i województw

Narodowość/ grupa etniczna	Województwo – siedziby stowarzyszenia															Razem	
	warmińsko-mazurskie	mazowieckie	podlaskie	pomorskie	dolnośląskie	zachodniopomorskie	małopolskie	kujawsko-pomorskie	opolskie	śląskie	wielkopolskie	lubuskie	podkarpackie	lubelskie	łódzkie		świętokrzyskie
Niemiecka	28	1	–	7	11	–	5	8	6	3	–	2	–	2	1	–	74
Romska	–	2	–	6	–	8	2	2	4	2	1	1	2	–	–	1	31
Białoruska	–	–	10	–	1	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	12
Ukraińska	–	4	1	–	1	–	3	–	–	–	2	–	–	–	–	–	11
Żydowska	–	7	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8
Litewska	–	–	5	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6
Łemkowa	–	–	–	1	–	3	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	5
Ormiańska	–	1	–	–	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	3
Francuska	–	1	–	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3
Syryjska	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Rosyjska	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Grecka	–	–	–	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Bułgarska	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Wietnamska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Węgierska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Tatarska	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Somalijska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Słowacka	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Macedońska	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Kaszubska	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Karaimska	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Jemeńska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Hinduska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Chińska	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Razem	28	26	18	17	16	15	12	10	10	6	4	4	2	2	1	1	172

Stowarzyszenia o charakterze narodowościowym i etnicznym, a precyzyjniej mówiąc – siedziby ich zarządów – znajdują się na terenach wszystkich województw. Najwięcej jest ich na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego, gdzie przedstawiciele mniejszości niemieckiej działają w ramach aż 28 towarzystw, a także – w województwie mazowieckim, które zawdzięcza dużą liczbę organizacji narodowościowych posiadaniu na swoim terenie miasta stołecznego. W Warszawie mieści bowiem się 22 z 26 działających w województwie mazowieckim stowarzyszeń. Mają tu zazwyczaj swoje siedziby stowarzyszenia o zasięgu ogólnokrajowym.

wym, powołane przez bardzo różne nacje – w tym kilka o pochodzeniu imigracyjnym, jak np. Wietnamczycy, Syryjczycy, Węgrzy, Hindusi i Somalijscy. Również wiele, choć już średnio o 10 mniej stowarzyszeń funkcjonuje w kolejnych czterech województwach, w których znajdują się rejony tradycyjnie zamieszkałe przez mniejszości, tj.: w podlaskim (18), dolnośląskim (17), pomorskim (16) i małopolskim (15). Do grona województw, w których liczba organizacji narodowościowych osiągnęła wartość 10 należy zaliczyć jeszcze: zachodniopomorskie (12), kujawsko-pomorskie (10) oraz opolskie (10).

Siedziby stowarzyszeń niemieckich

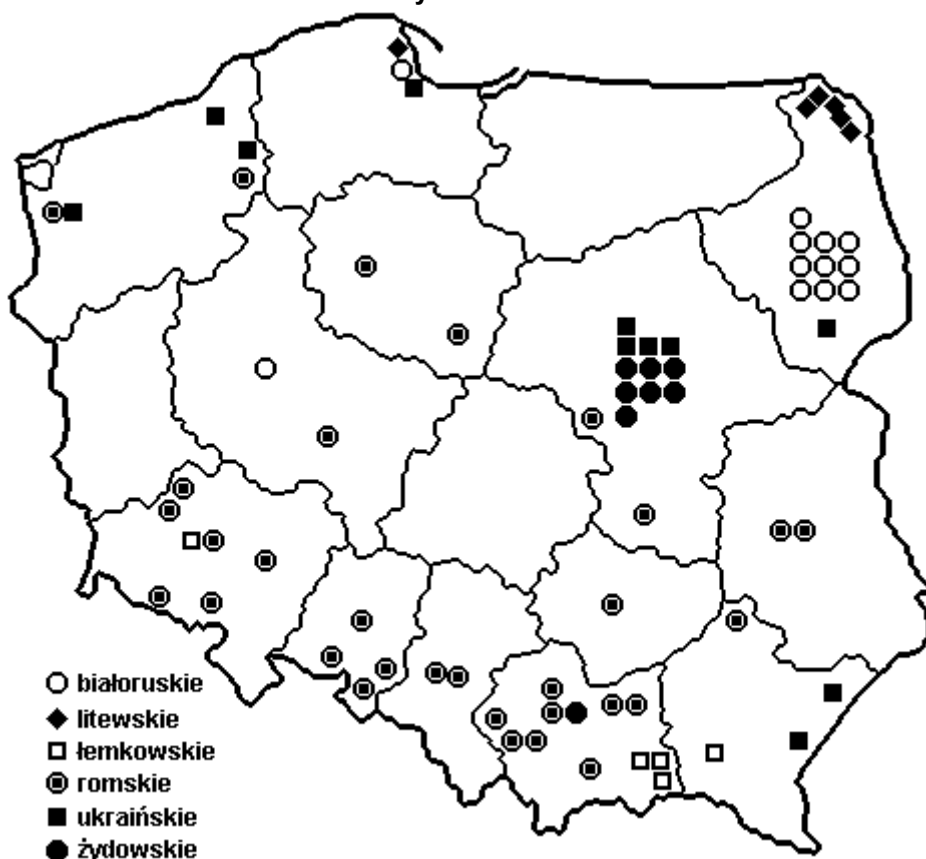

Najwyższą aktywnością organizacyjną odznacza się mniejszość niemiecka, która podtrzymuje działalność 74 stowarzyszeń o charakterze narodowościowym, zrzeszających około 235 tys. osób. Zatem towarzystwa niemieckie stanowią 43% wszystkich organizacji narodowościowych, a zrzeszone w nich osoby – aż 82% populacji członków wszystkich stowarzyszeń narodowościowych. Stowarzyszenia niemieckie mają swoje siedziby w 11 województwach. Jednakże większość z nich skoncentrowana jest w dwóch regionach: na północy (zwłaszcza środkowej i wschodniej) oraz w południowo-zachodniej części kraju. To pierwsze skupisko jest znacznie liczniejsze – łącznie w województwach: warmińsko-mazurskim (tu

najwięcej – 28), pomorskim i kujawsko-pomorskim działa 47 stowarzyszeń niemieckich.

Są to jednak – w porównaniu do tych na Śląsku – stosunkowo mniejsze i bardziej lokalne organizacje, zrzeszające w sumie nieco ponad 22 tys. członków. Tymczasem do 16 stowarzyszeń działających w województwach dolnośląskim, opolskim i śląskim należy łącznie blisko 210 tys. osób. W każdym z tych trzech województw powołano po jednym lub dwóch dużych stowarzyszeniach o rozbudowanych strukturach terenowych – dwu- lub trzystopniowych (np. w powiatach, gminach, miejscowościach), które obejmują całe województwa. W tym właśnie rejonie znajduje się największe ze wszystkich stowarzyszeń narodowościowych w Polsce – Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, które – jak podają przedstawiciele zarządu – zrzesza 170 tys. osób.

Siedziby stowarzyszeń białoruskich, litewskich, łemkowskich, ukraińskich i żydowskich

Romowie zarejestrowali 31 stowarzyszeń w 11 województwach, do których należy 19 tys. osób. Większość tych organizacji powstała na południu Polski, najczęściej w województwie małopolskim, gdzie swoje siedziby ma 8 stowarzyszeń, a wśród nich jedno z większych, posiadające siedzibę w Oświęcimiu i ogólnopolski

zasięg – Stowarzyszenie Romów w Polsce (4 tys. członków). Największą organizacją romską, liczącą wg sprawozdań zarządu 7,5 tys. członków, jest Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach.

Organizacje mniejszości białoruskiej należą do najbardziej skoncentrowanych: 10 z 12 stowarzyszeń Białorusinów ma swoje zarządy w Białymstoku. W sumie stowarzyszenia białoruskie zrzeszają 5,5 tys. członków, a najliczniejsze z nich Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne – 5207.

Ukraińcy posiadają 11 stowarzyszeń w 5 województwach, z czego 4 w Warszawie, a kolejne 4 – na Pomorzu. W sumie stowarzyszenia ukraińskie zrzeszają 8 tys. osób, z czego 7 tys. to członkowie największego – Związku Ukraińców w Polsce, który ma swoją siedzibę w Warszawie i statutowo obejmuje działalnością cały kraj.

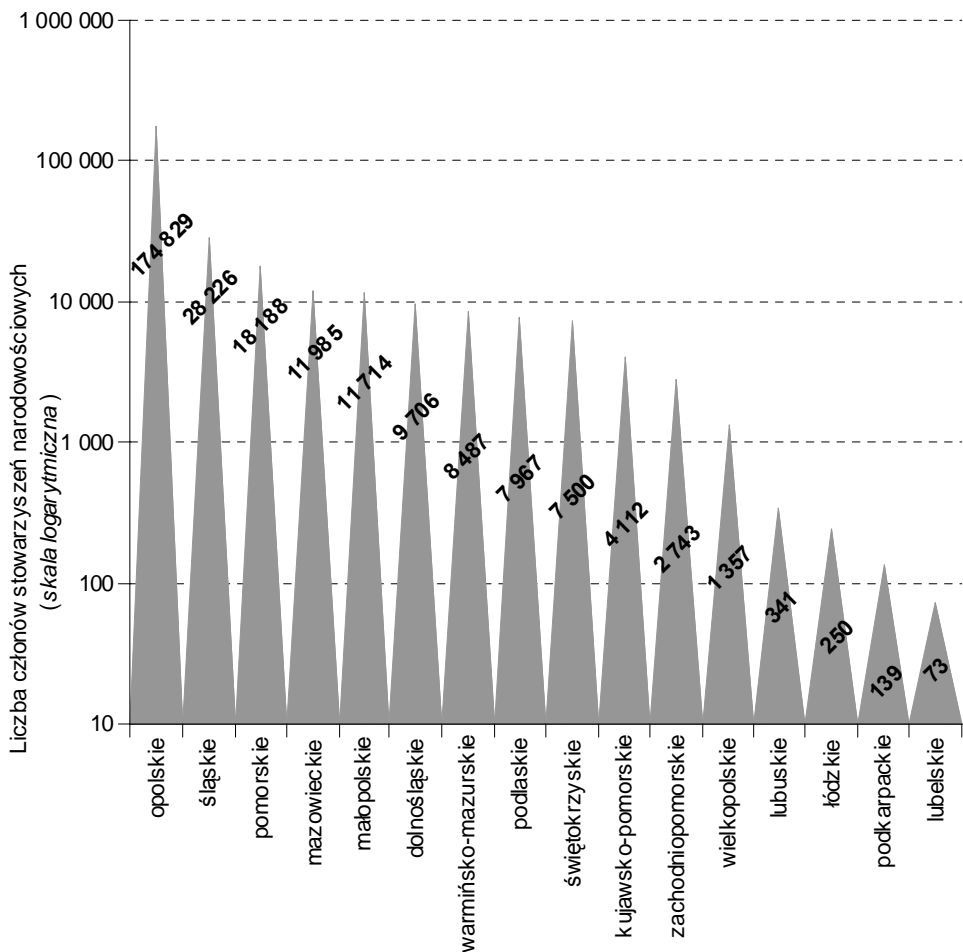
Obecnie działa w Polsce 8 stowarzyszeń zrzeszających mniejszość żydowską, posiadających łącznie ponad 3,6 tys. członków. Siedziby zarządów 7 towarzystw żydowskich znajdują się w Warszawie, a jednego – w Krakowie. Największe z nich Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce liczy 1617 członków.

Organizacje litewskie są również przestrzennie skupione – 5 z 6 litewskich stowarzyszeń ma centrale w jednym powiecie – sejneńskim (województwo podlaskie). Do wszystkich stowarzyszeń litewskich należy nieco ponad 2 tys. osób, a do największego, posiadającego siedzibę w Sejnach, Stowarzyszenia Litwinów w Polsce – 1212.

Łemkowie powołali do życia 5 stowarzyszeń, z których 3 ma siedziby na terenach Łemkowszczyzny (południowe rejony województwa małopolskiego i podkarpackiego). Stowarzyszenia łemkowskie mają w sumie przeszło 1,2 tys. członków. W Gorlicach ma swoją siedzibę najliczniejsze – Zjednoczenie Łemków w Polsce, które zrzesza 959 osób.

Spośród przedstawicieli innych narodów i grup etnicznych, którzy zrzeszyli się dla integrowania swoich środowisk, zachowania swojej tożsamości, pielęgnowania swojej kultury lub podobnych celów, po trzy stowarzyszenia powołali Francuzi i Ormianie, po dwa: Bułgarzy, Grecy, Rosjanie i Syryjczycy, po jednym: Chińczycy, Hindusi, Jemeńczycy, Karaimi, Kaszubi, Macedończycy, Słowacy, Somalijszczy, Tatarzy, Węgrzy i Wietnamczycy.

Analizując sumy liczb członków wszystkich stowarzyszeń narodowościowych (niezależnie od narodowości), zarejestrowanych w poszczególnych województwach zauważamy, że województwa bardzo wyraźnie różnią się między sobą pod tym względem – nawet o kilka rzędów wielkości. Ogólna liczba osób zrzeszonych w organizacjach narodowościowych, przypadająca na pojedyncze województwo nie osiąga bowiem nawet 100 – w przypadku województwa lubelskiego, gdzie do zarejestrowanego tam jedynego stowarzyszenia należą zaledwie 73 osoby, a w kolejnych trzech województwach (lubuskim, łódzkim i podkarpackim) – nie przekracza 1 tys. Z drugiej strony w pięciu województwach suma liczb członków towarzystw narodowościowych przewyższa, mniej lub bardziej wyraźnie, liczbę 10 tys., zaś na terenie jednego spośród nich – opolskiego – przekracza 100 tys.

Ważnym wydarzeniem w dziedzinie statystyki narodowościowej jest Narodowy Spis Powszechny 2002, w którym pierwszy raz po wojnie uwzględniono pytanie o narodowość i język używany w kontaktach domowych. Z kolei dla części grup narodowościowo-etnicznych doniosłym wydarzeniem było przyjęcie ustawy o *mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym*. Dokument ten ma duże znaczenie również dla statystyki narodowościowej, gdyż jest pierwszym, który pozwala stosować jakieś prawnie usankcjonowane uporządkowania w zakresie badanej i opisywanej statystycznie rzeczywistości, także w dziedzinie stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych.

**Członkowie stowarzyszeń oraz deklaracje narodowościowe (lub językowa)
w spisie powszechnym 2002, według posiadania statusu mniejszości**

Narodowość/ grupa etniczna/ grupa językowa	Liczba stowarzy- szeń ^{*)}	Łączna lic- ba członków stowarzy- szeń	Deklaracje narodowościowe [lub językowa] w NSP 2002 ^{***)}			
			ogółem	posiadający polskie oby- watelstwo	nieposiada- jący polskie- go obywatel- stwa	z nieustalo- nym obywa- telstwem
Status mniejszości narodowych						
niemiecka	74(64)	234853	152897	147094	5429	374
ukraińska	11(8)	8015	30957	27172	3749	36
białoruska	12(11)	5557	48737	47640	965	132
żydowska	8(8)	3657	1133	1055	73	5
słowacka	1(1)	2644	2001	1710	291	–
litewska	6(6)	2038	5846	5639	175	32
ormiańska	3(1)	135	1082	262	816	4
rosyjska	2(2)	115	6103	3244	2843	16
Status mniejszości etnicznych						
romska	31(29)	19055	12855	12731	14	110
łemkowska	5(5)	1235	5863	5850	5	8
karaimska	1(1)	27	45	43	2	–
tatarska	1(0)	.	312	160	151	1
Status społeczność posługującej się językiem regionalnym						
język kaszub- ski ^{**)}	1(1)	8000	52665	52567	1	97
Brak statusu mniejszości						
grecka	2(2)	843	1404	786	612	6
francuska	3(3)	663	1633	1048	577	8
chińska	1(1)	210	212	51	161	–
bułgarska	2(1)	180	1112	404	705	3
wietnamska	1(1)	178	1808	436	1358	14
jemeńska	1(1)	120	–	–	–	–
węgierska	1(1)	42	579	228	351	–
hinduska	1(1)	25	234	59	174	1
somalijska	1(1)	25	41	19	22	–
macedońska	1(0)	.	286	187	96	3
syryjska	2(0)	.	495	447	47	1

^{*)} W nawiasach podano liczbę stowarzyszeń bez związków stowarzyszeń oraz bez stowarzyszeń o nieznannej liczbie członków.

^{**)} W przypadku Kaszubów dane z NSP 2002 odnoszą się do osób używającej w domu języka kaszubskiego.

^{***)} Komórki zaznaczone na szaro zawierają liczebności tych zbiorowości, które stanowią społeczności mniejszościowe w myśl kryteriów ustawy z 6.01.2005 r. „o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym”.

Na podstawie ustawy można wyróżnić spośród wszystkich dotychczas branych pod uwagę zbiorowości etnicznych 14 takich, które mają w Polsce prawnie uregulowany status, jako jedna z trzech przewidzianych w dokumencie rodzajów mniejszości, tzn.:

- mniejszości narodowe, do których zalicza mniejszości: białoruską, czeską, litewską, niemiecką, ormiańską, rosyjską, słowacką, ukraińską i żydowską;
- mniejszości etniczne, a wśród nich: łemkowską, karaimską, romską i tatarską;
- oraz społeczność posługującą się językiem regionalnym, za którą uważana jest ludność posługująca się językiem kaszubskim.

Dla statystyki publicznej ważnym jest ponadto fakt, że w zakresie ustalania liczebności członków poszczególnych mniejszości ustawa odwołuje się do rezultatów Narodowego Spisu Powszechnego Ludności. Warto w tym miejscu wyjaśnić, że ww. dokument nakazuje przy tym brać pod uwagę – w przypadku mniejszości narodowych i etnicznych – fakt posiadania obywatelstwa polskiego oraz odpowiednie deklaracje narodowościowe, natomiast – w przypadku społeczności posługującej się językiem regionalnym – fakt posługiwania się językiem kaszubskim (niezależnie od rodzaju posiadanego obywatelstwa).

Z racji na przedmiot niniejszych analiz, celowym wydaje się poświęcić nieco miejsca na prześledzenie tego, jak statystyki dotyczące stowarzyszeń narodowościowych prezentują się w kontekście wyników spisu ludności. W tym ujęciu, zwraca uwagę przede wszystkim jedno zjawisko, a mianowicie fakt, iż w niektórych przypadkach suma liczb członków poszczególnych stowarzyszeń, reprezentujących określoną zbiorowość narodowościową, jest wyższa od liczby wszystkich osób, deklarujących w spisie przynależność do danej nacji; niezależnie nawet od posiadania obywatelstwa polskiego.

Sytuacja taka ma miejsce w odniesieniu do czterech społeczności, posiadających zarazem status mniejszości w Polsce. Różnica ta jest szczególnie widoczna w przypadku Niemców, gdzie łączna liczba członków stowarzyszeń jest większa od liczby deklarujących narodowość niemiecką – niezależnie od faktu posiadania obywatelstwa polskiego, a tym samym należenia bądź nienależenia do mniejszości narodowej – aż o prawie 82 tys. (235 tys. wobec 153 tys.), czyli o 54%. Jeśliby rozpatrywać różnicę właśnie w kategoriach względnych, to uwagę zwracają dane dotyczące stowarzyszeń żydowskich, które zrzeszają w sumie przeszło trzy razy więcej członków niż liczba określających w spisie powszechnym swą narodowość jako żydowską (różnica o 2,5 tys.). Poza wymienionymi, ten swoisty „nadmiar” zrzeszonych w organizacjach etnicznych, w porównaniu do deklarujących przynależność narodowościową, odnotować można jeszcze w odniesieniu do stowarzyszeń romskich (o 6,2 tys.) oraz jedyne stowarzyszenia Słowaków¹ (o 0,6 tys.).

Niezależnie od skali zaobserwowanych dysproporcji, ważna wydaje się ich istota. Podejmując próbę ich wyjaśnienia można by wskazać trzy przesłanki, które, jak się wydaje, mogą mieć tu zasadnicze znaczenie.

Po pierwsze, należy zachować dużą ostrożność w posługiwaniu i interpretowaniu rezultatów sumowania liczb członków poszczególnych stowarzyszeń, w przypadku grup narodowościowych, które powołały po kilka, kilkanaście lub nawet kil-

¹ Stowarzyszenie to może zrzeszać w swoich szeregach przedstawicieli społeczności czeskiej, która nie powołała odrębnej organizacji.

kadziesiąt organizacji, jak np. niemieckie, romskie i żydowskie. Trzeba bowiem mieć na uwadze to, że niektórzy członkowie mniejszości mogą należeć do kilku stowarzyszeń etnicznych, np. lokalnych oraz tych o szerszym zasięgu, a tym samym – być kilkakrotnie liczeni przy sumowaniu członków stowarzyszeń. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że terytorialny obszar działania wielu towarzystw nakłada się lub pokrywa; wśród stowarzyszeń niemieckich 12 to organizacje o charakterze ogólnokrajowym. Jakkolwiek w obliczu dotychczasowej – ogólnie słabej wiedzy statystycznej na temat mniejszości narodowych, wynik sumowania liczb członków stowarzyszeń miał pewien walor poznawczy, to obecnie można pozwolić sobie na bardziej krytyczne podejście wobec efektów tej operacji, a nawet – jej zasadności.

Po drugie, należy zwrócić uwagę na jakość uzyskiwanych danych o liczbie członków stowarzyszeń, która jest bezpośrednio uwarunkowana rzetelnością statystyk prowadzonych przez zarządy stowarzyszeń. Można domniemywać, że niektóre organizacje, zwłaszcza te największe, posługują się w tym zakresie jedynie przybliżonymi szacunkami. O zasadności tego przypuszczenia może w pewnym stopniu świadczyć praktyka podawania przez niektóre organizacje okrągłych wartości, jak np. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, które wymienia równą liczbę 170000 lub Związek Ukraińców w Polsce – 7000. Wydaje się oczywistym, że objęcie statystyką liczebnej organizacji nastrocza przedstawicielom jej zarządu wielu problemów, jak chociażby trudności z zastosowaniem sformalizowanego członkostwa itp., co niewątpliwie rzutuje na dokładność danych. Warto jednak zauważyć, że pod tym względem sytuacja stale ulega poprawie w stosunku do rezultatów analogicznego porównania w poprzednich wydaniach tego opracowania. I tak np. analogiczna dysproporcja między sumą członków stowarzyszeń niemieckich a liczbą deklaracji niemieckich w spisie ludności zmniejszyła się w stosunku do ostatniego wydania (z 2006 r.) o blisko 10 tys., zaś w stosunku do przedostatniego (2003 r.) o ponad 65 tys. Można zatem stwierdzić, że upowszechnienie rezultatów spisu wpłynęło w jakimś stopniu na urealnienie podawanych danych na temat liczby członków niektórych stowarzyszeń.

Po trzecie, należy uwzględnić charakter danych uzyskanych w spisie powszechnym. Otóż ze względu na zastosowaną metodologię spisu – użytą w formularzu spisowym treść i formę pytania o narodowość oraz przyjętą na potrzeby spisu definicję narodowości, uzyskane wyniki mają charakter subiektywny. Opierają się bowiem na samookreśleniu narodowościowym osób spisujących. Należy zatem założyć, że nie wszyscy spośród członków – czy inaczej mówiąc – zaliczanych w poczet członków stowarzyszeń reprezentujących daną narodowość, byli skłonni zadeklarować przynależność do niej w spisie powszechnym. Trzeba mieć jednak na uwadze to, iż tożsamość narodowa osób wywodzących się ze społeczności mniejszościowych jest skomplikowana i dynamiczna, nawet gdy pozostają oni w obrębie oddziaływania organizacji powołanych dla podtrzymywania związku z kulturą mniejszości. W tym wypadku zdolność do identyfikacji narodowo-etnicznych nie podlega oczywistym mechanizmom, opartym na prostej konsekwencji postępowania. Można wszakże założyć, że w szeregi organizacji mniejszościowych wchodziły osoby o różnie rozwiniętym poczuciu związku z kulturą danej grupy narodowościowej – znajdujące się na różnych etapach poszukiwań swojej tożsamości narodowej. Ponadto część z nich posiadała przyczyn obiektywnych więcej niż jedno pochodzenie narodowościowe, jak np. członkowie rodzin miesza-

nych. Należy przy tym pamiętać, że badanie spisowe dawało możliwość zadeklarowania tylko jednej narodowości, co w przypadku niektórych mogło zdawać się nie wystarczające dla oddania pełnej złożoności swojego poczucia tożsamości narodowej.

Sposób prezentacji danych o stowarzyszeniach

W pozostałej części niniejszego opracowania, która zawiera już indywidualną prezentację poszczególnych stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych można wyróżnić 4 bloki: indeksy, karty informacyjne stowarzyszeń, notki informacyjne dotyczące stowarzyszeń, o których brak aktualnych danych ankietowych, oraz krótkich informacji o stowarzyszeniach rozwiązanych.

Na początku zamieszczono **indeksy**, w których przedstawiono wykaz stowarzyszeń w czterech porządkach: alfabetycznym, chronologicznym, demograficznym oraz wg. grup narodowościowych.

Zasadniczą częścią prezentacji poszczególnych organizacji mniejszości narodowych i etnicznych są **karty informacyjne stowarzyszeń**. W celu do uzyskania możliwie przejrzystego i najbardziej ujednoliczonego sposobu przedstawiania informacji o każdym ze stowarzyszeń, karty otrzymały zestandaryzowaną formę. Każda z nich posiada taki sam układ pól, w których zawarto dane o stowarzyszeniu, dotyczące: zarządu (adres siedziby, telefon, nazwisko przewodniczącego), zasięgu działania, struktury terytorialnej (liczba i rozmieszczenie jednostek terytorialnych), liczby członków, przejawów działalności (wydawane periodyki, placówki kulturalne i naukowe, przedsięwzięcia statutowe).

We wszystkich kartach pole z informacją o nazwisku lidera stowarzyszenia za tytułowane jest „Przewodniczący”; w przypadkach, gdzie stowarzyszenie stosuje inną formę nazwy tej funkcji, zamieszczono po nazwisku (w nawiasach) właściwe danemu stowarzyszeniu jej brzmienie.

Dla lepszego zobrazowania zakresu działalności oraz struktury terenowej stowarzyszeń użyto w kartach informacyjnych kartogramów. Dla każdego stowarzyszenia sporządzono przynajmniej jeden schemat terytorialny kraju, na którym zaznaczono:

terytorialny zasięg działania – poprzez zakropkowanie (np. całego kraju, województw, powiatów, gmin lub miast);

usytuowanie:

- **siedziby zarządu** – poprzez symbol – ●,
- **jednostek terenowych** (np. oddziałów) – ■,
- **jednostek niższego szczebla** (np. koła) – ◆.

W przypadku stowarzyszeń posiadających rozbudowane struktury na niewielkim obszarze, jednostki terenowe zaznaczano punktowo na drugim kartogramie – powiększonym schemacie jednego lub kilku województw. W sytuacji braku informacji potrzebnych do precyzyjnego zaznaczenia usytuowania jednostek terenowych lub gdy środki graficzne, jakimi dysponowano przy niniejszym opracowaniu, nie pozwoliły nanieść dużej liczby elementów struktury terytorialnej (np. wielu jednostek drugiego czy trzeciego szczebla) oznaczano obszary ich występowania poprzez dodatkowe zakropkowanie (gęstsze niż używane do wyznaczania zasięgu działania stowarzyszenia).

Podstawą sporządzenia kart informacyjnych stowarzyszeń narodowościowych i etnicznych były ankiety statystyczne SN nadsyłane corocznie przez stowarzyszenia. Uzyskany w ten sposób materiał dotyczy działalności stowarzyszeń w okresie od 2006 do 2008 roku. Warunkiem zaprezentowania stowarzyszenia w formie karty informacyjnej było otrzymanie przynajmniej jednej ankiety z danymi dotyczącymi omawianego okresu.

Stowarzyszenia, które nie przysłały żadnej ankiety dotyczącej opisywanego okresu (tj. od 2006 r.), zaprezentowane zostały w formie prostych notek informacyjnych, zawierających tylko podstawowe, możliwie najbardziej aktualne dane. Ponadto zamieszczono – także w formie prostych not – krótkie informacje wzmiankujące o tych organizacjach, które zaprzestały działalności.

Objaśnienia redakcyjne

W kartach informacyjnych, a także w indeksach zastosowano specjalne oznaczenia statystyczne, które wymagają krótkiego objaśnienia co do sposobu ich interpretowania:

znak „.” należy rozumieć jak „brak danych”;

znak „-” jak „brak zjawiska”;

znak „x” jak „nie dotyczy”.

INDEKSY STOWARZYSZEŃ NARODOWOŚCIOWYCH I ETNICZNYCH W POLSCE

A – porządek alfabetyczny

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
1	Białoruskie Kulturalno-Naukowe Centrum w Poznaniu	1.12	217
2	Białoruskie Stowarzyszenie Literackie „Białowieża”	1.01	212
3	Białoruskie Towarzystwo Historyczne	1.02	333
4	Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka”	1.03	213
5	Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	1.04	213
6	Białoruskie Zrzeszenie Studentów w Polsce	1.05	333
7	Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Christo Botewa w Polsce	8.17	338
8	Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Christo Botewa w Polsce	8.01	339
9	Chińskie Stowarzyszenie w Polsce	8.21	330
10	Chojnickie Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.86	283
11	Francuskie Towarzystwo Narodowo-Kulturalne w Radomiu	8.03	339
12	Fundacja Ormiańska KZKO	8.26	325
13	Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi	5.02	231
14	Górnośląskie Towarzystwo Śpiewacze	5.80	337
15	Indyjskie Stowarzyszenie w Polsce	8.20	339
16	Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawska Pomorskiego	5.03	232
17	Komitet Założycielski Niemieckiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Opitzta w Bolesławcu	.	345
18	Kulturalno-Socjalne Stowarzyszenie Niemieckiej Przynależności Narodowej na Pojezierzu Bytowskim z siedzibą w Bytowie	5.05	339
19	Litewskie Towarzystwo św. Kazimierza	3.01	219
20	Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Lublinie	2.30	304
21	Małopolskie Stowarzyszenie Romów „Jamaro”	2.31	304
22	Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów w Andrychowie	2.07	333
23	Międzynarodowe Stowarzyszenie Romów w Opolu	2.26	301
24	Mragowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mragowa „Niedźwiedzia Łapa”	5.07	234
25	Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	5.08	235
26	Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość”	5.09	236
27	Niemiecki Chrześcijański Związek „Karkonosze” w Jeleniej Górze	5.01	230
28	Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku	5.10	237
29	Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim	5.11	238
30	Niemieckie Towarzystwo Kulturalne „Heimat Bund”	.	345
31	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne „Liczyrzepa”	5.12	335

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
32	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Legnicy	5.13	239
33	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi	5.14	240
34	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu	5.15	241
35	Niemieckie Towarzystwo Oświatowe	5.79	280
36	Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Jeleniej Górze	5.16	335
37	Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Pile	5.17	242
38	Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Wałbrzychu	5.18	243
39	Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Ziemia Beskidzka” w Bielsku-Białej	.	345
40	Oleckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku	5.20	244
41	Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	5.21	245
42	Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne	8.04	321
43	Pasłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza	5.23	248
44	Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz „Roś”	5.24	249
45	Podhalańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Nowym Targu	.	345
46	Polska Unia Studentów Żydowskich	.	345
47	Powiatowy Bytowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Bytowie	5.25	250
48	Rada Programowa Tygodnika „Niwa”	1.06	214
49	Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waś” (Pomocna Dłoń)	2.19	298
50	Reszelskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Reszlu	5.26	339
51	Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Białymstoku	8.05	322
52	Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.27	251
53	Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Grudziądzu	.	345
54	Stowarzyszenie – Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu	8.02	327
55	Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce	.	345
56	Stowarzyszenie do Pielęgnowania Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring	5.30	252
57	Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu” w Polsce	7.02	313
58	Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich	1.07	340
59	Stowarzyszenie Emigrantów Syryjskich w Polsce	8.06	340
60	Stowarzyszenie Francuzów i Repatriantów z Francji na Dolnym Śląsku	8.19	328
61	Stowarzyszenie Kulturalne Niemców „Heimat”	5.31	335
62	Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne Romów w Tarnowie	2.01	340
63	Stowarzyszenie Litwinów w Polsce	3.02	220
64	Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Herder” w Morągu	5.32	335
65	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Chełmża” z siedzibą w Chełmży	.	345

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
66	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu	5.33	336
67	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu	5.34	253
68	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Grudziądzkiej i Okolic w Grudziądzu	5.35	336
69	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Lubawsko-Nowomiejskiej	.	345
70	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Ziemi Łasińskiej” w Łasinie	5.81	281
71	Stowarzyszenie Łemków	4.02	334
72	Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce	3.03	334
73	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach	2.02	288
74	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej „Mazury” w Etku	5.37	254
75	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci”	2.14	294
76	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma - Union”	2.03	340
77	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce	2.29	303
78	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie	5.22	247
79	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic	5.38	255
80	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Iławie	5.39	256
81	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie	5.40	257
82	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku	5.06	233
83	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie	5.85	282
84	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim	5.41	258
85	Stowarzyszenie na Rzecz Romów „Newo Dziwipen”	2.27	302
86	Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce	3.07	223
87	Stowarzyszenie Niemieckie „Łoś”	5.42	259
88	Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa „Mamry”	5.43	260
89	Stowarzyszenie Niezależnej Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Korzenie”	.	346
90	Stowarzyszenie „Nowa Roma”	2.10	290
91	Stowarzyszenie Romów Górnego Śląska	2.24	334
92	Stowarzyszenie Romów Polskich „Czerchań”	2.09	340
93	Stowarzyszenie Romów w Bydgoszczy „Romano Dzipen”	2.13	292
94	Stowarzyszenie Romów w Kowarach	2.25	301
95	Stowarzyszenie Romów w Krakowie	2.04	340
96	Stowarzyszenie Romów w Legnicy	2.21	299
97	Stowarzyszenie Romów w Polkowicach	2.32	305
98	Stowarzyszenie Romów w Polsce	2.05	289
99	Stowarzyszenie Romów w Prudniku	2.18	297

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
100	Stowarzyszenie Romów w Przemkowie	2.17	296
101	Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu „Romani Bacht”	2.16	296
102	Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Laskowej	2.11	334
103	Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach	4.03	225
104	Stowarzyszenie Słowiańskiej Mniejszości Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Prawosławni”	1.10	341
105	Stowarzyszenie Somalijskie w RP	8.25	331
106	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Jemeńczyków w Polsce	8.22	330
107	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Powiatu Świdwińskiego w Woj. Zachodniopomorskim	5.45	336
108	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Elblągu	.	346
109	Stowarzyszenie Społeczności Romskiej FAMILIA w Tarnowie	2.28	303
110	Stowarzyszenie Syryjskie w Polsce	8.08	341
111	Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych i Represjonowanych w Polsce	6.01	307
112	Stowarzyszenie „Ukraiński Dom Narodowy”	6.02	308
113	Stowarzyszenie Wałbrzyskich Romów	2.23	300
114	Stowarzyszenie Wspierania Kultury Łemkowskiej „Wereteno”	4.06	228
115	Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”	8.24	324
116	Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce	7.03	314
117	Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej	7.04	315
118	Toruńskie Stowarzyszenie Kulturalne Rodzin Pochodzenia Niemieckiego	5.46	261
119	Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku	5.78	279
120	Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego	8.23	331
121	Towarzystwo Greków w Polsce	8.09	341
122	Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie	5.47	262
123	Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Żyrardowie	2.06	341
124	Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Romów w Głubczycach	2.22	300
125	Towarzystwo Kultury Białoruskiej	1.11	216
126	Towarzystwo Kultury Żydowskiej „Beit Warszawa”	7.08	318
127	Towarzystwo Litewskie w Gdańsku	3.05	222
128	Towarzystwo Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Grudziądzu	5.48	341
129	Towarzystwo Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.91	285
130	Towarzystwo Macedończyków w Polsce	8.10	341
131	Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Bydgoszczy	5.49	263
132	Towarzystwo na rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej	4.04	226
133	Towarzystwo Pamięci Żydów Galicyjskich z siedzibą w Lesku	.	346
134	Towarzystwo Słowaków w Polsce	8.11	338

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
135	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej (w Choszczynie)	.	346
136	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszyce i Okolic	5.51	264
137	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach	5.52	265
138	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Pomerania” w Koszalinie	5.53	266
139	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Środkowa Odra”	5.54	342
140	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu	5.56	342
141	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze	5.58	269
142	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego	5.57	267
143	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Ziemi Radomskiej	5.59	342
144	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim	5.60	270
145	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Oleśnie	.	346
146	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	5.50	342
147	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	5.62	271
148	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej	2.08	290
149	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce	8.12	342
150	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce	7.06	316
151	Towarzystwo Ukraińców Podkarpacia w Zapałowie	6.11	342
152	Towarzystwo Wspólnota Niemiecka „Przyjaźń” z siedzibą w Rudzie Śląskiej	.	346
153	Ukraińska Organizacja Skautowa „Płast”	6.03	343
154	Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce	6.10	311
155	Ukraińskie Towarzystwo Lekarskie	6.04	343
156	Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce	6.05	309
157	Warmińsko-Mazurski Związek Kobiet Wiejskich Niemieckiego Pochodzenia	5.64	343
158	Wielkopolskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Pleszewie	2.15	295
159	Wielkopolskie Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	.	346
160	Wspólnota Litwinów w Polsce z siedzibą w Puńsku	3.04	221
161	Wspólnota Węgierska w Polsce	8.13	327
162	Zabrzańskie Stowarzyszenie Romów	.	346
163	Zjednoczenie Łemków w Polsce	4.05	227
164	Złotowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Złotowie	.	346
165	Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie	8.14	323

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
166	Związek Białoruski w RP	1.08	343
167	Związek Karaimów Polskich	8.18	338
168	Związek Ludności Niemieckiej w Gdyni	5.90	285
169	Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierżgońskiej	5.66	273
170	Związek Młodzieży Białoruskiej	1.09	215
171	Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	5.67	337
172	Związek Młodzieży Pochodzenia Niemieckiego w Polsce	.	346
173	Związek Mniejszości Niemieckiej im. Ewalda G. J. von Kleista	5.69	343
174	Związek Mniejszości Niemieckiej w Człuchowie	5.70	343
175	Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku	5.71	274
176	Związek Niemieckich Górnoślązaków	5.72	344
177	Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce	5.73	275
178	Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa J. Teodorowicza	8.15	344
179	Związek Romów Polskich	2.12	291
180	Związek Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego Regionu Toruńskiego	5.83	344
181	Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich w Regionach Olsztyn - Gdańsk - Toruń	5.75	344
182	Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej Warmii, Powiśla i Żuław	5.76	278
183	Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie	5.74	276
184	Związek Tatarów Polskich w RP	8.16	344
185	Związek Ukrainek	6.06	344
186	Związek Ukraińców Podlasia	6.07	337
187	Związek Ukraińców w Polsce	6.08	310
188	Związek Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej	6.09	344
189	Żydowska Ogólnopolska Organizacja Młodzieżowa	7.10	319
190	Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w RP	7.09	318
191	Żydowskie Stowarzyszenie CZULENT	7.07	317

INDEKSY STOWARZYSZEŃ NARODOWOŚCIOWYCH I ETNICZNYCH W POLSCE

B – porządek chronologiczny

Nazwa	Rok rejestracji	Identyfikator	Strona
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce	1951	7.03	314
Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	1956	1.04	213
Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie	1956	8.14	323
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Wałbrzychu	1957	5.18	243
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Christo Boteva w Polsce	1958	8.01	339
Towarzystwo Słowaków w Polsce	1961	8.11	338
Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne Romów w Tarnowie	1963	2.01	340
Podhalańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Nowym Targu	1975	.	345
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce	1986	8.12	342
Białoruskie Zrzeszenie Studentów w Polsce	1988	1.05	333
Stowarzyszenie Łemków	1989	4.02	334
Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”	1989	8.24	324
Towarzystwo Greków w Polsce	1989	8.09	341
Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Żyrardowie	1989	2.06	341
Towarzystwo Macedończyków w Polsce	1989	8.10	341
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce	1989	7.06	316
Białoruskie Stowarzyszenie Literackie „Białowieża”	1990	1.01	212
Francuskie Towarzystwo Narodowo-Kulturalne w Radomiu	1990	8.03	339
Niemieckie Towarzystwo Kulturalne „Heimat Bund”	1990	.	345
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Jeleniej Górze	1990	5.16	335
Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne	1990	8.04	321
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu	1990	5.33	336
Stowarzyszenie Niemieckie „Łoś”	1990	5.42	259
Stowarzyszenie Niezależnej Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Korzenie”	1990	.	346
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Elblągu	1990	.	346
Stowarzyszenie „Ukraiński Dom Narodowy”	1990	6.02	308
Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej	1990	7.04	315
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach	1990	5.52	265
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu	1990	5.56	342

Nazwa	Rok rejestracji	Identyfikator	Strona
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego	1990	5.57	267
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Ziemi Radomskiej	1990	5.59	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim	1990	5.60	270
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Oleśnie	1990	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	1990	5.62	271
Ukraińska Organizacja Skautowa „Płast”	1990	6.03	343
Zjednoczenie Łemków w Polsce	1990	4.05	227
Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku	1990	5.71	274
Związek Ukrainek	1990	6.06	344
Związek Ukraińców w Polsce	1990	6.08	310
Mragowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mragowa „Niedźwiedzia Łapa”	1991	5.07	234
Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość”	1991	5.09	236
Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim	1991	5.11	238
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne „Liczyrzepa”	1991	5.12	335
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Legnicy	1991	5.13	239
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu	1991	5.15	241
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Ziemia Beskidzka” w Bielsku-Białej	1991	.	345
Oleckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku	1991	5.20	244
Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	1991	5.21	245
Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego	1991	5.27	251
Stowarzyszenie – Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu	1991	8.02	327
Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu” w Polsce	1991	7.02	313
Stowarzyszenie Kulturalne Niemców „Heimat”	1991	5.31	335
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej „Mazury” w Ełku	1991	5.37	254
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie	1991	5.22	247
Stowarzyszenie Romów w Polsce	1991	2.05	289
Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach	1991	4.03	225
Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Bydgoszczy	1991	5.49	263
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszczy i Okolic	1991	5.51	264
Ukraińskie Towarzystwo Lekarskie	1991	6.04	343
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce	1991	5.73	275
Związek Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej	1991	6.09	344
Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi	1992	5.02	231

Nazwa	Rok re- jestracji	Identy- fikator	Stro- na
Litewskie Towarzystwo św. Kazimierza	1992	3.01	219
Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku	1992	5.10	237
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi	1992	5.14	240
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Pile	1992	5.17	242
Pasłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza	1992	5.23	248
Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz „Roś”	1992	5.24	249
Powiatowy Bytowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Bytowie	1992	5.25	250
Rada Programowa Tygodnika „Niwa”	1992	1.06	214
Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich	1992	1.07	340
Stowarzyszenie Litwinów w Polsce	1992	3.02	220
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu	1992	5.34	253
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic	1992	5.38	255
Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych i Represjonowanych w Polsce	1992	6.01	307
Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie	1992	5.47	262
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	1992	5.50	342
Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce	1992	6.05	309
Związek Młodzieży Białoruskiej	1992	1.09	215
Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	1992	5.67	337
Związek Młodzieży Pochodzenia Niemieckiego w Polsce	1992		346
Związek Mniejszości Niemieckiej im. Ewalda G. J. von Kleista	1992	5.69	343
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich w Regionach Olsztyn - Gdańsk - Toruń	1992	5.75	344
Związek Tatarów Polskich w RP	1992	8.16	344
Związek Ukraińców Podlasia	1992	6.07	337
Białoruskie Towarzystwo Historyczne	1993	1.02	333
Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka”	1993	1.03	213
Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawska Pomorskiego	1993	5.03	232
Kulturalno-Socjalne Stowarzyszenie Niemieckiej Przynależności Narodowej na Pojezierzu Bytowskim z siedzibą w Bytowie	1993	5.05	339
Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów w Andrychowie	1993	2.07	333
Reszelskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Reszlu	1993	5.26	339
Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Białymstoku	1993	8.05	322
Stowarzyszenie do Pielęgnowania Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring	1993	5.30	252
Stowarzyszenie Emigrantów Syryjskich w Polsce	1993	8.06	340
Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Herder” w Morażu	1993	5.32	335

Nazwa	Rok re- jestracji	Identy- fikator	Stro- na
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Grudziądzkiej i Okolic w Grudziądzu	1993	5.35	336
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim	1993	5.41	258
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Powiatu Świdwińskiego w Woj. Zachodniopomorskim	1993	5.45	336
Wspólnota Litwinów w Polsce z siedzibą w Puńsku	1993	3.04	221
Związek Białoruski w RP	1993	1.08	343
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej Warmii, Powiśla i Żuław	1993	5.76	278
Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie	1993	5.74	276
Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	1994	5.08	235
Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Grudziądzu	1994	.	345
Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce	1994	.	345
Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce	1994	3.03	334
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach	1994	2.02	288
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma - Union”	1994	2.03	340
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku	1994	5.06	233
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie	1994	5.85	282
Stowarzyszenie Romów w Przemkowie	1994	2.17	296
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Pomerania” w Koszalinie	1994	5.53	266
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze	1994	5.58	269
Towarzystwo Wspólnota Niemiecka „Przyjaźń” z siedzibą w Rudzie Śląskiej	1994	.	346
Wielkopolskie Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	1994	.	346
Złotowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Złotowie	1994	.	346
Komitet Założycielski Niemieckiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Opitza w Bolesławcu	1995	.	345
Polska Unia Studentów Żydowskich	1995	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Lubawsko-Nowomiejskiej	1995	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Ziemi Łasińskiej” w Łasinie	1995	5.81	281
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Iławie	1995	5.39	256
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie	1995	5.40	257
Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa „Mamry”	1995	5.43	260
Stowarzyszenie Romów w Krakowie	1995	2.04	340
Stowarzyszenie Syryjskie w Polsce	1995	8.08	341

Nazwa	Rok re- jestracji	Identy- fikator	Stro- na
Toruńskie Stowarzyszenie Kulturalne Rodzin Pochodzenia Niemieckiego	1995	5.46	261
Towarzystwo Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Grudziądzu	1995	5.48	341
Towarzystwo na rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej	1995	4.04	226
Towarzystwo Pamięci Żydów Galicyjskich z siedzibą w Lesku	1995	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej (w Choszczynie)	1995	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej	1995	2.08	290
Warmińsko-Mazurski Związek Kobiet Wiejskich Niemieckiego Pochodzenia	1995	5.64	343
Wspólnota Węgierska w Polsce	1995	8.13	327
Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierżońskiej	1995	5.66	273
Związek Mniejszości Niemieckiej w Człuchowie	1995	5.70	343
Związek Niemieckich Górnolązaków	1995	5.72	344
Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa J. Teodorowicza	1995	8.15	344
Chojnickie Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	1996	5.86	283
Górnoląskie Towarzystwo Śpiewacze	1996	5.80	337
Niemiecki Chrześcijański Związek „Karkonosze” w Jeleniej Górze	1996	5.01	230
Niemieckie Towarzystwo Oświatowe	1996	5.79	280
Stowarzyszenie Francuzów i Repatriantów z Francji na Dolnym Śląsku	1996	8.19	328
Stowarzyszenie „Nowa Roma”	1996	2.10	290
Stowarzyszenie Romów Polskich „Czerchań”	1996	2.09	340
Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku	1996	5.78	279
Związek Ludności Niemieckiej w Gdyni	1996	5.90	285
Związek Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego Regionu Toruńskiego	1996	5.83	344
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Christo Botewa w Polsce	1997	8.17	338
Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Laskowej	1997	2.11	334
Stowarzyszenie Słowiańskiej Mniejszości Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Prawosławni”	1997	1.10	341
Towarzystwo Litewskie w Gdańsku	1997	3.05	222
Chińskie Stowarzyszenie w Polsce	1998	8.21	330
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Chełmża” z siedzibą w Chełmży	1998	.	345
Związek Karaimów Polskich	1998	8.18	338
Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce	2000	3.07	223
Związek Romów Polskich	2000	2.12	291
Indyjskie Stowarzyszenie w Polsce	2002	8.20	339
Towarzystwo Kultury Żydowskiej „Beit Warszawa”	2002	7.08	318

Nazwa	Rok rejestracji	Identyfikator	Strona
Białoruskie Kulturalno-Naukowe Centrum w Poznaniu	2003	1.12	217
Stowarzyszenie Społeczności Romskiej FAMILIA w Tarnowie	2003	2.28	303
Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waśt” (Pomocna Dłoń)	2004	2.19	298
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci”	2004	2.14	294
Stowarzyszenie Romów Górnego Śląska	2004	2.24	334
Stowarzyszenie Romów w Legnicy	2004	2.21	299
Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu „Romani Bacht”	2004	2.16	296
Stowarzyszenie Wspierania Kultury Łemkowskiej „Wereteno”	2004	4.06	228
Zabrzeńskie Stowarzyszenie Romów	2004	.	346
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce	2005	2.29	303
Stowarzyszenie Romów w Bydgoszczy „Romano Dzipen”	2005	2.13	292
Stowarzyszenie Wałbrzyskich Romów	2005	2.23	300
Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Romów w Głubczycach	2005	2.22	300
Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce	2005	6.10	311
Wielkopolskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Pleszewie	2005	2.15	295
Żydowskie Stowarzyszenie CZULENT	2005	7.07	317
Międzynarodowe Stowarzyszenie Romów w Opolu	2006	2.26	301
Stowarzyszenie na Rzecz Romów „Newo Dziwipen”	2006	2.27	302
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Jemeńczyków w Polsce	2006	8.22	330
Towarzystwo Kultury Białoruskiej	2006	1.11	216
Fundacja Ormiańska KZKO	2007	8.26	325
Stowarzyszenie Romów w Kowarach	2007	2.25	301
Stowarzyszenie Somalijskie w RP	2007	8.25	331
Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego	2007	8.23	331
Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w RP	2007	7.09	318
Stowarzyszenie Romów w Polkowicach	2008	2.32	305
Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Lublinie	.	2.30	304
Małopolskie Stowarzyszenie Romów „Jamaro”	.	2.31	304
Stowarzyszenie Romów w Prudniku	.	2.18	297
Towarzystwo Ludności Pochodzenia Niemieckiego	.	5.91	285
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Środkowa Odra”	.	5.54	342
Towarzystwo Ukraińców Podkarpacia w Zapałowie	.	6.11	342
Żydowska Ogólnopolska Organizacja Młodzieżowa	.	7.10	319

INDEKSY STOWARZYSZEŃ NARODOWOŚCIOWYCH I ETNICZNYCH w POLSCE C – porządek demograficzny

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim	170000	5.60	270
Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość”	14607	5.09	236
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	12296	5.62	271
Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie	8000	8.14	323
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach	7500	2.02	288
Związek Ukraińców w Polsce	7000	6.08	310
Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	5207	1.04	213
Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	5200	5.67	337
Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku	5000	5.71	274
Stowarzyszenie Romów w Polsce	4000	2.05	289
Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Laskowej	3500	2.11	334
Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	3150	5.21	245
Towarzystwo Słowaków w Polsce	2644	8.11	338
Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku	2435	5.78	279
Powiatowy Bytowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Bytowie	2299	5.25	250
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce	1617	7.06	316
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu	1420	5.15	241
Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego	1397	5.27	251
Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Bydgoszczy	1355	5.49	263
Stowarzyszenie Litwinów w Polsce	1212	3.02	220
Związek Romów Polskich	1200	2.12	291
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu	1115	5.33	336
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	1070	5.50	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej	964	2.08	290
Zjednoczenie Łemków w Polsce	959	4.05	227
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie	900	5.22	247
Związek Niemieckich Górnolązaków	884	5.72	344
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu	800	5.56	342
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Wałbrzychu	780	5.18	243
Stowarzyszenie Żydów Komendantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej	760	7.04	315

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Towarzystwo Greków w Polsce	756	8.09	341
Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu” w Polsce	687	7.02	313
Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	587	5.08	235
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Grudziądzkiej i Okolic w Grudziądzu	583	5.35	336
Chojnickie Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	558	5.86	283
Mragowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mragowa „Niedźwiedzia Łapa”	500	5.07	234
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Pile	492	5.17	242
Litewskie Towarzystwo św. Kazimierza	466	3.01	219
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego	466	5.57	267
Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie	450	5.47	262
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Jeleniej Górze	415	5.16	335
Toruńskie Stowarzyszenie Kulturalne Rodzin Pochodzenia Niemieckiego	389	5.46	261
Związek Ukraińców Podlasia	383	6.07	337
Stowarzyszenie Romów w Bydgoszczy „Romano Dzipen”	370	2.13	292
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu	369	5.34	253
Stowarzyszenie Kulturalne Niemców „Heimat”	355	5.31	335
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze	341	5.58	269
Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku	287	5.10	237
Francuskie Towarzystwo Narodowo-Kulturalne w Radomiu	283	8.03	339
Górnośląskie Towarzystwo Śpiewacze	280	5.80	337
Stowarzyszenie Francuzów i Repatriantów z Francji na Dolnym Śląsku	280	8.19	328
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce	268	7.03	314
Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Herder” w Morągu	256	5.32	335
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi	250	5.14	240
Stowarzyszenie do Pielęgnowania Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring	250	5.30	252
Stowarzyszenie Romów Górnego Śląska	230	2.24	334
Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz „Roś”	217	5.24	249
Chińskie Stowarzyszenie w Polsce	210	8.21	330
Wspólnota Litwinów w Polsce z siedzibą w Puńsku	200	3.04	221
Stowarzyszenie Łemków	192	4.02	334
Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych i Represjonowanych w Polsce	190	6.01	307
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Christo Botewa w Polsce	180	8.17	338
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce	178	8.12	342

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Legnicy	176	5.13	239
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim	175	5.41	258
Związek Ludności Niemieckiej w Gdyni	171	5.90	285
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci”	170	2.14	294
Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa „Mamry”	170	5.43	260
Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Romów w Głubczycach	170	2.22	300
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Pomerania” w Koszalinie	170	5.53	266
Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim	169	5.11	238
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej „Mazury” w Ełku	169	5.37	254
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszyce i Okolic	169	5.51	264
Ukraińska Organizacja Skautowa „Płast”	151	6.03	343
Stowarzyszenie Społeczności Romskiej FAMILIA w Tarnowie	147	2.28	303
Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne	135	8.04	321
Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce	132	6.05	309
Towarzystwo Kultury Żydowskiej „Beit Warszawa”	131	7.08	318
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Powiatu Świdwińskiego w Woj. Zachodniopomorskim	128	5.45	336
Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierżgońskiej	127	5.66	273
Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne Romów w Tarnowie	120	2.01	340
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Iławie	120	5.39	256
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Jemeńczyków w Polsce	120	8.22	330
Żydowska Ogólnopolska Organizacja Młodzieżowa	114	7.10	319
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach	111	5.52	265
Stowarzyszenie Niemieckie „Łoś”	110	5.42	259
Towarzystwo Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Grudziądzu	103	5.48	341
Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawska Pomorskiego	100	5.03	232
Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Białymstoku	100	8.05	322
Stowarzyszenie – Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu	100	8.02	327
Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu „Romani Bacht”	100	2.16	296
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Ziemi Radomskiej	96	5.59	342
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne „Liczyrzepa”	94	5.12	335
Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego	87	8.23	331
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie	85	5.40	257
Olekie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku	84	5.20	244

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Stowarzyszenie Wałbrzyskich Romów	82	2.23	300
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Ziemi Łasińskiej” w Łasinie	81	5.81	281
Stowarzyszenie „Ukraiński Dom Narodowy”	78	6.02	308
Stowarzyszenie Słowiańskiej Mniejszości Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Prawosławni”	72	1.10	341
Białoruskie Zrzeszenie Studentów w Polsce	70	1.05	333
Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Lublinie	70	2.30	304
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku	70	5.06	233
Towarzystwo Ludności Pochodzenia Niemieckiego	66	5.91	285
Niemiecki Chrześcijański Związek „Karkonosze” w Jeleniej Górze	65	5.01	230
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic	65	5.38	255
Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi	62	5.02	231
Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce	60	3.03	334
Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce	60	3.07	223
Związek Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej	60	6.09	344
Pastęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza	51	5.23	248
Białoruskie Kulturalno-Naukowe Centrum w Poznaniu	50	1.12	217
Małopolskie Stowarzyszenie Romów „Jamaro”	50	2.31	304
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma - Union”	50	2.03	340
Niemieckie Towarzystwo Oświatowe	42	5.79	280
Wspólnota Węgierska w Polsce	42	8.13	327
Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w RP	42	7.09	318
Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów w Andrychowie	40	2.07	333
Towarzystwo Litewskie w Gdańsku	40	3.05	222
Żydowskie Stowarzyszenie CZULENT	38	7.07	317
Stowarzyszenie Romów w Legnicy	37	2.21	299
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie	36	5.85	282
Reszelskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Reszlu	35	5.26	339
Stowarzyszenie Romów w Polkowicach	33	2.32	305
Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach	33	4.03	225
Stowarzyszenie Romów w Prudniku	32	2.18	297
Stowarzyszenie Romów w Przemkowie	32	2.17	296
Towarzystwo Kultury Białoruskiej	32	1.11	216
Towarzystwo na rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej	31	4.04	226
Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich	30	1.07	340
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce	30	2.29	303
Stowarzyszenie na Rzecz Romów „Newo Dziwipen”	28	2.27	302

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Związek Karaimów Polskich	27	8.18	338
Białoruskie Stowarzyszenie Literackie „Białowieża”	25	1.01	212
Indyjskie Stowarzyszenie w Polsce	25	8.20	339
Stowarzyszenie Somalijskie w RP	25	8.25	331
Stowarzyszenie Romów Polskich „Czerchań”	23	2.09	340
Międzynarodowe Stowarzyszenie Romów w Opolu	22	2.26	301
Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka”	21	1.03	213
Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce	21	6.10	311
Białoruskie Towarzystwo Historyczne	20	1.02	333
Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waś” (Pomocna Dłoń)	20	2.19	298
Stowarzyszenie Wspierania Kultury Łemkowskiej „Wereteno”	20	4.06	228
Stowarzyszenie Romów w Kowarach	17	2.25	301
Rada Programowa Tygodnika „Niwa”	15	1.06	214
Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”	15	8.24	324
Wielkopolskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Pleszewie	15	2.15	295
Związek Młodzieży Białoruskiej	15	1.09	215
Stowarzyszenie „Nowa Roma”	3	2.10	290
Komitet Założycielski Niemieckiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Opitza w Bolesławcu	–	.	345
Niemieckie Towarzystwo Kulturalne „Heimat Bund”	–	.	345
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Ziemia Beskidzka” w Bielsku-Białej	–	.	345
Podhalańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Nowym Targu	–	.	345
Polska Unia Studentów Żydowskich	–	.	345
Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Grudziądzu	–	.	345
Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce	–	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Chełmża” z siedzibą w Chełmży	–	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Lubawsko-Nowomiejskiej	–	.	345
Stowarzyszenie Niezależnej Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Korzenie”	–	.	346
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Elblągu	–	.	346
Towarzystwo Pamięci Żydów Galicyjskich z siedzibą w Lesku	–	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej (w Choszcznie)	–	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Oleśnie	–	.	346
Towarzystwo Wspólnota Niemiecka „Przyjaźń” z siedzibą w Rudzie Śląskiej	–	.	346

Nazwa	Liczba członków	Identyfikator	Strona
Wielkopolskie Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	–	.	346
Zabrzańskie Stowarzyszenie Romów	–	.	346
Złotowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Złotowie	–	.	346
Związek Młodzieży Pochodzenia Niemieckiego w Polsce	–	.	346
Związek Białoruski w RP	x	1.08	343
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce	x	5.73	275
Związek Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego Regionu Toruńskiego	x	5.83	344
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich w Regionach Olsztyn - Gdańsk - Toruń	x	5.75	344
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej Warmii, Powiśla i Żuław	x	5.76	278
Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie	x	5.74	276
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Christo Botewa w Polsce	.	8.01	339
Fundacja Ormiańska KZKO	.	8.26	325
Kulturalno-Socjalne Stowarzyszenie Niemieckiej Przynależności Narodowej na Pojezierzu Bytowskim z siedzibą w Bytowie	.	5.05	339
Stowarzyszenie Emigrantów Syryjskich w Polsce	.	8.06	340
Stowarzyszenie Romów w Krakowie	.	2.04	340
Stowarzyszenie Syryjskie w Polsce	.	8.08	341
Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Żyrardowie	.	2.06	341
Towarzystwo Macedończyków w Polsce	.	8.10	341
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Środkowa Odra”	.	5.54	342
Towarzystwo Ukraińców Podkarpacia w Zapałowie	.	6.11	342
Ukraińskie Towarzystwo Lekarskie	.	6.04	343
Warmińsko-Mazurski Związek Kobiet Wiejskich Niemieckiego Pochodzenia	.	5.64	343
Związek Mniejszości Niemieckiej im. Ewalda G. J. von Kleista	.	5.69	343
Związek Mniejszości Niemieckiej w Człuchowie	.	5.70	343
Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa J. Teodorowicza	.	8.15	344
Związek Tatarów Polskich w RP	.	8.16	344
Związek Ukrainek	.	6.06	344

INDEKSY STOWARZYSZEŃ NARODOWOŚCIOWYCH I ETNICZNYCH w POLSCE

D – porządek etniczny

Nazwa	Identyfikator	Strona
Białorusinów		
Białoruskie Kulturalno-Naukowe Centrum w Poznaniu	1.12	217
Białoruskie Stowarzyszenie Literackie „Białowieża”	1.01	212
Białoruskie Towarzystwo Historyczne	1.02	333
Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka”	1.03	213
Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	1.04	213
Białoruskie Zrzeszenie Studentów w Polsce	1.05	333
Rada Programowa Tygodnika „Niwa”	1.06	214
Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich	1.07	340
Stowarzyszenie Słowiańskiej Mniejszości Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Prawosławni”	1.10	341
Towarzystwo Kultury Białoruskiej	1.11	216
Związek Białoruski w RP	1.08	343
Związek Młodzieży Białoruskiej	1.09	215
Litwinów		
Litewskie Towarzystwo św. Kazimierza	3.01	219
Stowarzyszenie Litwinów w Polsce	3.02	220
Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce	3.03	334
Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce	3.07	223
Towarzystwo Litewskie w Gdańsku	3.05	222
Wspólnota Litwinów w Polsce z siedzibą w Puńsku	3.04	221
Łemków		
Stowarzyszenie Łemków	4.02	334
Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach	4.03	225
Stowarzyszenie Wspierania Kultury Łemkowskiej „Wereteno”	4.06	228
Towarzystwo na rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej	4.04	226
Zjednoczenie Łemków w Polsce	4.05	227
Niemców		
Chojnickie Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.86	283
Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi	5.02	231
Górnośląskie Towarzystwo Śpiewacze	5.80	337
Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawska Pomorskiego	5.03	232

Nazwa	Identyfikator	Strona
Komitet Założycielski Niemieckiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Opitzta w Bolesławcu	.	345
Kulturalno-Socjalne Stowarzyszenie Niemieckiej Przynależności Narodowej na Pojezierzu Bytowskim z siedzibą w Bytowie	5.05	339
Mragowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mragowa „Niedźwiedzia Łapa”	5.07	234
Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	5.08	235
Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość”	5.09	236
Niemiecki Chrześcijański Związek „Karkonosze” w Jeleniej Górze	5.01	230
Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku	5.10	237
Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim	5.11	238
Niemieckie Towarzystwo Kulturalne „Heimat Bund”	.	345
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne „Liczyrzepa”	5.12	335
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Legnicy	5.13	239
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi	5.14	240
Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu	5.15	241
Niemieckie Towarzystwo Oświatowe	5.79	280
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Jeleniej Górze	5.16	335
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Pile	5.17	242
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Wałbrzychu	5.18	243
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Ziemia Beskidzka” w Bielsku-Białej	.	345
Oleckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku	5.20	244
Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej	5.21	245
Paśłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza	5.23	248
Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz „Roś”	5.24	249
Powiatowy Bytowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Bytowie	5.25	250
Reszelskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Reszlu	5.26	339
Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.27	251
Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Grudziądzu	.	345
Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce	.	345
Stowarzyszenie do Pielęgnowania Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring	5.30	252
Stowarzyszenie Kulturalne Niemców „Heimat”	5.31	335
Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Herder” w Morażu	5.32	335
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Chełmża” z siedzibą w Chełmży	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu	5.33	336
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu	5.34	253

Nazwa	Identyfikator	Strona
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Grudziądzkiej i Okolic w Grudziądzu	5.35	336
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Lubawsko-Nowomiejskiej	.	345
Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Ziemi Łasińskiej” w Łasinie	5.81	281
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej „Mazury” w Ełku	5.37	254
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie	5.22	247
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic	5.38	255
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Iławie	5.39	256
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie	5.40	257
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku	5.06	233
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie	5.85	282
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim	5.41	258
Stowarzyszenie Niemieckie „Łoś”	5.42	259
Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa „Mamry”	5.43	260
Stowarzyszenie Niezależnej Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Korzenie”	.	346
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Powiatu Świdwińskiego w Woj. Zachodniopomorskim	5.45	336
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Elblągu	.	346
Toruńskie Stowarzyszenie Kulturalne Rodzin Pochodzenia Niemieckiego	5.46	261
Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku	5.78	279
Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie	5.47	262
Towarzystwo Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Grudziądzu	5.48	341
Towarzystwo Ludności Pochodzenia Niemieckiego	5.91	285
Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Bydgoszczy	5.49	263
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej (w Choszczynie)	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszyce i Okolic	5.51	264
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach	5.52	265
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Pomerania” w Koszalinie	5.53	266
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Środkowa Odra”	5.54	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu	5.56	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze	5.58	269
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego	5.57	267
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Ziemi Radomskiej	5.59	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim	5.60	270

Nazwa	Identyfikator	Strona
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Oleśnie	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	5.50	342
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	5.62	271
Towarzystwo Wspólnota Niemiecka „Przyjaźń” z siedzibą w Rudzie Śląskiej	.	346
Warmińsko-Mazurski Związek Kobiet Wiejskich Niemieckiego Pochodzenia	5.64	343
Wielkopolskie Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	.	346
Złotowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Złotowie	.	346
Związek Ludności Niemieckiej w Gdyni	5.90	285
Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierzgońskiej	5.66	273
Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej	5.67	337
Związek Młodzieży Pochodzenia Niemieckiego w Polsce	.	346
Związek Mniejszości Niemieckiej im. Ewalda G. J. von Kleista	5.69	343
Związek Mniejszości Niemieckiej w Człuchowie	5.70	343
Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku	5.71	274
Związek Niemieckich Górnolązaków	5.72	344
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce	5.73	275
Związek Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego Regionu Toruńskiego	5.83	344
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich w Regionach Olsztyn - Gdańsk - Toruń	5.75	344
Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej Warmii, Powiśla i Żuław	5.76	278
Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie	5.74	276
Romów		
Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Lublinie	2.30	304
Małopolskie Stowarzyszenie Romów „Jamaro”	2.31	304
Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów w Andrychowie	2.07	333
Międzynarodowe Stowarzyszenie Romów w Opolu	2.26	301
Podhalańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Nowym Targu	.	345
Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waś” (Pomocna Dłoń)	2.19	298
Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne Romów w Tarnowie	2.01	340
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach	2.02	288
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci”	2.14	294
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma - Union”	2.03	340
Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce	2.29	303
Stowarzyszenie na Rzecz Romów „Newo Dziwipen”	2.27	302
Stowarzyszenie „Nowa Roma”	2.10	290

Nazwa	Identyfikator	Strona
Stowarzyszenie Romów Górnego Śląska	2.24	334
Stowarzyszenie Romów Polskich „Czerchań”	2.09	340
Stowarzyszenie Romów w Bydgoszczy „Romano Dzipen”	2.13	292
Stowarzyszenie Romów w Kowarach	2.25	301
Stowarzyszenie Romów w Krakowie	2.04	340
Stowarzyszenie Romów w Legnicy	2.21	299
Stowarzyszenie Romów w Polkowicach	2.32	305
Stowarzyszenie Romów w Polsce	2.05	289
Stowarzyszenie Romów w Prudniku	2.18	297
Stowarzyszenie Romów w Przemkowie	2.17	296
Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu „Romani Bacht”	2.16	296
Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Laskowej	2.11	334
Stowarzyszenie Społeczności Romskiej FAMILIA w Tarnowie	2.28	303
Stowarzyszenie Wałbrzyskich Romów	2.23	300
Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Żyrardowie	2.06	341
Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Romów w Głubczycach	2.22	300
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej	2.08	290
Wielkopolskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Pleszewie	2.15	295
Zabrzańskie Stowarzyszenie Romów	.	346
Związek Romów Polskich	2.12	291
Ukraińców		
Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych i Represjonowanych w Polsce	6.01	307
Stowarzyszenie „Ukraiński Dom Narodowy”	6.02	308
Towarzystwo Ukraińców Podkarpacia w Zapałowie	6.11	342
Ukraińska Organizacja Skautowa „Płast”	6.03	343
Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce	6.10	311
Ukraińskie Towarzystwo Lekarskie	6.04	343
Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce	6.05	309
Związek Ukrainek	6.06	344
Związek Ukraińców Podlasia	6.07	337
Związek Ukraińców w Polsce	6.08	310
Związek Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej	6.09	344
Żydów		
Polska Unia Studentów Żydowskich	.	345
Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu” w Polsce	7.02	313
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce	7.03	314
Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej	7.04	315

Nazwa	Identyfikator	Strona
Towarzystwo Kultury Żydowskiej „Beit Warszawa”	7.08	318
Towarzystwo Pamięci Żydów Galicyjskich z siedzibą w Lesku	.	346
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce	7.06	316
Żydowska Ogólnopolska Organizacja Młodzieżowa	7.10	319
Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w RP	7.09	318
Żydowskie Stowarzyszenie CZULENT	7.07	317
Innych mniejszości narodowych i etnicznych		
Fundacja Ormiańska KZKO	8.26	325
Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne	8.04	321
Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Białymstoku	8.05	322
Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”	8.24	324
Towarzystwo Słowaków w Polsce	8.11	338
Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie	8.14	323
Związek Karaimów Polskich	8.18	338
Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa J. Teodorowicza	8.15	344
Związek Tatarów Polskich w RP	8.16	344
Pozostałe		
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Christo Botewa w Polsce	8.17	338
Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Christo Botewa w Polsce	8.01	339
Chińskie Stowarzyszenie w Polsce	8.21	330
Francuskie Towarzystwo Narodowo-Kulturalne w Radomiu	8.03	339
Indyjskie Stowarzyszenie w Polsce	8.20	339
Stowarzyszenie – Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu	8.02	327
Stowarzyszenie Emigrantów Syryjskich w Polsce	8.06	340
Stowarzyszenie Francuzów i Repatriantów z Francji na Dolnym Śląsku	8.19	328
Stowarzyszenie Somalijskie w RP	8.25	331
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Jemeńczyków w Polsce	8.22	330
Stowarzyszenie Syryjskie w Polsce	8.08	341
Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego	8.23	331
Towarzystwo Greków w Polsce	8.09	341
Towarzystwo Macedończyków w Polsce	8.10	341
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce	8.12	342
Wspólnota Węgierska w Polsce	8.13	327

KARTY INFORMACYJNE

Stowarzyszenia białoruskie

Białoruskie Stowarzyszenie Literackie „Białowieża” Беларускае Літаратурнае Аб’яднанне „Белавежа”

1.01

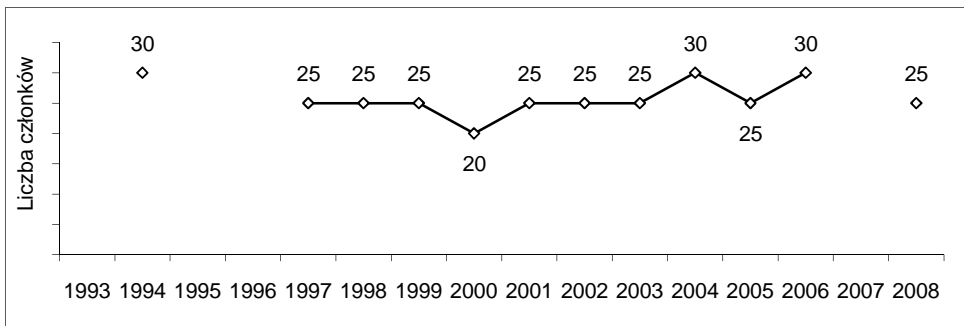
Adres: 15-420 Białystok, Plac Uniwersytecki 1

Telefon:

Przewodniczący: Jan Czykwin (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Termopile” (rocznik) – nakład 200-250 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie wydało następujące książki: Mirosław Łuksza, „Historia z białego świata” (zbiór opowiadań), Dymitr Szatyłowicz, „Hronki nadziei” (zbiór wierszy), Sokrat Janowicz, „Chatniaje stachoddzie” (tom wspomnień autobiograficznych) oraz Jan Czykwin, „Żmienia piasku” (tom wierszy).

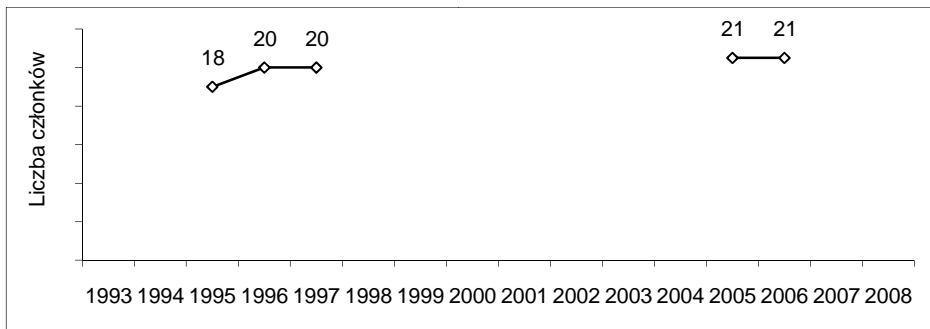
Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka” Беларускае Культурнае Таварыства „Хатка”

1.03

Adres: 80-801 Gdańsk 50 skr. pocz. 214*

Telefon:

Przewodniczący: Helena Głogowska (prezes)

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Беларускае Грамадска-Культурнае Таварыства

1.04

Adres: 15-062 Białystok, ul. Warszawska 11

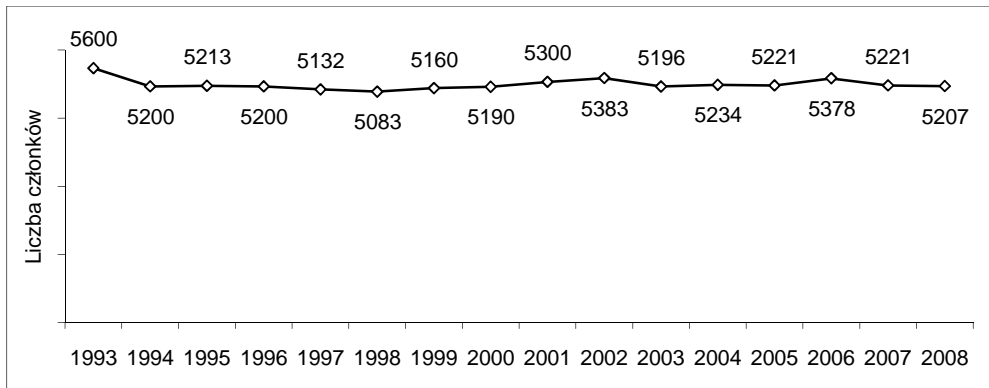
Telefon:

E-mail: btsk-zg@neostrada.pl

Przewodniczący: Jan Syczewski

Rok powstania: Rok rejestracji:

* Adres korespondencyjny.

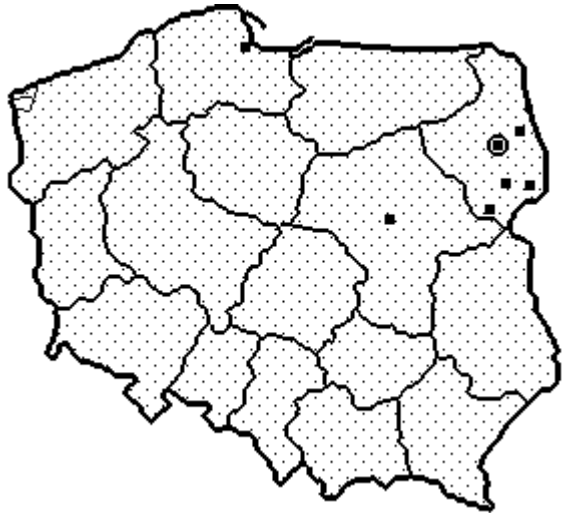
Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 7 oddziałów, 51 kół

Rozmieszczenie:

Oddziały:
woj. podlaskie: *Białystok, Bielsk Podlaski, Hajnówka, Siemiatycze, Sokółka*;
Gdańsk, Warszawa

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Dom Kultury i Czytelnia Czasopism Białoruskich w Białymstoku

Przedsięwzięcia i działania: nie podejmowano z powodu pozbawienia środków

Rada Programowa Tygodnika „Niwa”

1.06

Праграмная Рада Тыднёвіка „Ніва”

Adres: 15-959 Białystok 2, ul. Zamenhofska 27

Telefon: 85-743-50-22

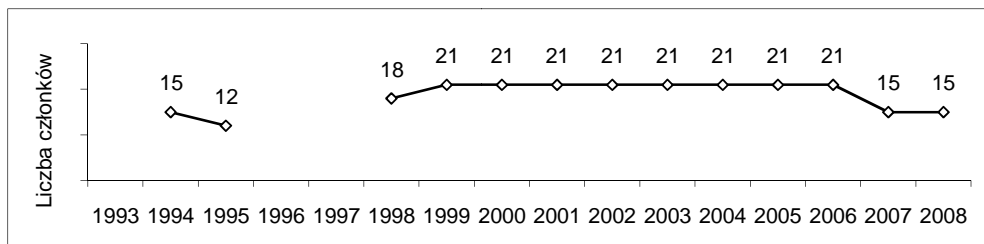
E-mail: redakcja@niva.iig.pl

http://niva.iig.pl

Przewodniczący: Eugeniusz Wappa

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Niwa” (tygodnik) – nakład 90542 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie wydało książki: N. Kondraciuk-Swierubska i O. Kalina, „Mucha cip-top” (proza), „Czas trywohi i nadziei” (praca zbiorowa, pamiątniki z lat 1944-1956) oraz dwa tomiki poezji: U. Sauczuk, „Moj wyraj” i M. Lukianiuk, „Z narwaukskaha boku.

2008 rok

Stowarzyszenie wydało książkę S. Czyhryna, „Z biełastockaj ziamli” (zbiór artykułów o białoruskich działaczach narodowych, naukowcach, literatach, artystach urodzonych na białostoczczyźnie).

Związek Młodzieży Białoruskiej
Зьвяз Беларускай Маладзі

1.09

Adres: 15-427 Białystok, ul. Lipowa 4 p.221

Telefon:

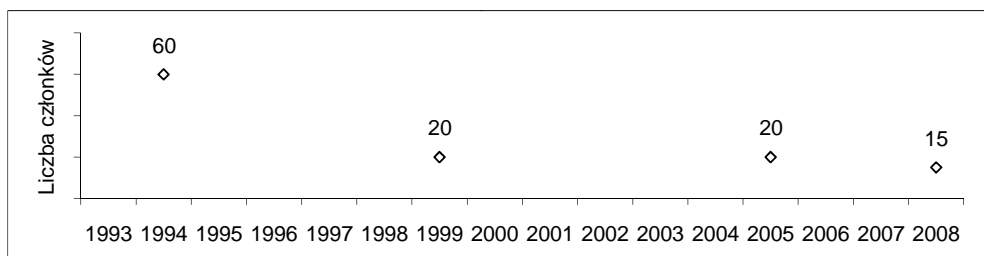
E-mail: slonko@slonko.home.pl

www.sonca.org

Przewodniczący: Michał Stepaniuk

Rok powstania:

Rok rejestracji:

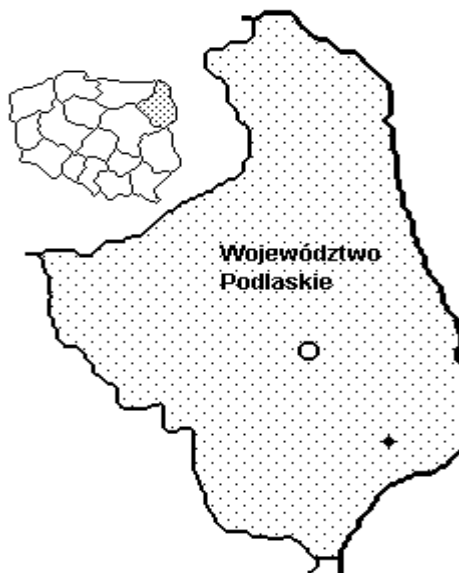
Zasięg terytorialny: woj. podlaskie

Jednostki terenowe

Liczba: 1 koło

Rozmieszczenie:

woj. podlaskie: Hajnówka

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Związek zorganizował XV Festiwal Białoruskiej Poezji Śpiewanej i Piosenki Autorskiej „Bardauskaja Vosień 2008” (październik 2008) oraz prezentację „Dwujęzyczne nazwy w Unii Europejskiej” – możliwości i szanse, stworzył pierwszy etap Podlaskiego Szlaku Kulturowego „Drzewo i Sacrum”, prowadził internetową bazę danych o Białorusi i Białorusinach (www.sonca.org) oraz współpracował z Klubem Spraw Polsko-Białoruskich działającym przy II L.O. w Bielsku Podlaskim.

Towarzystwo Kultury Białoruskiej

1.11

Таварыства Беларускай Культурны

Adres: 15-062 Białystok, ul. Warszawska 11

Telefon: 85-743-51-18

E-mail: btsk-zg@neostrada.pl

Przewodniczący: .

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2006

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	32	32

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

Kalendarz Białoruski 2008 (rocznik) – nakład 1000 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: Święto Kultury Białoruskiej, prezentację zespołów kolędniczych „Gwiazda i kolęda”, Kupalle, prezentacje zespołów obrzędowych oraz konkurs szkolnych zespołów teatralnych.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: Ogólnopolski Festiwal „Piosenka Białoruska”, Święto Kultury Białoruskiej, prezentację zespołów kolędniczych „Gwiazda i kolęda”, Kupalle, prezentacje zespołów obrzędowych oraz konkurs szkolnych zespołów teatralnych.

**Białoruskie Kulturalno-Naukowe Centrum
w Poznaniu**

1.12

Беларускі культурна-асьветніцкі цэнтар у Познані

Adres: 60-864 Poznań, ul. Jeżycka 31/8

Telefon:

E-mail: belcentar@gmail.com

Przewodniczący: Vital Voranau

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	50	50

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie wydało pierwszy w historii Białorusi przekład „Kubusia Puchatka” na język białoruski oraz zorganizowało Dni Kultury Białoruskiej w Poznaniu.

2008 rok

Stowarzyszenie wydało trzy książki białoruskich autorów mieszkających w Poznaniu.

Stowarzyszenia litewskie

Litewskie Towarzystwo św. Kazimierza

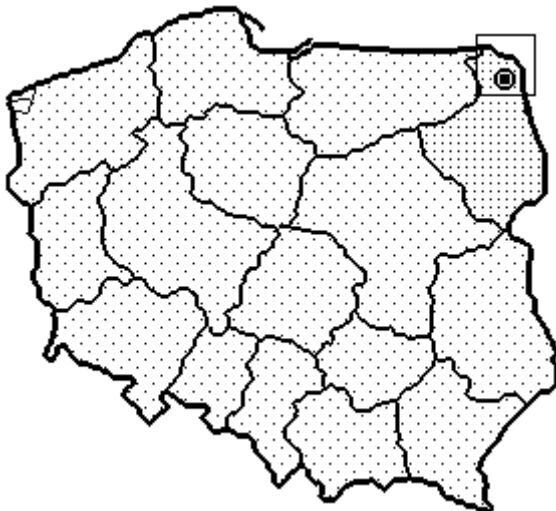
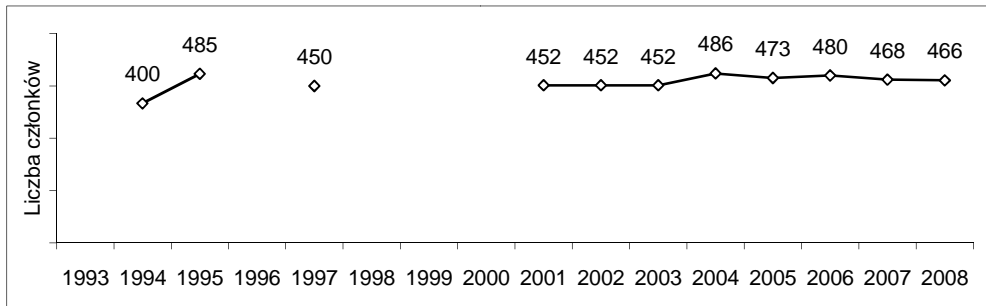
Lenkijos Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija

3.01

Adres: 16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9

Telefon: E-mail: olgierd.wiaktor@wp.pl

Przewodniczący: Olgierd Wiaktor

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe

Liczba:

Rozmieszczenie:

woj. podlaskie: *Dusznica, Rachelany, Jenorajście, Suwałki, Łumbie, Klejwy, Rynkojeziory, Jodeliszki, Krasnowo, Puńsk, Sejny, Żegary, Radziucie*

Wydawnictwa:

„Šaltinis” (kwartalnik) – nakład 600 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie wydawało kwartalnik „Šaltinis” oraz zorganizowało (w 2008 r.) pielgrzymkę do miejscowości Šiluva na Litwie z okazji 400-lecia objawienia Matki Bożej.

Stowarzyszenie Litwinów w Polsce
Lenkijos Lietuvių Draugija

3.02

Adres: 16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9

Telefon: 87-516-21-25

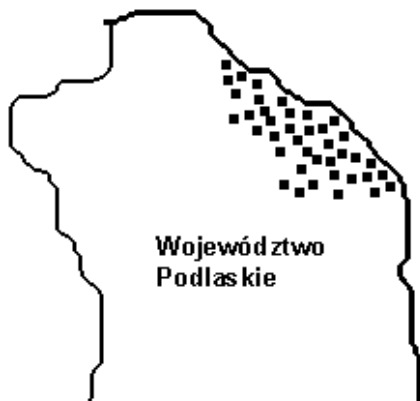
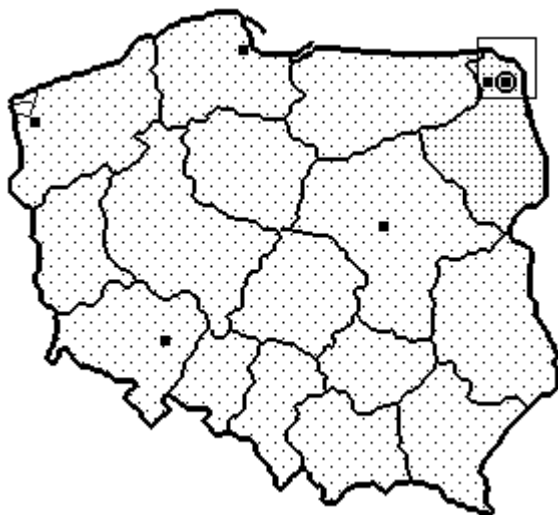
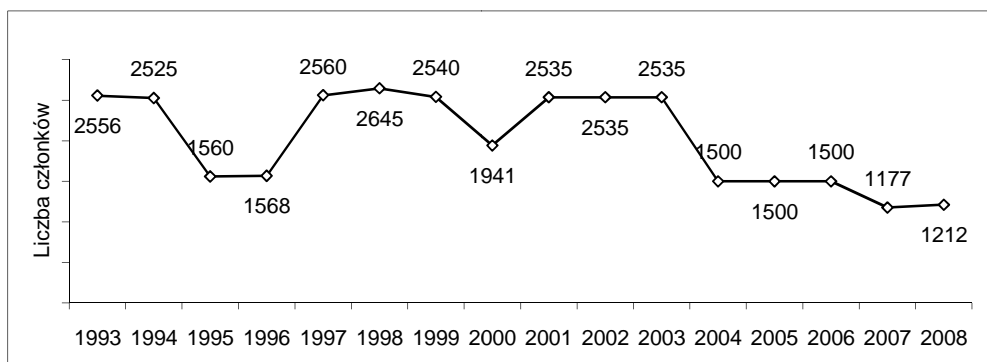
E-mail: lld@post.pl

www.ausra.pl

Przewodniczący: Olgierd Wojciechowski

Rok powstania: 1957

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 46 oddziałów

Rozmieszczenie:

woj. podlaskie: Suwałki, Ogórki, Ogrodniki, Burbiszki, Buraki, Dziedziule, Dusznica, Jenorajście, Jodeliszki, Kalinowo, Kompocie, Klejwy, Krejwiany, Łumbie, Nowinniki, Oszkinie, Poluńce, Pelele, Przystawańce, Puńsk, Rachelany, Radziucie, Rynkojeziory, Rejsztokiemie, Sankury, Buda, Skarkiszki, Szlinokiemie, Taurosyzski, Trakiszki, Trompole, Wojponie, Jegliniec, Wojtokiemie, Wołyńce, Widugiery, Wieś Puńsk, Wojciuliszki, Żegary, Żwikiele Sejny, Wilkopedzie;

Gdańsk, Szczecin, Warszawa, Wrocław

Wydawnictwa:

„Aušra” (dwutygodnik) – nakład 1000 egz.;

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Stowarzyszenie zorganizowało: XVI Festiwal Teatrów Dziecięcych, konkursy – recytatorski „Wiosna poezji”, języka litewskiego, historii i geografii Litwy, zlot zespołów „Sąskrydis”, Festiwal Teatrów Stodolanych, obchody 73. rocznicy lotu nad Atlantykiem, Zaduszki „Velines”, Jarmark Folklorystyczny „Žolines” oraz spotkania mniejszości narodowych.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: XVII Festiwal Teatrów Dziecięcych, konkursy – recytatorski „Wiosna poezji”, języka litewskiego, historii i geografii Litwy, zlot zespołów „Sąskrydis”, Festiwal Teatrów Stodolanych oraz obchody 74. rocznicy lotu nad Atlantykiem.

Wspólnota Litwinów w Polsce z siedzibą w Puńsku* 3.04

Lenkijos Lietuvių Bendruomenė

Adres: 16-515 Puńsk, ul. Mickiewicza 23

Telefon: 87-516-14-16

E-mail: irka@post.pl

www.punskos.pl

Przewodniczący: Irena Gasperowicz

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1993

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

* Stwierdzono, że stowarzyszenie nie praktykuje formalnego członkostwa.

2008 rok

Wspólnota zorganizowała zjazd Wspólnoty Litwinów w Polsce oraz obchody jubileuszu 20-lecia Sajūdisu – Litewskiego Ruchu na rzecz Przebudowy.

Towarzystwo Litewskie w Gdańsku Lietuviška Draugija Gdanske

3.05

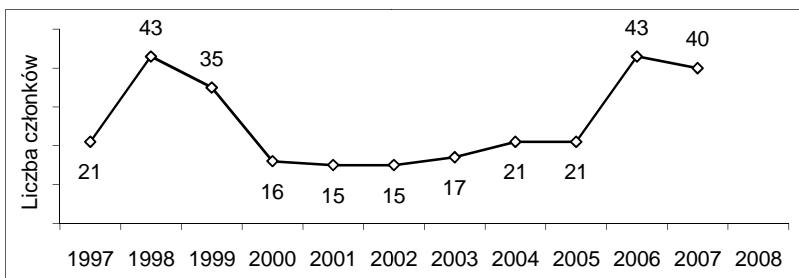
Adres: 81-355 Gdynia, ul. W. Radtkego 34/9

Telefon:

Przewodniczący: Ramunė Ordo

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie prowadziło kursy języka litewskiego i udzielało pomocy prawnej członkom Towarzystwa, zorganizowało obchody uroczystości państwowych i uroczystość z okazji 10-lecia istnienia Towarzystwa Litewskiego oraz współpracowało z Republiką Litewską w sprawie procesu beatyfikacyjnego byłego więźnia obozu koncentracyjnego Stutthof ks. prof. Lipniunas'a.

Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce Lenkijos Lietuvių Mokytojų Draugija

3.07

Adres: 16-515 Puńsk, ul. 11 Marca 16

Telefon: 87-516-10-13

E-mail: tomas@gimpuns.com

Przewodniczący: Tomasz Biernacki (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2000

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	60	–

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało wiec młodzieży szkolnej z okazji Święta Niepodległości Litwy oraz konkurs recytatorski dla uczniów szkół z litewskim językiem nauczania, a także konferencję dla nauczycieli szkół z litewskim językiem nauczania.

Stowarzyszenia lemkowe

Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach

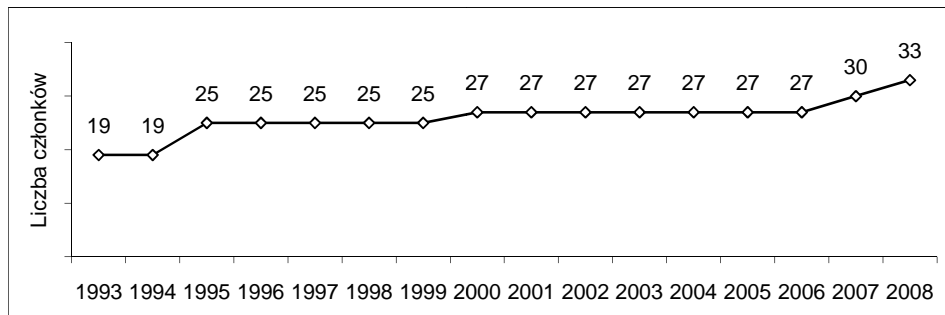
Стоваришыня „Руска Бурса” в Горлицях

4.03

Adres: 38-300 Gorlice, ul. Sienkiewicza 28

Telefon:

Przewodniczący: Bogdan Gembal

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

Rocznik Ruska Bursa (rocznik) – nakład 500 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Gorlicach

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Stowarzyszenie zorganizowało: cykl wykładów na temat kultury i języka Łemków, imprezy związane z kultywowaniem tradycji: kołędowanie, malowanie pisanek, burłackie lato, prezentację i degustację potraw tradycyjnych i wigilijnych, występ teatru Terka ze sztuką „Słońce wschodzi i zachodzi” oraz zakończenie i rozpoczęcie roku szkolnego dla uczniów języka łemkowskiego.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: kursy języka łemkowskiego, historii, literatury i kultury łemkowskiej dla dorosłych oraz wykłady na temat kultury i tradycji Łemków; imprezy związane z kultywowaniem tradycji: kolędowanie, malowanie pisanek, burłackie lato, prezentację i degustację potraw tradycyjnych i wigilijnych, imprezy dla dzieci: zakończenie i rozpoczęcie roku szkolnego, a także wyjazd do teatru Duchnowicza w Preszowie.

Towarzystwo na rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej 4.04

Товариство Розвитку Музею Лемківської Культури

Adres: Zyndranowa 1, 38-454 Tylawa, pow. Krosno

Telefon: 13-43-307-12

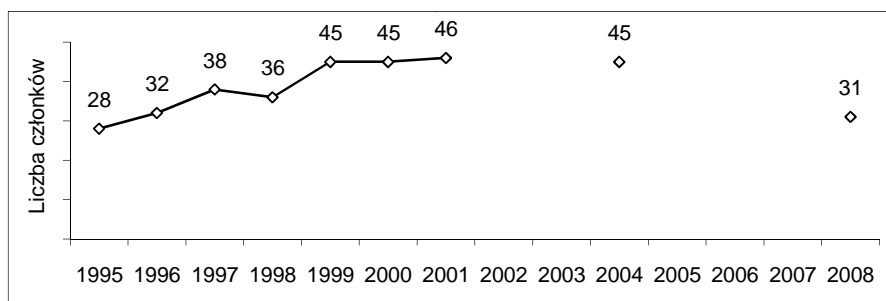
E-mail: muzeum@zyndranowa.org

www.zyndranowa.org

Przewodniczący: Bohdan Gocz

Rok powstania: 1995

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Muzeum-Skansen Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej;

Izba Pamięci Rodzin Żydowskich w Zyndranowej

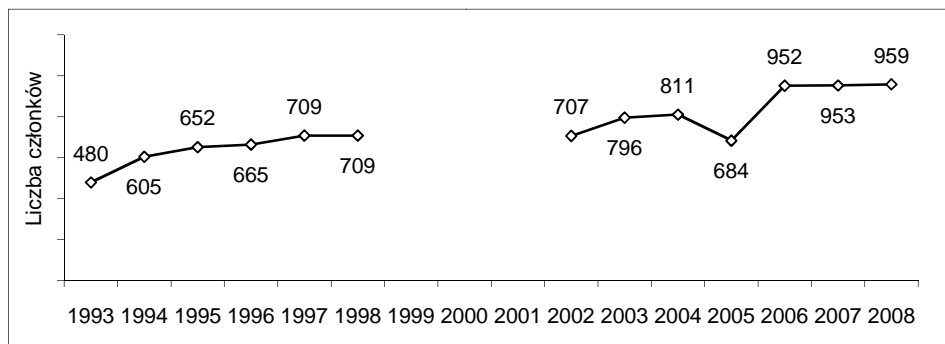
Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało obchody muzealnego święta tradycji łemkowskiej „Od Rusal do Jana” oraz obchody jubileuszu 40-lecia Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej.

Zjednoczenie Łemków w Polsce**4.05****Об'єднання Лемків****Adres:** ul. Jagiełły 2, 38-300 Gorlice**Telefon:** 18-35-32-906**E-mail:** zjedn.lemkow@neostrada.pl

www.lemkounion.republika.pl

Przewodniczący: Stefan Hładyk (prezes)**Rok powstania:** 1989**Rok rejestracji:** 1990**Zasięg terytorialny:** cały kraj**Jednostki terenowe****Liczba:** 33 koła**Rozmieszczenie:**woj. dolnośląskie: Chełm-Kulim, Legnica, Wrocław, Wołów;woj. lubuskie: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra, Szprotawa;woj. małopolskie: Gorlice, Bielanka, Bartne, Gładyszów, Hańczowa, Konieczna, Krynica, Kraków, Kunkowa, Kwiatów, Łosie, Nowy Sącz, Nowica, Regietów, Rozdziele, Śnietnica, Uście Gorlickie, Wołowiec, Wysowa, Zdynia;woj. podkarpackie: Bednarka, Grab, Jasło, Polany, Zydranowa, Olchowiec

Wydawnictwa:

„Watra” (kwartalnik) – nakład 1350 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Szkoła podstawowa w Nowicy

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Zjednoczenia zorganizowało: Święto Kultury Łemkowskiej XXV „Łemkowska Watra” w Zduni, Międzynarodowe Prezentacje Twórczości Plastycznej Artystów Łemkowszczyzny pt. VII „Łemkowskie Jeruzalem”, XIII „Łemkowską Spartakiadę” oraz XVII „Łemkowski Kermesz” w Olchowcu.

2008 rok

Zjednoczenie zorganizowało: Święto Kultury Łemkowskiej XXVI „Łemkowska Watra” w Zduni, Międzynarodowe Prezentacje Twórczości Plastycznej Artystów Łemkowszczyzny pt. VIII „Łemkowskie Jeruzalem”, XIV „Łemkowską Spartakiadę” oraz XVIII „Łemkowski Kermesz” w Olchowcu.

Stowarzyszenie Wspierania Kultury Łemkowskiej „Wereteno” 4.06**Adres:** ul. Piekarska 4, 38-300 Gorlice**Telefon:**

-

Przewodniczący: Dariusz Pyrz (prezes)**Rok powstania:**

.

Rok rejestracji:

2004

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	-	20	-

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak**Wydawnictwa:** brak**Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:** brak**Przedsięwzięcia i działania:** brak informacji

Stowarzyszenia niemieckie

Niemiecki Chrześcijański Związek „Karkonosze” w Jeleniej Górze

5.01

Deutscher Christlicher Riesengebirgsverein in Hirschberg

Adres: 58-500 Jelenia Góra, ul. Działkowicza 28

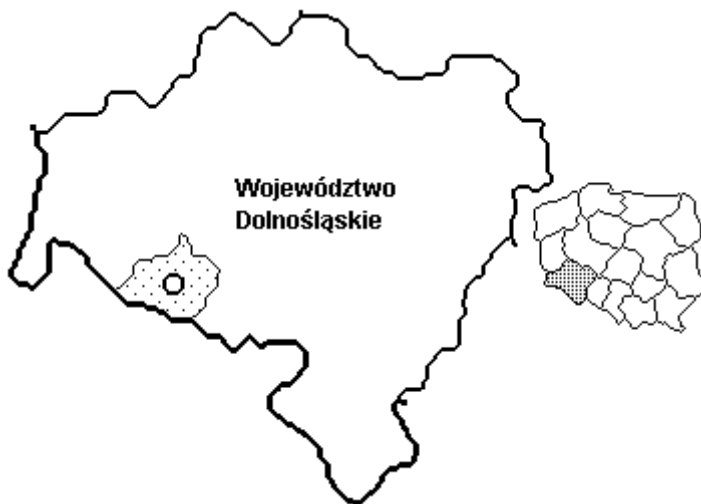
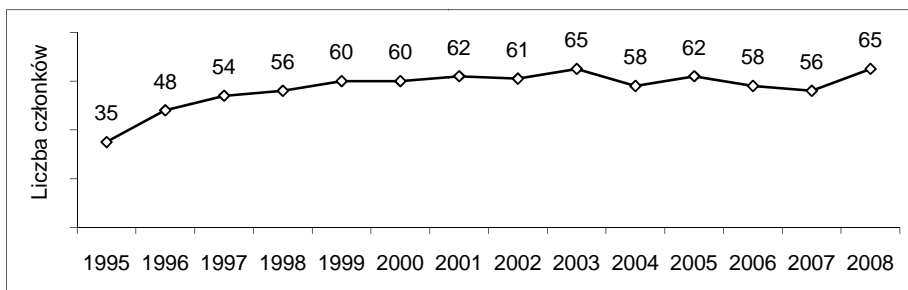
Telefon: 75-76-43-868

E-mail: bc51@interia.pl

Przewodniczący: Joachim Kusz

Rok powstania: 1995

Rok rejestracji: 1996

Zasięg terytorialny: woj. dolnośląskie: powiat jeleniogórski i miasto Jelenia Góra

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Związek zorganizował spotkanie adwentowe, uczestniczył w imprezach i spotkaniach organizowanych przez Muzeum Karkonoskie i Muzeum G. Hauptmanna oraz nabożeństwach w języku niemieckim.

2008 rok

Związek zorganizował spotkanie adwentowe z przedstawicielami samorządu terytorialnego, duchownymi kościoła katolickiego i ewangelickiego oraz lokalną społecznością.

Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi

5.02

Goldaper Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Goldap

Adres: 19-500 Gołdap, ul. Żeromskiego 16A

Telefon: 87-615-26-36

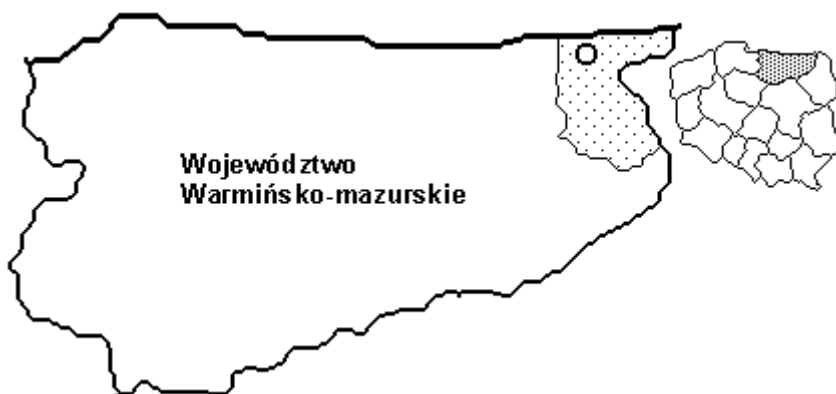
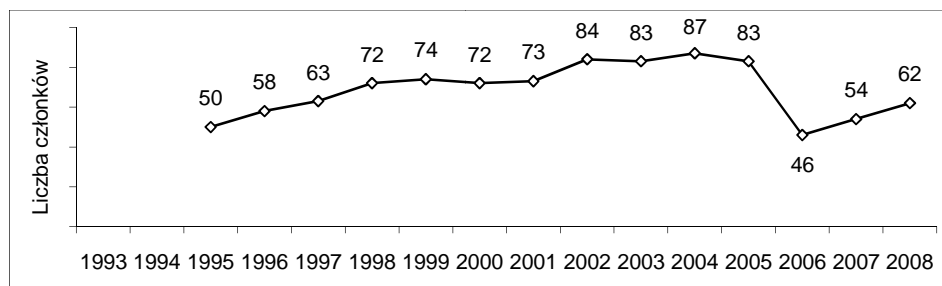
E-mail: goldap@goldap.de

www.gsmn.vdg.pl

Przewodniczący: Lila Żamojtek

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat gołdapski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Gołdapi.

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: festyn letni Sommerfest w Gołdapi, odczyty oraz comiesięczne spotkania członków.

Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawska Pomorskiego

5.03

Freundeskreis der Pommern Vereinigung der Deutschen Minderheit Region

Adres: 78-500 Drawsko Pomorskie, ul. Boczna 1

Telefon:

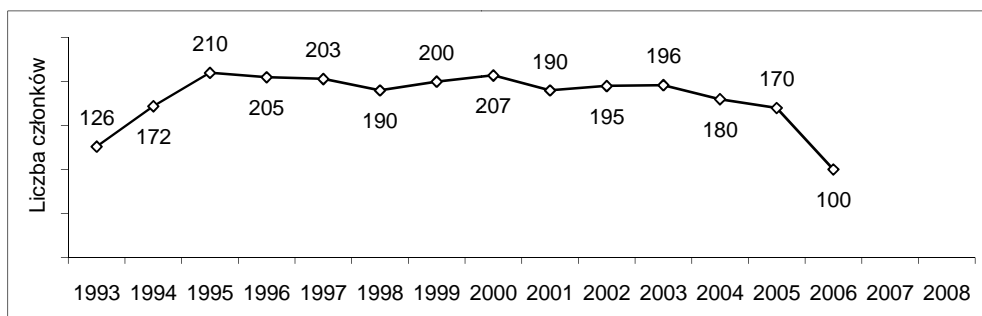
94-363-62-20

E-mail: minderheitdramburg@02.pl

Przewodniczący: Udo Thiel (prezes)

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1993

Zasięg terytorialny: woj. zachodniopomorskie: powiat drawski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku

5.06

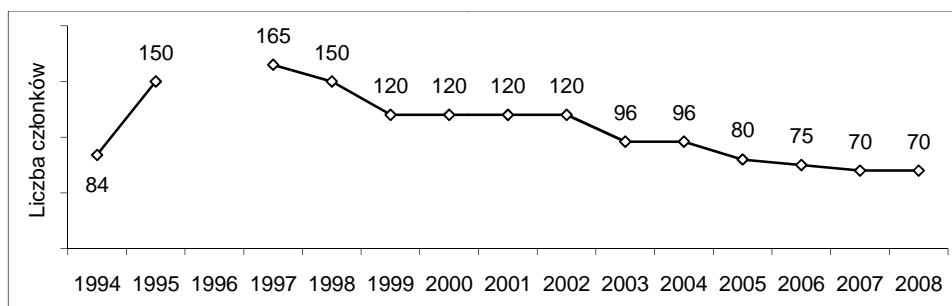
Adres: 13-230 Lidzbark Welski, ul. Targowa 9

Telefon: 23-69-61-221

Przewodniczący: Johann Gawrisch

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1994

Zasięg terytorialny:

woj. warmińsko-mazurskie: powiat działdowski – gmina i miasto Lidzbark

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Stowarzyszenia w Lidzbarku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się opieką nad ludźmi starszymi i grobami osób poległych w I i II wojnie światowej, a także propagowaniem wiedzy historycznej o mieście.

2008 rok

Stowarzyszenie zajmowało się nauczaniem języka niemieckiego oraz odnawianiem i porządkowaniem grobów na cmentarzach ewangelickich.

**Mrażowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mrągowa „Niedźwiedzia Łapa”
Sensburger Deutsche Gesellschaft „Bärentare”**

5.07

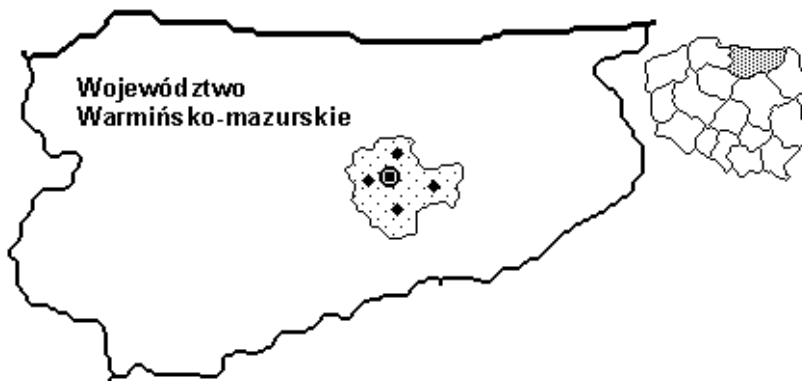
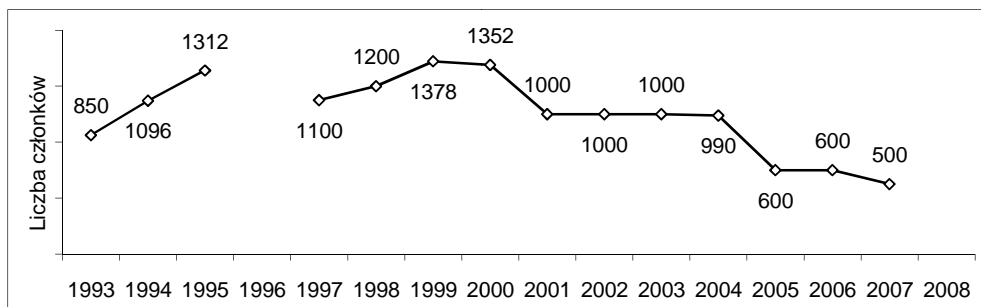
Adres: 11-700 Mrągowo, ul. Wolności 15

Telefon: 89-741-32-95

Przewodniczący: Berta Ówiek

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat mrażowski

Jednostki terenowe

Liczba: 1 oddział, 4 koła

Rozmieszczenie:

woj. warmińsko-mazurskie: Mrągowo (oddział), Mikołajki, Piecki, Wyszembork, Sorkwity

Wydawnictwa:

„Mitteilungsblatt” (miesięcznik) – nakład 1200 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Stowarzyszenia w Mrągowie

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej

5.08

Neidenburger Gesellschaft der Deutschen Minderheit

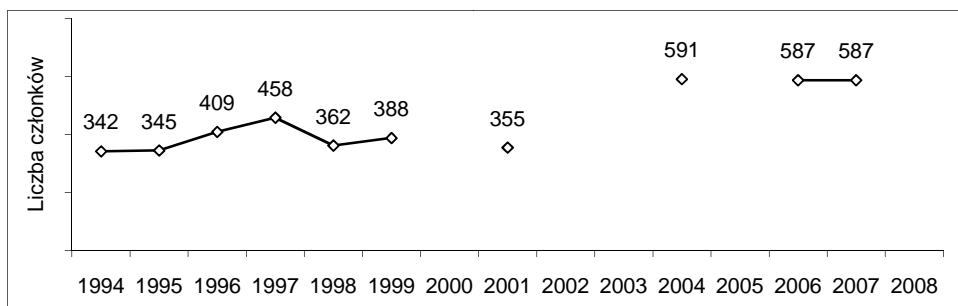
Adres: Borowy Młyn 2, 13-100 Nidzica

Telefon: 89-625-22-64

Przewodniczący: Albert Wylengowski

Rok powstania: 1994

Rok rejestracji: 1994

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość” Deutsche Gemeinschaft „Versöhnung u. Zukunft”

5.09

Adres: 40-039 Katowice, ul. Sienkiewicza 23

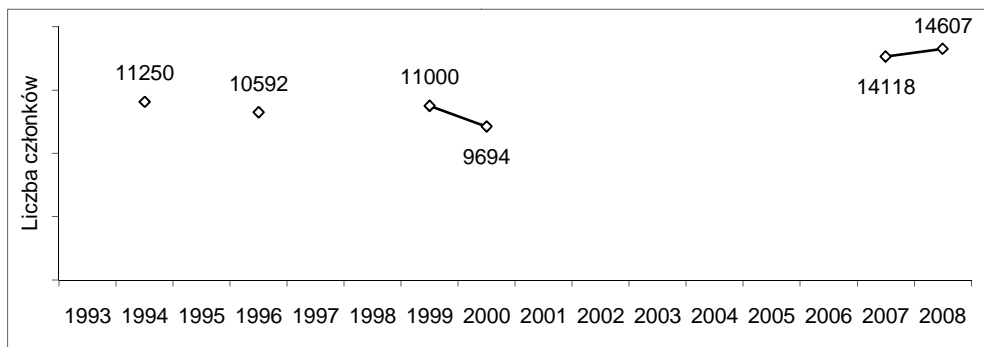
Telefon: 32-251-16-54

E-mail: deutshegem@o2.pl

Przewodniczący: Dietmar Brehmer

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Górnośląski Magazyn Mniejszości Niemieckiej „Pojednanie i Przyszłość”” (tygodnik)

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Archiwum Nagrań Radiowych w Katowicach;

Archiwum Muzyczne w Katowicach;

Archiwum Mniejszości Niemieckiej w Katowicach;

Archiwum Obozów Karnych dla Niemców – Górnego Śląska w Katowicach;

Archiwum Żołnierzy II Wojny Światowej – Górnego Śląska w Katowicach

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Wspólnota zorganizowała: kolonie letnie w Danii dla dzieci pochodzących z biednych rodzin, konkurs poezji niemieckiej oraz odczyty nt. historii mniejszości niemieckiej. Zajmowała się również pomocą dla osób bezdomnych oraz dla dzieci z ubogich rodzin.

Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku

5.10

Deutscher Sozial-Kultureller Verein

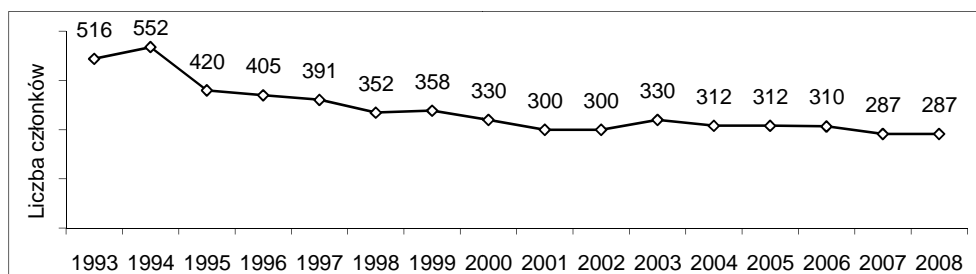
Adres: 11-500 Giżycko, ul. Gdańska 11

Telefon: 87-428-20-15

Przewodniczący: Augusta Nowicka

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat giżycki

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Mitteilungsblatt” (miesięcznik)

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Stowarzyszenia w Giżycku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: spotkanie adwentowe i świąteczne seniorów oraz zabawę choinkową dla dzieci.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: wyjazd członków na spotkanie do Niemiec, spotkanie adwentowe dla seniorów, zabawę choinkową dla dzieci oraz udział chóru w Festynach Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich.

Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Ławeckim Deutsche Gesellschaft „Natangen” Landsberg

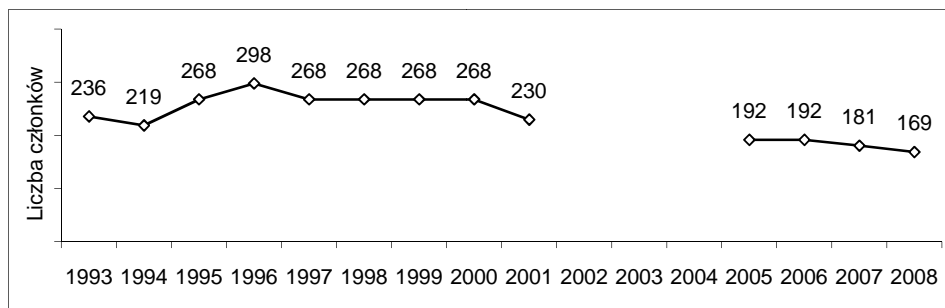
5.11

Adres: 11-220 Górowo Ławeckie, ul. Sikorskiego 34 Telefon: 89-761-00-64

Przewodniczący: Magdalena Heidenreich

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie zajmowało się szerzeniem kultury niemieckiej na terenie Polski.

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Legnicy

5.13

Deutsche Sozial-Kulturelle Gesellschaft

Adres: 59-220 Legnica, ul. Kręta 14B

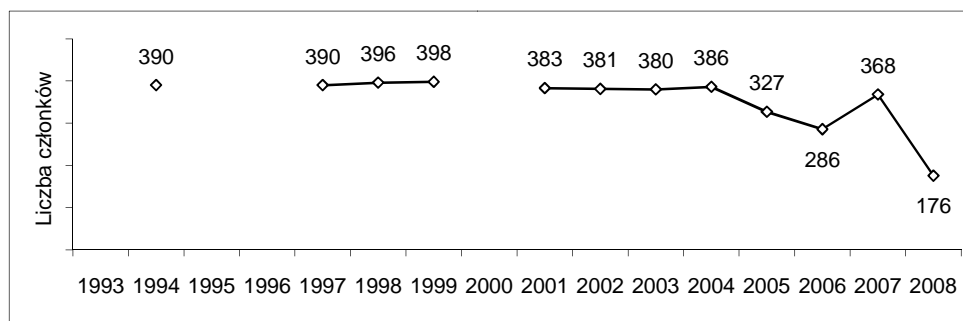
Telefon: 76-854-60-22

E-mail: dfk_Legnica@tlen.pl

Przewodniczący: Jürgen Gretschel

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Liegnitzer Heimefblatt” (kwartalnik) – nakład 700 egz.;

„Schlesien Heute” (miesięcznik) – nakład 12000 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Legnicy

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało: Wigilię Narodów, Śniadanie u Piastów, wystawę prac malarki Elfriede Springer, dożynki ewangelickie niemieckie oraz obchody 50-lecia Niemieckiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Polsce.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało Wigilię Narodów oraz Święto Ojczyzny, a także wydało publikację „Życiorysy Legniczan i mieszkańców Ziemi Legnickiej 1241-1945” w 3 tomach.

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi

5.14

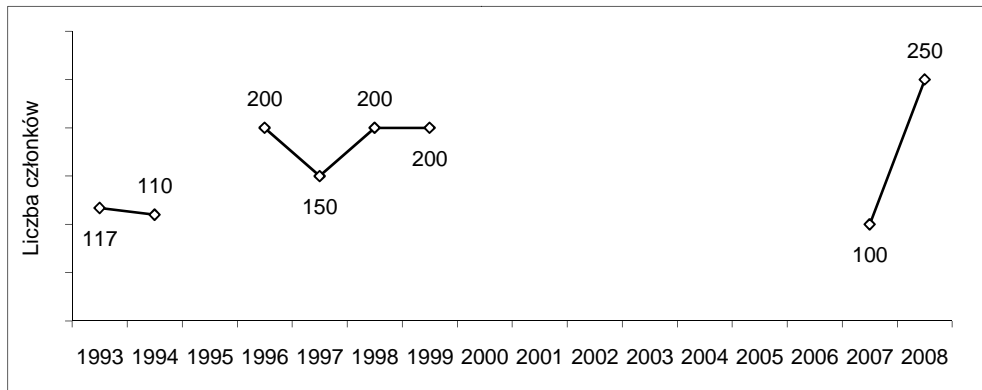
Adres: 90-324 Łódź, ul. Targowa 81

Telefon: 42-653-10-30

Przewodniczący: Helena Milczarek

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: Region Łódzki – Polska Centralna

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Podręczna biblioteka w Łodzi

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało kolonie letnie dla dzieci szkolnych, wycieczki krajoznawcze dla Seniorów oraz spotkania integracyjne.

2008 rok

Towarzystwo odrestaurowało dom Traugotta Grohmana z roku 1830, jednego z protoplastów przemysłu łódzkiego oraz współpracowało przy rewitalizacji Księżego Młyna w Łodzi. Ponadto zajmowało się pielęgnacją języka niemieckiego.

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu

5.15

Deutsche Sozial-Kulturelle Gesellschaft

Adres: 53-151 Wrocław, ul. Saperów 12

Telefon: 71-361-62-06

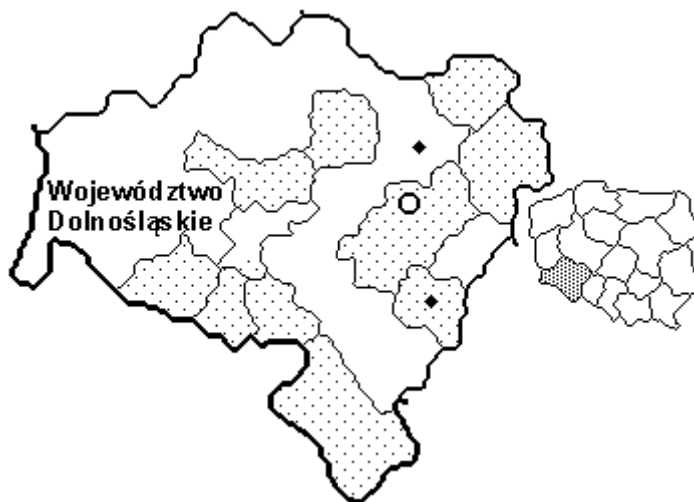
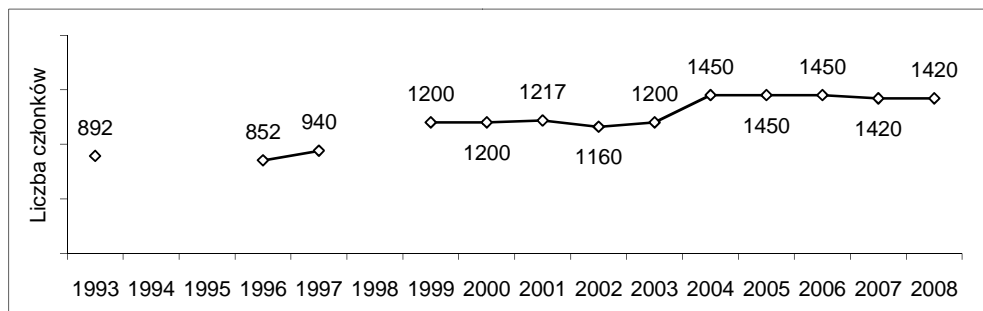
E-mail: ntkswroclaw@interia.pl

www.ntkswroclaw.vdg.pl

Przewodniczący: Renata Zajączkowska

Rok powstania: 1957

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny:

woj. dolnośląskie: powiaty: wrocławski, jeleniogórski, wałbrzyski, kamiennogórski, kłodzki, strzeliński, wołowski, milicki, oleśnicki, jaworski – gmina Bolków, miasta: Wrocław, Jelenia Góra, Legnica

Jednostki terenowe

Liczba: 2 koła

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Trzebnica, Strzelin

Wydawnictwa:

„Niederschlesisches Informationsblatt” – nakład 500 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Dom Spotkań NTKS we Wrocławiu;

Biblioteka we Wrocławiu

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało piknik integracyjny w „Domu spotkań” we Wrocławiu, Tydzień Filmu Niemieckiego, seminarium „150-lecie śmierci J. Eichendorffa – śląskiego romantyka”, uroczystość „50-lecie NTKS” we Wrocławiu z udziałem władz lokalnych oraz integracyjną wycieczkę krajoznawczą w rejon historycznych miast Cieszyna i Pszczyny.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało: XII Dolnośląskie Spotkania Kulturalne w Krzyżowej, Tydzień Filmu Niemieckiego we Wrocławiu, 3 edycję sesji popularno-naukowej „Wybitni wrocławianie z niemieckiej i polskiej historii miasta” oraz kolonie letnie połączone z intensywną nauką języka ojczystego dla dzieci i młodzieży, współorganizowało pierwszy festiwal kultury mniejszości narodowych „Kalejdoskop kultur”, a także wydało publikację Steffi Wróbel pt. „Jestem Niemką w Polsce”.

Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Pile

5.17

Deutsche Sozial-Kulturelle Gesellschaft in Schneidemühl

Adres: 64-920 Piła, ul. 11-go Listopada 3A

Telefon:

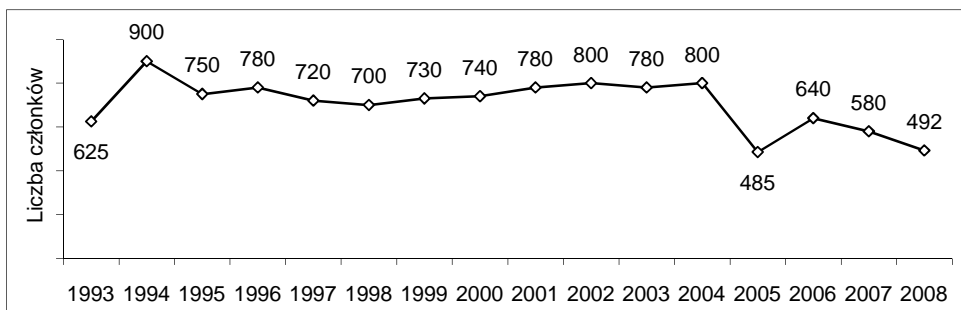
67-213-54-94

E-mail: dskg@schneidemuehl.net

Przewodniczący: Edwin Kemnitz

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny:

woj. wielkopolskie: powiaty: złotowski, pilski, chodzieski, czarnkowsko-trzcianecki;
woj. zachodniopomorskie: powiat wałecki

Jednostki terenoweLiczba: **Rozmieszczenie:**

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka własna w Złotowie i Pile

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Towarzystwo zorganizowało liczne imprezy kulturalno-oświatowe, spotkania i wycieczki, m.in.: imprezę adwentową dla członków towarzystwa i ich dzieci, Dni Kultury Niemieckiej i Tydzień Filmów Niemieckich (we współpracy z Piłskim Domem Kultury), wycieczkę na dożynki do Eckerförde, 3 wycieczki krajowe, festyn letni, kolonie letnie dla dzieci, pobyt chóru z Magdeburga, obchody 15-lecia istnienia towarzystwa, a także pomoc żywnościową dla potrzebujących z Banku Żywności. Ponadto towarzystwo prowadziło kursy języka niemieckiego.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało liczne imprezy kulturalno-oświatowe, spotkania i wycieczki, m.in.: imprezę adwentową dla członków towarzystwa i ich dzieci, Dni Kultury Niemieckiej i Tydzień Filmów Niemieckich (we współpracy z Piłskim Domem Kultury), wycieczkę na dożynki do Eckerförde, a także pomoc żywnościową dla potrzebujących z Banku Żywności.

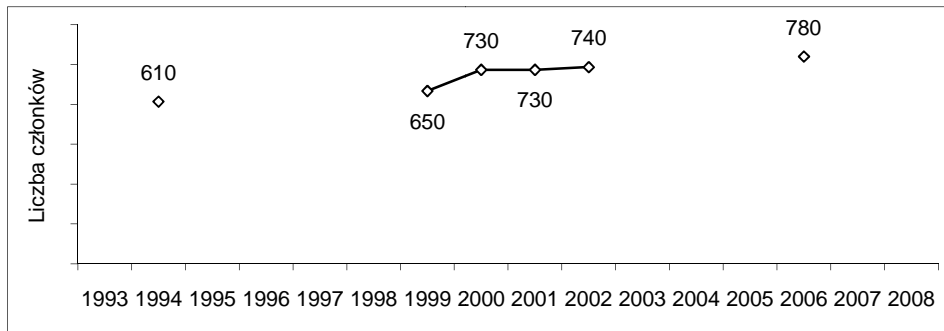
Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Wałbrzychu**5.18**

Adres: 58-300 Wałbrzych, ul. Lubelska 1

Telefon:

Przewodniczący: Martin Reichert

Rok powstania: Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny: województwo dolnośląskie

Jednostki terenowe

Liczba: 2 oddziały

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Kłodzko, Dzierżoniów

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Olecko Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku 5.20

Treburger Gesellschaft Der Deutschen Minderheit sitz in Olecko

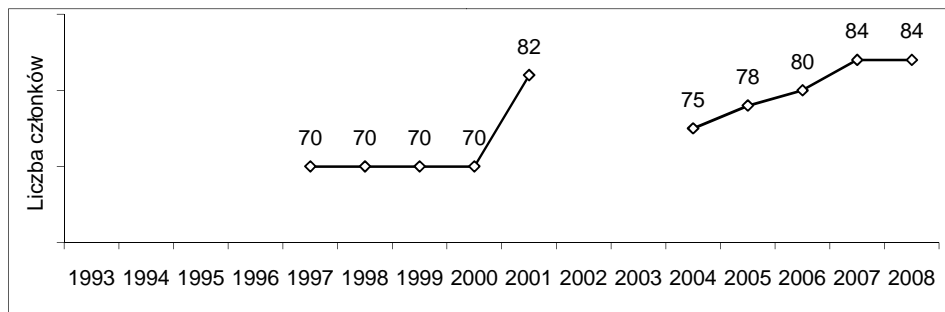
Adres: 19-400 Olecko, Słowiańska 2

Telefon:

Przewodniczący: Hannelore Muraczewska

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat olecki

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej

5.21

Allensteiner Gesellschaft Deutscher Minderheit

Adres: 10-522 Olsztyn, ul. Partyzantów 3

Telefon:

89-523-69-90;
89-535-39-31

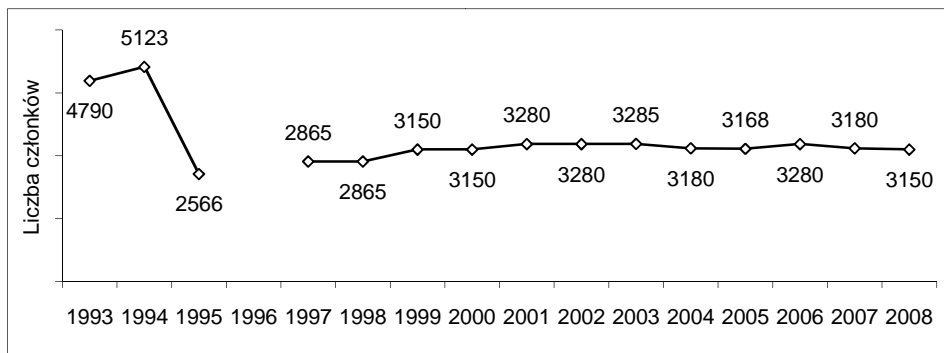
E-mail: kplocharska@agdm.pl

www.agdm.pl

Przewodniczący: Krystyna Płocharska

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: województwo warmińsko-mazurskie

Jednostki terenowe

Liczba: 2 oddziały, 3 koła

Rozmieszczenie:

woj. warmińsko-mazurskie: oddziały: *Barczewo, Radostowo*;
koła: *Nowa Wieś, Węgajty, Stawiguda*

Wydawnictwa: brak

„Allensteiner Nachrichten” (miesięcznik) – nakład 300 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka i czytelnia w Olsztynie

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało Dzień Mniejszości Narodowych, wieczory autorskie, wieczory literackie, odczyty z cyklu „Historia lokalna”, 3 wystawy oraz 2 koncerty. (w 2008 r. – Jarmark Bożonarodzeniowy oraz szkolenia).

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie

Deutsche Gesellschaft „Tannen”

5.22

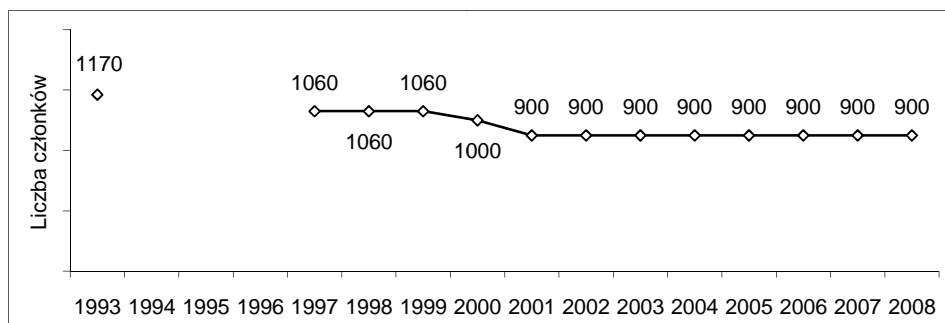
Adres: 14-100 Ostróda, ul. Herdera 7

Telefon: 89-646-70-21

Przewodniczący: Henryk Hoch

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny:

woj. warmińsko-mazurskie: powiat ostródzki – gminy: Ostróda, Miłomłyn, Dąbrówno, Grunwald

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało I Festiwal piosenki niemieckiej dla gimnazjów i szkół średnich oraz konkurs rysunkowy pocztówki świątecznej. Ponadto stowarzyszenie zajęło I miejsce w amatorskiej lidze tenisa stołowego.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało II Festiwal piosenki niemieckiej dla gimnazjów, szkół średnich oraz stowarzyszeń mniejszości niemieckiej oraz konkurs ozdób świątecznych. Ponadto stowarzyszenie zajęło I miejsce w amatorskiej lidze tenisa stołowego.

Pasłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza

5.23

Deutsche Gesellschaft Joachim Schulz in Pr. Holland

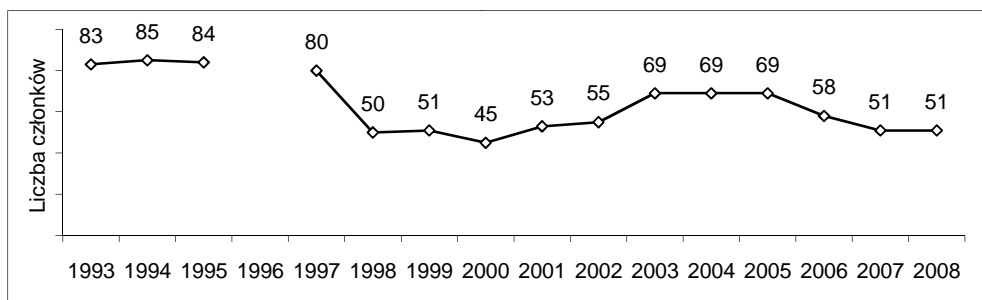
Adres: 14-400 Pasłęk, Pl. Grunwaldzki 8

Telefon: 55-248-49-48

Przewodniczący: Inga-Irena Obiała

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat elbląski – gmina Pasłęk

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz „Roś”

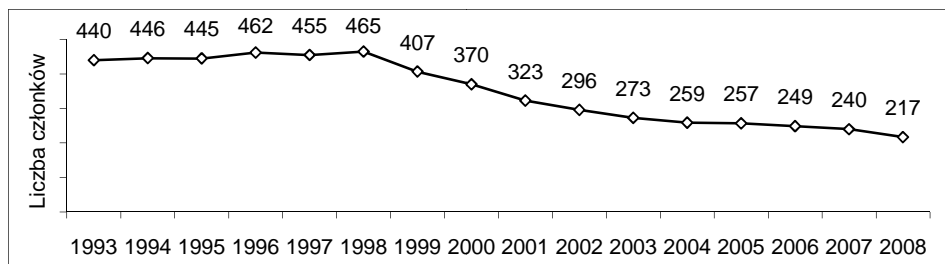
5.24

Deutscher Freundeskreis „Rosch” in Johannisburg

Adres: 12-200 Pisz, ul. Wąglicka 1

Telefon:

Przewodniczący: Ditmar Leymańczyk

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Stowarzyszenia Niemieckiego w Pieszu

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: festyn letni dla członków stowarzyszenia w Olsztynku, spotkania adwentowe młodzieży w Ostródzie, spotkanie adwentowe seniorów w Hotelu nad Piszą w Pieszu oraz choinkę dla dzieci.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: festyn letni dla członków stowarzyszenia w Olsztynku, spotkania adwentowe młodzieży w Ostródzie, wigilijne spotkanie seniorów oraz gwiazdkę dla dzieci.

Powiatowy Bytowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Bytowie Kreisverband Mit Sitz in Bütow Gesellschaft Der Deutschen Minderheit

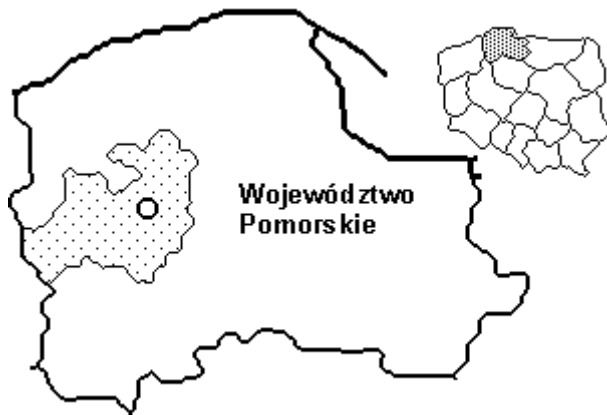
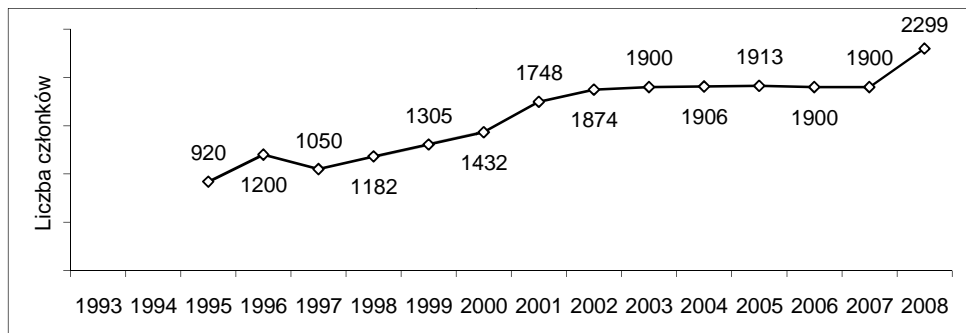
Adres: 77-100 Bytów, ul. Sikorskiego 35

Telefon: 59-822-63-58

Przewodniczący: Wioletta Jereczek

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: woj. pomorskie: powiat bytowski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Związek prowadził zróżnicowaną działalność społeczną, kulturalną i oświatową, zorganizował: występ chóru seniora we Frankenbergu – mieście partnerskim Bytowa, seminarium dla germanistów oraz uczestniczył w nagraniu programu TVP Regionalnej w Gdańsku z cyklu „Lato na Pomorzu”.

2008 rok

Związek zorganizował spotkania integracyjne: „Spotkania letnie”, „Spotkania Adwentowe”, spotkania z grupą wycieczkową z Niemiec i inne, a także seminaria tematyczne. Ponadto przy stowarzyszeniu działa chór seniora.

Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego

5.27

Stolper Bund der Bevölkerung Deutscher Absammung

Adres: 76-200 Słupsk, ul. Rybacka 5A

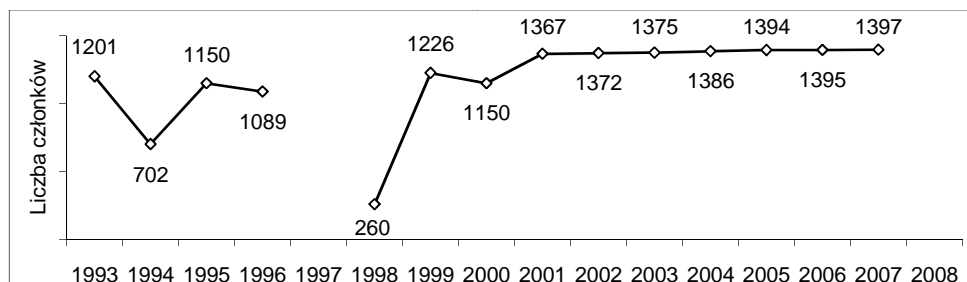
Telefon: 59-840-05-19

E-mail: waldek_rach@o2.pl

Przewodniczący: Detlef Rach

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 1 oddział

Rozmieszczenie:

woj. pomorskie: Miastko

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka książek niemieckich w Słupsku;

Biblioteka książek niemieckich w Miastku;

Dom Kultury Niemieckiej w Słupsku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Związek zorganizował: 43 spotkania kulturalno-oświatowe, wycieczka po Polsce i RFN, Seminarium Tańca Pomorskiego oraz wykłady o tradycjach i obyczajach na Pomorzu.

**Stowarzyszenie do Pielęgnowania
Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring
Gesellschaft zur Pflege Deutschen Kulturguts
„Emil v. Behring” Hohenstein (e. Ostpr.)**

5.30

Adres: 11-015 Olsztynek, ul. Świerczewskiego 34a

Telefon:

89-519-20-31

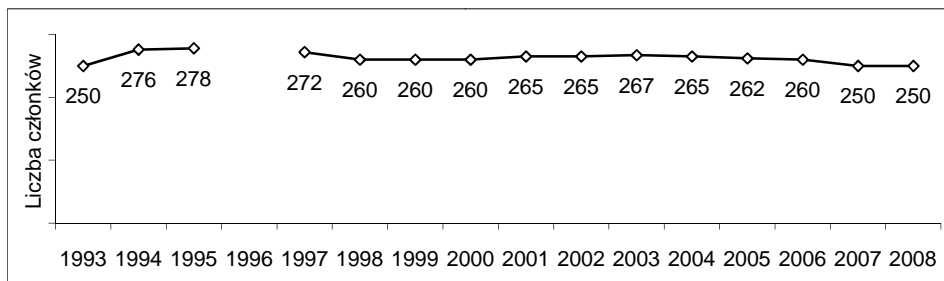
Przewodniczący: Adela Majewska

Rok powstania:

1991

Rok rejestracji:

1993

Zasięg terytorialny:

woj. warmińsko-mazurskie: powiat olsztyński – gmina Olsztynek

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania:

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: spotkania z członkami, spotkania z byłymi mieszkańcami powiatu ostródzkiego, oraz spotkania adwentowe.

Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu

5.34

Adres: 82-300 Elbląg, ul. Kopernika 18/1

Telefon: 55-234-68-52

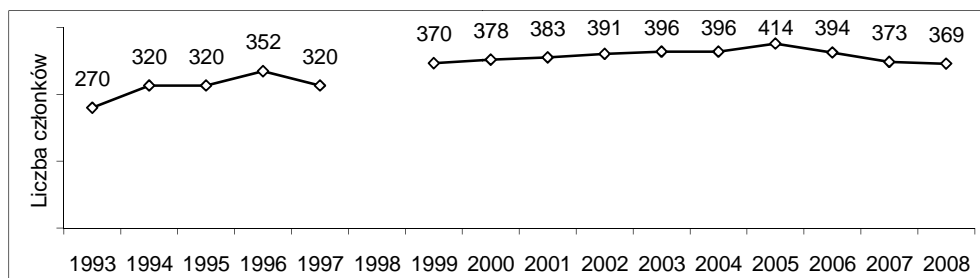
E-mail: dfkelbing@neostrada.pl

www.elbing.org

Przewodniczący: Hilda Krystyna Sucharska

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat elbląski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Elblągu

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: koncerty chóru z Bremy w Elblągu, Fromborku, Sopocie i Gdańsku, spotkanie inauguracyjne grupy emerytów z miasta partnerskiego Leer (Niemcy) z grupą emerytów z Elbląga oraz uroczysty wieczór podsumowujący projekt „Życie i działalność Ferdynanda Schichau” – elbląskiego przedsiębiorcy i filantropa (wspólnie z Gimnazjum nr 5 w Elblągu). Ponadto stowarzyszenie gościło federalnego ministra ds. kultury i mediów Niemiec – B. Neumanna.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało wieczór literatury niemieckiej, w którym uczestniczyli nauczyciele j. niemieckiego z Elbląga, przedstawiciele kultury i członkowie mniejszości niemieckiej oraz odczyt prof. Güntera Brilla z Bonn na temat historii Królewca i biografii filozofa Emmanuela Kanta, a także współorganizowało III Spotkanie Mniejszości Narodowych zamieszkałych w Elblągu.

Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej „Mazury” w Ełku

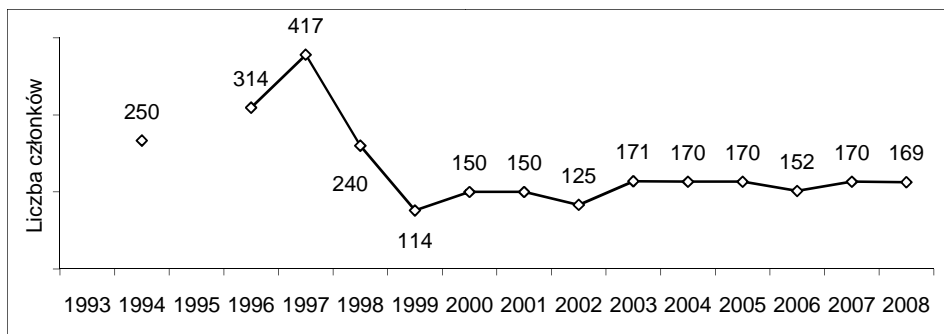
5.37

Adres: 19-300 Ełk, ul. 11-go Listopada (była wieża ciśnień) **Telefon:** 87-621-32-00

Przewodniczący: Irena Szubzda

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat ełcki

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Ełku;

Izba Mazurska

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Stowarzyszenie organizowało pomoc socjalną dla chorych i seniorów – członków stowarzyszenia (zakup leków i artykułów spożywczych), odwiedziły najstarszych członków stowarzyszenia, wycieczkę do Zakopanego i spływ Dunajcem, spotkania integracyjne ze stowarzyszeniami z Olsztyna i Ostródy, wyjazd do Hagen w Niemczech na spotkanie z byłymi mieszkańcami powiatu ełckiego.

2008 rok

Stowarzyszenie organizowało pomoc socjalną dla chorych i seniorów – członków stowarzyszenia (zakup leków i artykułów spożywczych), odwiedziły najstarszych członków stowarzyszenia, wyjazdy do Druskiennik na Litwie oraz Hagen w Niemczech na spotkanie z byłymi mieszkańcami powiatu ełckiego, ponadto stowarzyszenie udzielało informacji turystycznych gościom z Niemiec i polskim turystom.

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic

5.38

Gesellschaft der deutschen Minderheit Stadt Marienburg und Umgebung

Adres: 82-200 Malbork, ul. Wiosenna 6a

Telefon: 55-272-80-54

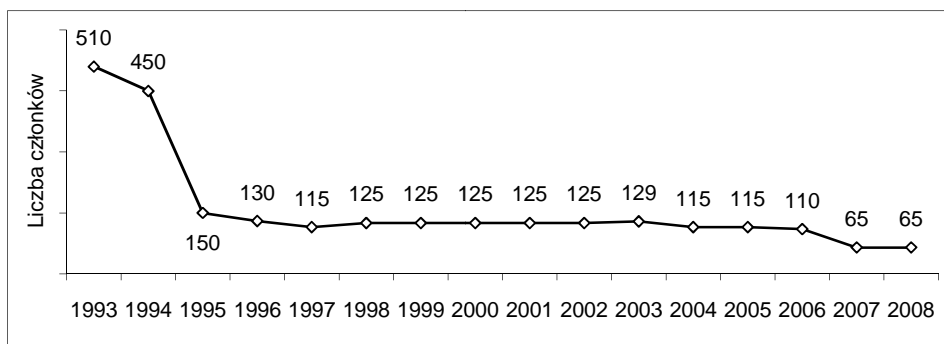
E-mail: dfkmbg@elblag.com.pl

www.softel.elblag.pl/marienburg

Przewodniczący: Edelbert Gronert

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka i czytelnia w Malborku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Na wniosek stowarzyszenia Rada Miasta Malborka przyznała tytuł „Honorowego Obywatela Miasta Malborka” dr. Christianowi Meye, członkowi Zakonu Joannitów, który otrzymał również Srebrny Krzyż Zasługi za działalność charytatywną na terenie Polski północnej od prezydenta RP.

2008 rok

Na wniosek stowarzyszenia obywatelka Niemiec, pani Marie-Luise von Sethe za szczególną działalność charytatywną otrzymała tytuł „Honorowego Obywatela Miasta Malborka”.

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Ławie 5.39 Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Deutsch Eylau

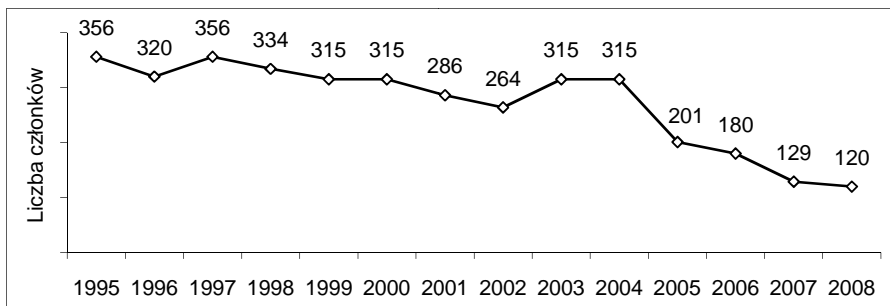
Adres: 14-200 Ława, ul. Niepodległości 13

Telefon: 89-648-84-20

Przewodniczący: Monika Krajnik

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat ławski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Łławie

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: spotkania przy ognisku, spotkania integracyjne przy kawie, spotkania wigilijne, a także uczestniczyło w obchodach rocznicowych wynalazcy Emila von Behringa (nabożeństwo ekumeniczne, festyn letni) oraz w spotkaniu byłych mieszkańców Mazur w Giżycku.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: spotkania przy ognisku, spotkania integracyjne przy kawie, spotkania wigilijne oraz uczestniczyło w obchodach rocznicowych wynalazcy Emila von Behringa.

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie

5.40

Gesellschaft Deutscher Minderheit in Rastenburg

Adres: 11-400 Kętrzyn, ul. Polna 12

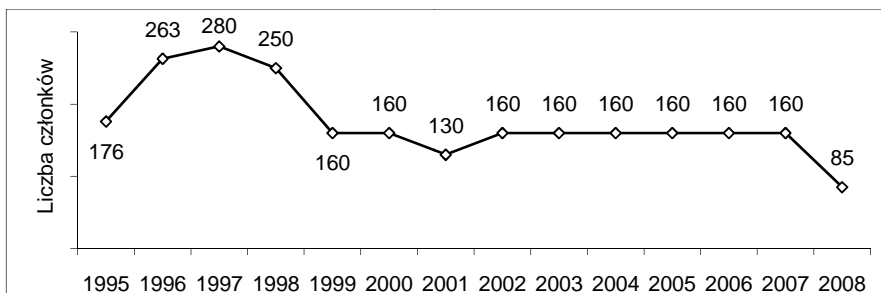
Telefon:

89-751-25-82

Przewodniczący: Helena Oprzyńska-Pacewicz

Rok powstania: 1995

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim Gesellschaft der Deutschen Minderheit „Warmia”

5.41

Adres: 11-100 Lidzbark Warmiński, ul. Polna 36

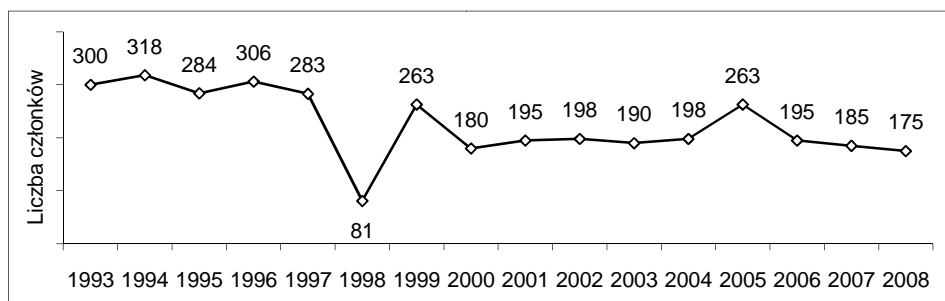
Telefon: 89-767-43-51

E-mail: www.ketoo@wp.plwww.vdgeo.vdg.pl

Przewodniczący: Gerard Wichowski

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1993

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: były powiat lidzbarski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Podręczna Stowarzyszenia w Lidzbarku Warmińskim

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Stowarzyszenie zorganizowało: obóz letni „Szkłana Huta” – Młodzi Joannici, warsztaty adwentowe oraz XV. Wieczór Adwentowy – Betlejem Narodów.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: koncerty Zespołu Śpiewaczego „Warmia”, obchody 15-lecia Stowarzyszenia połączone z postawieniem „Kamienia pamięci” na cmentarzu komunalnym w Lidzbarku Warmińskim, kursy języka niemieckiego oraz obóz letni Młodzieżowej Grupy Ratownictwa Medycznego.

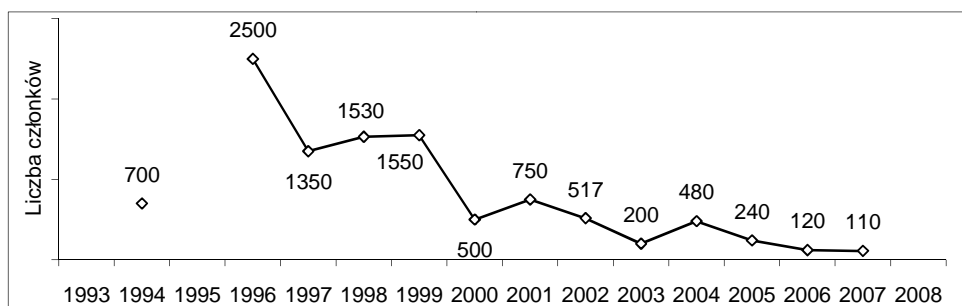
Stowarzyszenie Niemieckie „Łoś” Deutsche Gesellschaft „Elch”

5.42

Adres: 11-730 Mikołajki, Plac Kościelny 5

Telefon:

Przewodniczący: Hildegunde Gabriela Butrym

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się pomocą humanitarną, za co zostało wyróżnione w plebiscyie „Ludzie dobrej woli” przez Kapitułę Wielkiego Serca (10-edycja zorganizowana przez Urząd Miasta Olsztyn) dla Pani Hildegundy Butrym, przewodniczącej Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa „Mamry” Deutsche Gesellschaft „Mauersee”

5.43

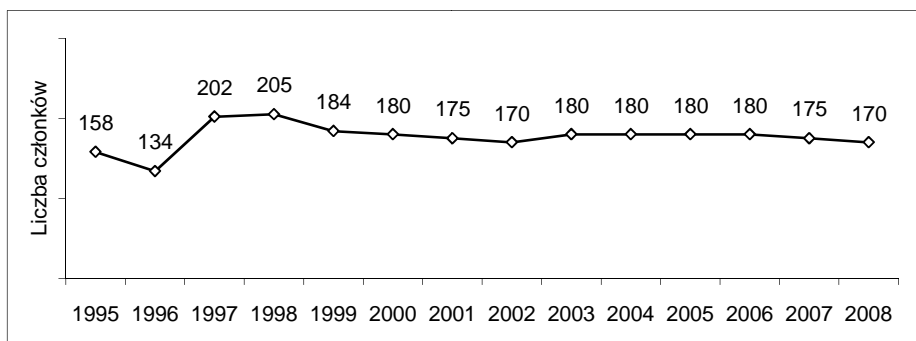
Adres: 11-600 Węgorzewo, ul. Pionierów 6

Telefon: 87-427-36-49

Przewodniczący: Herta Andrulonis

Rok powstania: 1995

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: miasto i rejon Węgorzewa

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie organizowało częste spotkania swoich członków oraz ich dzieci, spotkanie wigilijne, wyjazdy do Niemiec, kolonie letnie, pomoc socjalną i medyczną dla mieszkańców miasta (bez względu na narodowość), wsparcie dla szpitali (w postaci leków i sprzętu medycznego), ściśle współpracując z władzami miasta oraz byłymi mieszkańcami Węgorzewa.

Toruńskie Stowarzyszenie Kulturalne Rodzin Pochodzenia Niemieckiego

5.46

Thorner Kulturgesellschaft Deutschtamigen Familien

Adres: 87-100 Toruń, ul. Przy Kaszowniku 27/58

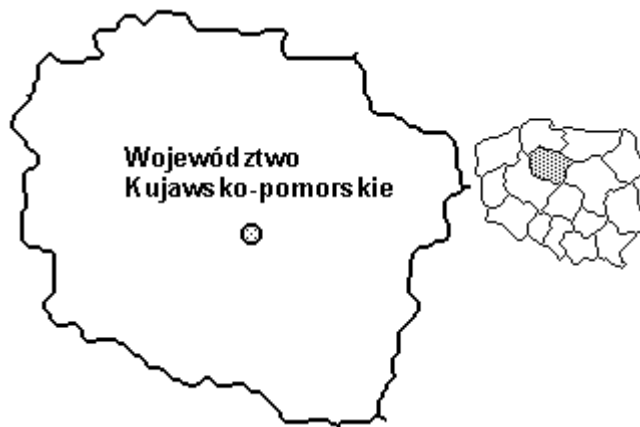
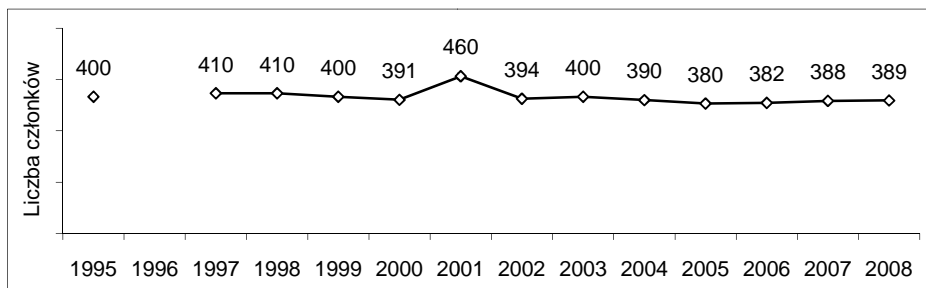
Telefon: 56-62-326-92

E-mail: e.strzelecki@op.pl

Przewodniczący: Edward Strzelecki

Rok powstania: 1994

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: woj. kujawsko-pomorskie: miasto Toruń

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie nawiązywało kontakty z rodzinami niemieckimi, organizowało kolonie letnie dla dzieci i młodzieży oraz prowadziło kursy języka niemieckiego.

Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie Gesellschaft der Deutschen Minderheit „Vaterland”

5.47

Adres: 82-500 Kwidzyn, ul. T. Odrowskiego 10

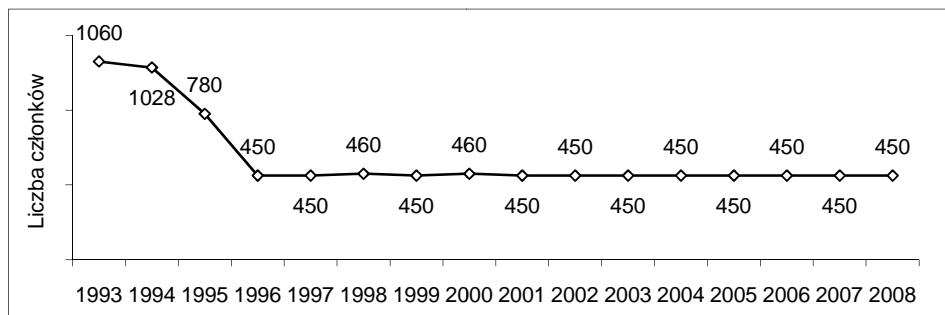
Telefon: 55-279-73-00

E-mail: ojczyzna-kwidzyn@wp.pl

Przewodniczący: Manfred Ortman

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1992

Zasięg terytorialny: województwo pomorskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Kwidzynie

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Towarzystwo prowadziło kursy języka niemieckiego, organizowało wycieczki, pikniki, festyny kulturalne dla dorosłych i młodzieży, festiwale folklorystyczne, seminaria historyczne i wystawy, współpracowało ze szkołami i gimnazjami w sferze kultury.

Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Bydgoszczy

5.49

Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Bromberg

Adres: 85-028 Bydgoszcz, ul. Żmudzka 72

Telefon: 52-342-96-33

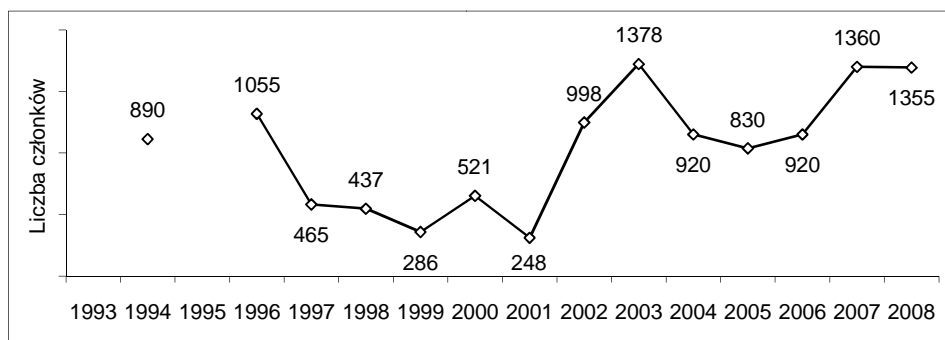
E-mail: poczta@tmn-bydgoszcz.com

www.tmn-bydgoszcz.com

Przewodniczący: Jan Gill

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny:

woj. kujawsko-pomorskie: powiaty: bydgoski, świecki, tucholski, nakielski, żniński, mogileński, inowrocławski, miasto Bydgoszcz

Jednostki terenowe:

Liczba: 1 koło

Rozmieszczenie:

woj. kujawsko-pomorskie: Inowrocław

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w siedzibie Towarzystwa w Bydgoszczy

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Towarzystwo zorganizowało konkurs malarski dla dzieci i młodzieży pt. „Siła przyciągania Miasta Bydgoszczy” z nagrodami dla 20 uczestników, uczestniczyło w ekshumacji żołnierzy Wehrmachtu poległych w okresie I-III 1945 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, a także w pochówku na cmentarzu w Starym Czarnolesie z udziałem władz polskich i niemieckich.

2008 rok

Towarzystwo organizowało konkursy fotograficzno-redaktorskie dla dzieci i młodzieży, a także uczestniczyło w ekshumacji poległych żołnierzy Wehrmachtu oraz poszukiwaniach miejsc pochówków z okresu I-III 1945 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszcyc i Okolic Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Bartoszyce und Umgebung

5.51

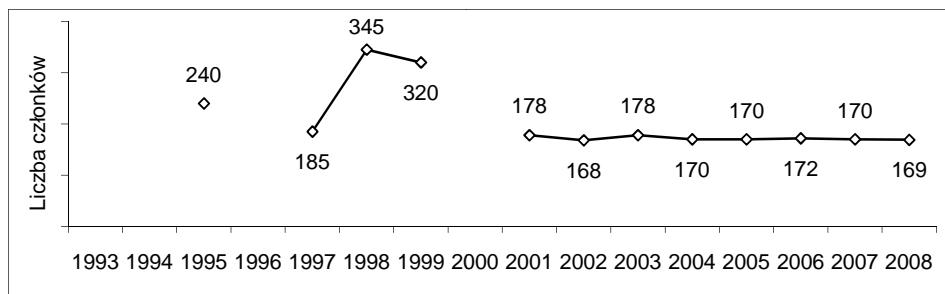
Adres: 11-200 Bartoszyce, ul. Hubalczyków 2

Telefon: 89-762-30-56

Przewodniczący: Ewa Pyszniaik

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat bartoszczycki

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Mitteilungsblatt” (miesięcznik)

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Literatury Niemieckiej w Bartoszycach

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

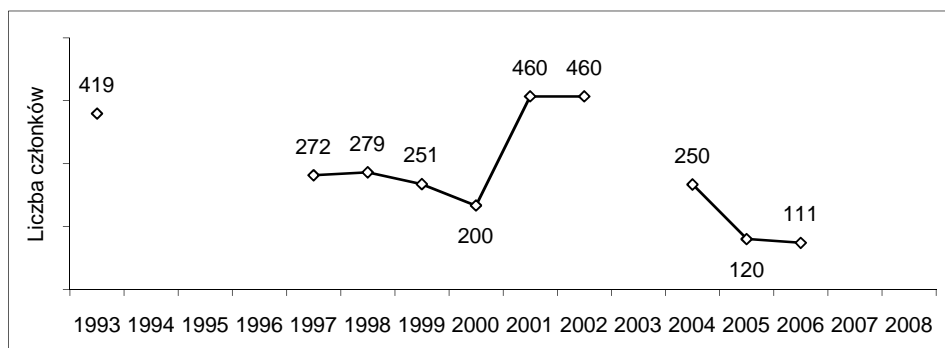
Towarzystwo zajmowało się pomocą społeczno-materialną, wspomaganiami innych ośrodków (MOPS, GOPS, domy spokojnej starości) pomocą materialną, wspomaganiami szkół, Domów Kultury, prowadzeniem grupy tanecznej „Saga”, udzielaniem pomocy i informacji byłym mieszkańcom powiatu Bartoszyce.

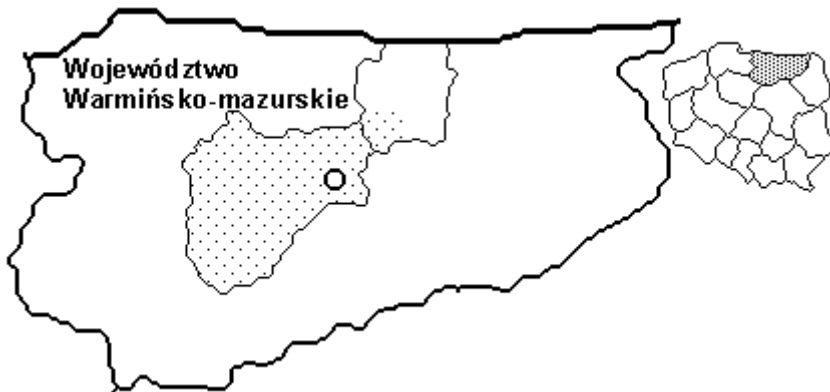
2008 rok

Towarzystwo zajmowało się propagowaniem języka i kultury niemieckiej poprzez prowadzenie kursów językowych, odczytów o zabytkach architektury i techniki byłych Prus Wschodnich, zorganizowanie wystawy starych i nowych fotografii zabytków w miejscowym Domu Kultury, prezentacje tańców regionalnych byłych Prus Wschodnich na festynach i spotkaniach etnicznych przez grupę taneczną „Saga” oraz organizacją pomocy socjalnej z Niemiec dla szpitala, szkół i instytucji socjalnych na terenie powiatu.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach

5.52

Adres: 11-300 Biskupiec, ul B. Chrobrego 10**Telefon:** 89-715-41-11**Przewodniczący:** Jan Gutt**Rok powstania:** 1990**Rok rejestracji:** 1990

Zasięg terytorialny:

woj. warmińsko-mazurskie: były powiat reszelski, powiat olsztyński, miasto Olsztyn

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania brak informacji

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Pomerania” w Koszalinie

Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen Minderheit „Pomerania”

5.53

Adres: 75-108 Koszalin, ul. Kolejowa 3

Telefon:

94-341-82-40

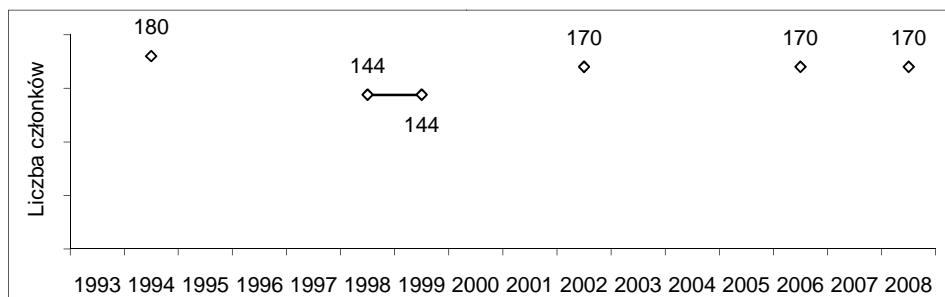
Przewodniczący: Piotr Jeske

Rok powstania:

1992

Rok rejestracji:

1992

Zasięg terytorialny: województwo zachodniopomorskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka-czytelnia w Koszalinie

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Towarzystwo prowadziło spotkania w liceum ogólnokształcącym w Sławoborzu w klasach z rozszerzonym językiem niemieckim, cykliczne spotkania z Instytutem Pamięci Narodowej w Koszalinie, uczestniczyło w Spotkaniu Czterech Kultur w Koszalinie oraz spotkaniu Sommerfest.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego

5.57

Sozial-Kulturelle Gesellschaft der deutschen Minderheit in der Wojewodschaft Westpommern

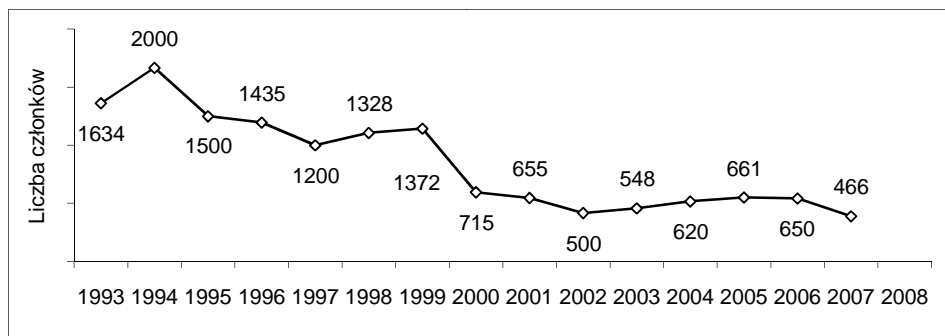
Adres: 70-206 Szczecin, ul. Dworcowa 19

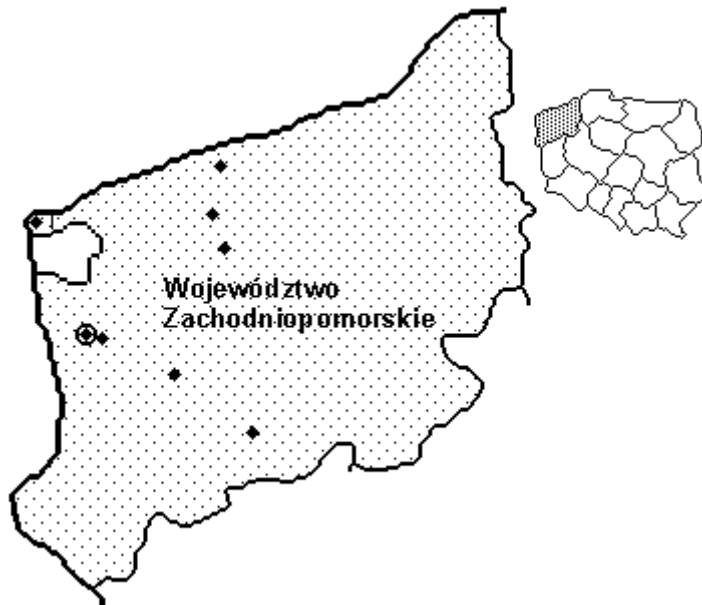
Telefon: -

Przewodniczący: Siegbert Czeluszki

Rok powstania: 1989

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: województwo zachodniopomorskie

Jednostki terenowe

Liczba: 8 kół

Rozmieszczenie:

woj. zachodniopomorskie: Szczecin (2 kół), Trzebiatów, Gryfice, Płoty, Świnoujście, Stargard Szczeciński, Choszczno

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka i czytelnia TSKMN w Szczecinie;
Świetlica Wojewódzka TSKMN w Szczecinie

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało: seminaria polsko-niemieckie, odczyty, konkursy recytatorskie poezji niemieckiej dla uczniów szkół w Płotach oraz szkolenia germanistów, a także prowadziło kursy języka niemieckiego, grupę historyczną i chór żeński „Sedina”.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Grünberg

5.58

Adres: 65-454 Zielona Góra, ul. W. Sikorskiego 4/110

Telefon: 68-452-94-80

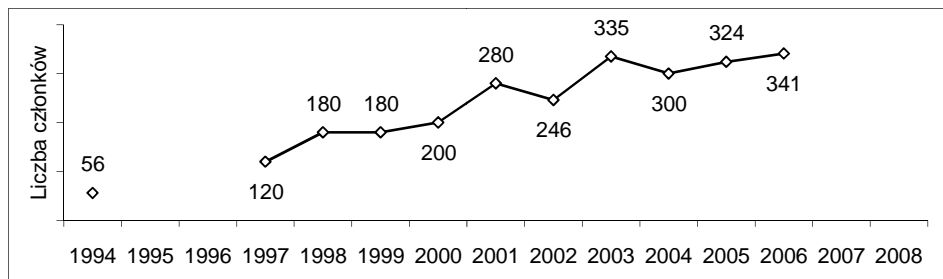
E-mail: zgora@tskmn.pl

www.tskmn.pl

Przewodniczący: Jan Grzegorzcyk

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1994

Zasięg terytorialny: województwo lubuskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Grünberger Monatsblatt” (miesięcznik) – nakład 200 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak**Przedsięwzięcia i działania:** brak informacji

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim

5.60

Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Schlesien

Adres: 45-004 Opole, ul. M. Konopnickiej 6

Telefon: 77-40-21-070

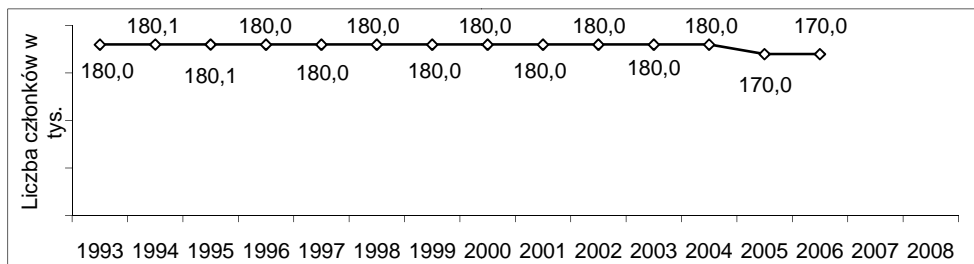
E-mail: tskn@tskn.vdg.pl

www.tskn.vdg.pl

Przewodniczący: Henryk Kroll

Rok powstania: 1989

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny:

woj. opolskie, dwie gminy
woj. śląskiego

Jednostki terenowe

Liczba:

48 zarządów powiatowych
obejmujących 330 kół

Rozmieszczenie:

zarządy powiatowe

woj. opolskie: Baborów, Biała, Bierawa, Cisek, Chrząstowice, Dąbrowa, Dobrodzień, Dobrzeń Wielki, Głuchołazy, Głogówek, Gogolin, Grodków, Gorzów Śląski, Izbicko, Jemielnica, Kędzierzyn Koźle, Kluczbork, Kolonowskie, Komprachcice, Korfantów, Krapkowice, Lasowice Wielkie, Leśnica, Łambinowice, Łubniany, Murów, Namysłów, Nysa, Olesno, Opole, Ozimek, Pawłowiczki, Polska Cerkiew, Popielów, Prószków, Prudnik, Radłów, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Strzeleczy, Tarnów Opolski, Turawa, Ujazd Śląski, Walce, Zawadzkie, Zdzieszowice, Zębowice;

woj. śląskie: Lubliniec, Ciasna

Rozmieszczenie jednostek terenowych (zarządów powiatowych)

Wydawnictwa:

„Schlesisches Wochenblatt” (tygodnik)

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteki TSKN funkcjonujące samodzielnie na terenie woj. opolskiego

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

**Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców
Województwa Śląskiego
Deutscher Freundschaftskreis im Bezirk Schlesien**

5.62

Adres: 47-400 Racibórz, ul. Wczasowa 3

Telefon: 32-415-51-18

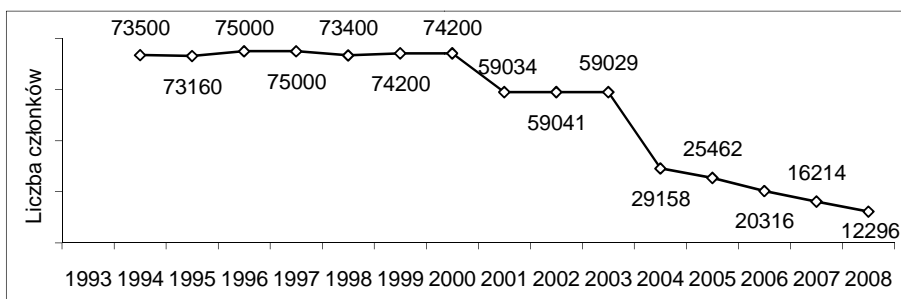
E-mail: biuro@dfkschlesien.vdg.pl

www.dfkschlesien.vdg.pl

Przewodniczący: Marcin Lipka

Rok powstania: 1983

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: województwo śląskie

Jednostki terenowe

Liczba: 10 oddziałów, 124 kół

Rozmieszczenie:

oddziały
woj. śląskie: Katowice, Bytom, Gliwice,
Orzesze, Racibórz, Tychy, Wodzisław, Za-
brze, Rybnik, Cieszyn

Wydawnictwa:

„Oberschlesische Stimme” (miesięcznik) – nakład 6000 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Centrum Kultury w Bieńkowicach;
Centrum Kultury w Tworkowie;
Radio internetowe w Raciborzu

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało: Tydzień Kina Niemieckiego w Raciborzu, Olimpiadę Języka Niemieckiego dla szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych woj. śląskiego, konkurs literacko-plastyczny dla szkół podstawowych woj. śląskiego, Konkurs Piosenki i Teatru dla szkół podstawowych woj. śląskiego, konkurs wiedzy o twórczości Josepha von Eichendorffa, sympozjum pn. „Twórczość i postać Josepha von Eichendorff”, konkurs „Zabawa z językiem niemieckim” dla szkół gimnazjalnych woj. śląskiego, Dni św. Marcina w powiecie raciborskim, V Dyktando Języka Niemieckiego Województwa Śląskiego oraz wycieczki dla młodzieży pn. „Śladami Josepha von Eichendorff”.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało: Tydzień Kina Niemieckiego w Raciborzu, Olimpiadę Języka Niemieckiego dla szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych woj. śląskiego, Konkurs Piosenki Niemieckiej dla szkół podstawowych i gimnazjalnych woj. śląskiego, Konkurs wiedzy o twórczości Josepha von Eichendorffa, sympozjum pn. „Twórczość i postać Arnolda L. Mendelssohn”, Dni św. Marcina w powiecie raciborskim, VI Dyktando Języka Niemieckiego Województwa Śląskiego, warsztaty taneczne, muzyczne oraz teatralne dla dzieci i młodzieży, warsztaty komiksu II stopnia dla dzieci i młodzieży, XVIII Festiwal Pieśni Chóralnej do Słów J. v. Eichendorffa, Festyn Zimowy, kiermasz świąteczny połączony z występami artystycznymi, a także kolonie letnie dla dzieci z całego województwa śląskiego, wycieczki dla dzieci i seniorów, spotkania ze św. Mikołajem oraz spotkania adwentowe.

Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierzgońskiej

5.66

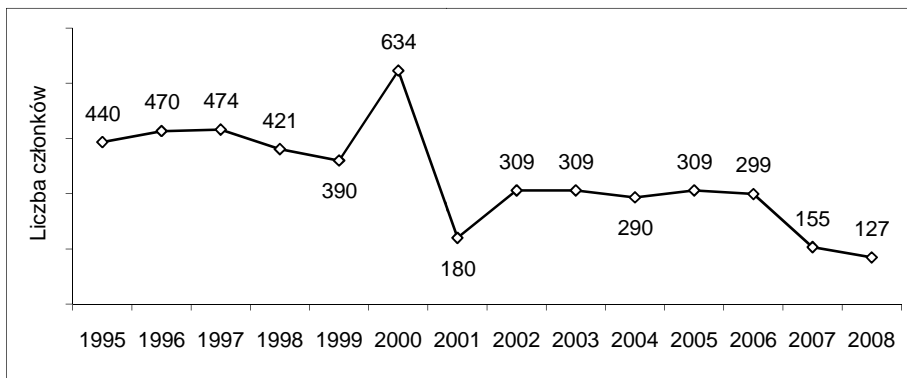
Adres: 82-400 Sztum, ul. Galla Anonima 16

Telefon: 55-277-26-60

Przewodniczący: Werner Kuczowski

Rok powstania: 1995

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: woj. pomorskie: powiat malborski – gminy: Sztum i Dzierzgoń

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Zbiór Książek w Sztumie

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Związek zorganizował wycieczki, festyny dla dzieci i dorosłych, spotkania przy kawie, spotkanie adwentowe oraz choinkę dla dzieci i dorosłych.

Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku Bund der deutschen Minderheit in Danzig

5.71

Adres: 80-433 Gdańsk, ul. Waryńskiego 36

Telefon: 58-341-14-27

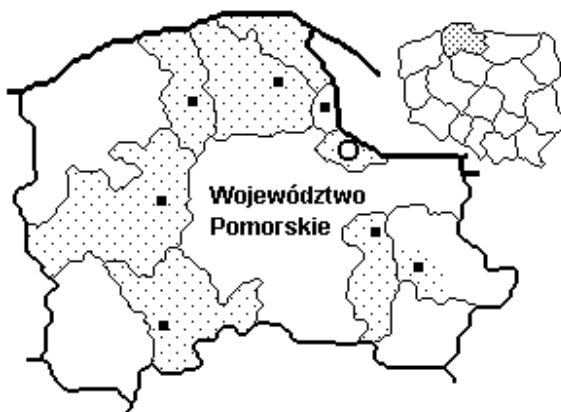
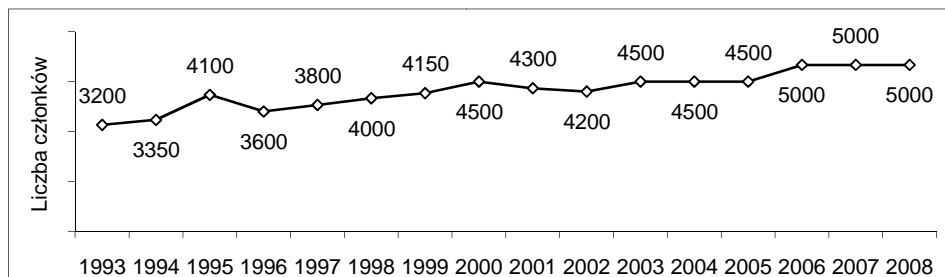
E-mail: dfkdanzig@wp.pl

www.dfk-danzig.com

Przewodniczący: Paweł Sabinarz

Rok powstania: 1988

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny:

woj. pomorskie: powiaty: bytowski, chojnicki, lęborski, wejherowski, pucki, tczewski, powiat malborski – gmina Sztum oraz miasta: Gdańsk, Gdynia, Sopot

Jednostki terenowe

Liczba: 7 oddziałów

Rozmieszczenie:

oddziały
woj. pomorskie: Gdynia, Chojnice, Bytów, Lębork, Tczew, Wierchucino, Sztum

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteki, czytelnie w Bytowie, Gdańsku, Lęborku, Tczewie, Wierchucinie, Gdyni, Sztumie i Chojnicach.

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Związek zorganizował około 30 imprez kulturalnych, ponadto uczestniczył w Festiwalu Mniejszości Narodowych w Gdańsku oraz w Festiwalu Mniejszości Narodowych w Starogardzie Gdańskim.

2008 rok

Związek zorganizował ponad 25 imprez kulturalnych, uczestniczył również w Festiwalu Mniejszości Narodowych w Gdańsku.

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce

5.73

Verband der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaft in Polen

Adres: 45-013 Opole, ul. Krupnicza 15

Telefon: 77-453-85-07

E-mail: vdg@vdg.pl

www.vdg.pl

Przewodniczący: Henryk Kroll

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1991

Liczba członków

Związek tworzy grupa stowarzyszeń posiadających odrębną osobowość prawną, które są zbiorowymi członkami związku. Związek, poza kilkoma osobami – członkami zarządu, nie zrzesza zwyczajnych (fizycznych) członków.

Zasięg terytorialny:

województwa: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, opolskie, pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie

Jednostki terenowe

Liczba: 16 stowarzyszeń

Rozmieszczenie:

stowarzyszenie ma status związku stowarzyszeń – zrzesza stowarzyszenia i związki stowarzyszeń mniejszości niemieckiej (samodzielne osoby prawne) działające terenie województw z siedzibami w: *Olsztynie, Wrocławiu, Gdańsku-Wrzeszczu, Zielonej Górze, Raciborzu, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Toruniu, Opolu (6), Wierzchu.*

Wydawnictwa:

„Schlesisches Wochenblatt” (tygodnik) – nakład 6000 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Związek prowadził programy telewizyjne (raz w miesiącu) oraz radiowe (codziennie), zorganizował: Dni Otwarte Mniejszości Niemieckiej, kolonie letnie dla młodzieży, a także wydał: książkę „15 lat Związku”, poezję w formie książki, „Zeszyty Eichendorffa” oraz wydał comiesięczną broszurę „Die Heimatkirche”.

2008 rok

Związek prowadził audycje radiowe: „Kaffeeklatsch” (raz w tygodniu) oraz „Schlesien Journal” (trzy razy w tygodniu), zorganizował: Zjazd mniejszości na Górze św. Anny, kolonie letnie dla dzieci w Pokrzywniej i w Austrii, Sympozjum Mniejszości Niemieckiej ze Wschodniej i Środkowej Europy, a także wydawał comiesięczną broszurę „Die Heimatkirche”.

Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie
Verband Deutschen Gesellschaft im ehemaligen Ostpreußen

5.74

Adres: 10-522 Olsztyn, ul. Partyzantów 3

Telefon: 89-523-56-80

E-mail: biuro@vdgeo.vdg.pl

www.vdgeo.vdg.pl

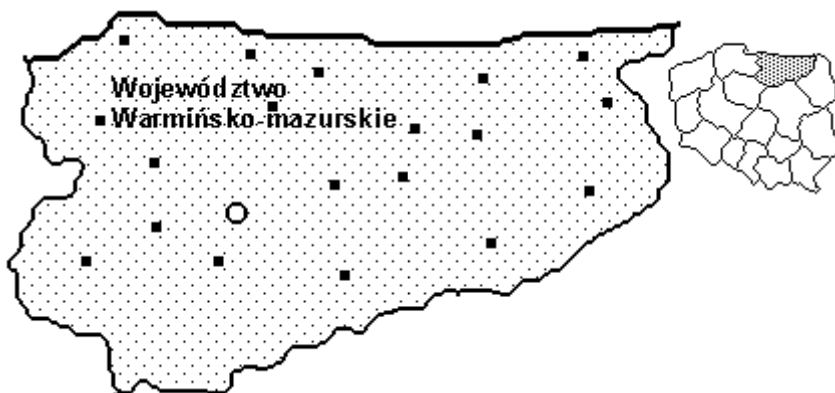
Przewodniczący: Henryk Hoch

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1993

Liczba członków

Związek tworzy grupa stowarzyszeń posiadających odrębną osobowość prawną, które są zbiorowymi członkami związku. Związek, poza kilkoma osobami – członkami zarządu, nie zrzesza zwyczajnych (fizycznych) członków.

Zasięg terytorialny: województwo warmińsko-mazurskie

Jednostki terenowe

Liczba: 19 stowarzyszeń

Rozmieszczenie:

stowarzyszenie ma status związku stowarzyszeń – zrzesza stowarzyszenia mniejszości niemieckiej (samodzielne osoby prawne) działające woj. warmińsko-mazurskim – posiadające siedziby w: *Węgorzewie, Iławie, Kętrzynie, Gołdapi, Mrągowie, Giżycku, Górowie Iławeckim, Olecku, Ostródzie, Pasłęku, Pisz, Olsztynku, Szczytnie, Morağu, Elku, Lidzbarku Warmińskim, Bartoszycach, Biskupcu, Braniewie*

Wydawnictwa:

„Mitteilungsblatt” (miesięcznik) – nakład 900 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

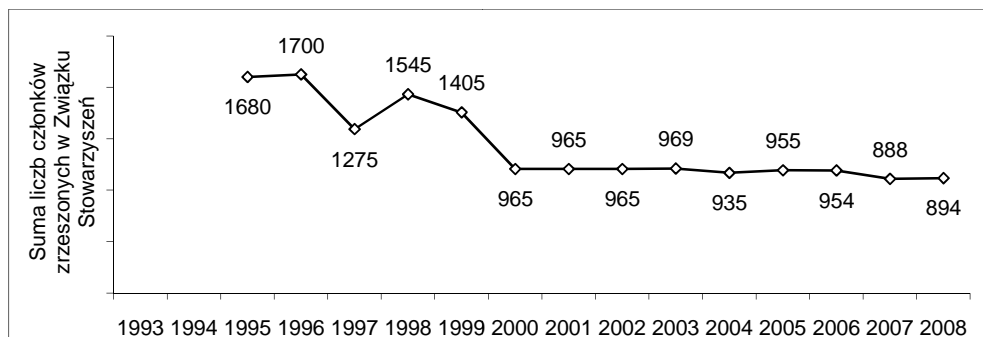
Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Związek zorganizował: spotkanie noworoczne z władzami regionu, seminarium „Wiosenne obyczaje i obrzędy w byłych Prusach Wschodnich” – Elk, „Projekt-Oberland” – spotkanie integracyjne i seminarium w Ostródzie, Festyn Letni w Olsztynku „Sommerfest”, konkurs kulinarny „Smakołyki naszych babć”, konkurs rysunkowy: „Moje dwie ojczyzny”, kolonie letnie w Mikoszewie oraz udział 10 osób w koloniach w Pokrzywnie, a także warsztaty adwentowe w Lidzbarku Warmińskim. Ponadto prowadził: audycje radiowe dla seniorów „Altensteiner Welle” oraz wydawał miesięcznik „Mitteilungsblatt”.

2008 rok

Związek zorganizował: spotkanie noworoczne z władzami regionu, III Konkurs Piosenki Niemieckiej w Ostródzie, kolonie letnie w Mikoszewie, Festyn Integracyjny w Szczytnie, Festiwal narodów „Pod Wspólnym Niebem” w Olsztynie, obchody 15-lecia działalności Związku oraz konkurs czytelniczy „Tropiciele śladów przeszłości”. Ponadto Związek uaktywnił własną stronę internetową oraz prowadził audycje radiową AW.

**Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej
Warmii, Powiśla i Żuław****5.76****Verband der deutschen Minderheit Elbing und
Pomesanien****Adres:** 82-200 Malbork, ul. Wiosenna 6a**Telefon:** 055-272-80-54**Przewodniczący:** Jerzy Fryc**Rok powstania:** 1993**Rok rejestracji:** 1993**Zasięg terytorialny:** cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 3 stowarzyszenia**Rozmieszczenie:**

w skład Związku wchodzi stowarzyszenia posiadające samodzielną osobowość prawną, działające na terenie woj. pomorskiego i warmińsko-mazurskiego: Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic, Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu, Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie

Wydawnictwa: brak**Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:** brak**Przedsięwzięcia i działania**

Związek jest tylko koordynatorem działań zrzeszonych w nim stowarzyszeń.

Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku

Wohltätigkeitsgesellschaft der Deutschen in Schlesien

5.78

Adres: 45-013 Opole, ul. Krupnicza 15

Telefon: 77-454-55-25

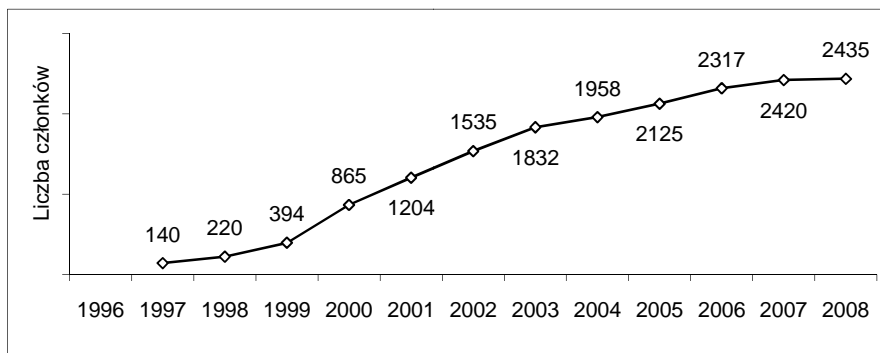
E-mail: biuro@tdns.org.pl

www.tdns.org.pl

Przewodniczący: Renata Zajązkowska (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

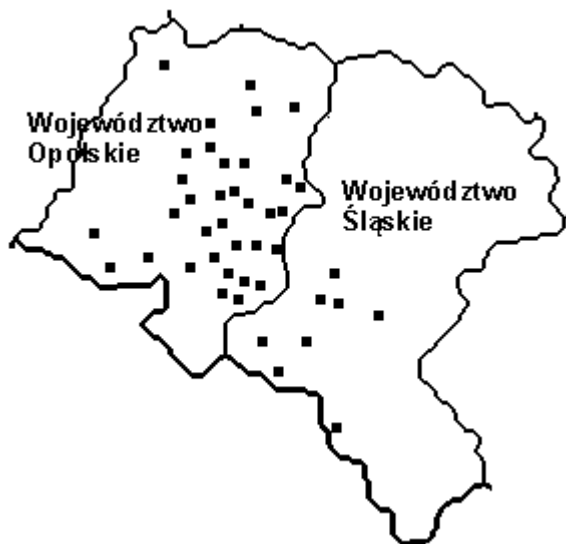

Zasięg terytorialny:

województwa: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, opolskie, pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie

Jednostki terenowe

Liczba: 52 oddziały

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Wałbrzych, Wrocław;

woj. kujawsko-pomorskie: Bydgoszcz, Toruń, Grudziądz;

woj. opolskie: Ozimek, Krapkowice, Leśnica, Strzelce Opolskie, Nysa, Zdzieszowice, Biała, Głogówek, Zawadzkie, Cisek, Prószków, Izbicko, Opole, Dobrzeń Wielki, Bierawa, Komprachcice, Kolonowskie, Kluczbork, Namysłów, Tarnów Opolski, Nakło, Olesno, Walce, Ujazd, Lasowice Wielkie, Murów, Łubniany, Pawłowiczki, Turawa, Gogolin, Jemielnica, Popielów, Głuchołazy, Strzeleczyki, Reńska Wieś, Polska Cerekiew;

woj. śląskie: Racibórz, Katowice, Bytom, Gliwice, Zabrze, Rybnik, Cieszyn, Wodzisław Śl.;
Olsztyn, Gdańsk, Piła

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Niemieckie Towarzystwo Oświatowe Deutsche Bildungsgesellschaft

5.79

Adres: 45-013 Opole, ul. Krupnicza 15

Telefon: 77-454-78-78

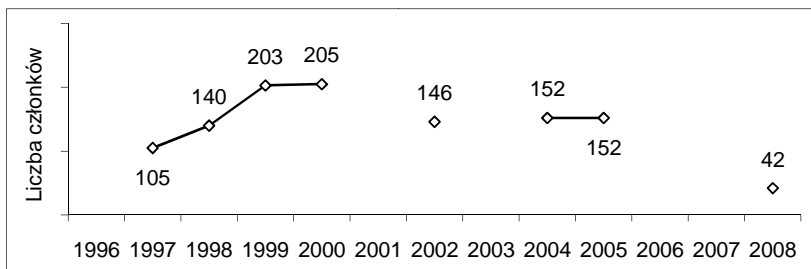
E-mail: dbg@vdg.pl

www.dbg.org.pl

Przewodniczący: Piotr Baron (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Opolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Opolu;

Jugend – Forum Młodych w Opolu

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało kursy języka niemieckiego dla nauczycieli przedszkola, warsztaty i kursy doskonalące dla nauczycieli (w tym nauczycieli j. niemieckiego). Zrealizowało również projekt „Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej”, a także programy: „Dialog międzypokoleniowy” oraz „Animator kultury w DFK”.

Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Ziemi Łasińskiej” w Łasinie

5.81

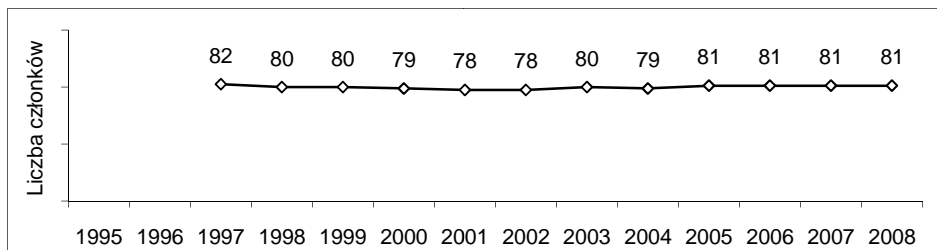
Adres: 86-320 Łasin, ul. 1000-Lecia 8/3

Telefon:

Przewodniczący: Barbara Moskal

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny: woj.: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka w Łasinie

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie prowadziło działalność kulturalno-oświatową oraz sportową. Organizowało również imprezy kulturalno-oświatowe i kursy języka niemieckiego. Ponadto współpracowało na niwie ekumenicznej.

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie

5.85

Vereinigung der deutschen Minderheit im nördlichen Ermland sitz Braunsberg

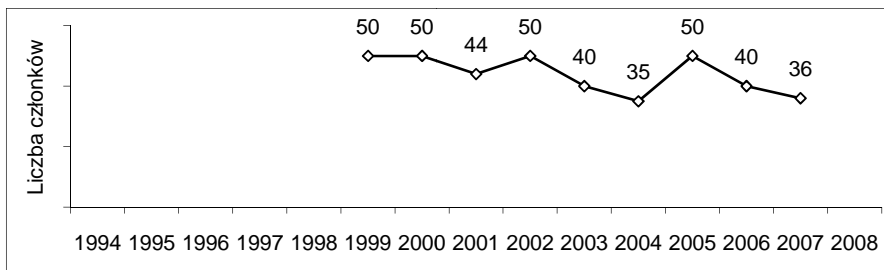
Adres: 14-500 Braniewo, ul. Botaniczna 11

Telefon: 55-243-30-47

Przewodniczący: Monika Mazurek

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1994

Zasięg terytorialny: woj. warmińsko-mazurskie: powiat braniewski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się krzewieniem i popularyzacją kultury i sztuki niemieckiej, nawiązywaniem i utrzymywaniem kontaktów i więzi kulturalnych i językowych pomiędzy ludnością pochodzenia niemieckiego z terenu działania stowarzyszenia oraz całego kraju, utrzymywaniem kontaktów z miastami niemieckimi, a także prowadziło działalność charytatywną.

Chojnickie Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Bund der Deutschen Minderheit in Konitz

5.86

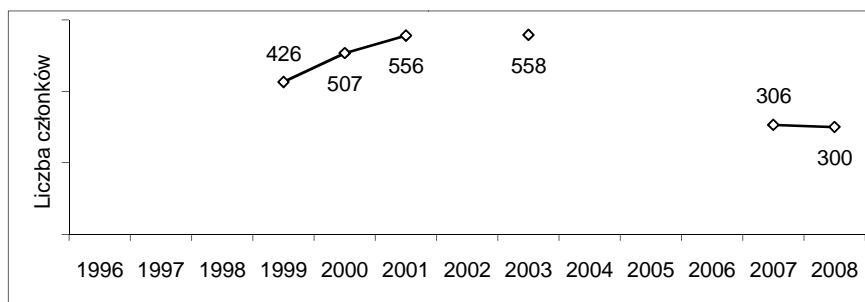
Adres: 89-600 Chojnice, ul. 31 Stycznia 14/1

Telefon: 52-396-09-30

Przewodniczący: Marzena Leszczyńska

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

Zasięg terytorialny:

woj. pomorskie: powiaty: chojnicki, człuchowski;
woj. kujawsko-pomorskie: powiaty: tucholski, sępoleński

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania:

2007 rok

Stowarzyszenie wzięło udział w obchodach Dni Chojnic oraz Festiwalu Piosenki Niemieckiej, ponadto współpracowało z krajowymi związkami niemieckimi (DFK) oraz niemieckimi miastami partnerskimi.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało polsko-niemieckie obozy letnie w Niemczech oraz koncerty niemieckich muzyków w Chojnicach, wzięło udział w obchodach Dni Chojnic oraz w Konkursie piosenki i wierszy niemieckich, zajmowało się również współpracą z miastami partnerskimi w Niemczech oraz krajowymi związkami niemieckimi (Piła, Gdańsk, Opole). Ponadto Stowarzyszenie otrzymało grant MSWiA na świetlicę językową dla dzieci.

Związek Ludności Niemieckiej w Gdyni Bund der Deutschen Bevölkerung in Gdingen

5.90

Adres: 81-153 Gdynia, ul. Adm. J. Unruga 85

Telefon: 58-665-13-83

E-mail: gdingenbund@wp.pl; benedykt.reszka@wp.pl

Przewodniczący: Benedykt Reszka

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	174	176	172	171

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka i wypożyczalnia czasopism w Gdyni

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Związek zorganizował: coroczne uroczystości związane z największą katastrofą morską w dziejach świata – zatonięcia statku pasażerskiego „Wilhelma Gustloff”, letnie wyjazdy do Gemen w ramach Stowarzyszenia Katolików Gdańskich, spotkania, seminaria, wycieczki, coroczną wycieczkę autobusową oraz Festyn Związkowy także wziął udział w uroczystościach Święta Narodowego Niemiec oraz seminariach Ostsee-Akademie w Lubece oraz Academia Baltica w Flensburgu.

Towarzystwo Ludności Pochodzenia Niemieckiego

5.91

Adres: 86-300 Grudziądz 10, ul. Korczaka 25, skr. pocz. 3

Telefon: –

E-mail: tlpmGrudziadz@neostrada.pl

Przewodniczący: Klemens Grakowski

Rok powstania: .

Rok rejestracji: –

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	120	120	77	66

286 Stowarzyszenia narodowościowe i etniczne: NIEMIECKIE

Zasięg terytorialny: woj. kujawsko-pomorskie: miasto Grudziądz

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo prowadziło kursy języka niemieckiego.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało: wycieczki krajoznawcze oraz nad morze, spotkanie adwentowe oraz paczki dla dzieci.

Stowarzyszenia romskie

Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów w Polsce „Solidarność” z siedzibą w Kielcach 2.02

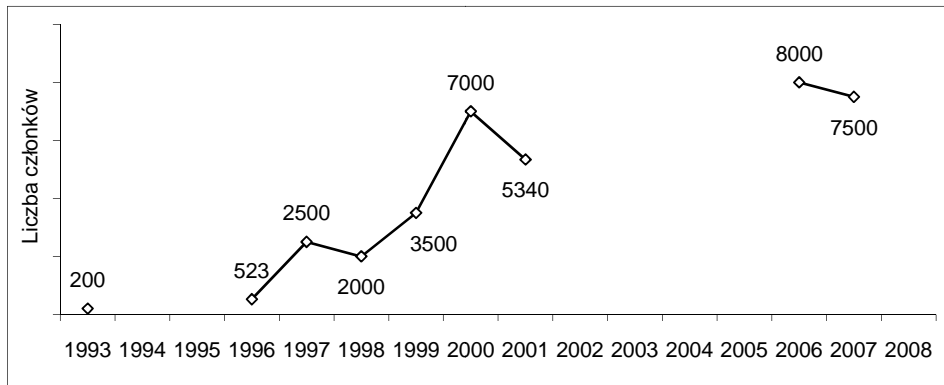
Adres: 25-501 Kielce, ul. Nowy Świat 36/3

Telefon:

Przewodniczący: Jan Paczkowski

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe

Liczba:

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie przeprowadziło remonty budynków mieszkaniowych w Kielcach.

Stowarzyszenie Romów w Polsce

2.05

Adres: 32-600 Oświęcim, ul. Berka Joselewicza 5

Telefon: 33-842-69-89

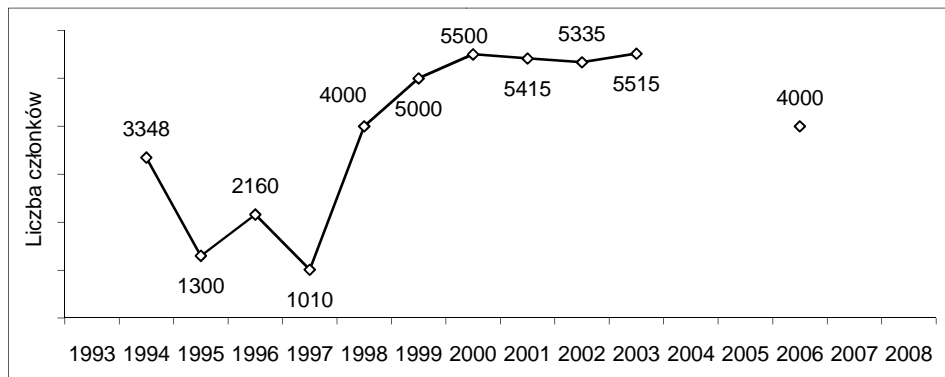
E-mail: 17421453@pro.onet.pl

www.stowarzyszenieromow.hg.pl

Przewodniczący: Roman Kwiatkowski (prezes)

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 12 oddziałów

Wydawnictwa: brak informacji

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak informacji

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej

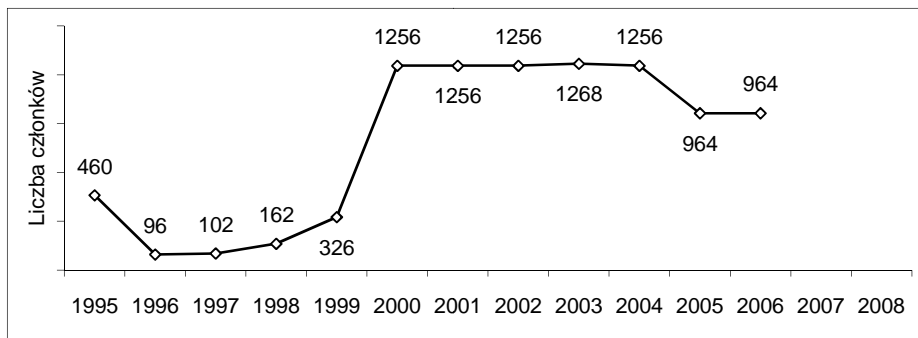
2.08

Adres: 47-220 Kędzierzyn-Koźle, ul Grunwaldzka 27/4 Telefon: 77-481-76-54

Przewodniczący: Jan Korzeniowski (prezes)

Rok powstania: 1994

Rok rejestracji: 1995

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie „Nowa Roma”

2.10

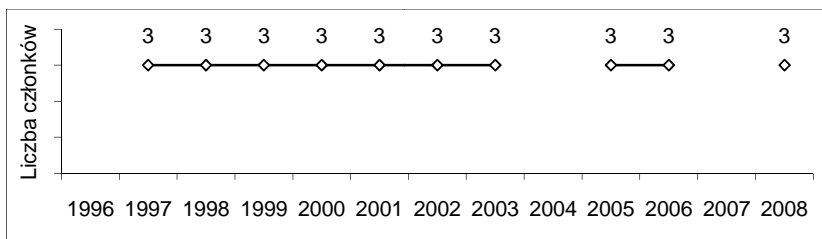
Adres: 20-320 Lublin, ul. Krańcowa 112/22

Telefon: 81-743-93-35

Przewodniczący: Ewa Krzyżanowska (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Związek Romów Polskich

2.12

Adres: 78-400 Szczecinek, ul. Wyszyńskiego 32

Telefon:

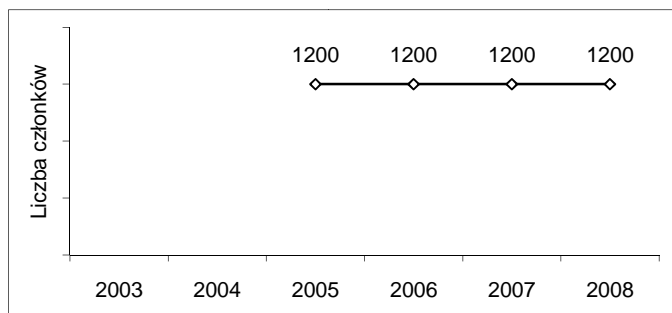
E-mail: rom.ch@pro.onet.pl

www.romowie.com

Przewodniczący: Roman Chojnacki (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe:

Liczba:

Rozmieszczenie:

Wydawnictwa:

„Romano-Atmo” Cygańska Dusza (6 razy w roku) – nakład 500 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu w Szczecinku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Związek prowadził działalność Instytutu Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu w Szczecinku oraz działalność wydawniczą. Ponadto realizował projekt Equal – aktywizacja zawodowa Romów oraz rządowy program na rzecz społeczności romskiej.

2008 rok

Związek prowadził działalność Instytutu Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu w Szczecinku, a także działalność wydawniczą. Ponadto zajmował się aktywizacją zawodową, opieką prawną i medyczną oraz pomocą socjalną.

Stowarzyszenie Romów w Bydgoszczy „Romano Dzipen”

2.13

Adres: 85-674 Bydgoszcz, ul. Gdańska 148/3

Telefon:

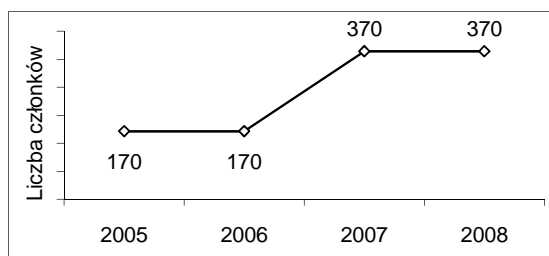
E-mail: romanodzipen@poczta.onet.pl

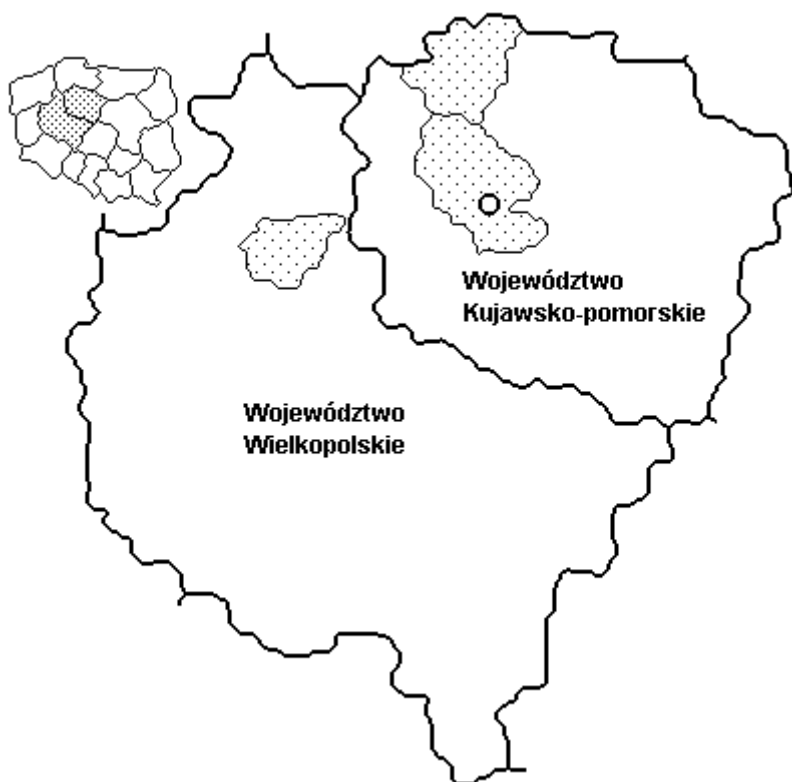
www.romanodzipen.pl

Przewodniczący: Bogdan Jan Zieliński (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Zasięg terytorialny:

woj. kujawsko-pomorskie: powiaty: bydgoski, tucholski;
woj. wielkopolskie: powiat chodzieski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania:

2007 rok

Stowarzyszenie zrealizowało projekt „Równy start” dla dzieci romskich obejmujący zakup podręczników i przyborów szkolnych przy wsparciu MSWiA.

2008 rok

Stowarzyszenie zrealizowało następujące projekty: „Lepszy start” – zakup podręczników i przyborów szkolnych dla dzieci romskich, „Usłyszcie nas” – wydanie kwartalnika Romano Dzipen, „Roma-net” – utworzenie strony internetowej oraz wspólnie z Urzędem Miasta Bydgoszcz: „Asystent Romski”, „Kuznia talentów”, „Świetlica integracyjna” oraz „Nowe okno na świat”.

Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci”

2.14

Adres: 70-784 Szczecin, ul. Andrzeja Struga 10

Telefon:

91-431-35-76

E-mail: roma.jankesci@neostrada.pl

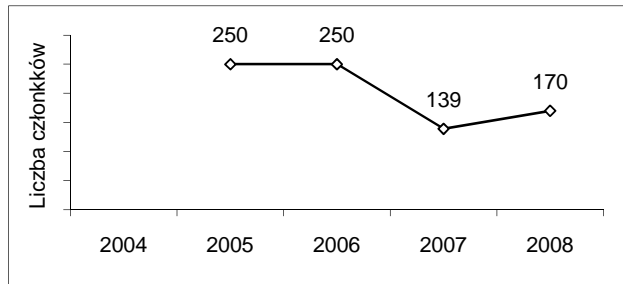
Przewodniczący: Józef Łakatosz (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2004

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba:

9 kół

Rozmieszczenie:

woj. zachodniopomorskie

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie organizowało imprezy kulturalne w plenerze (w Szczecinie).

Wielkopolskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Pleszewie

2.15

Adres: 63-300 Pleszew, ul. Marszewska 10

Telefon:

62-742-76-74

Przewodniczący: Adam Szenkler (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2005

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	18	15	15	15

Zasięg terytorialny:

woj. wielkopolskie: powiat pleszewski

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

Z powodu braku środków finansowych Stowarzyszenie nie podjęło działań statutowych.

Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu „Romani Bacht”

2.16

Adres: 52-119 Wrocław, ul. 3-go Maja 11/11

Telefon: 71-346-46-61

E-mail: romanibacht@op.pl

www.romowie.info

Przewodniczący: Józef Mastej (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2004

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	100	–	–	100

Zasięg terytorialny: woj. dolnośląskie: miasto Wrocław

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2005 rok

Stowarzyszenie zorganizowało I Festiwal Romski we Wrocławiu oraz rozpoczęło budowę Centrum Integracji Romskiej.

Stowarzyszenie Romów w Przemkowie

2.17

Adres: 59-170 Przemków, ul. Kolejowa 4/4

Telefon: 76-831-08-12

E-mail: ppkpark@op.pl

Przewodniczący: Henryk Szoma (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1994

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	20	32	32	32

Zasięg terytorialny:

woj. dolnośląskie: powiat polkowicki – gminy: Polkowice,
Przemków

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Stowarzyszenie realizowało projekty w zakresie aktywizacji zawodowej społeczności romskiej oraz zaopatrzenia rodzin romskich i podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie w artykuły żywnościowe, założyło romski zespół wokально-taneczny, a także dofinansowywało wyjazdy kolonijne dzieciom romskim.

2008 rok

Stowarzyszenie realizowało projekty w zakresie aktywizacji zawodowej społeczności romskiej oraz zaopatrzenia rodzin romskich i podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie w artykuły żywnościowe, spłat zaległości czynszowych oraz remontów lokali mieszkaniowych zajmowanych przez Romów, a także prowadziło romski zespół wokально-taneczny.

Stowarzyszenie Romów w Prudniku

2.18

Adres: 48-200 Prudnik, ul. Klasztorna 7

Telefon:

-

Przewodniczący: Jan Kwiatkowski (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2005

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	21	17	32	32

Zasięg terytorialny: woj. opolskie: powiat prudnicki

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waść” (Pomocna Dłoń)

2.19

Adres: 26-600 Radom, ul. Twarda 13

Telefon: 48-381-40-54

E-mail: romanowast@op.pl

Przewodniczący: Karolina Kwiatkowska (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2004

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	15	15	24	20

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: kursy języka angielskiego, naukę podstaw obsługi komputera, projekty: „Profilaktyka antyalkoholowa” i „Profilaktyka antynarkotykowa”, „Baśnie, bajki i legendy – Paramisi” oraz warsztaty dla asystentów edukacji romskiej oraz innych osób współpracujących z Romami „Cygan w oczach Polaka – stereotyp etniczny”.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: kursy języka angielskiego, naukę podstaw obsługi komputera, cykl spotkań „Romowie – wykłady edukacyjne”, kurs tańca romskiego, zieloną szkołę oraz festyn pt. „Noc Muzealna – Romska Noc” w ramach Nocy Muzeów, a także wydało publikacje pt.: „Baśnie, bajki, legendy – Paramisi” oraz „Radom – przewodnik turystyczny dla Romów”. Ponadto stowarzyszenie kontynuowało prace nad stworzeniem Ośrodka Kulturalno-Oświatowego w Radomiu.

Stowarzyszenie Romów w Legnicy

2.21

Adres: 59-220 Legnica, ul. Piastowska 35/1

Telefon:

Przewodniczący: Tomasz Goman (prezes)

Rok powstania: Rok rejestracji:

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	37	37	–	37

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Centrum Dokumentacji Romów Legnickich w Legnicy (we współpracy z Legnicką Biblioteką Publiczną);

Zespół Artystyczny „Wędrowny tabor” (jw.)

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało obchody Światowego Dnia Romów oraz projekt „Tabor cygański – ocalić od zapomnienia romskie tradycje i zwyczaje: Cygańskie wesele”.

**Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Romów
w Głubczycach****2.22****Adres:** 48-100 Głubczyce, ul. Sosnowiecka 6/1**Telefon:** 77-485-00-71**E-mail:** kwiatkowski.grzegorz1975@o2.pl**Przewodniczący:** Grzegorz Kwiatkowski (prezes)**Rok powstania:** .**Rok rejestracji:** 2005

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	1167	167	170	–

Zasięg terytorialny: woj. opolskie: powiat głubczycki – gmina Głubczyce**Jednostki terenowe:** brak**Wydawnictwa:** brak**Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:** brak**Przedsięwzięcia i działania****2007 rok**

Stowarzyszenie współpracowało z różnymi instytucjami oraz urzędami administracji państwowej, zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym, prowadziło także działalność artystyczną, plastyczną, teatralną i sportową.

Stowarzyszenie Wałbrzyskich Romów**2.23****Adres:** 58-304 Wałbrzych, ul. Andersa 135/1**Telefon:** 74-84-217-05**Przewodniczący:** Grażyna Ziąja (prezes)**Rok powstania:** .**Rok rejestracji:** 2005

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	15	82	–	–

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Romów w Kowarach

2.25

Adres: 58-530 Kowary, ul. Waryńskiego 13/4

Telefon:

Przewodniczący: Bronisław Suchy (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Rok	2007	2008
Liczba członków	17	-

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Międzynarodowe Stowarzyszenie Romów w Opolu

2.26

Adres: 45-033 Opole, Sądowa 1 m. 4

Telefon:

Przewodniczący: Tadeusz Łuczko (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	20	22

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007/2008 rok

Stowarzyszenie zakupiło podręczniki szkolne dla młodzieży romskiej.

Stowarzyszenie na Rzecz Romów „Newo Dziwipen”

2.27

Adres: 31-431 Kraków, ul. Brogi 16A/12

Telefon:

Przewodniczący: Stanisław Głuszek (prezes)

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	28	–

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Społeczności Romskiej „FAMILIA” w Tarnowie

2.28

Adres: 33-100 Tarnów, ul. Widok 115

Telefon:

Przewodniczący: Adam Bieluń

Rok powstania: Rok rejestracji:

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	–	–	147	–

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce

2.29

Adres: 37-450 Stalowa Wola, ul. Tysiąclecia 41

Telefon:

Przewodniczący: Adam Klima (prezes)

Rok powstania: Rok rejestracji:

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	–	–	30	–

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Lublinie

2.30

Adres: 20-454 Lublin, ul. Siemiradzkiego 17

Telefon:

-

Przewodniczący: Ryszard Krzyżanowski (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

.

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	-	70	-

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się kultywowaniem kultury i obyczajów romskich.

Małopolskie Stowarzyszenie Romów „Jamaro”

2.31

Adres: 34-120 Andrychów, Pl. Mickiewicza 2/27

Telefon:

33-870-56-80

Przewodniczący: Gerard Linder (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

.

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	-	-	50

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Romów w Polkowicach

2.32

Adres: 59-100 Polkowice, ul. Dąbrowskiego 28C/5

Telefon:

76-845-12-10

Przewodniczący: Jerzy Horniak (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2008

Rok	2008
Liczba członków	33

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenia ukraińskie

Stowarzyszenie Ukraińców Więźniów Politycznych i Represjonowanych w Polsce

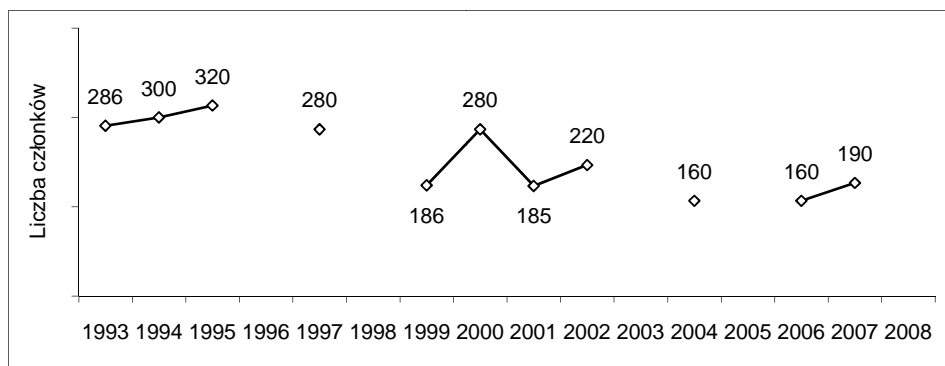
6.01

Спілка Українців Політв'язнів і Репресованих у Польщі

Adres: 75-511 Koszalin, ul. J. Piłsudskiego 6/1

Telefon:

Przewodniczący: Józef Myca

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się odbudową mogił żołnierzy UPA na cmentarzu w Przemyśle oraz odnaczeniem miejsc pochówku żołnierzy UPA, którzy zginęli w 1947 r. w Bieszczadach.

Stowarzyszenie „Ukraiński Dom Narodowy”

6.02

Товариство Український Народний Дім

Adres: 37-700 Przemyśl, ul. T. Kościuszki 5

Telefon: 16-678-60-39

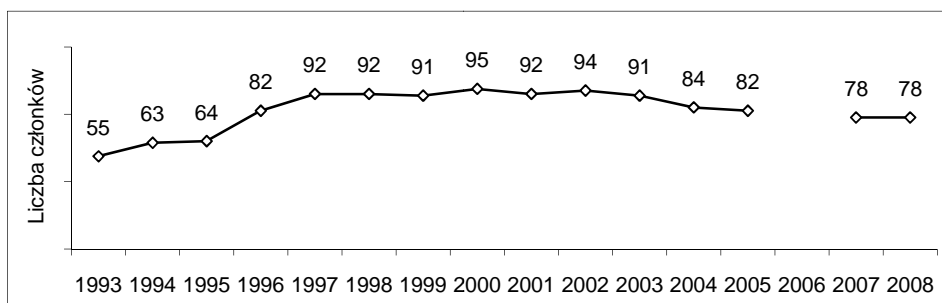
E-mail: biuro@narodnydim.org

www.narodnydim.org (strona w budowie)

Przewodniczący: Michał Pulkowski

Rok powstania: 1989

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: województwo podkarpackie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka przy Ukraińskim Domu Narodowym w Przemyślu

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie prowadziło działalność klubu dyskusyjnego „Besida” oraz „kasę pomocową” im. Popowskiej dla dzieci uzdolnionych oraz zorganizowało samodzielnie lub wspólnie ze Związkiem Ukraińców w Polsce święta rocznicowe i inne imprezy, m.in. upamiętnienie Wielkiego Głodu na Ukrainie, rocznicę akcji „Wisła”, doroczny pochód na Ukraiński Cmentarz Wojskowy w Pikulicach i inne.

Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce 6.05

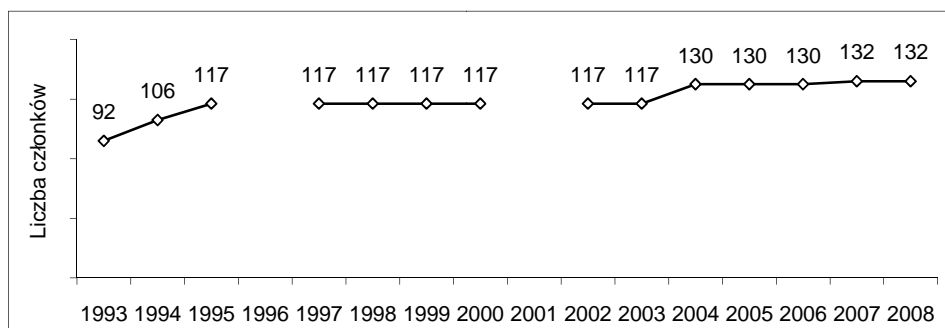
Українське Вчительське Товариство у Польщі

Adres: 78-425 Biały Bór, ul. Dworcowa 25

Telefon: 94-37-39-026

E-mail: utnwp@op.pl

Przewodniczący: Irena Drozd (prezes)

Rok powstania: 1991Rok rejestracji: 1992Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 8 oddziałów

Rozmieszczenie:

woj. zachodniopomorskie: *Biały Bór*;woj. warmińsko-mazurskie: *Bartoszyce, Olsztyn, Elbląg*;*Zielona Góra, Legnica, Przemyśl, Bielsk Podlaski*

Wydawnictwa:

„Bidna mowa” (2 razy w roku) – nakład 200 egz.;

Programy nauczania (rocznik) – nakład 100 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Podręczna Biblioteka Podręczników w Białym Borze

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało kurs kwalifikacyjny dla nauczycieli uczących przedmiotów w jęz. ukraińskim, opracowało program nauczania dla gimnazjum oraz 3 wycieczki dla dzieci i młodzieży na ziemię przodków z okazji 60. rocznicy akcji „Wisła”.

2008 rok

Towarzystwo opracowało program nauczania dla gimnazjum, opracowało i wydało dwa numery czasopisma „Bidna mowa”, uczestniczyło we wspólnym posiedzeniu Komisji mniejszości narodowych w Gdańsku oraz zorganizowało wyjazd 30-osobowej grupy na obóz do Lwowa i IV Festiwal Bajki Ukraińskiej.

Związek Ukraińców w Polsce Об'єднання Українців у Польщі

6.08

Adres: 03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7

Telefon: 22-679-96-77

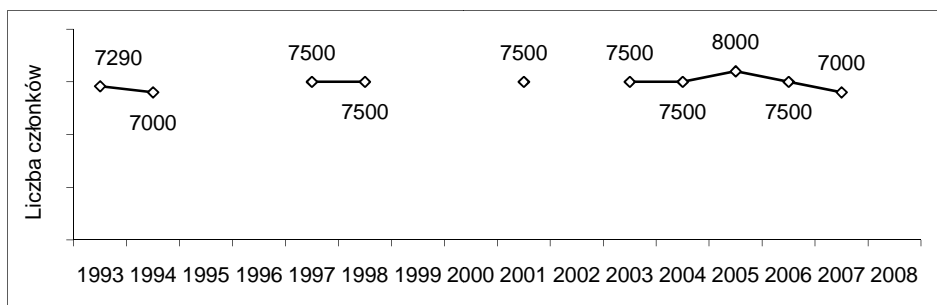
E-mail: sekretariat@ukraina.com.pl

www.oup.ukraina.com.pl

Przewodniczący: Piotr Tyma (prezes)

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 10 oddziałów, 98 kół
(w tym 3 niezależne)

Rozmieszczenie:

oddziały:

Elbląg, Koszalin, Sanok, Legnica, Olsztyn, Giżycko, Przemyśl, Szczecin, Gdańsk, Zielona Góra;

samodzielne koła: Wrocław, Kraków, Lublin

Wydawnictwa:

„Nasze Słowo” (tygodnik) – nakład 3700 egz.;

„Ridna Mowa” (kwartalnik) – nakład 1000 egz.;

Ukraiński Almanach (rocznik) – nakład 1000 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania**2007 rok**

Związek zorganizował: 41. Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej w Elblągu, XXI Jarmark regionalny „Z malowanej skrzyni” w Kętrzynie, VII Jesienne Koncerty Muzyki Cerkiewnej w Giżycku, Dni pamięci ofiar Wielkiego Głodu na Ukrainie w Warszawie, XVI Święto kultury „Nad Osławą” w Mokrem oraz obchody rocznicy akcji „Wisła” w Przemysłu.

Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce**6.10****Українське Історичне Товариство у Польщі****Adres:** 03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7**Telefon:**

-

www.vitp.net.pl

Przewodniczący: Roman Drozd**Rok powstania:**

.

Rok rejestracji:

2005

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	-	21	-

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak**Wydawnictwa:** brak**Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:** brak**Przedsięwzięcia i działania****2007 rok**

Towarzystwo współorganizowało sesje naukowe we Wrocławiu oraz w Legnicy.

Stowarzyszenia żydowskie

Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu” w Polsce

7.02

Adres: 00-104 Warszawa, Pl. Grzybowski 12/16

Telefon: 22-620-82-45

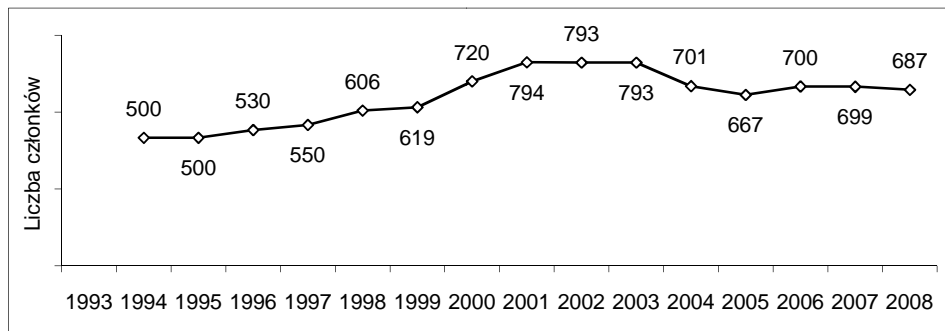
E-mail: chsurv@jewish.org.pl

www.dzieciholocaustu.org.pl

Przewodniczący: Elżbieta Ficowska

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1991

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 5 oddziałów

Rozmieszczenie:

Kraków, Gdańsk, Wrocław, Warszawa, Łódź

Wydawnictwa:

Kronika Stowarzyszenia (rocznik) – nakład 180 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: dwa spotkania psychoterapeutyczne (dla ok. 150 osób), paczki świąteczne dla „Sprawiedliwych wśród narodów świata”, a także sfinansowało wyjazd wypoczynkowy dla 16 „Sprawiedliwych wśród narodów świata” oraz pomoc w zakupie lekarstw czy innych produktów.

2008 rok

Stowarzyszenie zrealizowało program „Inny nie znaczy obcy – od niechęci do akceptacji” oraz przybliżyło młodzieży problematykę Holocaustu w ramach programu edukacyjnego „Pamięć dla Przyszłości”.

Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce

7.03

Adres: 00-090 Warszawa, ul. Tłomackie 3/5

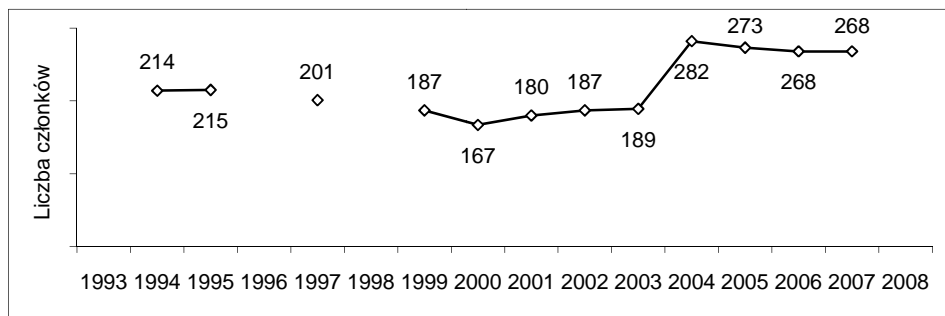
Telefon: 22-827-92-25

E-mail: szih@jewishmuseum.org.pl

Przewodniczący: Marian Turski

Rok powstania: 1947

Rok rejestracji: 1951

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

„Historia Żydów” (kwartalnik) – nakład 500 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Muzeum Sztuki Żydowskiej w Warszawie;

Biblioteka i czytelnia w Warszawie;

Archiwum w Warszawie;

Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zrealizowało: cykl edukacyjny dla młodzieży pt. „Wokół Tłomackiego”, I etap projektu „Zapisywanie świata żydowskiego w Polsce”, program wymiany młodzieżowej pomiędzy Polską a Izraelem „PIYE”, kompleksową konserwację dokumentów archiwalnych „Gmina Wrocław” oraz wydało książki: H. Datner, „Żydowska inteligencja Warszawy w II poł. XIX wieku” i K. Toni, „Czas nienawiści i czas troski”.

Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej

7.04

Adres: 00-105 Warszawa, ul. Twarda 6

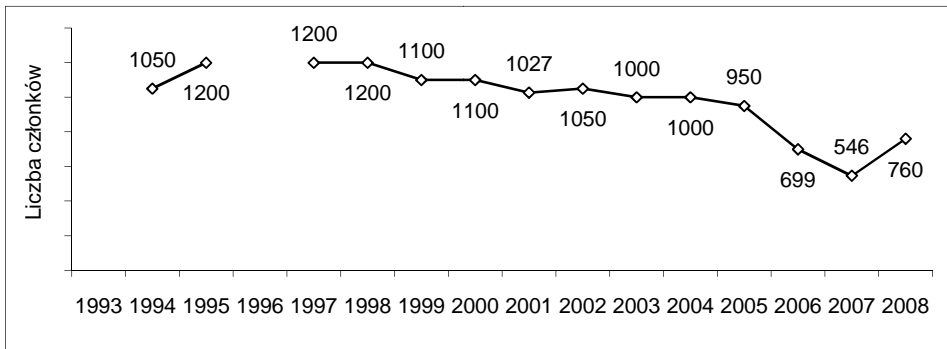
Telefon: 22-620-62-11

E-mail: kombatanci@jewish.org.pl

Przewodniczący: Tomasz Miedziński (prezes)

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 12 oddziałów

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Wałbrzych, Wrocław, Legnica;woj. lubuskie: Żary;woj. śląskie: Sosnowiec, Gliwice;

Kraków, Gdańsk, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa

Wydawnictwa:

Biuletyn informacyjny dla członków stowarzyszenia (2 razy w roku)

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało konferencję naukową pt. „Udział Żydów na frontach II Wojny Światowej”, zajmowało się zbieraniem wspomnień i relacji w ramach projektu p.n. „Żywi Świadkowie Holocaustu” oraz wydało III t. książki pt. „Losy Żydowskie”.

2008 rok

Stowarzyszenie współorganizowało obchody 65. rocznicy Powstania w getcie warszawskim, rocznice wyzwolenia obozów koncentracyjnych – Oświęcimia, Bełżca i innych, prowadziło działalność edukacyjną – spotkania z młodzieżą polską i niemiecką (nauka o Holocaustie) oraz socjalną – współpraca z instytucjami opieki społecznej w Polsce i Niemczech, a także wydało książkę p.t. „Żydzi w walce – opór i walka z faszyzmem w l. 1939-1945”.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce

7.06

Adres: 00-104 Warszawa, Pl. Grzybowski 12/16

Telefon: 22-620-05-54

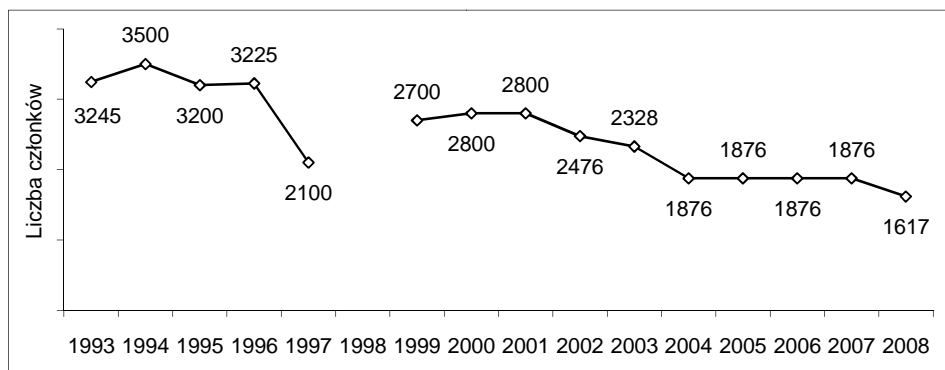
E-mail: office@tskz.pl

www.tskz.pl

Przewodniczący: Artur Hofman

Rok powstania: 1950

Rok rejestracji: 1989

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 17 oddziałów

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Dzierżoniów, Legnica, Wałbrzych, Wrocław;

woj. lubuskie: Żary;

woj. śląskie: Katowice, Bytom, Gliwice, Bielsko-Biała, Częstochowa;

Kraków, Gdańsk, Lublin, Łódź, Warszawa, Szczecin, Poznań

Wydawnictwa:

„Dos Jidisze Wort” („Słowo Żydowskie”) (miesięcznik) – nakład 1500 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka przy Zarządzie Głównym TSKŻ w Warszawie;
 Archiwum TSKŻ w Warszawie;
 Dom szkoleniowo-wypoczynkowy „Śródborowianka” w Otwocku-Śródborowie

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Towarzystwo zorganizowało rocznice i obchody świąt żydowskich, m.in. 64. rocznicę Powstania w getcie warszawskim, rocznicę marca '68, rocznicę zakończenia II wojny światowej, rocznicę niepodległości państwa Izrael, święta: Purim, Pesach, Szawuot, Rosz ha-Szana i Chanuka oraz seminarium pt. „Rola TSKŻ w budowaniu życia żydowskiego w Polsce po II wojnie światowej. Ponadto towarzystwo współorganizowało Festiwal „Warszawa Singera”.

2008 rok

Towarzystwo zorganizowało rocznice i obchody świąt żydowskich, m.in. 65. rocznicę Powstania w getcie warszawskim, 40. rocznicę marca '68, 70. rocznicę Nocy Kryształowej, 60. rocznicę powstania państwa Izrael oraz święta: Purim, Pesach, Szawuot, Rosz ha-Szana i Chanuka.

Żydowskie Stowarzyszenie CZULENT

7.07

Adres: 31-057 Kraków, ul. Kupa 18

Telefon: 12-431-09-86

E-mail: office@czulent.pl

www.czulent.pl

Przewodniczący: Daniela Malec (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2005

Rok	2005	2006	2007	2008
Liczba członków	45	–	–	38

Zasięg terytorialny: województwo małopolskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka Żydowska im. Rabina Remu w Krakowie

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie prowadziło jedyną w Krakowie publiczną bibliotekę żydowską, zorganizowało Żydowski Klub Filmowy oraz Żydowski Salon Literacki, a także rozpoczęło realizację projektu „Polki, Żydówki – krakowskie emancypantki. Historia i współczesność dla równości i różnorodności” we współpracy z Fundacją Przestrzeń Kobiet oraz Centrum Społeczności Żydowskiej.

Towarzystwo Kultury Żydowskiej „Beit Warszawa”

7.08

Adres: 02-952 Warszawa, ul. Wiertnicza 113

Telefon: 22-885-26-38

E-mail: office@beit.org.pl

www.beit.org.pl

Przewodniczący: .

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2002

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	131	–

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

Biuletyn internetowy (tygodnik) – nakład 900 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: wystawę „Żyd niemalowany”, seminaria i wykłady dotyczące historii i Judaizmu oraz obchody świąt, a także programy kulturalne, edukacyjne i religijne poza Warszawą.

Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w RP

7.09

Adres: 00-105 Warszawa, ul. Twarda 6

Telefon: –

Przewodniczący: Jarosław J. Szczepański

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2007

Rok	2007	2008
Liczba członków	.	42

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Żydowska Ogólnopolska Organizacja Młodzieżowa

7.10

Adres: 03-720 Warszawa, ul. Kłopotowskiego 31

Telefon:

-

Przewodniczący: Anna Bakula

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2007

Rok	2007	2008
Liczba członków	.	114

Zasięg terytorialny:

cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: Muzyczny Spacer po Warszawskiej Pradze z Nayekhovich i zespołem *garage klezmer* z Rosji oraz ich 2-ego koncertu w klubie „Pracownia”, koncert izraelskiego zespołu HoodSka w Klubie 55 w PKiN, obozu letniego w Sanoku (dla członków) połączonego ze sprzątnięciem cmentarza żydowskiego oraz blok wykładów o kulturze żydowskiej dla mieszkańców Sanoka, cykl otwartych spotkań „Podwieczorków z Rabinem”, obchody głównych świąt żydowskich (Pesach, Szawuot, Rosz Haszana oraz comiesięcznych Szabatów) – dla członków i w formie otwartej imprezy (Purim, Chanuka), zimowy obóz integracyjny dla członków w Słowackich Tatrach, stoisko informacyjne Stowarzyszenia w czasie „Dni otwartych gminy żydowskiej w Warszawie”, prace społeczne na cmentarzu żydowskim w Warszawie, finał programu edukacyjnego „Przywróćmy pamięć” prowadzonego przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Polsce oraz okazjonalne wykłady dla członków. Ponadto Stowarzyszenie współorganizowało największą żydowską imprezę edukacyjną „Limud”, a także prowadziło stoisko dla uczestników festiwalu Open'er w Gdyni w ramach Strefy NGO.

Stowarzyszenia innych mniejszości narodowych i etnicznych

Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne

8.04

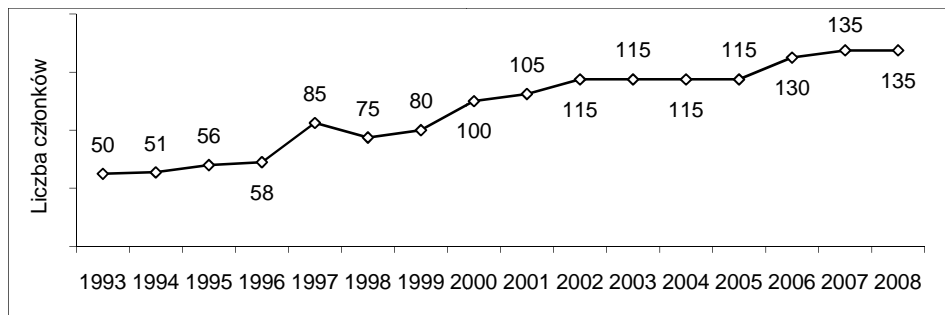
Adres: 30-547 Kraków, Pl. Bohaterów Getta 16/10

Telefon: 12-656-56-07

Przewodniczący: Adam Terlecki (prezes)

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1990

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa:

Biuletyn Ormiańskiego Towarzystwa Kulturalnego (kwartalnik) – nakład 300 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie prowadziło sobotnią szkołę języka i kultury ormiańskiej oraz wydało książkę pt. „Ormianie polscy i ich chaczkar w Krakowie”.

2008 rok

Stowarzyszenie prowadziło sobotnią szkołę języka i kultury ormiańskiej oraz wydawało Biuletyn.

Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Białymstoku

8.05

Adres: 15-097 Białystok, ul. Skłodowskiej 8/37

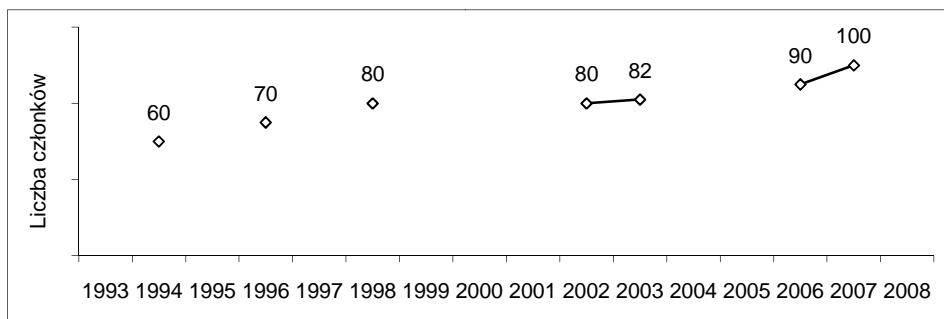
Telefon: 85-742-46-42

E-mail: rsko@tlen.pl, rsko_rsko_zswb-stoku@wp.pl

Przewodniczący: Halina Romańczuk (prezes)

Rok powstania: 1991

Rok rejestracji: 1993

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 1 koło

Rozmieszczenie:

przy zarządzie w Białymstoku

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Biblioteka-archiwum i czytelnia RSKO w Białymstoku;

Młodzieżowy Zespół „Słowianie” w Białymstoku

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: IX Dni Kultury Rosyjskiej – Białystok 2007, V edycję konkursu recytatorskiego poezji rosyjskiej „Rosyjska poezja XVIII wieku”, IV edycję konkursu wiedzy o Rosji pt. „Smoleńsk”, II edycję konkursu pisemnego „Język ojczysty najpiękniejszą mową”, I edycję konkursu rosyjskiej piosenki „Русские голоса” – Białystok 2007 i wiele innych.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Kaszëbskò-Pòmòrsczé Zrzeszenié

8.14

Adres: 80-837 Gdańsk, ul. Straganiarska 20-23

Telefon: 58-301-27-31

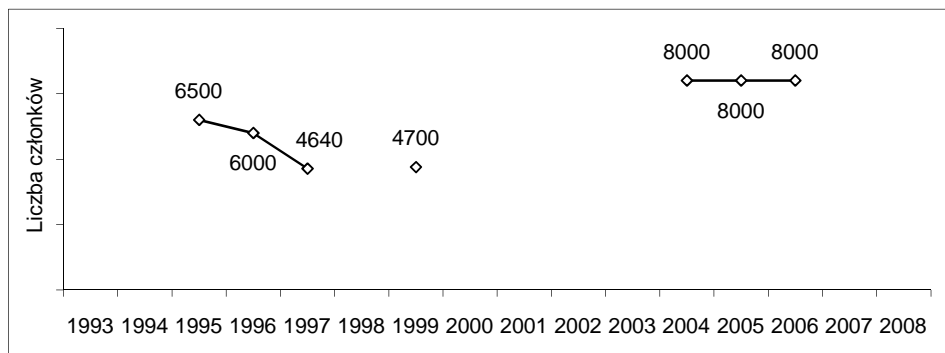
E-mail: biuro-zkp@wp.pl

www.kaszubi.pl

Przewodniczący: Artur Jabłoński (prezes)

Rok powstania: 1956

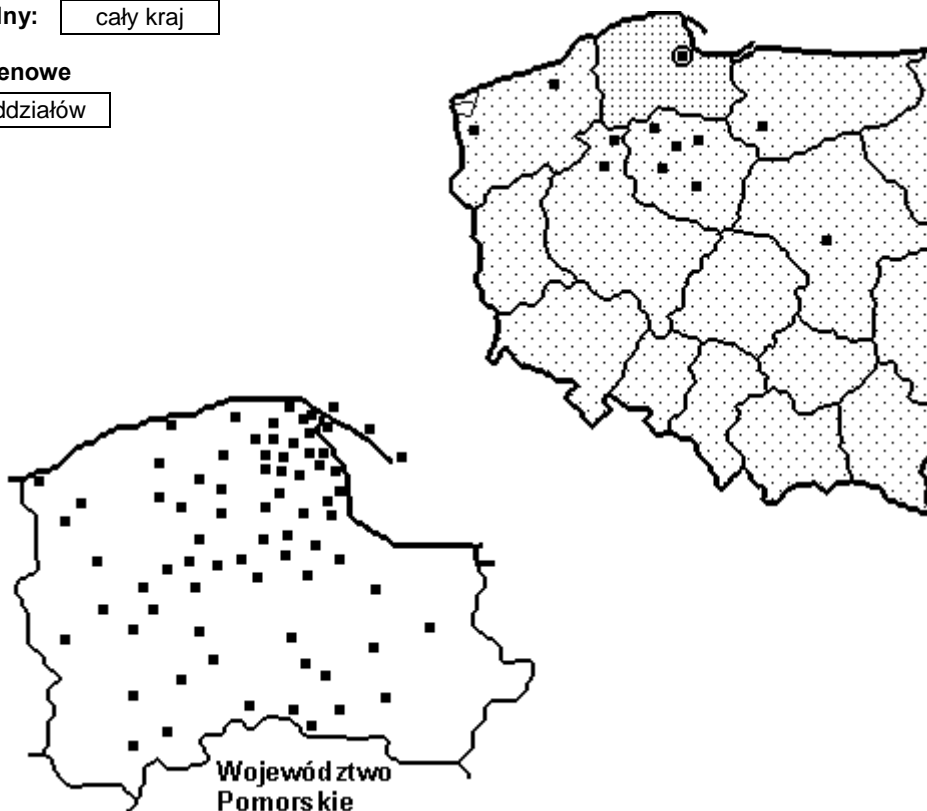
Rok rejestracji: 1956

Zasięg terytorialny: cały kraj

Jednostki terenowe

Liczba: 88 oddziałów

Rozmieszczenie:

oddziały

woj. kujawsko-pomorskie: *Bydgoszcz, Grudziądz, Świecie, Tuchola, Toruń;*

woj. pomorskie: *Banino, Brusy, Bytów, Cewice, Chmielno, Chojnice, Chwaszczyno, Czersk, Człuchów, Dębogórze, Dziemiany, Gdańsk, Gdynia, Głodnica, Główny, Gościcino, Gowinom, Hel, Jasień, Jastarnia, Jastrzębia Góra, Kartuzy, Kobylnica, Kolbudy, Kołczygłowy, Konarzyny, Kościerzyna, Krokowa, Leśniewo, Lębork, Linia, Lipnica, Lipusz, Lubichowo, Luzino, Łeba, Łebcz, Łęczycze, Malbork, Miastko, Nadole, Nowa Karczma, Osieczna, Parchowo, Pelplin, Piaseczno, Prokowo, Przodkowo, Przywidz, Puck, Reda, Rumia, Sianowo, Sierakowice, Skórcz, Słupsk, Somonino, Sopot, Stara Kiszewa, Stężyca, Strzelno, Studzienice, Sulęczyno, Swarzewo, Szemud, Szlachta, Szymbark, Tczew, Tuchomie, Ustka, Wejherowo, Wiele-Karsin, Wierzchucino, Władysławowo, Zblewo, Żukowo;*

woj. warmińsko-mazurskie: *Lubawa;*

woj. wielkopolskie: *Wielki Buczek, Miasteczko Krajeńskie;*

woj. zachodniopomorskie: *Szczecin, Koszalin;*

Warszawa

Wydawnictwa:

„Pomerania” (miesięcznik) – 1400 egz.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Instytut Kaszubski w Gdańsku

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

**Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”
Общество „Российская община” в Варшаве**

8.24

Adres: 04-398 Warszawa, ul. Grochowska 252/254 m. 15 **Telefon:**

E-mail: ninalatusek@o2.pl www.wspolnota.Rosjanie.pl

Przewodniczący: Nina Latusek

Rok powstania:

Rok rejestracji:

Rok	2007	2008
Liczba członków	15	–

Zasięg terytorialny: woj. mazowieckie: miasto Płock

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: wieczory literacko-muzyczne, poświęcone rosyjskim poetom, koncerty muzyczne oraz wycieczki krajoznawcze po Polsce.

Fundacja Ormiańska KZKO**8.26****Adres:** 01-716 Warszawa, ul. Broniewskiego 54/83**Telefon:** **E-mail:** sekretariat@fundacjaormianska.plwww.fundacjaormianska.pl;
www.ormianie.org.pl**Przewodniczący:** Maciej Bohosiewicz**Rok powstania:** **Rok rejestracji:**

Rok	2008
Liczba członków	.

Zasięg terytorialny: **Jednostki terenowe:** brak**Wydawnictwa:**

Wydawnictwa KZKO (nieregularnie) – nakład 1000 szt.

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe:

Muzeum Ormiańskie (w organizacji);

Cyfrowa Biblioteka Ormiańska (w organizacji)

Przedsięwzięcia i działania**2008 rok**

Fundacja zorganizowała: obóz wolontariacki „Kuty nad Czeremoszem – mała stolica Ormian” – program ratowania cmentarzy ormiańskich na Ukrainie, warsztaty komputerowe dla kobiet ormiańskich, a także program pomocy dla szkoły ormiańskiej w Warszawie oraz pomoc szkółce ormiańskiej w Warszawie.

Pozostałe stowarzyszenia

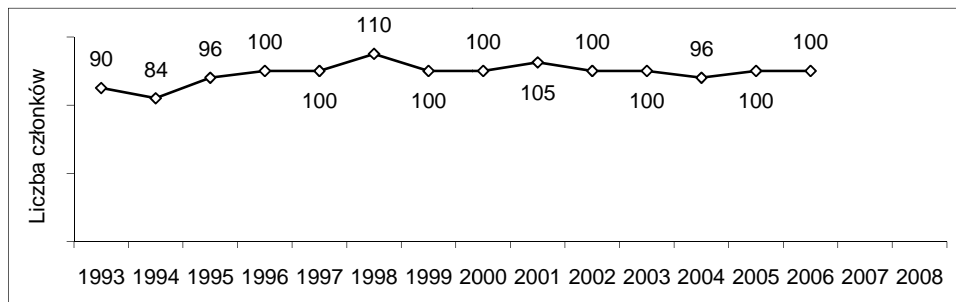
Stowarzyszenie – Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu

8.02

Adres: 71-114 Szczecin, ul. Jodłowa 3/7*

Telefon:

Przewodniczący: Zbigniew Deskur

Rok powstania: Rok rejestracji: Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Wspólnota Węgierska w Polsce Lengyelországi Magyar Egyesület

8.13

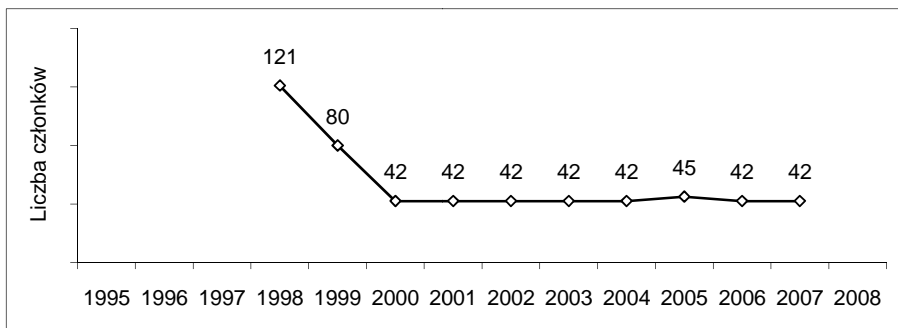
Adres: 00-517 Warszawa, ul. Marszałkowska 80

Telefon:

Przewodniczący: Akos Engelmayer (prezes)

Rok powstania: Rok rejestracji:

* Adres korespondencyjny.

Zasięg terytorialny: woj. mazowieckie: miasto Warszawa

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Pod patronatem Wspólnoty prowadzono zajęcia dla mieszkańców w Warszawie dzieci węgierskich i pochodzenia węgierskiego oraz zorganizowano piknik integracyjny społeczności Węgrów w Polsce.

Stowarzyszenie Francuzów i Repatriantów z Francji na Dolnym Śląsku

8.19

Association des Francais et Repatries de France en Basse Silesie

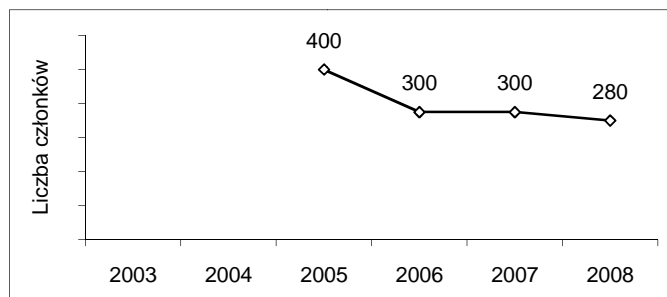
Adres: 58-302 Wałbrzych, ul. Kombatantów 20

Telefon: 74-843-33-58

Przewodniczący: Rajmund Wojcieszak

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1996

Zasięg terytorialny: woj. dolnośląskie

Jednostki terenowe

Liczba: 3 oddziały

Rozmieszczenie:

woj. dolnośląskie: Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Świebodzice

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie prowadziło program „FLAMM” – kurs języka francuskiego dla dzieci Francuzów i członków stowarzyszenia, zorganizowało obchody święta 14 lipca, X Konkurs Piosenki Francuskiej dla młodzieży szkolnej województwa dolnośląskiego, spotkania towarzyskie przy muzyce i śpiewie, turnieje bularskie (gra Petanque), a także przyjmowało wycieczki z Francji.

2008 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: XI Konkurs Piosenki Francuskiej dla młodzieży szkolnej województwa dolnośląskiego, uroczystości związane ze świętem narodowym Francji, turnieje bularskie (gra Petanque) oraz treningi na własnym boisku.

Chińskie Stowarzyszenie w Polsce**8.21**

Adres: 02-202 Warszawa, ul. Dawska 11

Telefon:

Przewodniczący: Yu Jian-Er (prezes)

Rok powstania: Rok rejestracji:

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	210	–	–

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Jemeńczyków w Polsce**8.22**

Adres: 02-793 Warszawa, ul. Belgradzka 18/74

Telefon:

Przewodniczący: Omer Saadi

Rok powstania: Rok rejestracji:

Rok	2006	2007	2008
Liczba członków	–	40	120

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zajmowało się integracją społeczności jemeńskiej w Polsce oraz organizowaniem imprez kulturalnych i rekreacyjnych, mających na celu promowanie kultury jemeńskiej w Polsce oraz osiągnięć cywilizacyjnych Polski wśród Jemeńczyków.

2008 rok

Stowarzyszenie promowało kulturę Jemenu we współpracy z gminą Miejsce Piastowe.

Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΟΜΕΡΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΠΟΛΩΝΙΑ

8.23

Adres: 70-023 Szczecin, ul. Budziszyńska 25A/5

Telefon: 91-482-07-36

Przewodniczący: Chrystou Konstantinos

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2007

Rok	2008
Liczba członków	87

Zasięg terytorialny: woj. zachodniopomorskie

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania

2007 rok

Stowarzyszenie zorganizowało: uroczystości z okazji polskich i greckich świąt narodowych, kursy języka nowogreckiego, piosenek i tańców narodowych i regionalnych, spotkania integracyjne diaspory greckiej w Golczewie oraz Dni kultury greckiej w Policach i w Dziwnowie.

Stowarzyszenie Somalijskie w RP
Jaaliyadda Soomaaliyeed ee Poland

8.25

Adres: 00-697 Warszawa, Al. Jerozolimskie 51/3A

Telefon: -

Przewodniczący: Elmi Abdi (prezes)

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 2007

332 Stowarzyszenia narodowościowe i etniczne: POZOSTAŁE

Rok	2007	2008
Liczba członków	15	25

Zasięg terytorialny:

Jednostki terenowe: brak

Wydawnictwa: brak

Placówki kulturalne, naukowe, oświatowe: brak

Przedsięwzięcia i działania: brak informacji

Stowarzyszenia różne, o których brak nowych danych od ostatniej edycji Informatora

Białoruskie Towarzystwo Historyczne Беларускае Гістарычнае Таварыства

1.02

Adres: 15-301 Białystok, ul. Zamenhofa 27

Telefon: 85-743-20-22

Przewodniczący: Oleg Łatyszonek

Rok powstania: 1993

Rok rejestracji: 1993

Liczba członków*: 20

Zasięg terytorialny*: cały kraj

* Dane za 2005 r.

Białoruskie Zrzeszenie Studentów w Polsce Беларускае Аб'яднанне Студэнтаў у Польшчы

1.05

Adres: 15-959 Białystok, ul. Zamenhofa 27

Telefon: 85-743-50-22

E-mail: biuro@basowiszcza.org

www.basowiszcza.org

Przewodniczący: Ilona Karpiuk

Rok powstania: 1981

Rok rejestracji: 1988

Liczba członków*: 70

Zasięg terytorialny*: cały kraj

Jednostki terenowe*: 2 koła

* Dane za 2005 r.

Małopolsko-Śląskie Stowarzyszenie Romów w Andrychowie

2.07

Adres: 34-120 Andrychów, ul. Floriańska 3

Telefon: 33-875-20-41

Przewodniczący: Józef Orłowski (prezes)

Rok powstania: 1981

Rok rejestracji: 1993

Liczba członków*: 40

Zasięg terytorialny*: województwa: śląskie i małopolskie

Jednostki terenowe*: 4 (wójtowie do spraw romskich)

* Dane za 2005 r.

Stowarzyszenie Romów z siedzibą w Laskowej

2.11

Adres: Laskowa 569, 34-602 Limanowa

Telefon:

–

Przewodniczący: Tadeusz Gabor

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

1997

Liczba członków*:

3500

Zasięg terytorialny*:

województwo małopolskie:
byłe woj. nowosądeckie

* Dane za 2001 r.

Jednostki terenowe*:

11 oddziałów

Stowarzyszenie Romów Górnego Śląska

2.24

Adres: 41-906 Bytom, ul. Raclawicka 2/7

Telefon:

–

E-mail: rom.ślask@vp.pl

Przewodniczący: Bolesław Rumanowski (prezes)

Rok powstania:

.

Rok rejestracji:

2004

Liczba członków*:

230

Zasięg terytorialny*:

cały kraj

* Dane za 2005 r.

Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce Lenkijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga

3.03

Adres: 16-515 Puńsk, ul. Mickiewicza 23

Telefon:

87-516-18-09

E-mail: darozi@wp.pl

Przewodniczący: Dariusz Zimnicki

Rok powstania:

1994

Rok rejestracji:

1994

Liczba członków*:

60

Zasięg terytorialny*:

cały kraj

* Dane za 2003 r.

Stowarzyszenie Łemków

4.02

Adres: 59-204 Legnica, ul. Zofii Kossak 6

Telefon:

76-862-99-92

Przewodniczący: Andrzej Kopcza

Rok powstania:

1989

Rok rejestracji:

1989

Liczba członków*:

192

Zasięg terytorialny*:

cały kraj

* Dane za 2004 r.

Jednostki terenowe*:

12 kół

**Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne
„Liczyrzepa”****5.12****Deutsche Kulturelle-Folkloristische Gesellschaft „Rübezahl” –
Landeshut****Adres:** 58-400 Kamienna Góra, Al. Wojska Polskiego 12A **Telefon:** 75-744-54-43**E-mail:** ruebezahl@vp.pl www.ruebezahl.republika.pl**Przewodniczący:** Tadeusz Schönberg**Rok powstania:** 1982 **Rok rejestracji:** 1991**Liczba członków[†]:** 94**Zasięg terytorialny[†]:** woj. dolnośląskie: powiat kamiennogórski * Dane za 2005 r.**Jednostki terenowe[†]:** 1 koło**Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
w Jeleniej Górze****5.16****Adres:** 58-500 Jelenia Góra, ul. Wolności 8 **Telefon:** –**Przewodniczący:** Joanna Kulisiewicz**Rok powstania:** 1990 **Rok rejestracji:** 1990**Liczba członków[†]:** 415**Zasięg terytorialny[†]:** cały kraj * Dane za 2000 r.**Stowarzyszenie Kulturalne Niemców „Heimat”****5.31****Adres:** 12-100 Szczytno, ul. Warszawska 1 **Telefon:** 89-624-57-20**Przewodniczący:** Edmund Kuciński**Rok powstania:** 1990 **Rok rejestracji:** 1991**Liczba członków[†]:** 355**Zasięg terytorialny[†]:** woj. warmińsko-mazurskie: powiat szczycieński * Dane za 2003 r.**Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Herder” w Morągu****5.32****Adres:** 14-300 Morąg, ul. Pomorska 23 **Telefon:** 89-757-63-74**Przewodniczący:** Urszula Marika**Rok powstania:** 1990 **Rok rejestracji:** 1991**Liczba członków[†]:** 256**Zasięg terytorialny[†]:** woj. warmińsko-mazurskie: powiat ostródzki –
gminy: Morąg, Zalewo, Miłakowo, Małdyty * Dane za 2004 r.

Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu

5.33

Adres: 87-100 Toruń, ul. Wyspiańskiego 19

Telefon: 56-654-36-18

Przewodniczący: Karol Strohschein

Rok powstania: 1990

Rok rejestracji: 1990

Liczba członków^{*}: 1115

Zasięg terytorialny^{*}: woj. kujawsko-pomorskie – obszar byłego woj. toruńskiego

* Dane za 1998 r.

Jednostki terenowe^{*}: 1 oddział

Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Grudziądzkiej i Okolic w Grudziądzu

5.35

Adres: 86-309 Grudziądz, ul. Hubala 2C/45

Telefon: –

Przewodniczący: Elżbieta Ludwikowska

Rok powstania: 1993

Rok rejestracji: 1993

Liczba członków^{*}: 583

Zasięg terytorialny^{*}: woj. kujawsko-pomorskie: miasto Grudziądz i okolice

* Dane za 2003 r.

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Powiatu Świdwińskiego w Woj. Zachodniopomorskim

5.45

Adres: 78-300 Świdwin, ul. Niedziałkowskiego 17

Telefon: 94-365-43-96

Przewodniczący: Stanisław Golczyński

Rok powstania: 1992

Rok rejestracji: 1993

Liczba członków^{*}: 128

Zasięg terytorialny^{*}: woj. zachodniopomorskie: powiat świdwiński

* Dane za 2005 r.

**Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej
w Rzeczypospolitej Polskiej****5.67****Bund der Jugend der Deutschen Minderheit in der Republik
Polen****Adres:** 53-151 Wrocław, ul. Saperów 12**Telefon:** 77-441-62-05**E-mail:** bjdm@interia.pl

www.bjdm.vdg.pl

Przewodniczący: Piotr Koziol**Rok powstania:** 1991**Rok rejestracji:** 1992**Liczba członków*:**

5200

Zasięg terytorialny*:woj.: dolnośląskie, kujawsko-
pomorskie, łódzkie, opolskie, pomor-
skie, śląskie, warmińsko-mazurskie,
wielkopolskie, zachodniopomorskie

* Dane za 2005 r.

Jednostki terenowe*:4 oddziały, 54 koła na terenie woj.
opolskiego i śląskiego**Górnośląskie Towarzystwo Śpiewacze****5.80****Adres:** 45-013 Opole, ul. Krupnicza 15**Telefon:** 77-441-11-83 (w. 110)**Przewodniczący:** Piotr Baron**Rok powstania:** .**Rok rejestracji:** 1996**Liczba członków*:**

280

Zasięg terytorialny*:

Górny Śląsk

* Dane za 2000 r.

Jednostki terenowe*:13 kół na terenie woj. opol-
skiego i śląskiego**Związek Ukraińców Podlasia****6.07****Adres:** 17-100 Bielsk Podlaski, ul. Kazanowskiego 15B**Telefon:** 85-730-89-29**Przewodniczący:** Maria Ryżyk**Rok powstania:** 1992**Rok rejestracji:** 1992**Liczba członków*:**

383

Zasięg terytorialny*:

cały kraj

* Dane za 2001 r.

Jednostki terenowe*:

4 oddziały

Towarzystwo Słowaków w Polsce

8.11

Adres: 31-150 Kraków, ul. Świętego Filipa 7

Telefon: 12-634-11-27

E-mail: zg@tsp.org.pl

www.tsp.org.pl

Przewodniczący: Józef Ciągwa

Rok powstania: 1947

Rok rejestracji: 1961

Liczba członków: 2644

Zasięg terytorialny: cały kraj

* Dane za 2004 r.

Jednostki terenowe: 3 oddziały, 33 koła na terenie woj. dolnośląskiego, małopolskiego, ma-zowieckiego i śląskiego

Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Christo Botewa w Polsce

8.17

Adres: 00-540 Warszawa, Al. Ujazdowskie 33/35

Telefon: 22-622-78-58

Przewodniczący: Mładen Czakyrow

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1997

Liczba członków: 180

Zasięg terytorialny: cały kraj

* Dane za 2000 r.

Związek Karaimów Polskich Esawdahy Karajłarnyn Odżahy

8.18

Adres: 53-333 Wrocław, ul. Powstańców Śląskich 116/54

Telefon: 71-336-51-84

E-mail: info@karaimi.org

www.karaimi.org

Przewodniczący: Mariola Abkowicz

Rok powstania: .

Rok rejestracji: 1998

Liczba członków: 27

Zasięg terytorialny: cały kraj

* Dane za 2005 r.

Stowarzyszenia różne o niepełnych danych

1. **Bułgarskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Christo Botewa w Polsce** 8.01
Adres: 31-426 Kraków, ul. Wiśniowa 14/28
Prezes: Georgi Starejew
Rok powstania: 1958
Statutowy teren działania: obszar RP
 W ankiecie z 1992 roku wykazano 2320 członków; nigdy później nie potwierdzono tej liczby
2. **Francuskie Towarzystwo Narodowo-Kulturalne w Radomiu** 8.03
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Andrzej Malmon (prezes)
Rok rejestracji: 1990
Statutowy teren działania: województwo mazowieckie
 W 2004 roku – 283 członków
3. **Indyjskie Stowarzyszenie w Polsce** 8.20
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: J. J. Singh
Rok rejestracji: 2002
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 2005 roku – 25 członków
4. **Kulturalno-Socjalne Stowarzyszenie Niemieckiej Przynależności Narodowej na Pojezierzu Bytowskim z siedzibą w Bytowie** 5.05
Adres: 77-100 Bytów, Drzymaly 2
Przewodniczący: Waldemar Baumgard
Rok rejestracji: 1993
Statutowy teren działania: Pojezierze Bytowskie
5. **Reszelskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Reszlu** 5.26
Adres: 11-340 Reszel, ul. Warmińska 9/1
Przewodniczący: Ewald Dyczkowski
Rok rejestracji: 1993
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 2002 roku – 35 członków¹⁾

¹⁾ Dane o liczbie członków pochodzą od Związku Stowarzyszeń Ludności Niemieckiej w byłych Prusach Wschodnich.

- 6. Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich** 1.07
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Jerzy Chmielewski
Rok rejestracji: 1992
W 1996 roku – 30 członków
- 7. Stowarzyszenie Emigrantów Syryjskich w Polsce** 8.06
Adres: brak aktualnego adresu
Rok rejestracji: 1993
Statutowy teren działania: obszar RP
- 8. Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne Romów w Tarnowie** 2.01
Adres: ul. Żydowska 13, 33-100 Tarnów; **telefon:** (0-14) 212149
Prezes: Adam Andrasz
Rok rejestracji: 1963
Statutowy teren działania: byłe województwo tarnowskie
W 1996 roku – 120 członków
- 9. Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma – Union”** 2.03
Adres: 87-800 Włocławek, ul. Kaliska 90/104; **telefon:** 311711
Przewodniczący: Karol Sadowski
Rok rejestracji: 1994
Statutowy teren działania: obszar RP
W 1994 roku – 50 członków
- 10. Stowarzyszenie Romów Polskich „Czerchań”** 2.09
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Tadeusz Kamiński
Rok rejestracji: 1997
Statutowy teren działania: obszar RP
W 1997 – 21 członków
- 11. Stowarzyszenie Romów w Krakowie** 2.04
Adres: 31-831 Kraków, ul. Cienista 57/94; **telefon:** 25-78-10
Przewodniczący: Marian Gil
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: byłe województwo krakowskie
W 1995 roku – 130 członków

12. Stowarzyszenie Słowiańskiej Mniejszości Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Prawosławni” 1.10

Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Eugeniusz Czykwin
Rok rejestracji: 1997
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1997 roku – 72 członków

13. Stowarzyszenie Syryjskie w Polsce 8.08

Adres: brak aktualnego adresu
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1995 roku – 20 członków

14. Towarzystwo Greków w Polsce 8.09

Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Georgios Sideropulos
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1993 roku – 756 członków

15. Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Żyrardowie 2.06

Adres: brak aktualnego adresu
Rok rejestracji: 1989
Statutowy teren działania: miasto Żyrardów

16. Towarzystwo Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” w Grudziądzu 5.48

Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Klemens Grabowski
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: woj. kujawsko-pomorskie: gminy: Grudziądz, Osa i Świecie
 W 1998 roku – 103 członków

17. Towarzystwo Macedończyków w Polsce 8.10

Adres: 80-801 Gdańsk, ul. Dunikowskiego 11c /13; **telefon:** 567179
Prezes: Mito Aleksowski
Rok rejestracji: 1989
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1992 – 83 członków

- 18. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego** 5.50
- Adres: brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Alfred Studensky
Rok rejestracji: 1992
Statutowy teren działania: woj. śląskie: gminy: Cieszyn, Brenna, Kończyce, Skoczów, Strumień, Ustroń
W 2000 roku – 1070 członków
- 19. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej „Środkowa Odra”** 5.54
- Adres: brak aktualnego adresu*
Przewodnicząca: Teresa Kamińska
- 20. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu** 5.56
- Adres: brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Andrzej Więckowski
Rok rejestracji: 1990
Statutowy teren działania: województwo wielkopolskie
W 2003 roku – 800 członków
- 21. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Ziemi Radomskiej** 5.59
- Adres:* 26-940 Pionki, ul. Sienkiewicz 27/32
Prezes: Waldemar Prygiel
Rok rejestracji: 1990
Statutowy teren działania: byłe woj.: lubelskie, radomskie, warszawskie, zamojskie
W 1993 roku – 96 członków
- 22. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce** 8.12
- Adres: brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Truong Anh Tuan
Rok rejestracji: 1986
Statutowy teren działania: obszar RP
W 1997 – 178 członków
- 23. Towarzystwo Ukraińców Podkarpacia w Zapałowie** 6.11
- Adres:* 37-544 Zapałów 59 (*adres korespondencyjny*)
Przewodniczący: Mikołaj Bachor
Statutowy teren działania: woj. podkarpackie

- 24. Ukraińska Organizacja Scautowa „Płast”** **6.03**
- Adres:** 03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7
Przewodniczący: Piotr Tyma
Rok powstania: 1990
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1995 roku – 151 członków
- 25. Ukraińskie Towarzystwo Lekarskie** **6.04**
- Adres:** *brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Jan Duszkiewicz
Rok rejestracji: 1991
Statutowy teren działania: obszar RP
 W 1993 roku – 45 członków
- 26. Warmińsko-Mazurski Związek Kobiet Wiejskich Niemieckiego Pochodzenia** **5.64**
- Adres:** *brak aktualnego adresu*
Przewodnicząca: Anna Rybińska
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: byłe woj.: olsztyńskie, elbląskie, suwalskie
- 27. Związek Białoruski w RP** **1.08**
- Adres:** *brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Piotr Jaszczuk
Rok rejestracji: 1993
Statutowy teren działania: obszar RP
 Stowarzyszenie ma status związku stowarzyszeń i zrzesza osoby prawne. W 1994 r. w skład Związku wchodziło 6 stowarzyszeń białoruskich
- 28. Związek Mniejszości Niemieckiej im. Ewalda G. J. von Kleista** **5.69**
- Adres:** 72-400 Kamień Pomorski, ul. Mieszka I 12;
Przewodniczący: Izabela Wojciechowicz-Sławińska
Rok rejestracji: 1992
Statutowy teren działania: byłe woj. szczecińskie
 Związek od 1994 r. istnieje tylko formalnie i tymczasowo zawiesił działalność.
- 29. Związek Mniejszości Niemieckiej w Człuchowie** **5.70**
- Adres:** *brak aktualnego adresu*
Przewodniczący: Jerzy Fierka
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: byłe województwo śląskie
 W 1995 roku – 19 członków

- 30. Związek Niemieckich Górnoślązaków** 5.72
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Johann Borsutzki
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: województwo opolskie
W 2000 roku – 884 członków
- 31. Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa J. Teodorowicza** 8.15
Adres: Gliwice
Rok rejestracji: 1995
Statutowy teren działania: obszar RP
- 32. Związek Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego Regionu Toruńskiego** 5.83
Adres: 87-100 Toruń, ul. Wyspiańskiego 19; **telefon:** (0-56) 654-36-18
Prezes: Marek Józef Murawski
Rok rejestracji: 1996
Statutowy teren działania: byłe woj.: toruńskie, włocławskie i ciechanowskie
W 1997 roku – 3 stowarzyszenia
- 33. Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckich w Regionach Olsztyn – Gdańsk – Toruń** 5.75
Adres: brak aktualnego adresu
Prezes: Walenty Lobert
Rok rejestracji: 1992
Statutowy teren działania: woj.: warmińsko-mazurskie i pomorskie
W 2000 roku – 5 stowarzyszeń
- 34. Związek Tatarów Polskich w RP** 8.16
Adres: 15-426 Białystok, ul. Rynek Kościuszki 26/2; **telefon:** 323075
Przewodniczący: Stefan Mucharski
Rok rejestracji: 1992
Według informacji uzyskanej telefonicznie ZTP jest odpowiednikiem organizacji religijnej – Związku Muzułmańskiego, który w 1995 roku liczył 5123 członków
- 35. Związek Ukraińek** 6.06
Adres: 03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7
Rok rejestracji: 1990
W 1993 roku – 250 członkiń
- 36. Związek Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej** 6.09
Adres: brak aktualnego adresu
Przewodniczący: Stefan Horak (prezes)
Rok rejestracji: 1990
Statutowy teren działania: obszar RP
W 2001 roku – 60 członków

Stowarzyszenia rozwiązane lub przestały być jednostkami samodzielnymi

- 1. Komitet Założycielski Niemieckiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Opitza w Bolesławcu**

Stowarzyszenie zostało rozwiązane.

- 2. Niemieckie Towarzystwo Kulturalne „Heimat Bund”**

Towarzystwo nie istnieje.

- 3. Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Ziemia Beskidzka” w Bielsku-Białej**

Towarzystwo w 2000 r. utraciło samodzielność i weszło w skład Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców Woj. Śląskiego w Raciborzu.

- 4. Podhalańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Cyganów w Nowym Targu**

Stowarzyszenie nie istnieje.

- 5. Polska Unia Studentów Żydowskich**

Stowarzyszenie zostało rozwiązane w 2007 r.

- 6. Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Grudziądzu**

Z braku środków finansowych Stowarzyszenie zawiesiło działalność w 1995 r.

- 7. Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce**

Stowarzyszenie zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu 21.02.2005 r.

- 8. Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Chełmża” z siedzibą w Chełmży**

Stowarzyszenie rozwiązane w 2005 r. (decyzją Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia).

- 9. Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Lubawsko-Nowomiejskiej**

Stowarzyszenie zostało rozwiązane.

10. Stowarzyszenie Niezależnej Ludności Pochodzenia Niemieckiego „Korzenie”

Stowarzyszenie zostało rozwiązane w grudniu 1994 r. (decyzją dyrekcji Związku Stowarzyszeń Niemieckich w Olsztynie).

11. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Elblągu

Stowarzyszenie zostało wykreślone z Rejestru Stowarzyszeń (postanowieniem Sądu Wojewódzkiego 10.11.1992 r.).

12. Towarzystwo Pamięci Żydów Galicyjskich z siedzibą w Lesku

Towarzystwo nie istnieje.

13. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej (w Choszcznie)

Przestało być jednostką samodzielną.

14. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Oleśnie

Od 2004 r. nie jest jednostką samodzielną – weszło w skład Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim.

15. Towarzystwo Wspólnota Niemiecka „Przyjaźń” z siedzibą w Rudzie Śląskiej

Towarzystwo przestało istnieć w 2002 r.

16. Wielkopolskie Towarzystwo Mniejszości Niemieckiej w Rzeczypospolitej Polskiej

Towarzystwo przestało istnieć w 2001 r.

17. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Romów

Stowarzyszenie zawiesiło działalność w 2007 r.

18. Złotowski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Złotowie

Związek został rozwiązany w 1995 r.

19. Związek Młodzieży Pochodzenia Niemieckiego w Polsce

Związek został skasowany.

Wykaz stowarzyszeń wchodzących w skład Związków Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschod- nich z siedzibą w Olsztynie

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
1	Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Gołdapi	5.02	231
2	Mragowskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Mragowa <i>Niedźwiedzia Łapa</i>	5.07	234
3	Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku	5.10	237
4	Niemieckie Stowarzyszenie <i>Natangia</i> w Górowie Iławeckim	5.11	238
5	Oleckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z siedzibą w Olecku	5.20	244
6	Paśłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza	5.23	248
7	Piskie Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Pisz Roś	5.24	249
8	Stowarzyszenie do Pielęgnowania Dóbr Kultury Niemieckiej im. Emil von Behring	5.30	252
9	Stowarzyszenie Kulturalne Niemców <i>Heimat</i>	5.31	335
10	Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej <i>Herder</i> w Morągu	5.32	335
11	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Niemieckiej <i>Mazury</i> w Ełku	5.37	254
12	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej <i>Jodły</i> w Ostródzie	5.22	247
13	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Iławie	5.39	256
14	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Kętrzynie	5.40	257
15	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej <i>Warmia</i> w Lidzbarku Warmińskim	5.41	258
16	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w północnej części Warmii z siedzibą w Braniewie	5.85	282
17	Stowarzyszenie Niemieckie Miasta i Rejonu Węgorzewa <i>Mamry</i>	5.43	260
18	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszczyk i Okolic	5.51	264
19	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach	5.52	265

Wykaz stowarzyszeń wchodzących w skład Związków Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce *

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
CZŁONKOWIE STALI			
1	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne w Łodzi	5.14	240
2	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu	5.15	241
3	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego z siedzibą w Toruniu	5.33	336
4	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu	5.56	342
5	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze	5.58	269
6	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Województwa Zachodniopomorskiego	5.57	267
7	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim	5.60	270
8	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego	5.62	271
9	Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku	5.71	274
10	Związek Stowarzyszeń Niemieckich w byłych Prusach Wschodnich z siedzibą w Olsztynie	5.74	276
CZŁONKOWIE STOWARZYSZENI			
1	Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w RP	5.67	337
2	Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku	5.78	279
3	Niemieckie Towarzystwo Oświatowe	5.79	280
4	Górnośląskie Towarzystwo Śpiewacze	5.80	337

* Poza wymienionymi do Związku Stowarzyszeń należą jeszcze stowarzyszenia regionalne.

Wykaz stowarzyszeń wchodzących w skład Związków Mniejszości Niemieckiej Warmii, Powiśla i Żuław

Lp.	Nazwa	Identyfikator	Strona
1	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej w Elblągu	5.34	253
2	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic	5.38	255
3	Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej <i>Ojczyzna</i> w Kwidzynie	5.47	262